

Zpráva ÚV KSČM o činnosti strany v období od VII. do VIII. sjezdu KSČM

Úvod

Stručný úvod

Komunistická strana Čech a Moravy prošla od VII. sjezdu v Hradci Králové několika složitými etapami své práce. Celé čtyřleté období bylo charakterizováno nejen silicím vládami podporovaným antikomunismem ve společnosti, ale zejména snahami stranu rozštěpit, případně ji diskreditovat korupcí, oslabit přechody našich členů do jiných stran a hnutí, případně ekonomicky omezit naši činnost, či přímo ekonomicky poškodit a zamezit růstu našeho koaličního potenciálu. Z části se to naší politické konkurenci dařilo, ale strana vždy vyšla z tohoto zápasu se ctí, i když ne stejně početně či vlivově silná. Zásadní oslabení pozic KSČM se projevilo na parlamentní úrovni, kdy z pozice třetí největší politické strany v Poslanecké sněmovně jsme až čtvrtou nejsilnější politickou stranou. Počet zvolených poslankyň a poslanců je sice stejný jako ve volebním období 2006-2010 a je výrazem určité stability voličské základny, ale vlivem značného přerozdělení mandátů dvou dříve nejsilnějších parlamentních subjektů (ODS a ČSSD) i směrem k novým politickým uskupením TOP 09 a Věci veřejné předstihla naši stranu počtem svých poslanců právě TOP 09. Obdobně v Senátu Parlamentu ČR se nám nedařilo a počet senátorů klesl o jeden v roce 2010 na současné dva mandáty, když se nepodařilo obhájit senátní obvod v Mostě.

Ve velmi obecné rovině lze postavení KSČM charakterizovat minimálně v pěti navzájem značně odlišných úrovních:

- 1) V průběhu volebního období se preference strany udržují na standardu významné politické síly, třetí – čtvrtá pozice v celostátním měřítku – ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR (26 mandátů – 11,27 % hlasů).
- 2) Třetí nejsilnější volební stranou ve volbách do Evropského parlamentu 2009 se 4 poslaneckými mandáty a 14,18 % hlasů.
- 3) Třetím nejsilnějším subjektem byla KSČM v říjnových volbách do krajských zastupitelstev (114 mandátů - 16,89 % hlasů).
- 4) Pátá je pozice v zastupitelstvech městských částí a městských obvodů v roce 2010 (127 - 4,99 % hlasů).
- 5) Silnější je zastoupení, které KSČM získala v komunálních volbách 2010 do zastupitelstev obcí, městysů a měst - 4. pozice (3082 mandátů – 5,16 % hlasů).

KSČM si toto postavení s menšími výkyvy udržuje již téměř dvě desítky let, přičemž prakticky před každými volbami (a s nimi související volební kampaní) se objevují silně medializované snahy o skandalizování Komunistické strany Čech a Moravy i jejich představitelů, antikomunismus plus další a další pokusy oslabovat "historickou" paměť voličů, "přepisovat" historii, včetně opakování destruktivního argumentu o "nulovém" koaličním potenciálu KSČM.

Činnost KSČM v období mezi VII. a VIII. sjezdem byla ovlivněna problémy, se kterými se naši občané denně setkávají. Na jedné straně vývojem jak mezinárodní, tak vnitropolitické situace, na straně druhé vývojem vlastní členské základny.

Charakteristikou roku 2012 je prohlubující se světová krize a neschopnost pravicové vlády České republiky čelit jejím dopadům. Po období určitého zlehčování nastupující - nejprve bankovní, později finanční a následně ekonomické krize bezprostředně po VII. sjezdu, žijeme ve druhém kole krize, silně se projevující zejména v rámci našeho kontinentu a členských států Evropské unie.

Křehce se rodící "vícepolární uspořádání světa", kde bipolární a následně jednapolární uspořádání postupně nahrazují ekonomiky asijských velmocí (Čína a Japonsko) a zatím ještě ne úplně stabilní ekonomiky Indie, Jihoafrické republiky a Brazílie, za současných opakujících se a varujících signálů bankrotujících sektorů ekonomiky USA, staví i před nás zcela novou situaci.

Novou situaci lze ilustrovat na poměrně nečekaných výsledcích voleb do Poslanecké sněmovny 2010, kdy výrazně uspěly politické strany bez historie (TOP 09 + starostové a Věci veřejné), posílila pravice, a přestože ve volbách nebyla ODS vítěznou politickou stranou, postavila se do čela vládní koalice a nevídaně arogantním způsobem začala realizovat zcela zásadní systémové změny i pomocí asociálních zákonů, které znevýhodňují středně a nízko příjmové skupiny této

země. Po parlamentních volbách došlo k výraznému zhoršení možností pro naše představitele dostat se se svými názory do sdělovacích prostředků. Vládnoucí garnitura se rozhodla pro cenzuru mlčením. O to více zaznívají kritické hlasy, že při už tak řídkých možnostech vystoupení představitelů strany v pořadech TV nedokážeme uplatnit naše návrhy, vize, stanoviska, iniciativy. Je ale třeba zcela otevřeně přiznat, že pojetí těchto (zejména TV besed a diskusí) se velice změnilo, ubírá se "komerčním" směrem, představitelé KSČM, kteří se v diskusi například osvědčili, nejsou již opakovaně častěji zvaní (například Soňa Marková). Měřítkem opomíjení KSČM v pořadu veřejnoprávní televizní stanice (ČT1 resp. ČT24) je skutečnost, že z téměř 50 pořadů OVM byli opakovaně pozváni v roce 2011 např. jen Vojtěch Filip a Pavel Kováčik, jedenkrát byl do zářijového vysílání pozván i Pavel Hojda.

Mediální "blokádou" je záměrem, jak nedat příležitost oslovit širší veřejnost s názory předních představitelů KSČM, a je ilustrací celkového rozložení politických sil ve společnosti.

Po prvním patu, kdy ve volbách v roce 2006 sice zvítězila ODS, ale počet poslaneckých mandátů byl v levé i pravé části voličského spektra (kam se paradoxně, navzdory historii ekologických stran a hnutí v Evropě "začlenila" i Bursikova Strana zelených) shodný. Přesto sestavením vlády byl pověřen Miroslav Topolánek a jím sestavená koaliční vláda (ODS – 81 mandátů, KDU-ČSL – 13 mandátů a Strana zelených – 6 mandátů) získala díky "přeběhlíkům" z ČSSD – poslancům Melčákoví a Pohankovi – v Poslanecké sněmovně důvěru.

Tato důvěra se ale ukázala jako velice křehká, koaliční vláda byla zahlcena vlastními kontroverzními vyhlášeními z Programového prohlášení vlády (např. NE // jaderné energii...), komplikovaným předkládáním a obhajováním značně neúplné a roztržité reformy veřejných rozpočtů i administrativními úkoly předsednictví v EU a poměrně nečekaně skončila uprostřed volebního období, když jí Poslanecká sněmovna vyslovila nedůvěru.

Paradoxně se o to především zasloužily hlasy jejich vlastních poslanců - členů frakce exministra financí Vlastimila Tlustého, a pochopitelně především hlasy poslanců ČSSD a naší KSČM, která zásadově nedala důvěru Topolánkově vládě v Poslanecké sněmovně již při opakovaných hlasováních v letech 2006 a 2007.

Po vyslovení nedůvěry vládě byla krátká naděje na předčasné volby, které zhatilo neústavní rozhodnutí ústavního soudu. To namísto krátkého vládnutí nerizikové a "úřednické" (bez potřebných rozhodovacích kompetencí...) vlády premiéra Fischera vedlo na konci první dekády nového tisíciletí (mezi sjezdy naší strany) k odložení a nakonec i k nekonání předčasných voleb do Poslanecké sněmovny. Volby v řádném termínu již přinesly současný neutěšený výsledek.

V těchto volbách, které se poprvé v novodobé historii dostaly pod silný politický tlak moderních komunikačních prostředků, došlo sice k určité obměně garnitur uvnitř ODS (a prakticky i ČSSD) a po dlouhé době neprošla do Poslanecké sněmovny KDU-ČSL, orientovaná převážně ke katolické veřejnosti.

Přestože ČSSD v těchto volbách těsně zvítězila, nová politická uskupení (TOP 09 a VV) pomohla vytvořit, ve volbách druhé ODS, novou koaliční garnituru, která v Poslanecké sněmovně disponovala značnou převahou (+ 18) hlasů.

Následný politický vývoj změnil definitivně, po podzimních volbách 2010 do druhé komory Parlamentu ČR, poměry v Senátu ČR, kde převahou hlasů disponuje nyní ČSSD. KSČM získala v roce 2008 jeden senátorský post (M. Bayerová – Znojmo), takže se opakuje situace z předchozích let, kdy nedisponuje v Senátu vlastním senátorským klubem.

Politický vývoj v Poslanecké sněmovně a Senátu ČR byl po mimořádných volbách poznamenán porušením zásad poměrného zastoupení při volbě vedení sněmovny. KSČM, i přes čtvrtý největší parlamentní klub poslanců, "ztratila" pozici místopředsedy Poslanecké sněmovny ve prospěch menší parlamentní (ale vládní) strany Věci veřejné. V případě výborů Poslanecké sněmovny se podařilo usilovným vyjednáváním obsadit v celkovém počtu 18 výborů jednu funkci předsedy a získat i 14 funkcí místopředsedů. Další čtyři poslanci a poslankyně jsou navíc místopředsedy podvýborů Poslanecké sněmovny.

V Senátu ČR ani jeden ze dvou senátorů KSČM (Marta Bayerová a Václav Homolka) funkci ve vedení senátního výboru nezískal.

Komunistická strany Čech a Moravy se velmi intenzivně snaží nedeklarovat pouze a jen obhajobu zájmů svých členů, ale prezentovat názory levicového spektra, sociálně slabších sociálních skupin (nezaměstnaní...), seniorů, ale i mladé generace, narozené až po roce 1989.

Už i vzhledem k tomu, že KSČM je od roku dokončení velkých politicko-společenských změn v našem státu (1990) trvale zastoupena v nejvyšších zákonodárných orgánech (Poslanecké sněmovně a Senátu), že získává, především v období mezi jednotlivými volbami, standardně vysoký počet voličských preferencí, je permanentně vystavena tvrdému politickému útoku jak ze strany pravicových (konzervativních i liberálních) politických sil, tak i ze strany nejsilnějšího subjektu levicového spektra – ČSSD.

Tento tlak se vystupňoval zatím vždy ve volebních obdobích, a to jakýchkoliv voleb v ČR, parlamentních – stejně jako voleb do zastupitelstev všech stupňů. Zatím v šedesátiletém volebním období byla doprovázena silným antikomunismem, ideologickou nenávistí, záměrným a účelovým zkruslováním celého období 1945-1990.

Další nevýhodou, kterou nemůže KSČM nikterak ovlivnit, je, že způsob provádění těchto kampaní, včetně změn pohledu na nedávnou historii, ve smyslu teze "historii píše vítěz...", neuvěřitelně silně podporuje většina médií, včetně veřejnoprávní TV a rozhlasu, což oslabuje rychlé pochopení možností či snahy lidí o nevrátitost přijímané legislativy, podvodu vládní koalice, která přes téměř permanentní vnitřní rozpory (zástupný problém) oslabuje úspěšně rozpor mezi vlastními volebními sliby a uskutečňovanou velmi tvrdou realitou, výhodnou jen pro velmi úzkou nejmajetnější vrstvu.

Pokud dochází k organizovaným projevům nesouhlasu - nedávné demonstrace odborů, profesních svazů a asociací či uskutečněná protestní stávka, jsou tyto aktivity organizovány izolovaně, se snahou o řešení jen dílčích problémů (platy lékařů...) a stejně jsou i přijímány společností, která je více ovlivňována tendenčním zpravodajstvím, včetně určité skandalizace požadavků, na čemž se podílí většina typů médií, včetně českého bulváru. Zapojení KSČM do těchto projevů nesouhlasu s reformami nebylo dosud nikterak výrazné. K postupnému zlepšení dochází po vyhodnocení účasti a organizace v říjnu a listopadu 2011 a dubnu 2012. Jde o zvyšování prestiže a autority KSČM ve společnosti, které by

ve svém důsledku mohlo přinést vyšší volební preference.

Rozdílné přístupy byly znatelné i u občanů v jednotlivých krajích, odrážely převažující politickou orientaci obyvatel. Zaznamenali jsme mnohde naprostou lhostejnost, ale také beznaděj v jakoukoli změnu či obavy z důsledků veřejné prezentace svých názorů, a to dokonce i u apolitických témat typu ochrany ovzduší, životního prostředí atd. Podíl naší strany je sice v jejich podpoře a aktivním zapojení našich členů – občanů oblastí, kde protesty probíhají. O to větší je to škoda, že naše aktivní účast byla zatím téměř nepostřehnutelná.

Proto jako strategicky významná se ukazuje iniciativa KSČM k ustavení SPaSu. Postavení KSČM není sice jednoznačně vedoucí, jak by mnozí členové očekávali a přivítali, ale je výslednicí dlouhodobých jednání a hledání optimálních vztahů uvnitř tohoto sdružení. Toto je efektivní a v současné době i účinná cesta např. na úrovni jednotlivých OV KSČM.

Určitý posun v politické atmosféře České republiky od VII. sjezdu KSČM je možné zaznamenat, stačí si udělat inventuru dokumentů a rezolucí schválených v jeho průběhu. Např. již neexistuje problém výstavby radaru USA ve vojenském prostoru v Brdech, i když se tak nestalo pouze zásluhou občanských a mírových iniciativ a hnutí, jejich podpisových akcí, protestů apod., podařilo se prosadit s významným podílem hlasů KSČM i ústavní změnu přímé volby hlavy státu – prezidenta České republiky..., atd.

Na druhé straně je ale potřebné uvést, že KSČM je dnes už jedinou parlamentní politickou silou, která se staví proti likvidaci zbytků sociálního státu ve svém politickém programu i v praktické činnosti.

V situaci stále dynamičtěji se projevující společenské krize, kdy jsou mechanismy vládnutí prosazovány vládní koalicí navzdory jejím nepřetržitým koaličním sporům s podporou vlády, která neváhá využívat existující mediokracii k vlastní sebechvále, v době, kdy místo legitimních exekutivních a zákonodárných orgánů vše "předjednává a rozhoduje" koaliční "devítka", se daří dále likvidovat principy, o které by se měl opírat sociální stát, jen s velkými obtížemi hledá KSČM spojence svého programu. Více než 20 let od listopadu 1989 se podařilo i této vládní pravicové garnituře ještě vystupňovat "kriminalizaci" KSČM. Vláda premiéra Petra Nečase přes nesouhlasná stanoviska a odborné expertizy "Analýzy možnosti pozastavení činnosti Komunistické strany Čech a Moravy" (předkladatel MV ČR...) přerušila 20. července 2011 svým usnesením č. 554 projednávání dokumentu, prodloužila termín do 31. října 2011, a následně svým usnesením č. 59 z 25. ledna tohoto roku záležitost termínově prodloužila podruhé (do 31. 1. 2012). V březnu z obav ze zesměšnění vláda tuto iniciativu vzdala.

Opora KSČM v Ústavě ČR, Listině základních práv a svobod i platném zákonu o politických stranách, násobená v systému parlamentní demokracie voličskou podporou statisíců občanů a bezúhonnou demokratickou novodobou dvacetiletou tradicí, není pravicovou koalicí vůbec brána do úvahy.

Stále je Komunistická strana Čech a Moravy obviňována, nálepkována, poučována, že se neomluvila po listopadu 1989, kdy bezesporu přispěla k nekrvavému a konsensuálnímu přechodu společnosti k parlamentní demokracii. Hanlivými přívlastky a slovními spojením jsou znevažováni i její představitelé, kteří jsou mnohdy mladší, a dokonce i do předlistopadové KSČ vstoupili mnohdy později, a byli v ní méně významnými funkcionáři než ti, kteří je dnes v jiných politických stranách drtivě kritizují, či v KSČ vůbec nebyli a vstoupili do KSČM až po listopadu.

Je to cílená a promyšlená kampaň selektivního antikomunismu, která nebere do úvahy, že KSČM je jedinou parlamentní stranou, kterou není a nebylo možné za posledních 20 let obvinít z obohacování, ze zneužívání bezpečnostních složek v bojích ekonomických a politických lobby, z korupce a kriminality, ze zneužívání principů demokracie.

Poctivým a řadovým členům naší KSČM je jasné, že dramaticky se prohlubující krize společenských a mravních hodnot vede k dalšímu štěpení společnosti. Současná vládnoucí pravicová koalice velice důsledně využívá všech informačních kanálů k tomu, aby většinové společnosti opakovaně vnucovala svá řešení a svoji představu vývoje.

Je iluzí, že nelítostné pravicové reformní změny otevřou určitou možnost aktivizace části neprivilegovaných, ale i nespokojených nižších středních vrstev. Sice se takové názory objevují, ale střední vrstvy jsou (i historicky byly!) vždy značně diverzifikovány, jsou nejnáze "koupitelné" třeba i za drobné výhody. Vyhovuje jim sebeuvědomění, že stojí nad třídou pracujících (ať už přímo dělníků nebo lidí pracujících ve službách či v zemědělství). Největší sociální, ekonomický ale i morální tlak doléhá právě na tuto část společnosti, ta je ale konfrontována s levnou pracovní silou zahraničních dělníků, velkými skupinami dobře organizovaných a pracovitých imigrantů ze zemí bývalého Sovětského svazu nebo asijských států, které si mnohdy zvolily území ČR jako přechodné, ale pro sebe bezpečné. Administrativa je nešikaneje povinným sociálním a zdravotním pojištěním a nekompromisním vymáháním daňových povinností, naopak poskytuje jim i další výhody oproti nejslabším sociálním skupinám České republiky.

KSČM je svojí členskou základnou stále nejpočetnější stranou na české politické scéně. V současné politice obecně, ale i v naší stranické politice, nabývají na významu i další faktory – chcete-li potenciály, kterými Komunistická strana Čech a Moravy disponuje. Je to politická hodnota, jinak řečeno oprávněnost nebo validita strany. Na konci roku 2011 a na začátku tohoto roku jsme svědky v některých regionech, kde je vidět dobrá stranická práce, i přílivu nových členů.

Ta je dána nejenom počtem jejich členů, voličů a sympatizantů, ale také podílem na demokratickém vládnutí. Komunistická strana Čech a Moravy má svůj zřejmý potenciál a měla by přelit tento silný potenciál lidský i do současné politiky a vyslovit svoji ambici na následující období – to je přijmout větší odpovědnost na demokratickém vládnutí, na správu země, na řešení věcí veřejných a na silnějším podílu zejména v regionální politice. Výše uvedená teze je nám často vnucována jako touha po moci. Proto opakovaně zdůrazňujeme, že nejde jen o zájem o podíl na moci. O moc ve zkorumpovaném prostředí v žádném případě neusilujeme. Naopak, chceme být silnou, sebevědomou autentickou levicovou opozicí vůči současným držitelům moci! A dále usilovat o ústavou zakotvené právo na podíl na rozhodování ve veřejných věcech na úrovni už nejen obcí, ale zejména v příštích volbách i na úrovni větších územně správních celků – krajů a státu.

KSČM získala v posledních krajských volbách celkem 117 zastupitelů. Z toho jsou 3 náměstci hejtmana, dále jeden člen rady kraje, šest předsedů kontrolních výborů, pět předsedů finančních výborů a jedenáct předsedů jiných výborů v krajských zastupitelstvech a 10 předsedů komisí v krajských zastupitelstvech. Šlo o významný posun, poprvé dosažený od roku 2000, kdy kraje vznikly. Je tedy na co navazovat, využít zkušenosti těchto vrcholových funkcionářů z krajské úrovně. S jejich poznatky a zkušenostmi by se měly intenzivněji zabývat nejen územně příslušné okresní výbory KSČM, ale i ústřední výbor, se snahou mezi nejlepšími hledat budoucí úspěšné kandidáty do voleb na centrální úrovni.

VII. sjezd strany přijal řadu obsahových dokumentů, některé jsou dlouhodoběji platné ("Jiný svět je možný - deklarace o socialismu", "Deklarace k mládeži", atd.), některé v důsledku proběhlých událostí poněkud ustupují do pozadí (Rezoluce proti radarové základně USA v Brdech, zčásti i Rezoluce proti reformě veřejných financí...). Řadu z nich lze zcela konkrétně kontrolovat – především otevřený dokument "Zaměření politiky a hlavní úkoly KSČM v období mezi VII. a VIII. sjezdem strany".

Dokument je vyjádřením dialektického souladu dlouhodobé vize programu a politiky KSČM s úkoly střednědobého charakteru. Obsahově vychází z programu "Naděje pro ČR", přijatého VI. sjezdem KSČM a vytvářením nástupního prostoru pro volby v roce 2008, 2009, 2010 a 2012.

Právě tento dokument shrnuje pozici Komunistické strany Čech a Moravy vůči veřejnosti, kde se sama strana charakterizuje jako strana opoziční vůči pravicovým garniturám, ale i ke konkurenční ČSSD. Proto je v dokumentu zakomponován i úkol v různých časových úsecích modifikovat a rozpracovávat priority programu KSČM do akčních a volebních programů jako alternativy k současnému "českému kapitalismu", spolu s kritikou jeho soudobých praktik.

Realizace je postavena na legislativně právní činnosti v Poslanecké sněmovně, oponenturách v Senátu, na aktivní a bezúhonné činnosti našich zástupců v krajských a obecních zastupitelstvech. Jeho úspěšné plnění se neobejde bez kvality vnitřního života, bez schopnosti členů strany a sympatizantů oslovit veřejnost a získat především mladší generaci k jeho podpoře. Není nedůležité začít u vlastních dětí a v bezprostředním okolí každého ze členů strany. Jen tak můžeme mít větší schopnost poučit se z minulých chyb a svým potenciálem čelit výzvám poměrně dynamicky se měnící společnosti a krizi stále více a více znejšťované Evropy, ale konec konců i s věta.

KSČM dokázala na začátku devadesátých let svou korektností a schopností podporovat sociálně užitečný konsenzus překonat těžké období své počáteční existence. Nelze zastírat, že mnozí, kteří v té době byli i vysokými představiteli naší strany, řady KSČM opustili a dnes jsou vysokými funkcionáři jiné ze stran nalevo od středu – ČSSD anebo vrcholovými funkcionáři nepolitických struktur současného státu.

Dalším krokem, který dokument před stranu postavil, byl úkol akčního sjednocování levice a formování širokého spojeneckého svazku pracujících a sociálně slabých vrstev. KSČM otevřeně deklaruje zájem o hlasy I idí, kteří si uvědomují reálné společenské problémy a podporují jejich praktické a konkrétní řešení. Proto také v listopadu 2010 KSČM iniciovala vznik Spojenectví Práce a Solidarity (SPaS) jako platformy spolupráce levicových sil.

Můžeme se pokoušet o charakteristiku současné situace ČR z nejrůznějších pohledů, ale vždy je odpověď stejná – obyvatelstvo – lid této země – žije ve světě globálního kapitalismu, který provází objektivní globalizace ekonomických, politických, kulturních a dalších společenských vztahů.

Světové propojování civilizace je znakem pokroku, ale ve své kapitalistické formě je rovněž účinným a všestranným nástrojem agrese finančního velkokapitálu, celosvětově se to projevuje především v boji o suroviny, zdroje energie a cesty k jejich dopravě. Zostřují se rozpory mezi bohatými a chudými zeměmi světa i Evropy, zapomíná se na historické dluhy a pohledávky vůči slabým. Viz nesplnění válečných reparací Německa vůči Řecku, které jsou jedním z hlavních důvodů jeho současných problémů, jejichž dílčí řešení poněkud paradoxně navrhuje právě ekonomicky silné Německo... Také v Evropě, donedávna sjednocované Schengenem a deklaracemi i smlouvami vznešeně označovanými názvy hlavních měst, probíhá dnes intenzivněji střet mezi privilegovanými a méně privilegovanými státy.

Postavení KSČM ve společnosti, přístupy k řešení celospolečenských problémů

Postavení komunistické strany v tvořící se "novodobé" kapitalistické společnosti ČR nelze měřit a hodnotit podle stejných ukazatelů, jako v případě pravicových (konzervativních či liberálně orientovaných) stran. Pro ně jsou alfou a omegou společenské úspěšnosti především a hlavně volby na různých úrovních, zvláště pak volby do Parlamentu ČR. Představují totiž pro tyto strany vítané kolbiště, kde se hraje podle jejich pravidel, pod záštitou jimi řízeného ("jejich") státu, většiny státního aparátu a s neomezenou, nekontrolovanou a nekontrolovatelnou pomocí a rolí finančního kapitálu. Pro KSČM byly v období mezi sjezdy volby důležitým ukazatelem jejího vlivu, účinnosti její politiky a úspěšnosti v působení na cílové třídy a sociální skupiny, nemohly však být měřítkem jediným. Druhým velmi důležitým pilířem politiky KSČM je její pohyb v mimoparlamentní sféře, zejména v odborovém hnutí, mezi občanskými sdruženími a iniciativami, ale i vlastní koncepce a projekty oslovování a přesvědčování většiny společnosti komunisty na pracovištích, ve volno časových aktivitách, mezi studující mládeží, důchodci apod. Výsledky úspěšnosti tohoto působení se neprojevují jenom ve volbách, ale také v mobilizačním potenciálu strany, v členské základně, částečně se mohou odrážet i v průzkumech veřejného mínění, celkově řečeno ve vlivu strany ve společnosti. Postavení KSČM ve společnosti tedy budeme posuzovat jak prizmatem výsledků voleb v letech 2008-2012, tak úspěšností veřejných aktivit KSČM. Pro dokreslení veřejné podpory uvedeme některé výsledky četných průzkumů veřejného mínění.

Obecně lze říci, že celospolečenské problémy, které v letech 2008-2012 sužovaly velkou většinu obyvatelstva ČR, mají jednoho společenského jmenovatele, který své projevy a následky dává téměř do všech sektorů a oblastí života.

Je jím kapitalismus, následky jeho restaurace v ČR, ve střední a východní Evropě, postupy a projevy jeho vlád v rámci odbourávání a likvidace základních lidských práv a výtobytků minulých generací, zejména z období reálného socialismu, zostřených trvajících všeobecnou kapitalistickou krizí. KSČM reagovala konkrétněji na aspekty a důsledky tzv. reformy veřejných financí Topolánkovy vlády, na podobný, mírně modifikovaný postup Fischerovy vlády a na zrychlení asociálních procesů koaliční vládou Petra Nečase. Ty se projevovaly v tzv. reformách zdravotnictví, daňové soustavy, důchodového a sociálního systému, v zaměstnanosti, reformě policie, bezpečnostních sborů, prorůstání organizovaného zločinu do státní správy, korupci spojené s vládními stranami, klientelismu, zahraničně-politickém postupu vlád, což ve vzájemné souvislosti a v režii pravicových buržoazních vlád vytvářelo úrodné podhoubí pro systémově (vládně) a tím i společensky narůstající autoritářské a fašizoidní tendence. Proti těmto jevům působila KSČM v různých oblastech (parlamentní - zastupitelské, mimoparlamentní) a různými formami (prosté hlasování, předlohy alternativních zákonů, interpelace, veřejné protesty, shromáždění, petice), které na sebe vzájemně působily a prolínaly se.

VII. sjezd KSČM se konal v období, kdy byla nejdůležitější část asociálních reforem Topolánkovy vlády pod názvem "stabilizace veřejných rozpočtů" schválena. Stalo se tak dne 19. 9. 2007 s účinností od 1. 1. 2008. Tato změna vstoupila do dějin jako nejrozsáhlejší zásah do veřejných financí za předchozích 15 let. Později se pro tento krok a následující kroky pravicových vlád vžil pojem DEFORMA. Týkala se zejména daňové oblasti, kde obecně řečeno vláda snižovala zdanění kapitálu, zvyšovala zdanění práce a nepřímé daně, sociálních práv, když docházelo k redukci sociální podpory potřebných ze strany státu, a zdravotnictví, v jehož rámci byly poprvé v historii ČR zavedeny tzv. regulační poplatky u lékařů, poplatky za noc v nemocnici a za položku na receptu v lékárnách. Paralelně s tím byly "zastropovány" pojistné odvody sociálního a zdravotního pojištění pro nejbohatší. V zahraničně-politické oblasti pokračovala Topolánkova vláda v polistopadové tradici servilních, závislých, nesamostatných a nesuverénních projevů a praktických kroků ve vztahu k politice USA a vedoucích mocností EU. To se projevilo zejména v podpoře snah administrativy USA umístit na území ČR vojenskou radarovou základnu USA, v diplomatickém uznání odštěpené části Srbska Kosova, samostatným státem, ve vysílání českých vojáků do imperialistických vojenských misí či v prosazování přijetí Lisabonské smlouvy.

Poslední sjezd KSČM reagoval na pokračující ničení materiálních i právních výtobytků minulých generací "Rezolucí VII. sjezdu k dopadům reformy veřejných financí", ve kterém strana jednoznačně odmítla drastické dopady zmíněné "reformy" a konkrétně na ně reagovala. Delegáti sjezdu také schválili leták s názvem "STOP »reformám«, které škodí nám všem!", v němž se KSČM vyjádřila nejen k tzv. stabilizaci veřejných rozpočtů, ale i k dalším problémům, spojeným s tehdejší politikou vlády a s procesy kapitalistického uspořádání v ČR, Evropě a ve světě. Reakce na vládní a systémovou mezinárodní politiku a její snahy byla vtělena a vyjádřena ve schválené "Rezoluci VII. sjezdu KSČM proti radarové základně USA na území ČR".

V období po VII. sjezdu KSČM se politika strany rozvinula především do dvou směrů: do pokusů zastavit, zpomalit či alespoň omezit snižování životní úrovně, základních lidských práv a destrukce morálních hodnot většiny společnosti, obsažených v komplexu tzv. reforem vládní trojkoalice v rámci širších procesů v kapitalistické společnosti, pokusit se tyto procesy zvrátit v pokrokové trendy a postup, ale i navrhnout jednotlivá zlepšování v dílčích oblastech; stavět se proti snahám vládnoucí moci a její vlády o dokončení kolonizace ČR vojensko-politickými nástroji (vojenská základna USA a Lisabonská smlouva) a proti nesamostatnému vystupování zahraniční politiky ČR (Kosovo, podpora Izraele, útoky proti Kubě, Číně, KLDR).

KSČM se podařilo proti těmto stěžejním trendům kapitalistické reality vystupovat a bojovat zejména z parlamentních a zastupitelských lavic, popř. stranickými stanovisky, vystoupeními a rezolucemi. Rozložení sil v Parlamentu ČR, dalších zastupitelských sborech a možnosti KSČM vyvinout tlak na současný režim vně těchto institucí, to vše představovalo určitý objektivní rámec možností strany. Při platnosti hlavní části tzv. reformy veřejných financí nezbývalo poslancům, senátorům a zastupitelům KSČM než se pokoušet jak o zásadnější, tak o dílčí korekce. Činili tak vlastní předkladatelskou iniciativou, interpelacemi a vystoupeními v rozpravách.

Již před VII. sjezdem KSČM navrhovali poslanci KSČM Poslanecké sněmovně ČR vypsání referenda k otázce umístění vojenské základny USA v ČR a k přijetí Lisabonské smlouvy ČR. Obojí bylo zamítnuto. Funkcionáři KSČM, ÚV a VV ÚV KSČM, poslanci, senátoři a zastupitelé strany se proti těmto snahám opakovaně vyslovili v různých rezolucích (např. stanovisko 4. zasedání ÚV KSČM ze dne 1. 11. 2008). Při čtvrtém (za období Topolánkovy vlády) a neúspěšném hlasování o důvěře vládě Mirka Topolánka v říjnu 2008 vyslovili všichni poslanci KSČM nedůvěru protilidové koaliční sestavě.

V mimoparlamentní oblasti se v tomto období nepodařilo KSČM uspořádat žádnou významnější demonstraci, stávkou, blokádu či odborářskou aktivitu. Stále však trvala, probíhala a měla úspěch kampaň a petice zaštitěná Komunistickým svazem mládeže (KSM) proti umístění vojenské základny na území ČR, na níž se KSČM významně podílela, pomáhala jí a podporovala ji. Pod zmíněnou petici se nakonec podepsalo přes 300 tisíc lidí. KSČM poskytla prostor na svých akcích a na stránkách Haló novin také představitelům iniciativy Ne základnám, jež sesbírala asi 130 tisíc podpisů.

Úspěšnost politického kurzu, postupu KSČM a postavení strany ve společnosti měly částečně prověřit volby do krajských zastupitelstev ve dnech 17. – 18. 10. 2008, spojené s volbami do jedné třetiny Senátu PČR. Strana v nich získala 438 026 hlasů, 15,03% podíl ze všech kandidujících subjektů a 114 mandátů v krajských zastupitelstvech. Ve volbách do jedné třetiny horní komory PČR KSČM jedno křeslo ztratila (Karviná), ale ve volebním obvodu Znojmo uspěla, takže počet senátorů KSČM zůstal stejný (tři). Ve srovnání s volbami do PS PČR v červnu r. 2006, kdy KSČM získala 12,81% hlasů, podpora strany vzrostla, ale pakliže komparujeme se srovnatelnými volbami do krajských zastupitelstev v r. 2004,

ztratila KSČM 47 mandátů, 4,65%, ale absolutně získala přes 22 tisíc hlasů navíc. V následných vyjednáváních o koaličním uspořádání na úrovni krajů zaznamenala KSČM úspěch, když volební výsledky a vyjednávání představitelů poprvé od r. 1989 umožnily KSČM zastoupení v exekutivě dvou krajů – Moravskoslezského a Karlovarského.

V září 2008 svět zachvátila krize finančního sektoru, která vyrůstala z nerovností, anarchie a "bludných kruhů" kapitalistické základny a nakonec se projevila ve všech strukturách kapitalistického světa. Krize, která se rychle přelévávala do výrazně otevřené ekonomiky ČR a měla potenciál zesílit asociální opatření vlády Mirka Topolánka, byla touto vládou výrazně podceňena. To se projevilo v návrhu a parametrech státního rozpočtu pro rok 2009, který byl ministrem financí Miroslavem Kalouskem projektován s deficitem 38,1 mld. Kč, ale skončil propadem 192,2 miliard korun. KSČM upozorňovala na nereálnost a diletantský přístup vlády k silící hospodářské krizi a při hlasování o státním rozpočtu pro r. 2009 v druhé půli r. 2009 (definitivně schválen 10. 12. 2008) projevila s návrhem ostrý nesouhlas a všichni její poslanci hlasovali proti. Postavení většiny vykořisťované a zbídačované společnosti mělo být ještě zhoršeno vládou připravovanou druhou etapou tzv. reforem veřejných financí, k jejímuž naplnění pro vládní krizi nakonec nedošlo a jejíž části našly poměrně široké uplatnění v budoucích návrzích vlády Petra Nečase.

KSČM neustávala na parlamentní půdě ve snahách alespoň dílčím způsobem změnit negativní dopady tzv. reforem Topolánkovy vlády na životní úroveň většiny národa. Dne 19. 12. 2008 se její iniciativou podařilo v PS PČR zcela zrušit tzv. regulační poplatky ve zdravotnictví, které ovšem v lednu 2009 Senát pozměnil, a následně byl návrh Senátu přijat PS PČR 11. 2. 2009 proti hlasům poslanců KSČM. Návrh obsahoval drobné kosmetické úpravy tzv. regulačních poplatků, KSČM požadovala jejich úplné zrušení, z toho důvodu hlasovala proti návrhu. Přesto přinesla její parlamentní iniciativa a tlak alespoň drobné, etapové zisky pro většinu společnosti.

Rok 2009 se nesl ve znamení předsednictví ČR v Radě EU, zesilující krize kapitalismu, zhoršování životních podmínek většiny obyvatel ČR, vyslovení nedůvěry Topolánkově vládě a voleb do Evropského parlamentu. KSČM vyjádřila své postoje k EU, volbám do Evropského parlamentu a předsednictví ČR v Radě EU v materiálu 4. zasedání ÚV KSČM "Analýza zkušeností z práce v EP, priority volebního programu KSČM pro volby do EP v roce 2009" ze dne 4. 11. 2008. Neschopnost vlády, která se při výkonu exekutivy v Radě EU projevovala, však byla překrývána vnitropolitickými problémy ČR a následky krize. KSČM se ve stanovisku VV ÚV KSČM ze dne 16. 1. 2009 postavila na stranu sklářů, pracujících v krachujících sklárnách, v nichž měl stát významný vlastnický podíl. Své komplexní stanovisko k probíhající krizi a systémové návrhy jejího řešení vyjádřila v dokumentech "Rozbor ekonomicko-sociálních dopadů světové krize v evropském kontextu", který schválilo 6. zasedání ÚV KSČM dne 28. 3. 2009 a v rozpracování 12. schůze VV ÚV KSČM ze dne 15. 5. 2009 s názvem "Konkretizace jednotlivých protikrizových opatření KSČM". V té době už panovalo v ČR bezvládní. Poslanecká sněmovna PČR totiž za aktivního přispění všech zákonodárců KSČM vyslovila vládě Mirka Topolánka dne 24. 3. 2009 nedůvěru. KSČM jako řešení vládní krize navrhovala vytvoření "vlády národní shody", kde by byly zastoupeny všechny parlamentní politické strany. Tato vláda měla podle pojetí KSČM překlenout obecně krizové období a přivést ČR k předčasným volbám do PS PČR. Dvě strany vládní koalice – ODS a Strana zelených – se však ve spolupráci s ČSSD domluvily na vytvoření tzv. úřednické vlády pod vedením někdejšího statistika Jana Fischera. V ní zasedli úředničtí ministři nominovaní zmíněnými stranami, důvěru v PS PČR získala tato vláda dne 7. června 2009. Ve své podstatě se jednalo o skrytou velkou koalici ODS a ČSSD za asistence po moci bažící Strany zelených. Na její programové prohlášení, které prakticky vyhlásilo respektování protilidových změn, realizovaných Topolánkovou vládou, plíživou privatizaci veřejného majetku a pozvolnější pokračování v de montáži základních lidských práv, reagovali poslanci KSČM hlasováním proti vyslovení důvěry této vládě a odmítavým stanoviskem 13. schůze VV ÚV KSČM dne 5. 6. 2009 k programovému prohlášení vlády. Na půdě poslanecké sněmovny PČR se KSČM snažila pomoci lidem v předdůchodovém věku, zasaženým kapitalistickou krizí (např. ztrátou zaměstnání), umožněním přechodu do předčasného důchodu. Navrhovaná novela zákona o důchodovém pojištění (předložena v březnu 2009) však nebyla do konce volebního období přijata. Podobný osud stihl novelu o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění z dílny poslanců KSČM (duben 2009). V zahraničně-politické oblasti činnosti pokračovala KSČM na parlamentní půdě ve vystupování proti přijetí Lisabonské smlouvy Českou republikou, což projevila jak při hlasování o této smlouvě v Poslanecké sněmovně v únoru 2009, tak v květnu toho roku v Senátu (smlouva byla přes odpor komunistů schválena).

Z mimoparlamentních forem činnosti pokračovala KSČM v podílu na petici proti umístění vojenské základny na území ČR, stejně jako v celé řadě petic a aktivit proti vládním protilidovým reformám. Z veřejných a aktivit uspořádala KSČM a její spojenecké pokrokové organizace 31. 1. 2009 mnohatisícovou demonstraci proti umístění vojenské základny USA v ČR, členové a vedoucí funkcionáři KSČM se zúčastnili rovněž stejně zaměřené akce 4. 4. 2009, na níž zavítalo asi 500 lidí.

Ve dnech 5. – 6. 6. 2009 se uskutečnily v pořadí druhé volby do Evropského parlamentu. KSČM v nich získala 334 577 hlasů, což představovalo 14,18% a čtyři zvolené europoslance. Ve srovnání s předchozími volbami do této instituce ztratila KSČM dva europoslance, 6,08 % a téměř 140 tisíc hlasů. Po snížení počtu českých europoslanců šlo o ztrátu hlasů pro jeden mandát.

KSČM se v období jara a léta 2009 připravovala na předčasné volby do PS PČR, ale také reagovala na pokračování v "osekávání" životní úrovně většiny společnosti Fischerovou vládou, na probíhající všeobecnou krizi kapitalismu a na fašizoidní a autoritářské rysy vládnoucího systému, které se přenášely do společnosti. VV ÚV KSČM reagoval na tyto nebezpečné a hnědnoucí tendence vládnoucí moci již ve stanovisku ze dne 24. 4. 2009, v němž ostře odsoudil neonacistický žhářský útok ve Vítkově. Tzv. Janotův balíček, který byl součástí návrhu státního rozpočtu úřednické

Fischerovy vlády pro rok 2010 a měl za úkol snížit deficit státního rozpočtu, ve skutečnosti však převáděl následky krize a diletantského počínání předchozích a současné vlády na vykořisťovanou a zbídačovanou většinu společnosti (např. formou škrtů či zvýšením nepřímých daní), KSČM odmítla jak ve stanovisku VV ÚV KSČM ze dne 21. 8. 2009, tak při hlasování v PS PČR dne 9. 12. 2009, jakož i ve stanovisku 9. zasedání ÚV KSČM z 12. 12. 2009.

Přípravy KSČM na předčasné volby, které se měly uskutečnit v říjnu, byly přerušeny výrokem Ústavního soudu ze dne 1. 9. 2009. KSČM kritizovala toto rozhodnutí soudní moci ve stanovisku mimořádného zasedání VV ÚV KSČM ze dne 4. 9. 2009, v němž konstatovala, že soud narušil pravidla a rovnováhu formální demokracie, prohloubil politickou a napomohl ekonomické krizi. Relativně velkého úspěchu dosáhl protest široké občanské veřejnosti ČR, do něhož se KSČM zapojila, zářijovým odstoupením USA od projektu vojenské radarové základny v ČR. Dočasnost tohoto rozhodnutí, částečně motivovaného nesouhlasem většiny veřejnosti ČR a protiradarovou kampaní občanských iniciativ i stran, však vedla KSČM k tomu, aby v aktivitách směřujících proti snaze umístit na území ČR vojenskou základnu cizí země neustávala.

Volby do Poslanecké sněmovny PČR byly nakonec vypsaný na 28. a 29. května 2010, počátkem roku a na jaře 2010 tedy KSČM dopracovávala volební program, věnovala se volební kampani a snažila se z parlamentní a zastupitelské půdy pomoci v období "ticha před bouří" občanům, zasaženým následky všeobecné krize a neoliberální vládní politiky. Ve veledůležitých volbách KSČM získala 589 765 hlasů, tj. 11,27% hlasů a 26 poslanců. Ve srovnání se stejnými volbami v r. 2006 ztratila KSČM 1,64% a přes 95 tisíc hlasů. Shodou aritmetických okolností stranu zastupoval v dalším volebním období stejný počet poslanců jako v předchozím čtyřletí.

Výsledky voleb jednoznačně nahrály vzniku buržoazně pravicové koalice stran ODS, TOP 09 a Věci veřejných, které v PS PČR disponovaly 118 mandáty. Ze základů programového i sociálně třídního zaměření, ale i z politické síly zmíněných stran, vznikla v červenci koaliční vláda pod vedením Petra Nečase (ODS).

KSČM si byla vědoma toho, jakým třídám a politickým silám výsledek voleb napomohl a jaký charakter bude mít nově vzniklá vláda. To se projevilo jak v koaliční smlouvě z července 2010, tak ve vládním programu o měsíc později. Ten obsahoval dosud nejbrutálnější plán destrukce základních lidských práv, sociálních jistot, životní úrovně, privatizace zbylého veřejného produktivního sektoru, pojistných systémů i služeb. KSČM vyslovila s vládním programovým prohlášením nesouhlas, který vyjádřila při hlasování o důvěře vládě 10. 8. 2010 odmítavým stanoviskem svých poslanců. Rozložení sil a menšinové zastoupení opozice v PS PČR jednak omezilo možnosti KSČM aktivně prosazovat vlastní návrhy, které by byly prospěšné pro ožebračovanou většinu společnosti, na parlamentní půdě a jednak vytvořilo prostředí pro totální odmítání koalice dodržovat nejzákladnější demokratické principy. Koalice také okamžitě této situaci zneužila. Z možných palet postupů v Parlamentu ČR zbyly KSČM pokusy o co největší zpomalení asociálních a protilidových vládních reforem, využití parlamentní půdy a tribuny k odhalování skutečného charakteru vlády a k propagaci vlastních konstruktivních návrhů. Velký prostor, skýtající prakticky největší příležitosti k vyvinutí nátlaku na vládnoucí moc, představovala mimoparlamentní sféra. KSČM jí sice věnovala více pozornosti než v minulosti, ale výsledky se nemohly v praxi projevit okamžitě.

Nespokojenost společnosti s vládou na sebe nenechala dlouho čekat, plány vlády na propouštění státních zaměstnanců, na snižování jejich platů, v kontextu sice slábnoucí, ale trvající krize, způsobily, že se 21. září 2010 uskutečnila po dlouhé době masová, téměř 45tisícová demonstrace zaměstnanců veřejného sektoru, do níž se zapojila i široká občanská veřejnost, včetně některých dělnických odborů a zaměstnanců soukromokapitalistického sektoru. KSČM demonstraci státních zaměstnanců politicky podpořila a řada jejích členů, včetně členů Odborového sdružení Čech, Moravy a Slezska, se jí účastnila.

Volby do zastupitelstev obcí a do jedné třetiny Senátu PČR, které se uskutečnily 15. a 16. 10. 2010, se nesly v atmosféře rámcových návrhů vládnoucí koalice, které zmobilizovaly velkou část občanské veřejnosti a probudily v jejich řadách částečné povědomí o tom, čí zájmy vláda reprezentuje (vládnoucí třídy, kapitálu a bohatých), jaké jsou její vize a jak naloží s právy, jistotami a zájmy většiny společnosti. KSČM celkem získala 3189 mandátů, což bylo o 1079 méně než ve volbách z r. 2006, v senátních volbách neobhájila strana jedno křeslo (Most), čímž klesl počet jejích senátorů na dva. Povolební vyjednávání opět ukázala systémovou podmíněnost ČSSD (až na výjimky), která způsobovala její většinovou inklinaci k volební koalici s ODS, i v místech, kde bylo možné vytvořit levicovou koalici s KSČM.

V rámci slábnoucí, ale pokračující všeobecné krize, narůstalo zadlužení ČR, obyvatelstvo sužovala vysoká nezaměstnanost (v lednu 2011 dosáhla 9,8% registrovaných nezaměstnaných) v kombinaci s opatřeními Topolánkovy a Fischerovy vlády a očekáváním proklamovaných a v případě státních zaměstnanců schválených záměrů vlády Petra Nečase narůstala relativní nespokojenost ve společnosti. KSČM s ní plně souhlasila, jak vyjádřilo 12. zasedání ÚV KSČM ze dne 6. 11. 2010 ve své "Výzvě nespokojeným občanům". Největší odborové svazy ČR, včetně OSČMS, reagovaly na vládní návrhy plány svoláním stávkou zaměstnanců veřejného sektoru na 8. 12. 2010. KSČM postup odborů podpořila a stanoviskem VV ÚV KSČM z 26. 11. 2010 vyzvala veřejnost k její podpoře. Členové strany se stávkou zúčastnili povětšinou jednotlivě, na svých pracovištích, v závislosti na aktivitě odborů. Nutnost a nezbytnost využití širokých mimoparlamentních forem boje inspirovala a vedla ÚV KSČM k iniciativě a výzvě k vytvoření Spojenectví práce a solidarity, které by sdružovalo širší vějíř politických stran, iniciativ, hnutí, skupin obyvatelstva, organizací a odborů, nesouhlasících s postupem tehdejší i minulých vlád, jejichž sjednocující hodnotou je lidská práce a solidarita. Iniciativa, přednesená na 12. zasedání ÚV KSČM dne 6. 11. 2010, položila základy, vedoucí k vytvoření určité struktury SPaS v roce 2011, ke zveřejnění některých jeho materiálů, ale další aktivizace SPaS vyžadovala a vyžaduje ještě mnoho práce.

Vládní strany koalice tří pravicových stran, zejména Věci veřejné, které postavily svou volební kampaň na protikorupční

rétorice, stihl na konci roku 2010 první velký skandál, který byl jen počátkem řady pozdějších. Určitým novem této koalice v popřevratové kapitalistické politice totiž byla její otevřená, nezastřená provázanost se subjekty soukromého kapitálu, v případě VV s bezpečnostní agenturou ABL, ale i s dalšími podnikateli, firmami a lobbisty (Bakala). Skandál a pravděpodobné korupční jednání (minimálně plýtvání) na Státním fondu dopravní infrastruktury (SFDI) na konci r. 2010 vedl k vyvolání hlasování o důvěře vládě. KSČM se sice vyslovila jak proti jednání tehdejšího ministra životního prostředí Pavla Drobila (ODS), tak proti setrvání Nečasovy vlády, ale opozice byla v prosinci r. 2010 přehlasována a celá kauza utichla. Druhou tezí a falší, o něž vládní strany před volbami opřely své programy a slova, byla hrozba státního bankrotu, řecké cesty, narůstajícího zadlužení a v reakci na tyto skutečnosti jimi prosazované šetření, odstranění plýtvání veřejnými prostředky apod. Cesta k údajnému zastavení nárůstu veřejných dluhů byla narýsována v návrhu státního rozpočtu pro r. 2011. Jediným trapným nástrojem v rukou vlády se staly mechanické a plošné škrty ve výdajích státního rozpočtu, bez opatření na příjmové straně, případně s pokračováním v jejich podvázání (příjmů) ve prospěch velkokapitálu a finanční oligarchie. Proti návrhu státního rozpočtu, který nejenže destrukoval sociální systém a zhoršoval životní podmínky početných vrstev obyvatel, ale podvazoval koupěschopnou poptávku a tím i možnosti ekonomického růstu ČR, se stavěly i největší odborové svazy ČR. KSČM se postavila za jejich stanoviska, ale státní rozpočet s plánovaným schodkem 135 mld. Kč a s rozsáhlými škrty (porodné, rodičovský příspěvek, sociální příspěvek, platy zaměstnanců veřejného sektoru) byl přijat. Další z potíží, jimiž bylo prakticky celé období vlády Petra Nečase lemováno, byla akce "Děkujeme, odcházíme". V rámci ní požadovalo na 16 tisíc nemocničních lékařů od vlády navýšení platů, jinak hrozili hromadným podáním výpovědí. Vláda a jmenovitě ministr zdravotnictví Heger celou situaci podcenili, nevypracovali náhradní krizové scénáře, a přestože byli nuceni, i pod tlakem KSČM (výzvy poslaneckého klubu KSČM, stínové ministryně-odborné mluvčí KSČM pro resort zdravotnictví Soni Markové z prosince 2010), lékařům ustoupit, způsobili ve veřejnosti výraznou paniku a prokázali vlastní myšlenkovou impotenci a diletantství.

Po dlouhé době nevolební rok 2011 byl spojen s konkrétními návrhy Nečasovy vlády v rámci tzv. důchodové, zdravotnické, sociální a daňové reformy, s pokračováním krize kapitalismu, která se od letních měsíců začala opět prohlubovat a s narůstajícími fašizoidními a autoritářskými tendencemi systému i vlády. Trvale se zhoršovala životní úroveň většiny obyvatel ČR, za r. 2010 poklesla reálná mzda o 1,2%, v platnost vstoupila deregulace nájemného, rostly ceny i jiných komodit (vody, plynu, elektřiny apod.), existovala stále vysoká míra registrované i neregistrované nezaměstnanosti (minimálně 8% registrovaných nezaměstnaných), zvolňoval se ekonomický růst a pokračoval prudký nárůst zadlužení země (za ministrování M. Kalouska o 650 mld. Kč). Počet lidí, žijících v ČR pod hranicí chudoby, přesáhl podle některých statistik jeden milion (podle ČSÚ činil na podzim r. 2011 936 tisíc), v postavení hmotné nouze se nacházelo 2 miliony lidí. Během roku 2011 se vládě podařilo vyhloubit základy dalšího propadu životní úrovně a práv většiny lidí, vybudovat fundamenty cesty ČR k bankrotu, k osudu Řecka a ke geometrickému nárůstu zadlužení a zbídačování občanů.

KSČM pravidelně zaujímal stanoviska k vládou postupně navrhovaným a různě pozměňovaným tzv. reformám důchodového (kde se KSČM vyjádřila i k tzv. malé důchodové reformě), sociálního systému, zdravotnictví, daňového systému i školství. Základní postoje KSČM k vládním záměrům včetně alternativních návrhů na řešení problémů byly obsaženy v materiálech, schválených 36. schůzí VV ÚV KSČM dne 11. 2. 2011 s názvem "Informace o postupu vlády k důchodové reformě" a "Informace o postupu vlády při zahájení reformy zdravotnictví", dále v dokumentu, jenž byl přijat 14. zasedáním ÚV KSČM dne 26. 3. 2011 "Hospodářská, sociální a politická situace v České republice a její dopad na občany". Své pohledy na školství, odmítnutí jakékoliv formy školného na veřejných školách a koncepcie řešení stavu KSČM vyjádřila v dokumentu 12. jednání ÚV KSČM ze dne 6. 11. 2010 "Přístupy KSČM ke školství". "Přístupy KSČM k znovuzavedení progresivního zdanění a zastavení přesunu daňové zátěže na nepřímé daně", odsouhlasené 15. schůzí VV ÚV KSČM ze dne 21. 8. 2009, zase obsahovaly komplex návrhů řešení a postojů KSČM k daňovému systému. Svá stanoviska, vycházející z dlouhodobých obecnějších pohledů také vydávali a k celospolečenským problémům se vyjadřovali i jednotliví členové stínové vlády - odborní mluvčí KSČM.

KSČM musela reagovat prací poslanců a senátorů na alespoň poodhalení skutečných záměrů vlády ve věci sociálních reforem ministra Drábka, které jsou nástrojem vykrádání budoucnosti a odložené spotřeby občanů ve prospěch soukromých subjektů. Stejně tak jsme se museli postavit proti přijatému občanskému zákoníku, který vrací české občanské právo, přes některé dílčí pozitivní prvky, do předminulého století, zejména konstrukcí vztahu práv vlastnických a uživatelských.

Navrhovaná protilidová opatření vládnoucí moci na bázi pokračující krize, stagnace a poklesu reálných příjmů většiny společnosti způsobily nárůst podhoubí pro sociální konflikty, pnutí ve společnosti a občanskou nespokojenost, která u některých skupin občanů vede k tendenci podporovat tzv. jednoduchá řešení, která hlásá krajní pravice, ultranacionalismus a neofašismus. Relativně velkým úspěchem jak KSČM, jejich členů a sympatizantů, ale i široké veřejnosti, nespokojené s buržoazní vládou, byla demonstrace proti aroganci vlády 21. 5. 2011, již se zúčastnilo přes 48 tisíc lidí. KSČM, její sympatizanti a voliči šli po dlouhé době v jednom šiku, poměrně organizovaně a s prapory spojeneckého OSČMS. ÚV KSČM, podobně jako některé další nižší stranické články, rovněž podpořil stávkou v dopravě, která se konala 16.6. 2011

Autoritářské tendence, které bylo možné v lůně vládnoucího systému, jeho vlád a stran pozorovat už v období Topolánkovy vlády a před nimiž KSČM varovala, se v období vlády Petra Nečase projeví ještě razantněji. Mezi příklady můžeme uvést postup soudů v případě červnové stávkou v dopravě, kdy došlo k napadení oprávněnosti stávkou vládou, což soud potvrdil a stávkou odložil. Představitelé vlády v té době hovořili dokonce o snaze omezit právo na

stávku. Mezi autoritářské tendence v rámci české formální demokracie patřilo také neodůvodněné schvalování návrhů vládních klíčových zákonů ve zkráceném řízení, snahy změnit parlamentní uspořádání státu v republiku prezidentského typu, destrukce základních lidských práv vládní koalicí a jmenování takových lidí, jako jsou Roman Joch a Ladislav Bátor, vysokými úředníky současné vlády. Integrovanou součástí krajně pravicového kurzu bylo i odvádění pozornosti od současného krizového stavu systému i společnosti.

Nástrojem k tomu bylo prosazení zákona o tzv. ocenění účastníků třetího odboje, proti němuž bojovala KSČM z poslaneckých lavic zejména v únoru a červnu 2011, kdy byl zákon projednáván v PS PČR. Podepsání zákona a jeho následná platnost fakticky znamenají legitimizaci násilné trestné činnosti za účelem osobního či politického prospěchu v současnosti i budoucnosti.

Skutečnou explozí fašizace, jejím projevem, znakem dezorientace a demoralizace lidí systémem i zhoršující se sociálně ekonomickou situací, byly události na Šluknovsku na přelomu léta a podzimu 2011. KSČM se k narůstajícím etnickým konfliktům, které ovšem vyrostly primárně ze sociálního podhoubí a byly podstatně zhoršeny opatřeními vlád p o r. 2006, restaurací kapitalismu v ČR v r. 1989, jeho aktuální krizí a neomezenou svévolí představitelů kapitálu, mafie, lobbistů a lichvářů, vyjádřila v "Přístupech KSČM k událostem ve Šluknovském výběžku", který schválila 45. schůze VV ÚV KSČM dne 7. 10. 2011.

K privatizačním záměrům, směřujícím téměř k úplné likvidaci zbytků veřejného sektoru, se přidal záměr Nečasovy vlády, v minulosti navrhovaný už vládou Mirka Topolánka, ale v různých modifikacích i dříve, tzv. navrátit církvím a náboženským společnostem majetek, údajně jim odebraný "komunistickým" režimem. Jednat se mělo zřejmě o největší jednorázový tunel do veřejného majetku od časů velké privatizace a restituce v 90. letech 20. století. ÚV KSČM na svém 16. zasedání dne 10. 9. 2011 tyto snahy jednoznačně odmítl v materiálu "Přístupy KSČM k církevním restitucím". V tomto textu strana konstatovala, že nesouhlasí s žádným vydáváním dalšího veřejného majetku církvím, že církvím podle fundovaného názoru mnoha odborníků majetek de iure nikdy nepatřil, ale pouze ho spravovaly a že v církevní předúnorové správě bylo násobně méně nemovitého majetku, než množství požadované církvemi. KSČM se navíc vyslovila pro odstavění církve od státu a pro zastavení toku prostředků ze státního rozpočtu pro účely této vliv a věřící ztrácející instituce.

Pohledy veřejnosti na principiálnost, úspěšnost a účinnost politiky KSČM, názory respondentů na některé programové zásady strany byly obsaženy v sociologickém výzkumu KSV, jenž byl součástí dokumentu 40. schůze VV ÚV KSČM "Postoje veřejnosti k situaci v ČR a k postavení KSČM" ze dne 13. 5. 2011.

Výzkum se uskutečnil v únoru a v březnu 2011, takže v něm byl reflektován pohled veřejnosti na aktuální postup Nečasovy vlády a její hodnocení a pohled na KSČM. Z výsledků vyplynulo, že informovanost o KSČM a sledování její činnosti od r. 2002 zejména pod vlivem mediální manipulace postupně, ale permanentně klesá, přičemž nejmenší zájem vykazuje sociální věková skupina 15 - 29 let. Z celkových výsledků tohoto, ale i jiných výzkumů lze vypozařovat, že roste počet lidí, kteří se ke KSČM kriticky či pochvalně vůbec nevyjadřují, čili narůstá množství lidí, jimž jsou existence a plány KSČM lhostejné.

Základní politická pozice KSČM

Základní politická pozice KSČM se opírala o bohaté a z velké části úspěšné tradice československého komunistického a dělnického hnutí. Vycházela ze základních programových a sjezdových dokumentů, schválených za uplynulé více než dvacetileté období. Teoreticko-metodologickým základem činnosti KSČM, jejím kompasem v bouřlivých vodách kapitalistické reality byl marxismus, učení i politická praxe Marxe, Engelse a Lenina a dalších klasiků, obohacené o širokou prakticko-politickou tradici mezinárodního komunistického a pokrokového kontextu. Mezi VII. a VIII. sjezdem KSČM nedošlo k žádné změně politicko-teoretické orientace KSČM, byla zachována a rozvíjena její podstata, daná předchozím vývojem, usneseními a dokumenty.

Pro koho se snaží KSČM dělat svoji politiku

Pro každou komunistickou stranu je nezbytné nejenom dělat svou politiku "pro někoho", ale především zapojovat do vlastního politického působení sympatizanty a pokrokové organizace a provádět praktický politicko-organizační postup ve spolupráci s nimi. Smysl a jádro hesla "s lidmi pro lidi" je právě v tom, že KSČM musí realizovat svou politiku v úzkém spojení s obyčejnými, vykořisřovanými a zbídačovanými lidmi, tj. s dělníky, zaměstnanci, nezaměstnanými, důchodci, živnostníky, malovýrobci či samoživiteli. Tato spojení a tato spolupráce má řadu rovin a forem, od úzce "sympatizantských" až po vzájemnou podporu s formálně nekomunistickými skupinami. Z těchto důvodů by bylo lícoměrné tvrdit, že se KSČM orientuje na všechny občany ČR. Buržoazní strany, včetně ČSSD, sice hovořív v intencích podobných představ, praxe jejich politiky na mnoha úrovních však tato mluvnická cvičení vyvrací dnes a denně. Všechny strany současného systému, ČSSD nevyjímaje, slouží soudobému kapitalismu, vládnoucí finanční oligarchii, především zahraničnímu kapitálu a jemu sloužícím zaměstnancům (za buržoazii lze dnes považovat cca 180 tisíc obyvatel ČR, což je výrazná menšina z celku). KSČM se naopak orientuje na ty, jejichž zájmy, práva a historickou úlohu nejen chápe, ale hodlá je bránit a s nimiž ve spojení směřuje ke změnám podstaty současné sociálně-ekonomické formace.

Mezi cílové třídně-sociální uskupení, co se orientace politiky KSČM týče, náležív v první řadě dělníci, kterých žilo r. 2010 v ČR cca 1,750 mil. (Český statistický úřad kategorív "dělníci" nevykazuje, vycházívme z kvalifikovaných odhadů

sociologů Klubu společenských věd a jiných odborníků, někteří z nich odhadují počet dělníků na 1,9 mil.) Jejich úlohu a význam není možné poměřovat pouze podle jejich současné (ne)uvědomělosti a na základě jejich početnosti. Tyto faktory jsou mnohem spíše výsledkem kvantity a kvality působení KSČM na jejich vědomí. Počet statisticky vykazovaných dělníků sice za poslední léta pozvolna klesá (r. 1990 2,5 mil., r. 2000 2,1 mil.), tento proces však není zdaleka ovlivněn jen mechanizací a technickým rozvojem výroby, ale mnohem spíše ekonomicky nuceným převáděním dělníků do kategorie OSVČ ("švarcsystém"), vyvážením výroby do zemí s levnější pracovní silou a likvidací průmyslu zahraničním kapitálem po r. 1989 (ztráta 750 tisíc pracovních míst). KSČM neměla ve sledovaném období vypracovanou koncepci konkrétního působení členů a sympatizantů strany na pracovištích (navíc komplikovaného nedostatkem členů v podnicích), hájila zájmy této třídy zejména prostřednictvím zastupitelských sborů (Parlament ČR, krajská a obecní zastupitelstva) a udržovala kontakty s jednotlivými odborovými centrály (ČMKOS, ASO, OSČMS).

Zaměstnanců bylo v ČR r. 2010 celkem 2,450 mil., představují ovšem vnitřně strukturovanou a obecně značně heterogenní vrstvu, jejíž součástí je na jedné straně např. uklízečka a na straně druhé manažer velkého podniku. Pro KSČM představuje cílovou skupinu přesvědčovací a organizační činnosti zejména nízko příjmová a středně příjmová vrstva třídy sloužících zaměstnanců, v některých případech reprezentovaná špičkovými vědeckotechnickými a odbornými pracovníky (mnozí z nich mají blízko k dělnické třídě a odborně se jim říká kognitariát – vzdělanostní proletariát). Konkrétní koncept spolupráce se sloužícími zaměstnanci, působení na jejich vědomí, KSČM nevypracovala, podporovala tuto třídu prostřednictvím zastupitelských sborů, částečně s nimi spolupracovala přes zaměstnanecké odbory (kontakty členů stínové vlády - odborných mluvčích KSČM).

KSČM také tradičně podporovala OSVČ, jejichž počet v r. 2010 představoval 612 tisíc osob, které tuto činnost vykonávaly jako své hlavní povolání, a 33 tisíc pomáhajících rodinných příslušníků. Tato sociální vrstva je v monopolním stadiu kapitalismu vystavena bezuzdnému vykořisťování systémem monopolních cen, zdrcující konkurencí zahraniční velkoburžoazie a ekonomickému nátlaku dalších podnikatelských skupin, včetně státu. Podobným potížím a tlakům jsou vystavováni i drobní podnikatelé, zaměstnávající 1 až 10 zaměstnanců mimo své rodinné příslušníky, v některých případech i malí podnikatelé s počtem zaměstnanců do 50. KSČM hájila i jejich zájmy, dařilo se jí zapojit řadu představitelů této vrstvy do své činnosti, na volební kandidátní listiny či s nimi udržovat kontakt jinými způsoby, včetně spolupráce s některými z jejich organizací (rozhovory se zástupci Strany podnikatelů a živnostníků). VII. sjezd KSČM oslovil a vyjádřil podporu této sociální vrstvě v Prohlášení VII. sjezdu KSČM k živnostníkům, malým a středním podnikatelům. Jelikož si byla KSČM vědoma skutečnosti, že tlak monopolů a kapitálu vede v soudobém stadiu kapitalismu mnohdy k proletarizaci živnostníků a malovýrobců, snažila se zesílit vliv na tyto nestálé vrstvy. Pokoušela se zabránit jejich inklinacím k nacionalistickým a krajně pravicovým uskupením, vysvětlit jim, že příčinou jejich úpadku je kapitalismus jako takový a získat v nich alespoň částečného spojence dalších systémových změn, přestože hlavní oporou a cílovou třídou jsou pro KSČM dělníci a většina zaměstnanců.

Restaurace kapitalismu po r. 1989 s sebou přinesla řadu tomuto systému vlastních vad a neduhů. Jedním z nich je nezaměstnanost, Marxovými slovy průmyslová rezervní armáda.

Následkem sociálně-ekonomických změn po r. 1989 začala být v 90. letech 20. století v ČR postupně vytvářena stabilní 150-200 tisícová masa registrovaných nezaměstnaných, která se však během prvního desetiletí 21. století, bez ohledu na krizi či konjunkturu, vyšplhala až nad pravděpodobně stabilních 300 tisíc lidí (tolik činila registrovaná nezaměstnanost na vrcholu konjunktury v červenci 2008). Ve skutečnosti je reálná míra nezaměstnanosti mnohem vyšší o vyřazené uchazeče z registrů úřadů práce a pohybuje se kolem 700 tisíc. Tato část zaměstnanců nejčastěji podléhá dezorientačním vlivům, neúměrné skepsi, politické pasivitě a fašizaci. Přestože se KSČM orientovala na její podporu zejména v sociálně-politické oblasti, prostřednictvím zastupitelských orgánů, proniknout mezi nezaměstnané a pokusit se je organizovat např. prostřednictvím hnutí nezaměstnaných se jí nepodařilo. Lze s určitou mírou zobecnění tvrdit, že vedle dělníků a středních vrstev právě nezaměstnaní podléhají nejčastěji lacinému pravicovému populismu, či dokonce antikomunismu a fašizoidním náladám, na druhou stranu však skýtají největší potenciál masové, agitační, propagační a mimoparlamentní činnosti KSČM do budoucna.

Zvláštní a silně zastoupenou sociální vrstvu představovali především v minulosti rolníci, kteří byli v historii opakovaně jedním ze subjektů, podílejících se na pokrokových společenských změnách. Po z velké části úspěšné likvidaci družstevního zemědělství po r. 1989 klesl počet osob zaměstnaných v zemědělství na 129 500 (v r. 2010) osob, což je čtvrtina množství z r. 1989. Velká část z nich je zařazena do kategorie OSVČ, mezi zaměstnanci, drobnými a malými podnikateli.

Zemědělská družstva zaměstnávají v současné době méně než polovinu lidí žijících se zemědělstvím. KSČM se dařilo díky stále relativně rozvětvené síti základních, oblastních a okresních organizací udržovat osobní kontakty a podporovat skomírající zemědělce jak v zastupitelstvech a Parlamentu ČR, tak např. spoluprací s mnohými organizacemi, které zemědělce zastupují (Agrární komora ČR, Zemědělský svaz ČR aj.).

Komunistická strana Čech a Moravy tradičně a dlouhodobě hájí zájmy a spravedlivou odměnu důchodců, ať už pobírají starobní penze za svůj celoživotní pracovní přínos pro společnost, nebo invalidní důchody handicapovaných a invalidních důchodců, kteří se nemohou bránit kapitalistickému egoismu a permanentnímu konkurenčnímu boji člověka proti člověku. Celkový počet důchodců žijících v ČR činil na konci června r. 2011 2 832 699, z toho starobních důchodců bylo 2 280 450. Zbýlý počet představovali invalidní a pozůstalostní důchodci. KSČM hájila prostřednictvím Parlamentu ČR, krajských a obecních zastupitelstev zejména postavení starobních důchodců a handicapovaných, kteří nenáleží mezi vrstvu rentiérů,

manažerů a akcionářů velkých firem a jejichž práva jsou za posledních šest let pravicové vlády vystavena jedné z největších destrukcí (tzv. důchodová reforma, rozdělení invalidních důchodů do tří stupňů aj.) KSČM udržovala kontakty s organizacemi, reprezentujícími a hájícími zájmy důchodců, např. se Sdružením důchodců ČR.

KSČM si je vědoma, že stupeň uvědomělosti jednotlivých tříd, sociálních vrstev a skupin neodpovídá jen objektivní úrovni materiální základny, materiálním podmínkám a reprodukci bezprostředního života či vývojovým tendencím v politické nadstavbě (např. vládní krizi, pravicovým asociálními reformami), ale je odvislý z velké části od působení revolučního politického subjektu. Skutečnost, že nefunguje automatická implikace krize, jsou přijímány asociální reformy, v důsledku čehož pracující hledají oporu u levice, byla potvrzena téměř v celém světě právě v průběhu všeobecné krize kapitalismu. Jenom tam, kde zůstává politický subjekt ve spojení, osobním kontaktu, práci s cílovými třídami a sociálními skupinami, jen tam, kde se orientuje na mravenčí přesvědčovací a postupně na organizační činnost v mimoparlamentní oblasti, může politická síla postupně dosáhnout kolektivní zkušenosti, která masověji překoná neustále a ze všech stran opakovaná, zahnížděná a v současnosti převažující kapitalistická myšlenková schémata.

Tuto zákonitost si KSČM uvědomovala, pokroky v jejím naplňování by měly být hlavní otázkou budoucího období.

Zaměření politiky KSČM ve smyslu návaznosti na obsahový dokument přijatý na VII. sjezdu KSČM

Delegáti VII. sjezdu KSČM schválili v květnu 2008 hlavní sjezdový programový dokument strany s názvem "Zaměření politiky a hlavní úkoly KSČM v období mezi V II. a VIII. sjezdem". Tento sedmistránkový materiál se měl orientovat nejen na striktně vymezené čtyřleté volební období a období mezi sjezdy, ale svými opatřeními mířil k střednědobým cílům KSČM, včetně určitého vymezení zodpovědnosti za jeho realizaci.

Vypracování harmonogramu plnění cílů a pokusů o ně z programového sjezdového dokumentu, stejně jako určení termínů plnění a zodpovědnosti, mělo za úkol druhé zasedání ÚV KSČM dne 28. června 2008. To nakonec schválilo "Harmonogram projednávání, a realizace priorit jednotlivých částí obsahového dokumentu VII. sjezdu KSČM Zaměření politiky a hlavní úkoly KSČM v období mezi VII. a VIII. sjezdem strany". Plnění "Harmonogramu" nebylo na rozdíl od některých dalších sjezdových dokumentů ("Socialismus pro 21. století") doprovázeno průběžnými informacemi a kontrolními zprávami nejvyšším stranickým orgánům o postupu prací na jmenovaném programu. Tuto činnost mají zhodnotit až nejvyšší stranické orgány před VIII. sjezdem KSČM.

Materiál schválený ÚV KSČM v červnu r. 2008 stanovil 42 programových priorit KSČM, hlavních oblastí její programové činnosti a působení, vyplývajících z obsahu sjezdového programu a z jeho členění do tří základních kapitol. Byl stanoven kalendář projednávání a realizace priorit, včetně nositelů těchto úkolů.

Při vyhodnocování plnění usnesení se budeme držet průběhu prací a projednávání jednotlivých priorit ÚV a VV ÚV KSČM ve vztahu a v porovnání se schváleným a zmíněným kalendářem. Materiály, o nichž níže hovoříme, vycházejí vždy z programu, schváleného VII. sjezdem KSČM. Důraz bude položen na činnost ÚV KSČM. Podrobný postup zástupců KSČM v PČR a v Evropském parlamentu bude předložen ve sjezdových zprávách poslaneckého klubu KSČM, zástupců KSČM v Senátu PČR a v Evropském parlamentu. V této kapitole se pokusíme pouze obecněji nastínit, jak se rozpracování jednotlivých programových priorit KSČM v obecnější rovině promítlo do legislativní činnosti poslaneckého klubu KSČM, který byl hlavním nositelem legislativní zodpovědnosti za programové priority KSČM.

Po vyřešení bezprostředních úkolů a povinností všech složek KSČM, spjatých se VII. sjezdem strany, začala KSČM rozpracovávat úkoly stanovené v "Harmonogramu" na druhé pololetí r. 2008 a na rok 2009. První takové dokumenty byly předloženy a vzaty na vědomí třetí schůzi VV ÚV KSČM dne 22. 8. 2008. Jednalo se o "Přístupy KSČM ke komunální bytové politice" a o "Přístupy KSČM k rozvoji Sportu pro všechny". V případě komunálního bydlení prosazovala KSČM adekvátní roční výstavbu cenově dostupných bytů, vlastnictví určitého množství bytů obcemi, včetně domovů pro seniory, a cenově dostupné nájemné jak s přiměřeným ziskem, tak pouze nákladové (v reakci na postupnou deregulaci cen nájemného). Sport pro všechny je vládní iniciativa, jejíž podporou, prohloubením a rozšířením se KSČM snažila a snaží revitalizovat roli a místo tělovýchovy a sportu v životě společnosti, alespoň částečně podobnou úrovni před r. 1989. Páté zasedání ÚV KSČM dne 13. 12. 2008 odsouhlasilo "Aktualizaci analýzy dopadů reformy veřejných financí a její II. fáze", která již obsahovala pasáže o vypuknuvší všeobecné krizi kapitalismu a představovala jak přístupy KSČM k této krizi a návrhy na její řešení, tak návrhy postupu KSČM k dopadům tzv. reformy veřejných financí a její druhé fáze, která nakonec v tomto období nebyla realizována. O mimoparlamentní činnosti, jež se do "Harmonogramu" promítla jenom podporou a organizací veřejných aktivit proti umístění vojenské základny USA na území ČR ze strany KSČM, bylo pojednáno v kapitole "Postavení KSČM ve společnosti, přístupy k řešení celospolečenských problémů".

Prvním materiálem, který se v r. 2009 týkal sjezdového programu "Zaměření politiky", byla 8. schůze VV ÚV KSČM dne 16. 1. 2009 na vědomí vzata "Dlouhodobá perspektiva energetických potřeb ČR", jež na základě popisu stavu a z něj vyplývající prognózy vývoje podpořila strategickou úlohu státu v energetice, v regulaci cen, podpoře obnovitelných zdrojů, jaderné energetiky a racionalizace spotřeby. Pokračováním rozpracování zásad sjezdového programu byl i dokument schválený 13. schůzi VV ÚV KSČM dne 19. 6. 2009 s názvem "Přístupy KSČM k aktuálním aspektům ropské bezpečnosti a v jejím rámci k bezpečnostní situaci v ČR". Strana v něm upřesnila a rozvinula své dlouhodobé názory a postoje k NATO, členství ČR v této imperialistické instituci, k EU a jejím "battle groups" či k OSN. Přístupy KSČM k bezpečnosti ČR vyplývaly zejména z reakcí na tzv. reformu Policie ČR provedenou pravicovými vládami, která způsobila úpadek této klíčové instituce. Na témže jednání VV ÚV KSČM vzal na vědomí detailní analýzu odborníků KSČM "Ekologické parametry dopravy s důrazem na železniční a integrovanou dopravu, překonávání sporů mezi investory silniční dopravy a

ekologickými zájmy". Tento relativně rozsáhlý materiál se stal další odbornou oporou a částečně i východiskem při orientaci KSČM na podporu a prosazování ekologických způsobů dopravy, zejména na železnici, na skloubení ekonomického a sociálního rozvoje v harmonickém poměru s ochranou životního prostředí.

V pořadí 14. jednání VV ÚV KSČM dne 17. 7. 2009 se zaměřilo na projednávání a připomínkování dvou materiálů, souvisejícími s rodinami a dětmi. Byly vzaty na vědomí "Náměty KSČM k řešení současné situace rodin i neúplných, péče o seniory", v nichž se KSČM vymezila proti konzervativně-náboženským pohledům na tuto problematiku a progresivně položila důraz na materiální, právní, politickou a kulturní podporu nejen institucionalizovaných rodin, ale i neúplných rodin, nesezdaných párů a ve zvláštním oddíle seniorů. Tato problematika byla natolik obtížná a stanoviska k ní se rozcházely, že se jí musel VV ÚV KSČM zabývat ještě na své 16. schůzi dne 18. 9. 2009. Název textu přijatého k těmto otázkám mnohé vypovídá i o jeho obsahu – "Informace o dopracování otevřených a zatím nerozhodnutých doporučení v námětech k řešení současné situace rodin, i neúplných, péče o seniory". Tento dokument byl nakonec vzat na vědomí 21. VV ÚV KSČM dne 15. 1. 2010 bez koncepčně zásadnějších změn. Druhým textem, který VV ÚV KSČM 17. 7. 2009 vzal na vědomí, byla zevrubná "Zpráva o stavu školství v České republice", zahrnující stanoviska KSČM k této široké problematice. Bezpečnostní situaci v ČR se VV ÚV KSČM zabýval v rámci 17. schůze dne 16. 10. 2009 v "Informaci o bezpečnostní situaci ČR". Tento na vědomí vzatý materiál reagoval na aktuální vývoj oblasti a nastínil v obecné rovině některá řešení navrhovaná KSČM. K otázce řešení problematiky bydlení, jeho ceny a dostupnosti se vrátil nejvyšší stranický orgán mezi sjezdy na svém osmém jednání dne 31. 10. 2009. Odsouhlasený materiál "Přístupy KSČM k eliminaci dopadů nárůstu nájemného a sociálně slabší nájemníky. Výstavba obecních nájemních bytů s nákladovým nájemným. Cenově dostupné bydlení pro mladé rodiny" fakticky aktualizoval názory KSČM na dění v projednávané oblasti a návrhy jejich (otázek) řešení. Jedním ze zásadních atributů programu a politiky KSČM bylo a je prosazování výrazného progresivního zdanění. Jeho mírná podoba byla postupně zlikvidována pravicovými vládami po r. 2006.

Na tuto skutečnost reagovalo také zmíněné osmé jednání ÚV KSČM přijetím "Přístupů KSČM k znovuzavedení progresivního zdanění a zastavení přesunu daňové zátěže na nepřímé daně". Dokument obsahuje analýzu tehdejšího daňového systému, inkasa daní a návrhy sazeb DPFO, DPPO, majetkových daní a daní nepřímých. KSČM v textu prosazuje pět pásem DPFO, dvě DPPO, zvýšení zdanění vysokých příjmů, majetků a kapitálu a snížení nepřímých daní. "Informace o vývoji mediální prezentace KSČM. Návrh na její tematické zaměření v následujícím období" byla podána a vzata na vědomí 18. zasedáním VV ÚV KSČM dne 13. 11. 2009. Týkala se zejména vývoje prezentace KSČM v médiích od r. 2006, mediální blokády KSČM, stížností na ni mediálními radami a klíčových témat prezentace v dalším období. O čtrnáct dní později přijal VV ÚV KSČM další z důležitých dokumentů zahraničně-bezpečnostní politiky strany – "Přístupy KSČM k vysílání jednotek Armády ČR do zahraničních misí", v němž KSČM požaduje referendum o setrvání ČR v NATO, podmíněně vyslání českých vojsk do zahraničí souhlasem RB OSN či většinově mezinárodně (nikoliv imperialistickými státy jako v případě Kosova) uznávanou reprezentací státu, kam je AČR vysílána.

Do voleb do PS PČR, které se nakonec konaly v červnu 2010, projednaly nejvyšší stranické orgány v první části r. 2010 čtyři dokumenty, rozvíjející literu sjezdového programu "Zaměření politiky" a směřující k praktické politice KSČM. Již 21. zasedání VV ÚV KSČM dne 15. 1. 2010 projednávalo a nakonec vyslovilo souhlas s "Přístupy KSČM k živnostenskému a ostatnímu malému podnikání". V rámci tohoto materiálu KSČM vyslovila podporu živnostenskému, drobnému a malému podnikání, zejména OSVČ a firmám do 20 zaměstnanců, formou ochrany státem před velkoburžoazií, daňovými bonusy, snížením administrativní zátěže či vytvořením banky komerčního typu, ale v rukou ČR. Následující zasedání VV ÚV KSČM prodiskutovalo a vzalo na vědomí dne 19. 2. "Zásady politiky KSČM v otázkách nerovnoprávného postavení ve vztazích mezi zaměstnanci a zaměstnavateli, zachování současného zákoníku práce". Jeho závěrem byla podpora současného zákoníku práce, zesílení a rozšíření práv zaměstnanců a odborů, důraz na uzavírání smluv na dobu neurčitou, zvyšování minimální mzdy či udržení zaměstnaneckých benefitů.

Velmi podrobnou analýzu energetické náročnosti výroby a spotřeby v ČR, stejně jako rozbor a nastínění možností výroby energie do budoucna, zpracovali odborníci KSČM v materiálu "Udržitelné způsoby získávání energie a snižování energetické náročnosti výroby a spotřeby ve všech oblastech života společnosti". Ten schválilo 10. zasedání ÚV KSČM 27. 3. 2010 s nepříliš obsažným politickým závěrem, že bude KSČM podporovat udržitelné zdroje výroby energie, jadernou energii a snižování výroby této komodity z fosilních paliv. Další, 24. schůze VV ÚV KSČM, konaná 16. 4. 2010, projednala a schválila jeden z programových pilířů KSČM, dokument "Státem garantovaný, průběžný, dávkově definovaný důchodový systém, zohledňující princip generační a příjmové solidarity. Včasné valorizace důchodů odpovídající růstu životních nákladů i růstu mezd". Jelikož tato oblast byla a stále je předmětem zájmu vládnoucí moci a jejich stran, věnovala se jí KSČM následně ještě několikrát. Programové zásady však zůstávaly stejné – zachování státem garantovaného důchodového systému, "odstopování" odvodů sociálního pojištění pro bohaté, zavedení kategorie minimálního důchodu nebo nezvyšování věku odchodu do důchodu. Se zmíněným dokumentem vyslovilo souhlas i 11. zasedání ÚV KSČM dne 19. 6. 2010.

Programové zásady sjezdového "Zaměření politiky" byly částečně patrné v legislativním plánu poslaneckého klubu KSČM (byť byl přijat r. 2006, programové priority KSČM jsou konzistentní a byly především rozpracovány a rozšiřovány), ale také v jeho legislativní činnosti v období od VII. sjezdu v květnu 2008 do konce volebního období 2006 - 2010. Poslanci KSČM předložili PS PČR, z témat, která byla obsažena v předmětném programovém dokumentu, např. návrh zákona na přiznání majetku, návrh zákona o poskytování půjček se sátním příspěvkem mladým manželům, novelu zákona o veřejném zdravotním pojištění (zrušení tzv. regulačních poplatků), novelu zákona o důchodovém pojištění, novelu ústavního zákona, která by umožnila ztrátu mandátu poslance při porušení volebního programu subjektu, za který byl

zvolen, novelu zákona o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, návrh zákona o nájemném z bytu a jeho sjednávání a novelu zákoníku práce. Drtivá většina těchto návrhů nebyla přijata, poslanci se ale rámcově drželi základních bodů sjezdového programu.

Po volbách projednal VV ÚV KSČM na svých dvou jednáních přístupy KSČM k otázkám územně samosprávných celků. 26. schůze tohoto orgánu vzala na vědomí, na základě podkladů z KR KSČM, dotvořených odborným zázemím ÚV KSČM, materiál "Postavení a povinnosti územních samosprávných celků a státu při zajišťování zaměstnanosti. Projekty vytváření nových pracovních míst".

Přestože se jednalo zejména o analýzu a o popis přístupů krajských organizací KSČM k problematice, byly pro krajské účely doporučeny také obecné zásady KSČM. Ty spočívaly ve využívání státních cílových programů, evropských zdrojů, RUD, regionálních programů atd. Druhým textem, který byl vzat na vědomí 28. schůzí VV ÚV KSČM dne 6. 8. 2010, byl "Přístup KSČM k veřejné (státní) správě, přímé demokracii a posilování samosprávy s konkrétními úkoly pro orgány a organizace KSČM, poslance, senátory a zastupitele KSČM". KSČM jím kladla důraz hlavně na rozvoj samosprávných pravomocí občanů, přímé demokracie, institutu místního referenda, kvalitu státního aparátu a jeho kontrolu. "Informace o bezpečnostní situaci České republiky. Názory KSČM na diskriminaci menšin a jednotlivců, včetně migrantů" byla podána a vzata na vědomí 30. zasedáním VV ÚV KSČM dne 1. 10. 2010. Velmi podrobně analyzovala předmětnou problematiku a vyjádřila nesouhlas s privatizací činnosti Policie ČR ve prospěch soukromě-kapitalistických agentur, se snižováním sociálních a služebních jistot zaměstnanců policie a tím i se snižováním bezpečnosti občanů ČR. Stejně jednání VV ÚV KSČM vzalo na vědomí "Význam státního a ostatního veřejného sektoru v ekonomice", v jehož rámci KSČM podpořila veřejné vlastnictví výrobních prostředků, vyjádřila vůli zastavit jakoukoliv privatizaci tohoto majetku, různými formami reprivatizace posilovat úlohu veřejného sektoru v národním hospodářství, včetně podpory družstevnímu vlastnictví, zřizovatelské úloze státu a přebírání krachujících podniků státem.

Strana rovněž pokračovala v podpoře sjezdovým programem zdůrazněné potřeby rozvoje tělovýchovy a sportu. Aby měla ke svým politickým východiskům dostatečné faktografické a odborné poznatky, byla 31. schůze VV ÚV KSČM dne 23. 10. 2010 seznámena a vzala vědomí "Informaci o státní sportovní reprezentaci, o výchově sportovních talentů". 12. plénum ÚV KSČM projednalo a přijalo dne 6. 11. 2010 "Základní přístupy KSČM ke školství". Šlo o analýzu vývoje všech složek školství v ČR od r. 1989 až do současnosti, doplněnou o stanoviska KSČM ke každé ze složek. Jádrem politiky KSČM v této sféře byl důraz na veřejné bezplatné školství, jednotnou, vnitřně diferencovanou školu, kvalitnější, s důrazem na obnovu postavení učebních oborů a obecně na provázání školství s praxí.

Obecný vztah ke kultuře definovala KSČM v materiálu "Kulturní politika KSČM", který byl vzat na vědomí 13. jednáním pléna ÚV KSČM dne 29. 1. 2011. Ochrana národní kultury, jazyka a vytvoření státní kulturní koncepce, daňové úlevy a selektivní zvýhodnění grantů, podpora nekomerční a alternativní kultury, zvýšené finanční subvence státem a podpora občanských kulturních sdružení, to jsou obecné zásady, vyjádřené KSČM a obsažené v dokumentu. Svě základní programové priority potvrdila KSČM ve dvou informacích, vztahujících se k aktuálním krokům pravicové vlády, podaným a vzatým na vědomí na 36. jednání VV ÚV KSČM dne 11. 2. Máme na mysli "Informaci o postupu vlády k důchodové reformě" a "Informaci o postupu vlády při zahájení reformy zdravotnictví". První obsahovala důraz na zachování státem garantovaného průběžného důchodového systému s parametrickými obměnami, druhá snahu KSČM o zrušení tzv. regulačních poplatků a nesouhlas se zvyšováním spoluúčasti pacientů, stejně jako se stanovením standardu a nadstandardu ve zdravotní péči a s jakoukoli formou privatizace veřejného zdravotního sektoru.

Charakter "rudozelené" strany potvrdila KSČM na 37. schůzi svého VV ÚV dne 11. 3. 2011, když vzala na vědomí dokument "Ekologicky udržitelné formy hospodaření při ochraně krajiny, půdy a vody z pohledu politiky KSČM". KSČM jím vyjádřila důraz na důsledné územní plánování a tím i ochranu zemědělské a ostatní půdy před zájmy korporací a monopolů, ekologizaci zemědělství a lesnictví. 40. schůze VV ÚV KSČM prodiskutovala dne 13. 5. 2011 dva dokumenty, rozpracovávající sjezdem schválený program "Zaměření politiky". Tradiční "Informace o bezpečnostní situaci v ČR", kterou VV ÚV KSČM vzal na vědomí, obsahovala reakce odborníků KSČM na otázky vnitra k aktuálním problémům resortu, především na prorůstající korupci a klientelismus v české společnosti, strukturální i materiální destrukci Policie ČR tehdejší vládou, narůstání neofašistických a xenofobních projevů, na což KSČM reagovala odmítnutím oslabování Policie ČR a jistot jejich zaměstnanců, vytvoření tzv. Metropolitní policie a vyzvala k razantnímu postupu proti fašismu. V podobném duchu se nesl druhý materiál, vzatý týž jednání VV ÚV KSČM na vědomí. Nesl název "Přístupy KSČM k účasti občanů na řešení veřejných záležitostí, k projevům xenofobie, rasové nesnášenlivosti a neofašistickým tendencím". Obsahoval podrobnější náměty KSČM k integraci národnostních menšin, ke zlepšení jejich sociálního postavení, kontrole zacházení s nimi a trestání jejich vykořisťování, přijetí antidiskriminačního zákona, obecně k odstranění sociálně-ekonomických kořenů fašismu, proti falšování nejnovějších národních dějin včetně vypjatého antikomunismu, který často bývá prologem fašismu. VV ÚV KSČM vzal na vědomí na svém 41. zasedání dne 3. 6. 2011 "Přístupy KSČM k alternativní kultuře a její úloze v životním stylu mladé generace". V rozpracování jedné z priorit obsahového dokumentu VII. sjezdu KSČM vyjádřila podporu alternativní kultuře v širším i užším smyslu slova, snahu navázat kontakt s tvůrci této kultury a materiálně, ale i jinak podpořit jejich tvorbu a prezentaci, včetně reprezentace KSČM těmito progresivními lidmi. Podporou skomírajícího zemědělství a zpracovatelského průmyslu ČR v rámci EU se zabývalo 15. zasedání nejvyššího stranického orgánu mezi sjezdy dne 18. 6. 2011. "Informace o rozvoji zemědělství a zpracovatelského průmyslu v ČR. Vyjednání výhodných podmínek v rámci EU a dotace zemědělcům", která byla tímto jednání vzata na vědomí, pojednávala o základních principech přístupu KSČM k této otázce, jako jsou vyrovnání podmínek českých zemědělců ve srovnání s ostatními zeměmi EU, jejich podpora státem, obnova soběstačnosti ČR v plodinách mírného pásma a částečná náprava destrukce tohoto sektoru po r.

1989. 16. zasedání ÚV KSČM schválilo "Přístupy KSČM k církevním restitucím", téma, které na stůl vynesla Nečasova vláda coby pokračování dvaadvaceti letých církevních restitučních snah. Strana v dokumentu zřetelně řekla, že nesouhlasí s žádným vydáním majetku církvím, protože ty je v novověké minulosti de iure ani de facto nevlastnily, byly financovány státem a již v 90. letech 20. století jim byl vydán nemalý majetek. KSČM se také přihlásila ke snaze oddělit církev od státu, zcela zrušit jejich financování státem za podmínek přechodného období. Velmi obsáhlý a odborný materiál z pohledu KSČM a jejich odborníků schválilo následující jednání pléna ÚV KSČM dne 3. 12. 2011. Nesl název "Alternativa KSČM k současnému světovému a evropskému systému bezpečnosti". Na základě popisu současného vývoje a situace KSČM vyjádřila podporu celoevropskému systému bezpečnosti i mimo členské země EU, jejíž (kolektivní bezpečnosti) zásadní překážkou je existence NATO, podporu zrušení NATO a dodržování mezinárodních závazků, norem a práva v rozhodování OSN, včetně nepřipustnosti ozbrojených zásahů proti suverénním státům pod hlavičkou OSN a pod různými spornými záminkami.

Za dvouleté období, které uběhlo mezi volbami do PS PČR a VIII. sjezdem KSČM, lze obecně zhodnotit i plnění sjezdového programu "Základní přístupy" v legislativní činnosti poslaneckého klubu KSČM. Do legislativního plánu se priority a obsahové zásady sjezdového dokumentu promítly poměrně zásadně.

Poslanci KSČM v rámci plnění těchto priorit předložili PS PČR např. návrh zákona o nájemném z bytů a jeho sjednávání, návrh zákona o způsobu uznávání nově vzniklých států Českou republikou, návrh zákona o zrušení listinných akcií na majitele a o změně některých souvisejících zákonů či návrh zákona o přiznání k registrovanému majetku, opakovaně navrhli i referendum k otázce církevních restitucí. Celkově se za celé období mezi sjezdy ze 42 programových priorit, obsažených v "Základních přístupech" a rozepsaných v "Harmonogramu," podařilo rozpracovat, opatřit politickými výstupy či předložit v rámci legislativní činnosti poslanců KSČM 33 priorit.

Společenský pohyb a vývoj mezinárodní situace v letech 2008 – 2012

Vývoj mezinárodní situace v uplynulém období čtyř let nebyl pozitivní. Přetrvávají válečné konflikty (Irák, Afghánistán a v poslední době Libye) a ohniska napětí (především Blízký východ, jehož mírovou budoucnost ohrožuje kolonizační politika Izraele); stupňuje se boj o energetické a materiálové zdroje a nově se rýsují otevřené konflikty o potraviny a pitnou vodu. Snižuje se potravinová soběstačnost jednotlivých zemí a některé kroky kapitalistických vlád (např. masivní podpora produkce biopaliv) nasvědčují tomu, že záměrně.

Úsilí o trvalou hegemonii USA a jeho imperiálních spojenců a nelibostné prosazování jejich nároků na kontrolu světa a zajišťování vlastních potřeb uvádí svět do stavu permanentních válek, chaosu a stupňovaného negování mezinárodního práva. USA a jejich spojenci stále méně respektují úlohu OSN a její Charty při ochraně světového míru a mezinárodní bezpečnosti. Nástup globální ekonomické krize v r. 2008 agresivní politiku imperiálních států ještě vystupňoval. Globální kapitalismus není schopen řešit její důsledky – sociální, finanční a navazující krizi kulturní, morální a péče o životní prostředí. Mimořádně negativní roli v nebezpečném vývoji mezinárodních vztahů hraje NATO jako relikv studené války opírající se o trvalou vojenskou přítomnost USA na evropském kontinentu.

Nepotvrdilo se, že vývoj mezinárodních vztahů a situace odvisí od vedoucích činitelů největších kapitalistických zemí. Naděje vyvolalo zvolení prvního černošského presidenta USA Obamy a jeho mírumilovná prohlášení, včetně prvotních kroků k snížení jaderných arzenálů USA a Ruské federace. Přes pozitivně deklarované záměry se prokázalo, že zahraniční politiku USA formuje politicko-vojensko-finanční establishment. Tam, kde pro přečerpání svých finančních a materiálních zdrojů nestačily zasahovat USA, "zaskakovali" za ně (Libye) nejbližší spojenci bojující po jejich boku v trvajících konfliktech.

Tento neutěšený stav světa a mezinárodních vztahů nemohl nemít odezvu. Tou pozitivní bylo probouzející se a rostoucí národně demokratické hnutí. Nejvyššího stupně dosáhly národně demokratické revoluce v Latinské Americe. Příklad a humanitární pomoc jim mnohdy poskytuje Kubánská republika, kde se přes ekonomické a sociální potíže dařilo udržet socialistický kurz. K výrazným posunům dochází na africkém kontinentu a v arabském světě. Nastupující kurz není však v těchto zemích vždy zcela jasný a přeměny teprve dozrávají. Do pohybu se v těchto zemích daly široké lidové vrstvy, ale vzhledem k neexistenci silného pokrokového subjektu zde sílí islamistické hnutí.

Významnější je skutečnost, že proti imperiální politice USA a jejich spojenců se vytvářejí nová seskupení, mezi nimiž nejsilnější postavení v mezinárodních vztazích má blok BRICS (Brazílie, Ruská federace, Indická republika, Čínská lidová republika a Jihoafrická republika) a další menší seskupení. Zvláštní význam má rostoucí ekonomické a vojenské postavení Čínské lidové republiky, která se stala největším finančním věřitelem USA.

Nelze opomenout, že proti snaze USA a imperiálních států se prosazují i negativní tendence a akce. Jde o nové projevy mezinárodního i národního terorismu a narůstání extrémních pravicových, nacistických, neonacistických, revanšistických a fašistických tendencí, seskupení a jejich akcí. Trvale nebyl překonán a nově se prosazuje nacionalismus a rasismus nejrůznějších forem. Souběžně s rostoucími potížemi globalizované kapitalistické ekonomiky se stupňuje antikomunismus a jeho konkrétní projevy. Veřejnost je manipulována pravicovými politiky a médii k přikládání viny za krize a její projevy levici.

V propojeném světě nově vyniká nutnost spolupráce při zabezpečování míru a existence života na této planetě. Evropa je kontinentem, na kterém se nachází a s jehož problémy se potýká naše vlast - Česká republika. Jsme členy agresivní Severoatlantické aliance a podílíme se na jejích akcích. Starost o mírovou bezpečnost a budoucnost klade KSČM povinnost usilovat o odpojení od agresivní stránky trvalé existence NATO, nejlépe opuštěním její vojenské části. Česká republika je

členem Evropské unie, usilující stát se universálním evropským hospodářským celkem. Členství v Evropské unii má své pozitivní i negativní stránky. KSČM, jako strana mající ve své minulosti zkušenost s německým usilováním o ekonomické "sjednocení" Evropy, nemůže pasivně a nekriticky sledovat soudobé sjednocování Evropy a jeho politicko-ekonomické projevy. Stejným spektrem hodnotí dopady tzv. Lisabonské smlouvy.

KSČM je si rovněž vědoma také pozitivních stránek celoevropské spolupráce, včetně pokusů společně čelit globální ekonomické krizi a snah levicových sil o udržení zbývajících sociálních vymožeností, jichž pracující v kapitalistických zemích dosáhli v nedávné minulosti i díky příkladu socialistických zemí. KSČM se nicméně distancuje od diletantského českého předsednictví EU. KSČM podporuje rozvoj těch stránek regionální spolupráce, které rozvíjejí společné úsilí o minimalizaci ekonomické krize a potlačení růstu revanšismu a neonacismu.

KSČM se v tomto směru kriticky vyjadřuje k zahraniční politice ČR a její podpoře agresivním válkám a porušování základních dokumentů a norem mezinárodního práva. Nezastupitelnou úlohu v této oblasti mají poslanci a senátoři Parlamentu ČR i poslanci EP, kteří se ve své činnosti, kritických vystoupeních a interpelacích opírají o odborné stranické zázemí. Mimořádně významnou roli vykonávají v tomto směru Haló noviny a Rádio Haló Futura. KSČM konstatuje, že se díky úsilí českého obyvatelstva a spolupráce politických stran a občanských iniciativ podařilo odvrátit nebezpečí instalace americké protiraketové základny na území ČR. Bude usilovat o to, aby vliv na formování české zahraniční politiky a úsilí o její mírové směřování získalo trvalou podobu ve spolupráci s občanskými sdruženími a lidovými vrstvami a vedlo k tlaku na takovou součinnost s politickými silami ČR. Významnou povinnost v úsilí o posilování mezinárodního míru a bezpečnosti a prohlubování mezinárodní spolupráce mají poslanci KSČM v Evropském parlamentu. Nedílnou součástí zahraničních kontaktů budou i nadále aktivity strany jako celku i krajů a okresů rozvíjené v rámci mezinárodního komunistického hnutí i širší levice.

Komunistická strana Čech a Moravy aktivně a cílevědomě napomáhala upevňování spolupráce a solidarity v rámci mezinárodního komunistického hnutí. Rozvíjela styky různé intenzity s více než stovkou komunistických a levicových stran. Podílela se na přípravě a průběhu mezinárodních setkání komunistických a dělnických stran (v Brazílii, Indii, JAR). Prvořadě rozvíjela pravidelnou spolupráci a styky s Komunistickou stranou Slovenska. Účastnila se mezinárodního hnutí za práva občanů, boje za sociální důstojnost, demonstrací proti pravicovým vládám a nejrůznějších hnutí solidarity bojujících proti sociálním dopadům hospodářské krize. Realita úsporných opatření si vynutila určitou redukci bezprostředních kontaktů, a je proto nutno hledat takovou podobu mezinárodní činnosti, aby nebylo ohroženo mezinárodní postavení a prestiž strany i efektivita spolupráce, která v současných podmínkách a souvislostech nabývá ještě většího významu.

Postavení KSČM v politickém systému ČR

Po čtyřech letech od minulého sjezdu hodnotíme situaci a společenské postavení naší komunistické strany nejen v České republice, ale i ve světě. Jsme v situaci, kdy naše republika, Evropa a celý svět prožívá jednu z nejtvrdějších politicko-ekonomických krizí. Zcela jasně zkolaboval neoliberalní model, ukázalo se, že ukončení soutěže mezi socialistickým a kapitalistickým zřízením přivedlo svět do hluboké krize. Neustálé propagování teze, že trh si vše „pohlídá“, se ukázalo jako naprostá hloupost.

Arogance Ameriky a s ní spojených států v protidemokratické alianci NATO způsobila ohrožení celého světa. Komunistická strana Čech a Moravy od počátku nesouhlasila s účastí naší republiky v útočných akcích ve světě, které jsou založené na odlišné víře a světovém názoru, ale především jsou motivovány zájmy o suroviny a zdroje. Nesouhlasíme s vysíláním našich v ojenský sil do východních států, nesouhlasíme s jakoukoli agresí. Od roku 1989 se opakují snahy zakázat KSČM, ale za dvacet dva let se naše strana stala právoplatnou součástí politické scény. V každých volbách a na každé úrovni máme svoje zastupitele, poslance a senátory. Zvlášť v této krizové době si lidé uvědomují, jaké podmínky měli za vlády komunistů, jaké jistoty jim byly poskytovány a jak žijí dnes. Současná vládní garnitura bere lidem jistoty, bere jim právo na důstojný život. Dělá z nich pouze poslušné loutky, které nemají právo na jakýkoliv názor. Zákony, které jsou protlačovány sněmovnou pouze početní silou vládní koalice, jsou namířeny proti lidem. Nikdy nikdo tak nepohrdal občanem jako současná vládní koalice. A přitom základem národa jsou právě občané. Ústava ČR jasně definuje v hlavě první, čl. 2, § 1: "Lid je zdrojem veškeré státní moci; vykonává ji prostřednictvím orgánů moci zákonodárné, výkonné a soudní." Lid jsou občané České republiky, nelze je dělit na lid první či druhé kategorie. Jestliže si lidé nechají vše líbit, půjde arogance vlády ještě dál. Je potřeba vyjádřit svůj názor veřejně, nebát se, že přijdu o práci, nebo budu diskriminován. Za občany musí stát odborové svazy, ale i média. A právě ta, zejména televize, hrají důležitou roli. Zde je pozice KSČM i jejich sympatizantů velice obtížná.

Nacházíme se v době, kdy téměř veškerá média (včetně veřejnoprávních) nahrávají vládní koalici. Neustálé pomluvy, šíření nepravdivých informací a hlavně nezáměr brát do diskusí komunisty mate občany a brání jejich informovanosti. V současné době má komunistická strana jen malou šanci se prostřednictvím médií prosadit. Způsobem, jak vyjadřovat nesouhlas s diskriminujícími vládními opatřeními, jak šířit nabídku sociálních alternativ, která by mohla občany přesvědčit o čestných záměrech komunistů, je úzká komunikace s nejširší veřejností, v okolí každého z nás, v okolí působnosti našich zastupitelů v obcích a městech, v poslaneckých a senátorských obvodech. Když nebudeme daleko aktivnější a přirozeně, se znalostí škodlivosti jednostranných pravicových rozhodnutí, denně komunikovat s lidmi, může se stát, že se pouze pod záminkou využití nespokojenosti lidí chopí iniciativy nacionalistické, a můžeme říci i fašizující síly, které budou chtít přitáhnout nespokojené občany na svoji stranu.

Proto je důležité, aby se komunisté otevřeli zcela lidem, aby s nimi co nejvíce komunikovali, vysvětlovali a

dokazovali své záměry. Proto je důležité, aby se uklidnily všechny spory ve straně, aby KSČM zřetelně dala najevo své záměry. V této době hluboké krize mnoho lidí dává svůj hlas komunistům. Zachovejme se tak, aby naše důvěra ještě vzrostla. Je pravda, že neustále roste snaha komunistickou stranu buď zakázat, či alespoň pozastavit její činnost. A proto se musíme sjednotit a bojovat proti těmto snahám. Čeká nás ještě větší práce než před dvaceti lety.

Práce Ústředního výboru KSČM, výkonného výboru, kolegia volených funkcionářů ÚV KSČM

ÚV KSČM plnil funkci nejvyššího řídicího orgánu strany mezi sjezdy a rozsah jeho činnosti vyplýval z příslušných článků Stanov KSČM. Obsah jeho práce byl dán závěry VII. sjezdu KSČM, celostranické konference a vlastními usneseními.

Z dlouhodobého hlediska se ústřední výbor řídil programovou linií vytyčenou na II. sjezdu KSČM. Veškerá činnost byla v souladu se zákonem o politických stranách a návrhy na řešení zásadních problémů v životě společnosti nepřekračovaly rámec vymezený Ústavou České republiky.

V období mezi VII. a VIII. sjezdem se uskutečnilo 19. zasedání ÚV KSČM, v červnu 2010 se konalo mimořádné zasedání ke kádrovým změnám na úrovni místopředsedů ÚV KSČM. Na okresních konferencích v roce 2010 bylo nově zvoleno 14 členů ÚV KSČM a v následujícím období až do současnosti bylo mimořádně zvoleno 7 členů ÚV KSČM.

V mezisjezdovém období došlo k řadě změn v obsazení funkcí místopředsedů ÚV KSČM. Na 1. zasedání v květnu 2008 byli zvoleni: Leo Luzar do funkce místopředsedy pro řízení stranické práce, Jiří Dolejš do funkce místopředsedy pro odborné zázemí, Jana Bystřická do funkce místopředsedkyně pro komunální politiku a občanský sektor, Jiří Maštálka do funkce místopředsedy pro zahraniční politiku a evropskou integraci, Věra Žežulková do funkce místopředsedkyně pro mediální politiku a přípravu voleb, Čeněk Milota do funkce místopředsedy pro ekonomiku.

Na 8. zasedání v říjnu 2009 byla ze zdravotních důvodů uvolněna z funkce místopředsedkyně s. Jana Bystřická a na funkce místopředsedů rezignovali Jiří Dolejš a Čeněk Milota. Na tomtéž zasedání byli zvoleni Miloslava Vostrá do funkce místopředsedkyně pro ekonomiku, Stanislav Grospič do funkce místopředsedy pro odborné zázemí a Josef Skála do funkce místopředsedy pro regionální, komunální politiku a občanský sektor.

Mimořádné zasedání ÚV KSČM v červnu 2010 vzalo na vědomí rezignaci s. Věry Žežulkové na funkci místopředsedkyně a odvolalo Leo Luzara a Josefa Skálu z funkcí místopředsedů. Mimořádné zasedání zvolilo do funkce místopředsedy pro vnitřní život strany, organizaci voleb a komunální politiku s. Milana Bičíka.

Pro zvýšení efektivnosti práce ústředního výboru nebyly prováděny pouze změny v obsazení funkcí místopředsedů. Vývoj ve straně postupně ukazoval, že Organizační řád KSČM, schválený na 2. zasedání v červnu 2008, neodpovídá měnícím se podmínkám. Proto byl na 12. zasedání v listopadu 2010 schválen nový Organizační řád KSČM, obsahující vymezení vnitřní dělby práce, zaměření činnosti a kompetencí vedoucích funkcionářů ÚV KSČM. Tomuto rozhodnutí předcházela reorganizace ÚV KSČM, v jejímž důsledku byly provedeny změny v organizaci oddělení, úseků a útvarů ústředního výboru.

ÚV KSČM věnoval již od počátku hodnoceného období náležitou pozornost rozpracování a realizaci závěrů VII. sjezdu. Na 2. zasedání v červnu 2008 byl schválen harmonogram projednávání a realizace priorit jednotlivých částí sjezdového dokumentu Zaměření politiky a hlavní úkoly KSČM v období mezi VII. a VIII. sjezdem strany. Současně byl stanoven postup realizace rezolucí, deklarací, prohlášení a výzev přijatých VII. sjezdem. V oblasti vnitřního života KSČM šlo zejména o sjezdové Prohlášení ke straně. Schválený postup obsahoval termíny plnění i kontrol v celém mezisjezdovém období. V souvislosti s tím byl zdůrazněn význam Komise vnitrostranické práce ÚV KSČM.

Odpovídající pozornost byla věnována i obsahu vystoupení delegátů VII. sjezdu. Na 3. zasedání v září 2008 bylo provedeno vyhodnocení sjezdové diskuse a následně listopadové 4. zasedání schválilo Postup využití námětů, vypořádání připomínek a doporučení, obsažených v diskusních příspěvcích na VII. sjezdu.

Obsahové zaměření jednotlivých zasedání ÚV KSČM bylo dáno širokým komplexem úkolů či námětů, které vzešly ze sjezdu a současně bylo nezbytné reagovat na nejnovější vývoj ve společnosti i v samotné straně.

Na všech zasedáních byla projednávána a schvalována stanoviska ÚV KSČM k aktuální politické situaci, včetně návrhů komunistických východisek, jak společensko-politické problémy řešit. Tato skutečnost je podstatná, neboť ve svém souhrnu ukazuje, jakou politickou linii KSČM v hodnoceném období zastávala a prosazovala. Vzhledem k tomu, že tato stanoviska byla zveřejňována v tištěné a zejména elektronické podobě, má široká veřejnost průběžně možnost seznamovat se s postoji komunistů k zásadním problémům vyplývajícím z dlouhodobé všeobecné krize stávajícího společenského řádu.

KSČM jako první z politických stran upozorňovala na nazrávající vážné problémy v životě společnosti. Na 5. zasedání v prosinci 2008 bylo přijato stanovisko k hospodářské a finanční krizi. Současně byla provedena analýza dopadů reformy veřejných financí. Následně na 6. zasedání v březnu 2009 se komplexně zabývalo krizí ekonomickou, sociální a politickou, protikrizovými opatřeními navrhovanými KSČM.

Ústřední výbor se neomezil na pouhý popis společenského vývoje. Z 12. zasedání v listopadu 2010 vzešla výzva ÚV KSČM k nespokojeným občanům a současně byl zdůrazněn význam projektu Spojenectví práce a solidarity. Na 14. zasedání v březnu 2011 byl projednán zásadní materiál – Hospodářská, sociální a politická situace v České republice a její dopad na občany. V usnesení byl položen důraz na základní programové body KSČM, obsažené v uvedeném rozboru. Stínová vláda KSČM zaujímalá svá stanoviska k aktuálnímu společensko-politickému dění v souladu se závěry zasedání ÚV KSČM. KSČM si je vědoma toho, že navrhovaná vlastní východiska ze společenské krize nemůže

realizovat sama, bez spojenců. Po 12. zasedání se všechna jednání ÚV KSČM, ve větším či menším rozsahu, věnovala projektu Spojenectví práce a solidarity. Ke vztahům mezi KSČM a odbory se členové ÚV KSČM vyjadřovali zejména na 8. a 14. zasedání. Problematikou mladé generace a působení mladých lidí v KSČM se zabývalo zejména 9. zasedání, přičemž toto téma průběžně vyvstávalo a bylo předmětem diskuse na řadě jednání ústředního výboru. Pro činnost KSČM jsou do značné míry směřovatelné výsledky voleb do zákonodárných orgánů, zastupitelských sborů na všech úrovních a do Evropského parlamentu. Proto ústřední výbor průběžně rozhodoval o programovém, kádrovém a organizačně technickém zabezpečení všech voleb, které se konaly v hodnoceném období. Z hlediska volebních výsledků KSČM i po VII. sjezdu strany pokračoval nepříznivý vývoj. Na tuto skutečnost průběžně poukazovali členové ústředního výboru. Z hlediska hodnocení daného stavu bylo významné zejména 12. zasedání v listopadu 2010. Na jednání byla odmítnuta relativizace dosavadních nepříznivých volebních výsledků. Bylo odmítnuto přeřeňování vlivu objektivních podmínek. Volební program strany musí být veřejnosti předkládán ve srozumitelnější podobě, s důrazem na klíčové priority. Kriticky bylo hodnoceno i vystupování některých kandidátů v médiích. Volební výsledky se negativně promítly do hospodaření strany a účastníci 12. zasedání byli seznámeni s analýzou – Dopad výsledků voleb na ekonomickou situaci KSČM. V souvislosti s tím zasedání schválilo úpravy Hospodářských směrnic KSČM. V oblasti vnitřního života strany vycházel ústřední výbor z Prohlášení VII. sjezdu KSČM ke straně a z úkolu obsaženého ve sjezdovém usnesení – připravit a projednat projekt dalšího rozvoje politického potenciálu členské základny KSČM a změny organizační struktury KSČM, které by lépe odpovídaly stavu členské základny a potřebám efektivní práce strany ve společnosti. Pro realizaci uvedených úkolů měly zásadní význam výsledky Celostranické konference, která se uskutečnila v červnu 2010. Klíčovým úkolem ve vnitrostranické práci bylo řešení nepříznivého vývoje členské základny strany. Toto téma se průběžně promítalo do všech jednání ústředního výboru a zvláštní pozornost mu byla věnována na 6. zasedání v březnu 2009 a na 14. zasedání v březnu 2011. Stav členské základny podstatným způsobem ovlivňuje možnosti strany v oblasti práce s kádry (ale i v mimoparlamentní činnosti). Dlouhodobě přetrvávající nesystémovost v této činnosti byla členy ústředního výboru opakovaně kritizována. Důležitým krokem k nápravě uvedeného stavu bylo přijetí Zásad kádrové práce v KSČM na 13. zasedání v lednu 2011. Ústřední výbor v hodnoceném období usiloval o to, aby byly plněny úkoly stanovené VII. sjezdem a současně aby strana nezůstávala v závěsu za celkovým společensko-politickým děním. Toto úsilí se promítlo do usnesení z jednotlivých zasedání ústředního výboru. Sebelepší usnesení však splní svůj účel pouze tehdy, když se stane věcí celé strany, krajskými radami počínaje a jednotlivými základními organizacemi konče. Zde nemůžeme být spokojeni, neboť v řadě míst je problémem samotné podání informace o obsahu jednání ústředního výboru. Pokud je zdůrazňována nezbytnost aktivizovat celou stranu, pak musí dojít ke změně přístupů ke stranickým usnesením, včetně usnesení ústředního výboru. Na úroveň závěrů ze zasedání ústředního výboru má zásadní vliv práce Výkonného výboru ÚV KSČM. V hodnoceném období se VV sešel na 52 řádných a 2 mimořádných schůzích. Rozsah činnosti tohoto orgánu je vymezen stanovami KSČM a obsah vyplývá ze stejných základních východisek jako u ústředního výboru. Navíc jako výkonný orgán ústředního výboru přijímá řadu operativně organizačních opatření, k nimž jsou mu dány příslušné pravomoci. Praxe ukazuje, že není dobré, aby byl VV zahlcován operativními úkoly na úkor řešení otázek koncepčního charakteru. VV ke svému rozhodování a k přípravě materiálů pro jednání ústředního výboru využívá výstupy z jednotlivých oddělení aparátu ústředního výboru a informací či podnětů od nižších stranických orgánů. Řada usnesení VV je v praxi využívána jako konkrétní návod pro práci stranických organizací. Veškerá činnost VV podléhá kontrole ústředním výborem a je na zasedáních hodnocena. Kolegium vedoucích funkcionářů ÚV KSČM je poradním a iniciativním orgánem VV ÚV KSČM. V hodnoceném období plnilo vůči VV do určité míry obdobnou úlohu, jako VV směřem k ústřednímu výboru. Kolegium řeší otázky spojené s přípravou podkladů pro rozhodování VV a ÚV. Zabývá se strategickými i taktickými postupy strany a současně zaujímá operativní stanoviska k aktuálnímu dění. Závažnou funkcí kolegia je koordinace činnosti jednotlivých vedoucích funkcionářů strany a předsedů klubů KSČM v PČR a EP.

Výkonný výbor je o práci kolegia pravidelně informován předsedou ÚV KSČM.

Styl práce KSČM v celé struktuře

KSČM usiluje o to, aby byla stranou masovou, která pracuje na základě kolektivnosti jednání a rozhodování, samosprávných principů a široké vnitrostranické demokracie. Tolik Stanovy KSČM o charakteru strany. Masovost strany není dána pouze početností členské základny, ale zejména vztahem k širokým lidovým vrstvám, které negativně postihuje fungování kapitalistického systému. Program a politika strany musejí vycházet z potřeb těchto vrstev. Masová strana oslovuje veřejnost prostřednictvím všech svých organizačních stupňů, od nejvyšších, po nejnižší. Zejména členové základních organizací jsou v každodenním, přímém kontaktu s občany. Členové strany propagují politiku strany mezi lidmi a současně se v důsledku vnitrostranické demokracie podílejí na její tvorbě. Opakem jsou volební strany financované většinou globálním kapitálem, které mají manažersko-marketingový styl fungování a nižší organizační stupně jim slouží pouze jako výťah do vrcholných funkcí. Na veřejnost tyto strany působí prostřednictvím sobě poplatných sdělovacích prostředků a profesionálních agentur. Diskuse o Projektu dalšího rozvoje politického potenciálu členské základny a změnách stranické struktury KSČM byly současně diskusemi o charakteru strany. Výrazně menšinově zaznívaly návrhy směřující k omezení významu základních organizací a okresních výborů či k přechodu na manažerský styl stranického řízení, bez ohledu na normy vnitrostranické demokracie. Z diskusí vyplynulo, že naprostá většina členů chce, aby KSČM měla takový charakter, který je vyjádřen v jejich stávajících stanovách. KSČM musí být odolná vůči vnějším

snahám vnášet do strany zástupná témata, vyvolávat neproduktivní vnitrostranické diskuse a narušovat ideovou jednotu strany. Organizačně se komunisté sjednocují na základě stanov strany a usnesení stranických orgánů. Stanovy jsou závazné pro všechny členy bez výjimky, usnesení pro členy či orgány na téže a nižší úrovni. Ústup od náročnosti postupně vede k tomu, že stanov a usnesení jsou považovány za pouhá metodická doporučení, jejichž nerespektování nevede k následnému vyvozování závěrů. Pokud má dojít k zásadnímu z kvalitnění stranické práce, je nezbytné výrazně zvýšit nároky na respektování stanov a plnění usnesení. Bez tohoto kroku budou jakákoliv nová opatření neúčinná. Současně je však nepřijatelné, aby porušování stanov bylo postihováno selektivně a účelově. Taková praxe více škodí, než prospívá. Usnesení jsou výsledkem kolektivního rozhodování stranických orgánů, přičemž za jejich plnění vždy odpovídají zcela konkrétní jednotlivci. Obecná konstatování, že usnesení nejsou plněna, nic neřeší, pokud není jmenovitě uvedeno, kteří komunisté nesplnili své povinnosti. Kolektivnost je základní normou vnitrostranické demokracie. V řadě míst na různých úrovních však dochází k tomu, že výrazné osobnosti či úzké zájmové skupiny nevědomě či vědomě kolektivnost potlačují, neberou v úvahu názory ostatních a dokážou prosadit pouze vlastní návrhy. Spolu s tím zpravidla potlačují i kritiku, která je další normou vnitrostranické demokracie, a pojem sebekritika je jim zcela cizí. Taková praxe téměř vždy vede k pasivitě ostatních členů stranického kolektivu či orgánů. Vnitrostranická demokracie je princip, jehož prostřednictvím členové rozhodují o charakteru, programu, politice a celkové činnosti své strany. Tato demokracie je však funkční pouze ve spojení se stranickou odpovědností a kázní. Členové strany ve funkcích mají odpovědnost vůči těm, kteří je volili a všichni členové jsou povinni respektovat kolektivní rozhodnutí. Nejde však o bezduché podřizování se. Proto hovoříme o uvědomělé stranické kázní. Tato uvědomělost je podmíněna tím, že jsou konkrétní problémy podrobně vysvětleny, diskutuje se o nich, jsou pochopeny a následně je o jejich řešení kolektivně rozhodnuto.

Posilování odpovědnosti jednotlivých stupňů organizační výstavby

Ústřední výbor ve své činnosti vycházel ze závěrů VII. sjezdu KSČM. Tomu byla podřízena i analýza a rozpracování úkolů, přestože je potřebné konstatovat, že v určitých obdobích docházelo ke snižování aktivity členské základny, snažily se tomu ústřední orgány čelit pravidelností a důsledností své činnosti (zasedání ÚV KSČM, jednání VV) a na tyto signály průběžně a systémově reagovat. Práce politické strany v období mezi vrcholným stranickým jednáním (sjezdy) nebo případně "mezi volbami" musí být každodenní. KSČM v maximální míře o tuto každodennost usilovala - styl práce vycházel z reality doby, ze struktury, stavu členské základny a v neposlední řadě finančního zabezpečení. Pozitivní a zcela evidentní skutečností je fakt, že převážná většina ZO (MV) přistupovala k rozpracování stranických usnesení do konkrétních podmínek s tradiční zodpovědností, i když například určitou překážkou jejich realizace se v některých případech stávaly problémy vyvolané věkovou strukturou ZO. Mladé a střední generaci jsou velice masivně podsouvána zkreslená hodnocení období lidově-demokratického i socialistického Československa (1948-1989). Některá fakta, například dynamičnost, nadšení a elán při obnově válkou zničeného hospodářství, obrovský volební úspěch komunistů ve volbách po II. světové válce aj., jsou překrývána izolovaně podávanými a tendenčně medializovanými informacemi, ale i výmysly. Tato jednobarevná tendence líčení nedávné historie mnohdy komplikuje práci s veřejností, s nečleny KSČM. Celostranické konference pak mnohdy velmi těžko řeší otázky optimálního kádrového obsazení stranických funkcí (KR a OV) podle konkrétních místních podmínek. Složitost ekonomické situace společnosti se nepříznivě promítá i do oblasti správného a včasného výběru členských příspěvků v řadě ZO KSČM. Náplň jednotlivých zasedání ÚV je potřebné hodnotit jako odpovídající úkolům, které přinášela doba a potřeby strany:

- zasedání ÚV přistupovalo k hodnocení své práce kriticky
- úvodní zprávy předsedy ÚV KSČM na zasedáních byly přijímány jako podnětná jak pro práci samotného ÚV, tak pro činnost nižších stranických orgánů, základních organizací i samotných členů strany
- v jednání ÚV bylo možné sledovat trvalou snahu o zvyšování efektivity celkové práce, jakož i nápravy dílčích nedostatků.

To se projevovalo v prosazování vyšších požadavků na všechny členy ÚV KSČM.

KSČM respektuje zákony ČR. Přes různé tlaky zvenčí a účelové nápady si však nenechává vnucovat účelové změny a ústupky, které by vyhovovaly pravici. Otevřeně se hlásí k socialismu. V souladu s programem strany i samotnými závěry VII. sjezdu otevřeně deklaruje, že jí jde o socialismus moderní, prosperující, demokratickou a sociálně spravedlivou společnost. KSČM je na politické scéně v současné době jedinou skutečně levicovou stranou - složitost doby vyžaduje mezi členy KSČM, zvláště pak mezi funkcionáři na všech stupních řízení, požadavek osobní odpovědnosti za výsledky práce, vyžaduje také potřebu vzájemné úcty a respektu mezi členy a funkcionáři, potlačit veškeré jevy patrné především v jiných parlamentních stranách (názorové tábory, rozdílná stanoviska intriky...) které by KSČM oslabily v účinnosti celkové práce.

Kompaktní, názorově jednotně prezentovaná stanoviska na všech úrovních stranické práce mohou napomoci získávání sympatizantů, následně i nových členů. Měla by to být trvalá metoda práce a úkolem všech ZO a členů.

Úloha krajských článků organizační struktury

V hodnoceném období se podařilo dořešit postavení krajských článků ve výstavbě strany a zakotvit je ve stanovách KSČM. Na celostranické konferenci tak byly kolektivním rozhodnutím ukončeny mnohaleté diskuse k tomuto tématu. Při rozhodování byly brány v úvahu i poznatky z experimentálního ověřování krajského řídicího článku v Hradci

Králové a v Praze.

Příslušná úprava stanov přináší pozitivní výsledky, zlepšuje se úroveň práce krajských rad, v jejich činnosti se stále zřetelněji projevují prvky systematickosti a plánovitosti.

Bezmála dvouletá zkušenost s novým postavením krajského článku ukazuje, že se nenaplní někdejší obavy některých KR a OV z přílišného posilování vlivu vyšších stranických orgánů na úkor okresů a základních organizací. Nová úprava slouží celé straně. Krajské rady účinně přispívají k přenosu a rozpracování usnesení ústředního výboru směrem ke stranickým organizacím a naopak centru poskytují množství cenných informací o dění v jednotlivých krajích. Vzhledem k problematickému vývoji členské základny KSČM nebývalé vzrůstá zatížení okresních výborů strany, z nichž mnohé mohou plnit všechny své úkoly právě díky pomoci ze strany krajských rad.

Jedním z hlavních důvodů úprav organizační struktury KSČM jsou prováděné změny ve státoprávním uspořádání. Z tohoto hlediska byl stav přetrvávající do Celostranické konference dlouhodoběji neudržitelný. Růst významu krajských článků je celospolečenskou tendencí, v politickém slovníku se nově objevil pojem – krajské vlády. KSČM si plně uvědomuje, že veřejnost hodnotí plnění volebního programu i podle toho, jakou dělá strana krajskou politiku. Zde je místo krajských rad KSČM zcela nezastupitelné. Proto bylo nezbytné ukončit diskuse o postavení krajských rad a do stanov strany zakotvit krajské organizace KSČM jako plnohodnotnou součást stranické výstavby. Prostřednictvím sebevědomých, respektovaných a uznávaných krajských rad může strana prosazovat svoji krajskou politiku, která je jednotou obecných programových východisek a krajových specifických podmínek. Krajské rady jsou právě tím garantem, který zajišťuje vyváženost a soulad mezi celostátní a regionální politikou KSČM.

Strana prosazuje svoji regionální politiku prostřednictvím zastupitelů zvolených za KSČM. V hodnoceném období patřilo mezi závažné úkoly zakládání krajských a okresních rad zastupitelů. Praxe potvrzuje, že přístup KSČM ke krajským článkům je správný. Krajské rady zastupitelů se jeví jako životaschopná a účelná forma v činnosti komunistických zastupitelů. Oproti tomu vytváření a fungování okresních rad zastupitelů je mnohem problematictější.

Postavení činnosti okresních výborů KSČM

Praxe v průběhu hodnoceného období dala odpověď na otázku, zda strana potřebuje ke své činnosti okresní výbory. Potvrdilo se, že okresní článek je ve výstavbě organizační struktury strany nejen nezbytný, ale zejména vzhledem k vývoji v členské základně KSČM jeho význam trvale vzrůstá.

Okresní výbory jsou stabilizujícím subjektem, který zabezpečuje aktivní přítomnost KSČM na území konkrétního okresu přes složitosti provázející práci či akceschopnost základních organizací v daném místě.

Realizace programu strany a plnění sjezdových i následných usnesení do značné míry závisí na činnosti okresního stranického článku. Okresní výbory zásadním způsobem ovlivňují práci střediskových rad, městských výborů a především základních organizací. Jde o činnost řídicí, organizační, kontrolní i o metodickou pomoc, zejména ve vztahu k základním organizacím. V uplynulém období ze základních organizací opakovaně zaznívaly hlasy, že bez pomoci okresního výboru by jejich práce byla velmi problematická.

Každý okresní výbor plní konkrétní funkce v okruhu své působnosti. Současně je však dílčí součástí rozsáhlého systému územních organizací, které svým politickým působením pokrývají celé území státu. Postavení strany ve společnosti neurčují pouze volební výsledky, ale zejména 86 okresních a obvodních organizací.

Podmínky pro práci okresních stranických organizací se však průběžně mění. Klesá počet členů v jednotlivých okresech i počet základních organizací a oproti tomu roste průměrný věk členů strany. Tyto skutečnosti se promítají do složení samotných okresních výborů, jak z hlediska zastoupení jednotlivých základních organizací, tak s ohledem na věk členů okresního orgánu. Přitom v současnosti rostou nároky na pléna OV KSČM a jejich jednotlivé členy.

Úroveň práce okresních výborů je většinou podmíněna obětavou činností jejich předsedů a nejbližších spolupracovníků. Vedle volených orgánů rovněž působí neformální aktivity tvořené omezeným okruhem členů, kteří pro stranu dělají mnohem víc, než ukládají stanovy. Je pozitivní, že v těchto aktivech nacházíme řadu mladých nadšených komunistů. U těchto mladých lidí je třeba více využívat jejich vztah k moderní technice. I když u okresních výborů průběžně dochází ke zlepšování technické vybavenosti, její využití zdaleka neodpovídá současným potřebám. Např. zcela nedostatečná je přítomnost okresních stranických organizací na internetových stránkách.

V hodnoceném období se zejména vzhledem k volebním výsledkům celá strana potýkala s dříve nebývalým nedostatkem finančních prostředků. Proto 12. zasedání ÚV KSČM schválilo úpravu Hospodářské směrnice, čím byly vytvořeny nové náročnější ekonomické podmínky pro práci okresních výborů. V souvislosti s racionalizací hospodaření strany bylo přistoupeno k centrálnímu zpracování mezd. Do budoucna bude účelné pokračovat v centralizaci ekonomických činností. Prozatím ne všude jsou tyto změny správně chápány jako snaha okresním výborům pomoci.

Diskriminace KSČM ze strany vládnoucích pravicových sil, ekonomické problémy, nepříznivý vývoj členské základny a další vlivy objektivního charakteru vedou okresní výbory ke změnám ve stylu vlastní práce. Okresní články si uvědomují své samostatné postavení, pracují samostatněji a přicházejí s vlastními přístupy k řešení specifických problémů. Nespolehají pouze na pokyny od vyšších orgánů, což by však nemělo vést k chápání usnesení těchto orgánů jako pouhých metodických doporučení.

Závažným problémem v činnosti okresních výborů je kádrová nouze. Subjektivní příčina daného stavu spočívá především v neplnění příslušných usnesení ÚV KSČM a nekoncepční kádrové práci, konkrétně v oblasti výběru a přípravy

kádrů. Objektivním důvodem je stárnutí celé členské základny. Tato nouze se týká jak volených orgánů, tak aktivu a zejména v poslední době i předsedů okresních výborů. Přitom při obsazování funkcí předsedů působí nepříznivě nízké finanční ohodnocení náročné práce, relativně krátké funkční období a u neuvolněných vlivy vnějšího prostředí. Tento problém je stále naléhavější a vyžaduje urychlené nalezení optimálních řešení.

Míra aktivity jednotlivých okresních výborů je značně rozdílná. Tyto odlišnosti jsou dány jak kvalitou konkrétních kádrů, tak specifickými podmínkami v regionu. To se pak projevuje v získávání mladých lidí za členy strany nebo také vyhledáváním kádrů na kandidátní listiny v obecních volbách, kdy se projeví skutečná politicko-organizační práce jednotlivců, kterou nelze přenést na vyšší stranické orgány.

Vysoce náročnou činností je bezprostřední kontakt se základními organizacemi. V řadě případů by bez přímé pomoci okresního výboru práce konkrétních základních organizací stagnovala či dokonce by hrozil jejich zánik. Toto úsilí je třeba nanejvýš ocenit.

Zásadním problémem nejen okresních organizací, ale celé strany je stav a vývoj členské základny. Okresní výbory přijímání nových členů v základních organizacích metodicky ovlivňují a zároveň se na přijímání samy podílejí. Členskou základnou KSČM se ve vší vážnosti zabývalo 14. zasedání ústředního výboru a mimo jiné uložilo okresním výborům zpracovávat pravidelně plány přijímání nových členů. Současně bylo uloženo organizovat výměnu dobrých zkušeností z této významné oblasti stranické práce. Jde o to přestat pouze hovořit o existujícím problému a začít systematicky zjednávat nápravu.

Řešení stavu členské základny bezprostředně souvisí se vztahem stranických orgánů a organizací k mladé generaci. Na úrovni ústředního výboru a v krajích pracují Komise mládeže, v okresech působí Kluby mladých. Přes řadu konkrétních pozitivních výsledků na všech uvedených úrovních je optimální způsob komunikace KSČM s mladou generací stále ve stadiu hledání, což se projevuje zejména v okresech.

Okresní výbory jsou nejvýznamnějším místem kontaktu strany s bezpartijní veřejností. Poskytují informace, odborné poradenské služby, pomáhají občanům orientovat se ve složitých místních problémech. Prostřednictvím okresních sekretariátů se lidé obracejí na komunistické zastupitele.

Okresní výbory plní široký komplex úkolů, souvisejících s volbami do zastupitelstev, zákonodárných sborů a Evropského parlamentu. Tato náročná práce do značné míry ovlivňuje volební výsledky KSČM v konkrétních místech, přičemž její úroveň je mezi jednotlivými okresy rozdílná. Návrh změn Stanov KSČM nově formuluje úkoly okresních výborů související s volbami.

Jedním z podstatných předpokladů efektivní práce okresních výborů je jejich dobrá spolupráce s krajskými radami a ústředním výborem. Zde je stále třeba zvyšovat přínosnost celostátních porad předsedů. Obecně platí, že bez sjednoceného postupu všech okresních organizací nemůže být dosaženo zvýšení akceschopnosti strany jako celku.

Základní organizace KSČM, jejich fungování v současných podmínkách

Nejzávažnějším problémem vnitřního života strany je stav a vývoj členské základny, přitom se tato nepříznivá skutečnost projevuje zejména na úrovni základních organizací. Zatímco počet stranických orgánů od okresních výborů po ústřední výbor je relativně stálý, úbytek členské základny má za následek pokles počtu základních organizací. V roce 1999 měla KSČM 5 276 základních organizací, do konce r. 2003 došlo k poklesu na 4 691 a v prosinci 2010 působilo ve straně 3 805 základních organizací.

Vedle poklesu celkového počtu členů dochází k nárůstu průměrného věku členské základny, který v roce 2010 činil 71,29 let. Neplatí, že se zvyšujícím se věkem klesá kvalita členství, mnohdy je tomu naopak, avšak právě na úrovni základních organizací se nejzřetelněji projevuje postupný úbytek sil pro politickou práci. Tento vývoj vede v ně- kterých místech ke snahám vytvářet umělé generační bariéry, které posilování jednoty strany neprospívají. Jinou věcí je hledání organizačních forem pro stranickou práci mladých komunistů.

V důsledku nepříznivých vlivů je v současnosti situace taková, že 40 % základních organizací plní své úkoly v rozsahu vymezeném stanovami KSČM, dalších 40% je schopno konat pravidelně členské schůze a zbývajících 20% víceméně pasivně přežívá. Přitom akceschopné organizace zpravidla v daném místě, v rámci možností, nahrazují chybějící vliv organizací méně aktivních. Za tohoto stavu dochází ke slučování základních organizací a některé zcela zanikají. V uvedených podmínkách vzrůstá význam místních, městských, okrskových a střediskových výborů či rad, které jsou vytvářeny v souladu se stanovami KSČM.

Současně nepříznivé vlivy se konkrétně projevují v jednotlivých základních organizacích. V mnoha z nich spočívá tíže stranické práce na úzkém okruhu členů, nebo pouze na předsedovi. Z řady důvodů existující kádrová nouze postihuje zejména základní organizace. Je stále složitější sestavovat výbory organizací a do jejich čela volit nároky splňující předsedy. Přitom právě na těchto lidech z převážné míry závisí kvalita přípravy plánů práce organizace a rozpracování stranických usnesení do vlastních podmínek.

Nejvyšším samosprávným orgánem základní organizace je členská schůze. Zde členové rozhodují, jak bude organizace plnit úkoly, které pro ni vyplývají ze stanov a z usnesení stranických orgánů. Stále rozšířenější se stává praxe, že členská schůze mají spíše charakter besed než plnohodnotného stranického jednání. Současně však členové neztrácejí zájem o informace týkající se dění ve straně, či působení strany ve společnosti. Zde je často spoléháno na pomoc shora, zejména od

okresního výboru. Mnohé základní organizace nejsou pouhými pasivními příjemci informací a obracejí se s vlastními náměty k vyšším stranickým orgánům, včetně ústředního výboru. Vedení strany si těchto iniciativ váží a snaží se je využít ve své práci i ke zkvalitňování procesu stranického řízení. Účinnou formou stranické práce jsou veřejné schůze za účasti komunistických poslanců, senátorů či zastupitelů. Tento způsob oslovování občanů bude nabývat na významu úměrně ke změnám ve vědomí širokých vrstev lidí v souvislosti s asociální vládou pravicí.

Podle stanov KSČM patří mezi prvořadě úkoly základních organizací přijímání nových členů. Stav a vývoj členské základny je v současnosti problémem, který se týká celé strany na všech jejích organizačních stupních. O pozitivním obrátu se však bude rozhodovat především na úrovni základních organizací, za účinné pomoci okresních výborů. Je nezbytné překonat obecně rozšířenou psychózu, že objektivní společensko-politické podmínky téměř znemožňují přijímání nových členů. Rozdílné výsledky v jednotlivých okresech ukazují, že negativní objektivní vlivy působí především tam, kde chybí aktivní úsilí subjektivního činitele, tzn. stranických organizací. Nelze pouze spoléhat na očekávání, že noví lidé přijdou do strany sami.

Usnesení 14. zasedání ÚV KSČM v souvislosti s přijímáním nových členů obsahovalo úkoly pro všechny stranické orgány i pro základní organizace. Šlo zejména o to, vnést do této významné oblasti stranické práce systematickosti, včetně důsledné kontroly realizace usnesení. Důraz byl položen i na výměnu a šíření zkušeností z míst, kde se přijímání nových členů daří. Elektronické přihlášky jsou novým a zřejmě perspektivním prvkem, v současné době je však osobní styk se sympatizanty základní metodou získávání nových členů. Více pozornosti než dosud je třeba věnovat rozboru důvodů, proč ze strany odcházejí ti, kteří do ní vstoupili po roce 1989. Jednou z norem principu členství je materiální – finanční podpora strany. Všeobecné zhoršování sociálních podmínek většiny lidí postihuje i členy strany a základní organizace jsou oprávněny k této realitě přihlížet. I strana je v nelehké ekonomické situaci, v důsledku čehož vzrůstá význam správného a včasného výběru členských příspěvků v základních organizacích. Přitom mezi jednotlivými okresními organizacemi existují neodůvodněné rozdíly v úrovni příspěvkové morálky. I zde je zapotřebí více systematického přístupu a kontroly. Rovněž nelze nevidět, že v některých problémových základních organizacích je výběr členských příspěvků v podstatě jedinou stranickou aktivitou. Stanovy KSČM dávají základním organizacím právo i povinnost vybírat kandidáty pro volby na všech úrovních a podílet se na tvorbě volebních programů. Vnitrostranická práce je důležitá, ale nemůže být samoúčelná, aby se stranické organizace uzavíraly samy do sebe. Jejich existence a činnost dostává politický smysl tehdy, jsou-li schopné aktivně působit na veřejnost v okruhu své působnosti a podílet se na volebních výsledcích KSČM jak v místech, tak v celostátním měřítku. Na 12. zasedání ÚV KSČM byl hodnocen podíl jednotlivých organizačních stupňů strany na aktivitách spojených s volbami. Bylo konstatováno, že schopnost účinně se účastnit volebních kampaní je mezi jednotlivými základními organizacemi značně odlišná. Pouze polovina z nich se dokáže zapojit do volebních aktivit v odpovídajícím rozsahu a kvalitě. V řadě míst je problémem samotné sestavení kandidátní listiny, složitě jsou obsazovány okrskové volební komise, přesvědčování voličů se v řadě případů omezuje pouze na okruh rodinných příslušníků.

Ne všude je správně chápána podstata kontaktní kampaně. Volby, které proběhly v období mezi VII. a VIII. sjezdem, byly pro celou stranu velkým poučením, ukázaly na naše slabá místa a současně podnítily diskuse, z nichž vzešlo množství návrhů pro budoucí práci.

Otázky rozvoje politického potenciálu členské základny (realizace úkolů z celostranické konference)

Současné zásadní problémy v práci strany jsou důsledkem dlouhodobě nazrávajících negativních jevů a tendencí.

Již 6. zasedání ÚV KSČM v červnu 2005 přijalo komplex opatření ke stylu, metodám, formám a řízení stranické práce, vycházející z tehdejšího a předpokládaného následného vývoje členské základny. Nedůsledná realizace spolu s nedostatečnou kontrolou vedly k tomu, že nedošlo k očekávanému pozitivnímu efektu. S rozdílnými výsledky byla přijata i další dílčí opatření.

Následný VII. sjezd KSČM vystihl neefektivnost dílčích kroků a nezbytnost jednotné vize. Proto uložil připravit a projednat projekt dalšího rozvoje politického potenciálu členské základny KSČM a změny organizační struktury strany (dále jen Projekt).

Splnění uvedeného úkolu si vyžádalo odpovídající čas, tvůrci pracovních návrhů využili všech dosavadních zkušeností, ve stranických organizacích byla k návrhům vedena diskuse.

Výsledná podoba Projektu vycházela zejména ze závěrů okresních a krajských konferencí, které se uskutečnily na počátku roku 2010, a z jednání 10. zasedání ÚV KSČM. Projekt byl obsáhle prodiskutován a schválen na Celostranické konferenci KSČM v červnu 2010.

Z jednání celostranické konference vyplynulo, že je třeba řešit otázky členské základny strany, stranickou strukturu, organizaci a řízení, personální a ekonomické zajištění činnosti strany, styl, metody a formy práce.

Problematika členské základny je v Projektu členěna do tří okruhů – přijímání do KSČM, využití potenciálu stávající členské základny a práce se sympatizanty. Otázky stranické struktury, organizace a řízení jsou řešeny podle jednotlivých úrovní výstavby strany. Styl, metody a formy práce jsou obsaženy ve všech částech Projektu. Personální a ekonomické zajištění strany bylo řešeno samostatně.

Projekt u jednotlivých oblastí charakterizuje současný stav a zároveň podrobně rozvádí východiska, vedoucí k nápravě. Usnesení celostranické konference uložilo rozpracovat Projekt na všech úrovních, od základních organizací po ústřední

výbor.

Kontrolou plnění usnesení celostranické konference byla pověřena Ústřední rozhodčí komise KSČM, která tento úkol plnila ve spolupráci s rozhodčími komisemi v krajích a okresech.

Výchozím krokem při naplňování závěrů celostranické konference bylo vypracování metodiky realizace Projektu. Komise vnitrostranické práce ÚV KSČM tento materiál schválila v září 2010. Šlo o systémově strukturovaný návod pro potřeby krajských rad, okresních výborů a základních organizací.

V manuálu byly uvedeny zcela konkrétní kroky, které bylo nezbytné jednorázově učinit či dlouhodobě uskutečňovat na úrovni jednotlivých organizačních stupňů. Materiál byl postoupen krajským radám a okresním výborům. Byly vytvořeny podmínky, aby všechny stranické organizace věděly, jaké konkrétní úkoly pro ně v souvislosti s realizací Projektu vyplývají.

Na úrovni ústředního výboru bylo k plnění závěrů celostranické konference přistoupeno odpovědně. Vyplyvající úkoly se promítly do veškeré činnosti centra, zejména do přípravy a průběhu předsjezdové kampaně. Byl snížen počet místopředsedů ÚV KSČM na čtyři a došlo ke změnám ve vymezení vnitřní dělby práce, zaměření činnosti a kompetencí vedoucích funkcionářů ústředního výboru. Byla provedena reorganizace ústředního výboru a jeho aparátu. V rámci opatření k personálnímu a ekonomickému zajištění činnosti strany došlo k novelizaci Organizačního řádu KSČM a Hospodářských směrnic. Důležitým systémovým opatřením bylo schválení Zásad kádrové práce v KSČM.

Na úrovni krajů a okresů došlo k rozpracování závěrů celostranické konference, stanovení vlastních opatření a v určitém rozsahu byla provedena kontrola plnění úkolů. Úroveň přístupu k celé problematice byla v jednotlivých krajích a okresech kvalitativně odlišná.

Poznatky o realizaci závěrů celostranické konference vycházejí především ze zjištění ÚRoK za období do května 2011. Závěry jsou negativní: "... výsledky CK výrazně neovlivnily vnitrostranickou činnost, včetně kontroly přijatých závěrů" či resp ... "... silně vyvstává domněnka, že souhrnně není usnesení CK na úrovni okresních organizací ve stanoveném termínu dostatečně a účinně zajištěno."

Program strany a jeho naplňování

Na koho se KSČM musí zejména zaměřit

V dnešní hektické době, kdy se finanční nůžky ve společnosti stále více rozevírají a nespokojených a sociálně slabých je v našem státě čím dál více, se musí KSČM zaměřit a svou mediální politikou zaujmout všechny nespokojené a dá se i říci zhrzené občany, kteří uvěřili politice ODS, TOP 09 a Věci veřejných.

Proto se musí naše strana zaměřit na sociálně slabé, pracující i důchodce, zaměstnance podniků, živnostníky a státní zaměstnance. Tito občané, kteří jsou v poslední době státem a jeho politikou ožebračováni jednak krácením platů, ale v neposlední řadě i zvyšujícími se cenami za léky, zavedením poplatků ve zdravotnictví, zdražováním potravin, pohonných hmot, zvyšováním cen za služby atd.

Je zapotřebí, aby naše strana s těmito občany spolupracovala, přesvědčovala je a správně motivovala, neboť jak se již v minulosti ukázalo, minulá vládnoucí politická strana, kterými byly ODS a ČSSD, občanům tohoto státu moc nepomohly, spíše by se dalo říct, že snížily životní úroveň jednotlivého občana a zneužily jej pro svou politiku.

V letošním roce na politiku škrťů nejvíce doplatili státní zaměstnanci, policisté, hasiči, střední zdravotní personál a vojáci. I s těmito občany (tzv. střední vrstvou) musí naše strana najít společnou řeč, jak se bránit a spolupracovat při zajištění sociálních hodnot těchto zaměstnanců, a to upozorňovat na možnosti dopadu tak zvaných reforem a škrťů, které je stále více ožebračují a posunují je ve společenském žebříčku stále níže. Někteří končí jako sociálně slabí a jsou proto odkázáni na sociální dávky.

Další skupinou ohrožených jsou zaměstnanci firem a důchodci. Stát na tyto všechny výše jmenované občany vrhl veškeré daňové zatížení, aby mohl zaslepit díry ve státním rozpočtu, které mají na svědomí předchozí koaliční vlády, ať to byla vláda vedená ČSSD nebo vláda sestavovaná ODS. Je proto nutné, aby KSČM s těmito nejvíce ohroženými skupinami občanů spolupracovala a zastávala se jejich požadavků v sociálním boji a v jejich práci.

V obecné rovině lze shrnout potřeba soustředění se na takové skupiny občanů, které, získávají prostředky na své životní potřeby vlastní (jak duševní, tak fyzickou) prací. Pro KSČM je podstatné, zda si člověk prostředky poctivě vydělává, a na druhé straně Komunistická strana Čech a Moravy považuje za nepřijatelné zlodějny a podvody na úkor lidí poctivě pracujících, odsuzuje současnou praxi, že i lidé, kteří získali majetek nepoctivě, ale nebyli odsouzeni, jsou na společenském žebříčku postaveni podle výše tohoto majetku

V úhlu pozornosti KSČM musí být i lidé, kteří svoji aktivní pracovní činnost již ukončili a mají oprávněný zájem dožít svůj život v důstojných podmínkách, nikoliv s pocitem "že je někdo živí". Souběžně se skupinou lidí v důchodu zůstávají v úhlu pozornosti KSČM skupiny mladých lidí, které se na svůj aktivní pracovní život teprve připravují, nebo jsou na jeho prahu, a ať se jedná o učňovskou, středoškolskou nebo vysokoškolskou generaci, které za současné situace vytvořené pravicovými vládami tápou, nebo jsou již svým postavením a perspektivou ve společnosti zklamáni a znechuceni. Velmi zajímavou je skupina studentů vysokých škol, kteří se prováděním „deforem“ školství jednak

zradikalizovali, ale zejména začali mít zájem o politické dění.

Politika zaměstnanosti, jak pracovat s nezaměstnanými

V současné době patří problematika nezaměstnanosti k nejvíce diskutovaným společenským tématům a po roce 1989 se nezaměstnanost stala součástí české reality. Je proto předmětem pozornosti a stálých diskusí a kritiky zejména levicových politiků.

V Československu do roku 1989 nezaměstnanost prakticky neexistovala, všichni ekonomicky činní lidé byli zaměstnáni, měli pracovní místo a pobírali mzdu. Zaměstnanost byla soustředěna zejména do oblastí průmyslu. S pojmem "nezaměstnanost" jsme se za socialismu nikdy neseťkali. Po tzv. sametové revoluci v roce 1989, kdy byli lidé lživě Havlem upozorňováni, že komunisté je budou strašit, mimo jiné nezaměstnaností, jsme najednou postupně dosáhli až na 10 % nezaměstnanosti. Pravicoví ekonomové to vysvětlují přechodem z centrálně plánované ekonomiky na ekonomiku tržní.

Politické a ekonomické změny po roce 1989 se z počátku v prvních letech neprojevily výraznějším nárůstem nezaměstnanosti, protože stále zde byl vliv předlistopadové ekonomiky. Ale spuštění tzv. "ekonomických reforem" přerušilo nízkou míru nezaměstnanosti a nezaměstnanost ve druhé polovině 90. let začala vykazovat rychle rostoucí tendenci. Začaly se projevovat neuvážené účinky privatizace a restrukturalizace.

Nezaměstnanost se stala závažným ekonomickým a společenským jevem, který se současným vládám nepodařilo snížit.

Základní cestou řešení nezaměstnanosti a tím i současných ekonomických, finančních a sociálních problémů obyvatel by se mělo stát promyšlené a koncepční obnovení devastované výroby v základních odvětvích národního hospodářství, především v průmyslu, zemědělství a stavebnictví a zejména v oborech, které ještě mohou navázat na předchozí vysokou kvalitu a historii oboru.

Stranícká práce s nezaměstnanými je velice těžká. Rodinám, které žijí z nízké podpory, které často nemají ani na nájem za bydlení, za platby síťových dodavatelů (elektrina, voda, teplo, spoje...) či za jídlo, mají malé děti, nemohou platit léky, sportovní a zdravotní rekreaci, kulturní vyžití a ostatní potřeby - politické úvahy nepomohou.

KSČM je může ovlivňovat, vysvětlovat, že jediná cesta k nápravě jsou nové volby, protože Nečasova vláda nová pracovní místa nevytváří, ale to jim jejich těžkou situaci nevyřeší.

Jednou z cest pro odborně schopné nezaměstnané občany je začít podnikat, zejména v oblasti služeb, poradenství apod. Pro občany v pohraničí poradit jak získat práci např. v Rakousku. Další možností je stěhování se za práci do jiného regionu. To je výhodné zejména pro mladé, zájem s rostoucím věkem klesá. Samozřejmě při těchto diskuzích je nutno uvádět program strany, nutnost jít k volbám, ale velmi citlivě.

Odbory očekávají, že v roce 2012 se nezaměstnanost ještě zvýší nad 10 % kvůli omezování dopravních staveb, snižování zaměstnanců ve státní sféře apod. 70% našich občanů je přesvědčeno, že k povinnostem státu patří zajistit každému práci. Naše strana nechce nečinně přihlížet k vysoké míře nezaměstnanosti, k dalším problémům zaměstnanosti, nesouhlasí s nespravedlivou mírou ohodnocení u jednotlivých příjmových skupin.

Odstraňovat nezaměstnanost chceme především podporou růstu ekonomiky a záchranou průmyslových podniků, podporou investic a promyšlené restrukturalizace na základě prosazování nových oborů a technologií. V současné době je základní podmínkou výraznějšího snížení nezaměstnanosti trvalejší hospodářský růst nad 3% hrubého domácího produktu (HDP). Pro příští léta navrhujeme vytvoření nejméně 300 000 trvale udržitelných míst v rámci státního programu odstraňování nezaměstnanosti. K tomuto účelu požadujeme zvýšit objem finančních prostředků na politiku zaměstnanosti minimálně o 1% HDP (10 miliard CZK). Požadujeme aktivní opatření státu k udržení existujících pracovních míst a vytváření míst nových podporou malého a středního podnikání (např. daňovými úlevami, úvěry aj.). Podobným způsobem je možné zajistit zaměstnání pro absolventy škol, kteří zatím neměli žádnou praxi, a proto mají velké problémy s hledáním místa.

Je nutné také zdokonalit legislativu, aby zaměstnanci nebyli svévolně propouštěni v důsledku špatného hospodaření nebo chytračení vlastníků a managementu, aby byli více chráněni ti zaměstnanci, kteří pečují o děti nebo jinak nevydělečné osoby.

Chceme využít rekvalifikačních kurzů i veřejných prací a hmotně stimulovat ty, kteří si skutečně chtějí najít práci. Za nezbytnou považujeme ochranu trhu práce před neregulovanou migrací. Podporujeme i opatření k vytváření pracovních míst postupným zkracováním pracovní doby (až na 35 hodin týdně), při zachování mezd a zajištění tlaku na růst produktivity práce.

V rámci opatření proti nezaměstnanosti chceme připravit program "Zaměstnaní v obci", který by využíval možnosti místní a regionální samosprávy zaměstnávat občany ve veřejném zájmu (např. v oblasti veřejné infrastruktury, služeb, sociální péče, udržování veřejného pořádku a zlepšování ochrany životního prostředí).

Program se bude opírat o místní instituce služeb zaměstnanosti. A na jejich činnosti se budou podílet regionální zástupci zaměstnanců, veřejné správy i podniků, aby úřady práce byly aktivním tvůrcem politiky zaměstnanosti. Z fondu zaměstnanosti chceme dotovat zejména tvorbu pracovních míst pro mladé, občany se změněnou pracovní schopností, živitele početnějších rodin. Zároveň hodláme postupovat proti pracovní diskriminaci žen s dětmi, Romů, osob před důchodem apod. Hospodaření fondu by bylo podrobena přísné veřejné kontrole.

Boj proti nezaměstnanosti předpokládá posilovat strategické řízení ekonomiky, bilancovat a plánovat potřebu práce i

při zpracování regionálních programů rozvoje, sjednocovat požadavky trhu práce s přípravou pracovní síly a reformou středního a učňovského školství.

Některé z návrhů KSČM v PS PČR týkající se řešení zaměstnanosti/nezaměstnanosti od roku

2008 neuspěly – týká se to například novely zákoníku práce (kde nebyl přijat náš návrh - zrušení nevyplacení mzdy za první tři dny nemocenské). Naopak v novele zákona o zaměstnanosti byl schválen návrh KSČM, týkající se příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením.

Současnou (více než 20 let trvající) politiku zaměstnanosti musíme označit za jeden z nejslabších článků vládní politiky, vypovídající o naprosté neschopnosti a nechuti současného společenského zřízení něco skutečně prospěšného pro většinu občanů a tvůrců skutečných hodnot této republiky udělat. Nedaří se stejnou silou zdůraznit význam, za socialismu v Ústavě zakotveného práva na práci a poukázat na devastující vliv jeho zrušení na morálku zejména mladých lidí, nárůst kriminality a dříve neznámého nebezpečí z této situace vyplývajícího pro běžné občany.

Těžiště práce s nezaměstnanými by mělo být především v objasňování skutečných příčin tohoto stavu (společenské zřízení, kde menšina vlastní výrobní prostředky bezohledně směřuje jen k maximalizaci svých zisků), v konkrétním a účinném seznamování s kroky KSČM pro změnu tohoto stavu demokratickými formami - zejména na parlamentní, ale i krajské a místní úrovni.

To je cesta k získávání nejen nezaměstnaných pro politiku KSČM v této oblasti. Zde by mohly a měly sehrát významnou roli ZO KSČM za podmínky, že budou i nadále průběžně vybavovány elektronickou formou potřebnými informacemi, dále širitelnými formami individuální komunikace s občany, jednoduchými letáky, nebo v případě možnosti příspěvky v místním tisku.

Naše strana nechce ani nečinně přihlížet k dalším problémům zaměstnanosti, nesouhlasí s nespravedlivou mírou ohodnocení u jednotlivých příjmových skupin.

Zaměření na mladé a na práci s mladými lidmi

Pro rozvoj strany v následujících letech je potřebné, aby více rozuměla mladým lidem a lépe se zapojila do práce a aktivit, které budou přínosné pro všechny věkové skupiny mládeže. Vždyť co chtějí komunisté, to chce většina obyvatel ČR. Je otázkou, zda to, co chtějí, jim umíme prodat a zda o nás vůbec stojí.

Základním problémem je přístup stranické práce k mladým. Pokud se ten nezmění, tak problematiku nevyřeší ani sebe lépe pracující Komise mládeže. Je problémem, když mladý člověk přijde na okresní výbor a tam na něj dýchnou (v lepším případě) 80. léta 20. století. Na jednom z internetových blogů mladých lidí bylo poněkud posměšně napsáno: "...zápisy se u komunistů a lidovců dělají na ubrousek a sekretářce padají zuby do kafe". Šlo o necitlivé a ironicky zesměšňující hodnocení, anebo o vypravěčskou nadsázku (licenci), se kterou anonymní autor tlumočil vlastní zážitek? Může se to zdát jako atypické, přehánějící, zlé stanovisko – ale mladí lidé to občas říkají.

Nikdo z nás by neměl chtít, aby z progresivní (a právě mladé lidí...) strhávající strany z doby například odstraňování škod II. světové války nebo následných významných staveb mládeže, se stala politická síla, která si zachová jako hlavní tradici

– silnou konzervativnost (i když sebe užitečnější z hlediska např. poučení z chyb z historie...).

Legitimní jsou otázky, respektive odpovědi na ně

- jaké zázemí jim strana poskytuje?

Není to sice zcela průkazné, ale i naší straně chybí jistý "kádrový" pořádek, možnost hierarchie angažovanosti na pozici v základní, okresní, krajské či centrální úrovni. Jedním z rysů mládí je i dynamičnost až netrpělivost. Obrovská internetová podpora např. "kroužkování" v posledních volbách, vidina rychlého kariérního růstu u personálně prázdné strany Věci veřejné změnila nakonec volební preference – výsledky voleb. Následně se ukázalo, že právě mladé lidi odradily vnitrostranické pikle uvnitř této nejmenší parlamentní strany, které vyústily v odchody téměř čtvrtiny jejich poslanců, a strana je dnes nevolitelná. Naší straně by mělo jít o dlouhodobější, promyšlenější působení, které by mělo všechny rysy měřitelné a kádrově zodpovědné práce s mladou generací.

Pro stranickou práci s mladými je třeba jasně definovat priority a co si od této práce slibujeme. Především by měla skončit hra na kočku a myš, měla by skončit generalizace, měla by skončit éra "vzpomínek starých zbrojnošů" (jak trefně i v parlamentu říkával první předseda Federální rady KSČS Pavol Kanis...), mělo by skončit nevyužívání internetu, mělo by skončit nedoceňování sociálních sítí (naopak využity by měly být všechny – Facebook, Twitter i Google...). K tomu je nutné, aby byli mladí cíleně (nenásilnou formou) vedeni, nikoli necháni svému osudu, což, jak se zdá, mnohdy vyhovuje.

Bez schopné mladé generace ideál komunismu zůstane ideálem, to ano, ale již zde nebude politická síla, která by byla schopna ho naplňovat. Svět se mění, všechny politické strany mají problém být masovými, ale je otázkou, jak je možné, že ostatním velkým stranám – ODS i ČSSD donedávna rostly řady přece jen více než u KSČM? Pomineme-li v Čechách rozšíření klientelismu, či pocitu osobního prospěchu jen velmi úzké a malé části mladé generace, o něčem to svědčí.

Nespokojenost u mladých je, ukázaly jasně volby v roce 2010, ukazuje to současný postoj vysokoškolské mládeže k "Dobešově" vysokoškolské reformě. Tam, kde se představitelé KSČM nebáli využít všech forem oslovení mladé generace, včetně například osobních webů, což bylo čtenějším jevem u komunálních politiků, tam zpravidla uspěli. Že to není

obvyklé ani pro celou společnost, ukazují pozvánky do celostátních např. TV pořadů, a lze diskutovat do nekonečna, zda to bylo užitečné či ne

– jen to názorně ilustrovalo, že v řadách KSČM nejsou jen "totalitní" aparátčící, kteří možná "jedí malé děti", ale normální, civilní, život žijící mladí lidé.

Nutné kroky ke zlepšení práce s mládeží je několik a mají svou strukturu i dílčí etapy.

Nezbytné je vytvořit vlastní mládežnickou organizaci, respektive u současných organizací udělat pořádek, pomoci stabilizovat Komunistický svaz mládeže s tím, že SMKČ by s ním mohl splynout (respektive sám tvrdí, že je vlastně KSM). V případě, že takováto organizace nebude toho schopna, pokračovat jako v době zákazu KSM ve dvacátých létech minulého století – mladí byli sekci strany. Je to úkol i pro Komise mládeže ÚV KSČM.

Důležitý je obsah. KSČM musí být schopná, při všech "mediokratických" negacích současné doby, které naší straně poskytují i minimální publicitu, oslovovat účinně mladé schopné lidi, včetně všech nespokojených. Musíme lépe využít skutečnosti, že jediné médium dnes nezná cenzuru – a tím je internet. Využití sociálních sítí na internetu (nejen Facebooku, ale všech dalších sítí, kde lze komunikovat - Twitter, Google, ale i českých webů Sousedce.cz atd.). Dokonce zadáním pro naši mladou programátorskou generaci by mělo být vytvořit vnitřní okruhy, či vlastní komunikační weby. Internet, kromě programu "Echalon", který umí hledat určité okruhy slov v mailech všech světových jazyků (což je častý "strašák" americkou CIA v získávání důležitých informací...) je zatím stále svobodné, necenzurované a vlastně, s výjimkou IP adresy počítače, i anonymní médium. Proto by mělo být naším cílem oslovit prostřednictvím oficiálních i individuálních vstupů (např. našich mladých členů) co největší skupiny lidí, nebo jim alespoň prezentovat naše stanoviska řešení. Na druhé straně všech diskusních webů jsou lidé, které můžeme oslovit. Zlepšení internetové prezentace by se mělo stát úkolem. Všechny OV by měly mít webové stránky na určité úrovni, průběžně doplňované, "živé" a aktualizované. Stejná kritéria už dnes splňuje centrální web KSČM, který je uživatelsky vcelku příjemný, a právě pro aktuálnost stanovisek se již stal i cílem některých útoků "internetových pirátů - hackerů".

Neobstojí výmluvy, že příslušní funkcionáři neumí s internetem, naopak internet může pomoci přitáhnout zájem mladé generace, především ze sociálně slabších rodin. Jiná cesta v době informačních technologií, kdy se většina populace přestěhovala k počítačům, neexistuje. OV by měl rovněž působit na webovou prezentaci komunistů v konkrétních místech. Dá se říct, že zvládnout webové stránky není dnes pouze otázka věku – řada aktualizovaných a s láskou dělaných webů některých ZO, na něž je radost pohledět, není dílem středoškoláků.

Nevyužity jsou zatím i takové formy působení na mladé lidi prostřednictvím internetu a sociálních sítí, jaké představuje internetové vzdělávání. V posledním období úspěšně pokračovala pouze Střeďočeská univerzita při SKR, která si cílevědomě vytváří lektorský sbor. Otázkou je samozřejmě kvalita obsahu výuky z hlediska schopnosti sledovat vývoj a nememorovat pouze stará schémata.

Při všech těchto věcech nelze zapomínat na fakt, že internet není realita – důležité je mladé lidi oslovit, nebát se je pustit do funkcí s tím, že převážná většina funkcí nebude v budoucnu jako zdroj obživy, ale jako prostředek pro naplňování ideálů, pro zvyšování informovanosti o našich zejména sociálně prospěšných ideálech a cílech, které KSČM prosazuje.

Cílem by mělo být zlepšit PR mezi mladými – viz Die Linke – přes všechny výhrady k levicovosti lze pozorovat lepší propagační materiály pro mladé.

ÚV KSČM i celá strana věnovaly v období mezi sjezdy i nadále významnou pozornost mládeži. Všichni jsme si vědomi, že generační obměna je pro nás klíčová otázka, že podíl mladých mezi členy a voliči je stále malý. V této oblasti se projevovalo, že dorůstají generace mladých, které vůbec minulý režim nezažily. Neumí tedy pochopit jeho klady a zápory a s tím i logiku kontinuity a diskontinuity KSČM s minulým režimem.

Snadno se dají ovlivnit černobílou propagandou a někdy i obsahem školní výuky, která místo objektivního pohledu často naplňuje heslo, že "dějiny píší vítězové". Odborná komise školství se zabývala, mj., antikomunismem ve školních učebnicích a uspořádala k tomu odborný seminář. To neznamená, že bychom usilovali o výklad dějin pro změnu s opačným znaménkem, ale jde o výhradu k neobjektivitě. Zejména hospodářská krize má dopad na sociální situaci rodin i mladých lidí. Probouzí zájem o alternativy levicového řešení. To neznamená automatický vzestup zájmu o KSČM. V určitých regionech lze zaznamenat určité oživení zájmu, ale je to zatím velmi slabá tendence, kterou překrývá nechuť mladých lidí vůči jakékoliv politice. Někteří svůj odpor k establishmentu dávají najevo radikálními formami aktivity a mohou inklinovat k populismu krajních politických uskupení a k sektářství, izolované od ostatní mladé generace. Levicácké excesy a konfliktnost jejich vystupování byly zneužívány i v kampani za zrušení strany (levicový extremismus není v žádném případě v programu KSČM...).

Pro práci s mládeží slouží straně struktura komisí mládeže, zastřešená komisí ÚV KSČM. S občanskými sdruženími mládeže lze spolupracovat, kde existuje programová shoda, ale jinak mají vlastní subjektivitu, odpovědnost a nejsou strukturou uvnitř KSČM, která by mohla být zneužívána ke sporům uvnitř KSČM.

Najít samostatné uplatnění mladých v systému práce přestárých základních organizací také není jednoduché. Samostatnou kapitolou je práce s mladými jako kádrovými rezervami do různých stranických i zastupitelských funkcí (otázka kádrového pořádku).

Důležité je využití mládeže v občanském životě, při různých politických kampaních včetně kampaní volebních. Mladí členové KSČM a sympatizanti mohou agitovat mezi svými vrstevníky, kteří by agitaci seniorů nepřijali. K lepší komunikaci mezi vrstevníky může sloužit zájmová činnost, k jejíž organizaci je bohužel často málo sil.

Dokud listopadový převrat vegetoval z defraudace díla několika předchozích pokolení – a zároveň obludně zadlužoval i ty budoucí, aniž to na většinu populace dopadalo tak jako dnes – dal se mizivý vliv KSČM mezi mládeží svádet jen na to, že je vůči všudypřítomné demagogii ještě zranitelnější, protože zná už jen z druhé ruky jak socialismus, tak jeho vliv na částečné polidštění kapitalismu.

Právě na značnou část mládeže však krize nyní dopadá a hlavně už brzy dopadne možná ještě víc, než na generace seniorů v penzijním věku. Poznání, že je čeká jen velice labilní existence – často na samé hraně sociálního vyloučení – se už projevuje v desítkách procent ročníků vstupujících do života. Šance, které to nabízí právě systémové opozici, však stále leží ladem. Dnes je jen otázkou času, že se politická témata vrací znovu do ulic, dílčí projevy už zde jsou (témata odborů, lékaři "Děkujeme odejděte", handicapovaní před MPSV ČR, studenti kvůli maturitám či školnému, atd....) měl by to být varovný signál – a pro nás i určitá výzva.

Ilustrací jsou i "válečné zóny", v něž se už změnila v důsledku nespokojenosti i řada britských měst, u nás např. dění v severními cípu Čech. Pěšáky projevů hněvu, manipulovaného velmi často proti nepravým viníkům, jsou vždy hlavně mladí lidé. Jestliže se KSČM nepodaří zásadní obrat vysvětlování své politiky, pak existuje nebezpečí, že "mediální" válka proti levici, demokracii i lidským právům získá novou zbraň i v pouličních rowdies – a represí proti "extremismu zprava i zleva", k níž to mohou zneužívat i vládně koaliční kruhy ve snaze udržet si pozice.

Malý vliv, který má KSČM mezi mládeží, je zrcadlem slabin její komunikační politiky. Je to i důsledek sporu mezi organizacemi, byť početně slabými, které se hlásí ke KSČM, např. svým názvem, ale nejsou schopné společné komunikace, a spíše svou příliš agresivní, nikoli jen radikální rétorikou odrazují. KSČM pak v celé své struktuře spíše neví nebo jen hesly oslovuje ohroženou mladou generaci – a proto se nedaří dosáhnout v jejich řadách vlivu, adekvátního jejím problémům, kritickým náladám a riskantním perspektivám.

Podmínky nutné k jistému obratu shrnuje loňské usnesení ÚV o další aktivizaci práce komisí mládeže KSČM. Jeho závěry však "zůstaly" spíše na papíře. V praxi trvá naopak to, co bylo podrobena kritice. Ponechá-li se to tak i nadále, strana přestane být masovou až na dramatických křížovatkách, k nimž další gradace krize může vést už mnohem dřív, než se to jeví dnešními očima.

VIII. sjezd KSČM splní své poslání jen tehdy, dá-li zelenou mnohem kvalifikovanější, ofenzivnější a údernější politice – a vedení, nadanému politickými, intelektuálními i komunikačními schopnostmi znásobit přímý vliv strany a budovat spojenectví za klíčové priority, jež najde oporu u politické většiny.

Využívat specifika vztahu k mládeži předpokládá především:

1. Zpřesnit pojetí složení a práce komisí mládeže.
Kluby, kde je pár desítek mladých komunistů a sympatizujících, kteří se sami politice teprve učí, je třeba změnit v plnohodnotné pracovní orgány strany – a v nich spojit energii mládeže se znalostmi zkušenějších generací.
2. Uznat, že nynější komise mládeže nejsou dostačujícím mozkovým trustem politiky KSČM pro mládež, ale zcela vhodnou platformou, která se může "otevírat" daleko za hranice našeho stávajícího vlivu – a dosáhnout potřebného průlomu do řad nastupující generace. Skutečným posláním komisí mládeže je koncipovat vše to, čím a jak znásobit vliv celé strany mezi mládeží – i precizovat a koordinovat vhodné formy, metody a nástroje této práce.
3. Od "frázi" - typu "akcentovat problémy studující mládeže" je potřebné přejít k seriózní práci, požadované zmíněným usnesením ÚV – k fundované analýze, čím se krize už promítá nejvíce do života početných vrstev mládeže, jak se to odráží v jejich kritických náladách i přežívajících iluzích, kde se už rodí reálné šance kolektivní sebeobraně, co pro to vykonat přímo jménem KSČM (a co naopak pod jinou, resp. jakou konkrétní hlavičkou), kde se rýsují možná spojenectví a jak jich využít (a kde naopak nejvlivnější konkurenti a jak neutralizovat jejich vliv) atd. Tato práce ještě ani nezačala.
4. Přes problémy a vášně, provázející samopohyb komunistických občanských sdružení – převzít iniciativu tak, aby nám získala důstojnou a vlivnou oporu v jedné či více levicových mládežnických a studentských strukturách, s reálným vlivem mezi kriticky naladěnou mládeží.
5. Vytvořit všestranné závěry ze změn, k nimž dochází v povaze a struktuře hnutí za mír, demokracii, lidská práva a sociální pokrok. Přestat je pasivně registrovat – a začít se jich aktivně zúčastňovat, ovlivňovat je hlavně prostřednictvím levicové mládeže, již musí efektivně podpořit naše politické a odborné zázemí.
6. Respektovat, že nová generace komunistických politiků vyroste tím, že se "otrká" v komunální sféře (či rovnou v parlamentu, nebo aparátu KSČM). Drtivá většina těch, s nimiž se tyto naděje spojují, má o koncepční a účinné politice KSČM často jen mlhavé a zkreslené představy. Marxismu se paradoxně dnes více věnuje studující mládež na západních univerzitách, než naše nastupující generace. Obrat v této otázce je prioritou, nemá-li KSČM předem rezignovat i na pozici intelektuální a programové avantgardy.
7. Prolomit dezinformační blokádu – a efektivně komunikovat s podstatně širší veřejností než dosud, např. mezi kriticky naladěnou mládeží. Potence internetu, "sociálních sítí" a dalších médií, v nichž se finanční převaha kapitálu může uplatnit v řádově menší míře, stále i naši mladí členové využívají hůř, než to zvládají i mnohé skupinky zapálených nadšenců.

Směrem k mladé generaci našeho státu ale existují další oblasti, skrývající značné rezervy její aktivizace.

V posledním desetiletí se v naší republice začal navyšovat podíl absolventů škol, kteří nemohou najít vhodné

zaměstnání. Poukazuji na fakt, že se tento problém začal projevovat až po roce 2000, protože od roku 1989–1999 se určitým způsobem "dojžděla" tehdejší forma vzdělávací soustavy. Myšleno vzdělávací soustavy z doby před rokem 1989. Přibližně do roku 2000 na školách existoval určitý druh praxe, zejména v nějakém podniku či firmě, kde se student mohl zaučit. To v současné době chybí. Zejména je nedostatek učebních oborů.

V nedávné době se začalo zjišťovat, že naše školství neustále chrlí nové a nové počty absolventů různých oborů, pro které se nedaří najít uplatnění. Jedná se zejména o lidi s maturitou, protože nemají praxi a ta je de facto skoro všude požadována. Zde by určitým východiskem bylo poskytnout firmám a podnikům nabídku určitých úlev, ať daňové nebo jakékoliv jiné, když zaměstnají čerstvého absolventa bez praxe. Absolvent by zde pak mohl získat praxi.

U nezaměstnanosti absolventů sehrává velkou roli i fakt, že dnes má maturitu i vysokou školu hodně lidí, ale nelze jim najít adekvátní zaměstnání. Vysoké školy například vytvářejí umělé obory, pro které pak v realu není uplatnění, chrlíme tak například plno filosofů, ekonomů atd. A není pro ně místo. Po roce 1989 se směr vysokého školství přehodnotil na společenskovební linii. Proto máme nedostatek inženýrů, techniků. Tento stav by bylo potřeba rovněž napravit.

Další možností mladých lidí je rekvalifikace. Pokud mladí lidé dlouho nemohou sehnat práci ve svém vystudovaném oboru, tak je jim nabídnuta možnost se rekvalifikovat na obor, který je ve společnosti nedostatkový. Je to určité řešení a v tomto případě je potřeba využít různých dotačních fondů z Evropské unie, jako například ESF. Rekvalifikace je ovšem krátkodobým nouzovým řešením a bylo by potřebné znovu otevřít na školách obory, po kterých je v současné době šláňka. Samotní absolventi škol však říkají, že největším problémem je absence praxe na školách.

Nedílnou součástí problematiky absolventů je špatná znalost nějakého cizího jazyka. Dnes firmy téměř vždy vyžadují znalost anglického jazyka. Nicméně se zapomíná i na další jazyky. Co má dělat například absolvent, který umí jen německý jazyk nebo ruský? Angličtina je bezesporu světový jazyk, protože se s ním člověk domluví "téměř" po celém světě, ale neměli bychom zapomenout i na sousední jazyky, protože do těchto zemí máme blízko. Navíc Rusko je jedna z obchodních velmocí, i velmocí z hlediska nerostného bohatství. Podstatná část Evropy je na dodávkách ropy a zemního plynu z Ruska vysloveně závislá. A přitom absence lidí, kteří umí ruský jazyk je ohromující. Vyučovat na školách ruský jazyk by rovněž zvýšilo kredit absolventů. Ruština je nejvíce potřeba, zejména u techniků.

Jak tedy zvýšit zaměstnanost absolventů?

1. Určitým způsobem motivovat podniky a firmy, aby zaměstnávaly absolventy. Jednalo by se například o motivaci určitých daňových úlev.
2. Na středních a vysokých školách dát studentům na výběr, jaký cizí jazyk chtějí studovat a vrátit vyučování ruského jazyka.
3. Na Úřadech práce využívat možnosti se rekvalifikovat na profesi, která je v dané době, potažmo lokalitě, nedostatková.
4. Na školách zavést povinnou praxi u všech oborů. Praxe by měla probíhat například formou 14 denních praxí v určitém podniku, kde se student bude zaučovat a věnovat se svému řemeslu.
5. Zavést právo prvního zaměstnání u absolventů škol. To určitým způsobem úzce souvisí s bodem 1.

Ačkoliv program KSČM obsahuje řadu bodů, které mladou generaci oprávněně zajímají, existují rezervy především v hledání cesty, jak mladým tento program nabídnout. Již bylo výše uvedeno, že KSČM stále příliš opomíjí internet, který tvoří možná nejvýznamnější médium mladé generace. Středobodem virtuálního světa mladé generace jsou bezesporu sociální sítě. Přesto KSČM jako jediná parlamentní strana nemá oficiální zastoupení například na Facebooku.

Na rozdíl od tradičních médií jsou zapotřebí jen minimální náklady. Internet skýtá možnost jak zcela zadarmo informovat o pořádaných akcích. Bohužel tyto informace, šířené často jen několika desítkami letáků, se mnohdy nedostanou dokonce ani ke straníkům, natož k veřejnosti, kam by měly směřovat především.

Důležitým úkolem Komunistické strany Čech a Moravy je zaujmout mládež. To, co prosazuje pravice v naší republice, restauraci kapitalismu, mladé lidi uvádí často do obtížného postavení, ze kterého hledají východiska. Někteří volí KSČM, ale získat mladého člověka za člena naší strany se nám nedaří. Nemáme program, který by je mohl zaujmout. Je třeba si uvědomit věkové složení v naší straně. Jsou mezi námi členové, kteří ještě před 20 lety trvale pracovali s dětmi, pionýry a svazáky. Je nutné si ale uvědomit, že člověk, který překročí věk 60 let, nemůže často už ze zdravotních důvodů chodit mezi mládež.

Je pravdou, že nevíme, kam směřuje orientace mládeže, a současně neznáme, co mladé lidi nejvíce zajímá, ale je tomu i naopak. Velmi málo mladých lidí o nás, komunistech, vůbec něco ví. Jsou pod vysokým mediálním tlakem, který o naší straně a jejích členech nešíří nic pozitivního.

Je proto třeba poznat a respektovat jejich zájmy, ale zároveň je těžké navazovat spolupráci s mládeží. Organizování se mladí vyhýbají, politiku považují za nudu a přitažlivé vzory marně hledají. Komunistická strana Čech a Moravy se musí stále zviditelňovat, především při představování kandidátů před volbami. Představování kandidátů KSČM do poslanecké sněmovny a senátu se docela dobře daří v menších městech, kde se mládež ve velké míře zúčastňuje předvolebních kampaní, a to z jednoho prostého důvodu, že jde o změnu v zajetých kolejích a jde o něco nového.

Mládež byla vždy radikálnější než střední generace. Budeme se proto muset více zaměřit na práci s mladými lidmi, více s nimi hovořit o cílech komunistické strany, aby byli co nejvíce a pravdivě informováni a vstupovali do naší strany z vlastního přesvědčení.

Komise mládeže ÚV KSČM – začala vznikat v roce 2007, navázala na tradice zájmové skupiny mládeže ÚV KSČM a měla sestávat z komisí a klubů mládeže na úrovni krajských a okresního článků strany. Celostátní síť Komise mládeže vznikala jen pozvolna, a přestože byla formálně postupně dotvořena, tento proces není ukončen. Platný Statut Komise mládeže, schválený ÚV KSČM na jeho 11. zasedání dne 19. 6. 2010, obsahuje jak definici organizační struktury Komise mládeže, tak i vymezení jejího postavení. Komise mládeže je podle znění Statutu "stálým poradním, iniciativním a metodickým aktivem ÚV KSČM pro otázky, na jejichž řešení závisí posilování vlivu strany mezi mladou generací". Komise mládeže je tedy jednou ze stranických komisí, specifickou svým zaměřením, posláním a organizační strukturou.

KSČM a její Komise mládeže nemohou oslovit a oslovovat mládež jako celek, ale musí se zaměřovat především na mladé dělníky, zaměstnance, učně a studenty z dělnických a zaměstnaneckých rodin (tedy na většinu mládeže). Neměly by se ale vyhýbat i širšímu působení na mladou veřejnost z bohatých rodin, včetně tzv. zlaté mládeže, především formou polemiky, kritiky a výměny názorů. Komise mládeže, jako jedna z komisí ÚV KSČM, nemůže ani suplovat činnost samostatné mládežnické organizace a ani takovou organizací není. Její členové by měli působit v rozličných pokrokových a demokratických organizacích, nejen komunistického charakteru. Komise mládeže se zapojila do tvorby a diskuze několika stranických materiálů. V rámci svých možností vyvíjí svou vlastní agitační a propagační činnost, rovněž se aktivně zapojila formou petiční činnosti a protestních akcí do iniciativy SOS Student, která bojuje za bezplatné vzdělání. Ve spolupráci s ÚV KSČM se jí podařilo uspořádat úspěšné setkání mladých členů a sympatizantů KSČM ve dnech 20. – 25. 5. 2011 v Opáru u Lovosic, jehož součástí byly besedy, diskuse a přednášky.

Mediační sekce organizuje prezentaci Komise mládeže na stránce Haló novin "Mladými očima", kde publikují i členové jiných komunistických organizací či členové strany, kteří nejsou zapojeni do činnosti Komise mládeže. Jsou vyhledávání i přispěvatelé jiného, třeba i intelektuálního levicového prostředí, což je však náročné. Centrálními internetovými stránkami Komise mládeže je web www.juniorproject.cz, který po obsahové stránce především kopíruje zmíněné články z Haló novin, na Facebooku byl vytvořen profil Komise mládeže. Komise mládeže navázala jednáním v lednu 2011 oficiální spolupráci se Svazem mladých komunistů Československa (SMKČ), kdy byly vyjasněny některé rozpory z minulosti a byla dohodnuta pravidla vzájemné podpory a kooperace do budoucna. Byl rovněž učiněn neúspěšný pokus o navázání kontaktů s mladými odboráři z Rady mladých ČMKOS, která ale spolupráci s Komisí mládeže ÚV KSČM odmítla.

Oficiální vztahy centrální Komise mládeže se zahraničními mládežníky zatím fungují pouze s mládeží německé Die Linke.

Prudké zhoršování sociální a politické situace, stavu školství, kultury a morálky představuje objektivně pro většinu mládeže v ČR permanentně se zhoršující podmínky, jež si ale valná část mladých lidí nepřipouští, vykládá nesprávně, falešně či útrpně.

Prvním místem, kde se většina mládeže setkává s materiální i duchovní realitou současného kapitalismu, bývá především škola. Náklady na středoškolské studium, především ceny učebnic a školních pomůcek, jízdného, stravy a další zaznamenaly od listopadu 1989 nepoměrně dynamičtější růst než příjmy většiny společnosti. Tento fakt začíná komplikovat dostupnost studia už ve středním školství, když ekonomicky nutí některé studenty, především z chudých rodin, k přivýdělku, čímž jsou oproti ostatním studentům objektivně znevýhodněni. Využití tohoto praktického příkladu formálnosti rovnosti (přístupu ke vzdělání, startu do života) v kapitalismu mladými komunisty by mohlo být prvním prostředkem k nahodání vědomí části mládeže.

Průměrné náklady na jeden měsíc vysokoškolského studia představují 10 000 Kč. Již nyní představuje tato částka sociální síť, které studentům z chudých a chudších rodin znemožňuje studium a silně je znevýhodňuje oproti menšině studentů z vyšších vrstev. Nynější pravicová vládní koalice hodlá zřejmě zavést tzv. odložené školné. Přichází rovněž s návrhem každoročního zápisného do nového akademického roku na VŠ, které by student platil do zavedení školného. Těmito opatřeními by bylo sociální síť podstatně prohloubeno. Objektivní podmínky v případě většiny studentů nahrávají a přímo si vyžadují aktivní působení komunistické mládeže, schopné předkládat alternativní návrhy a rozumně argumentovat a přesvědčovat.

Obdobná, ne-li horší, situace je v učňovském školství, které bylo po převratu 1989 téměř zlikvidováno. Mladí učni se setkávají s ostrakizací ve jménu představ o "celém národě s maturitou či diplomem", vysokými cenami školních a pracovních pomůcek, ale také se silným vykořisťováním jejich pracovní síly ze strany buržoasie v povinných praxích. V tomto případě je potenciál přeměny učňů v revoltující, sebeobranu schopné mladé lidi ještě větší než u studentů.

Obecně je mládež vystavena ohlupujícímu působení tzv. apolitické školy, která není ničím jiným, než školou buržoasní. Krédem této školy je antikomunismus a hrubé zkreslování historie, osnovou individualismus, subjektivismus a sobectví. I z toho důvodu je práce se studujícími mladými lidmi specifická, složitá a velmi komplikovaná. To ovšem neznamená, že by se jí komunisté neměli účastnit, právě naopak.

Absence skutečného práva na práci znamená pro absolventy všech typů škol další z četných ran, kterými je denně neprávem trestán kapitalismus. V dubnu 2010 představovala nezaměstnanost absolventů škol absolutně 32 805, tj. 22,6 % přesně o 13,4 % více, než činila celková nezaměstnanost v ČR. Bez podpory v nezaměstnanosti (o což se "zasadila" v dobách svých vlád ČSSD) jsou tito mladí lidé vrženi vstříc kriminalitě, hazardu, narkomanii, sebevraždám a chudobě.

Mladé rodiny s dětmi jsou ataku finančních a majetkových rozdílů ve společnosti vystaveny za poslední dvě desetiletí snad nejvíce, což se projevuje mimo jiné i v míře porodnosti. Možnosti opatřit si dostupné bydlení, nízká reálná mzda, nezaměstnanost, klesající státní podpora stavebního spoření, to vše jsou překážky, které ještě umocnila, podobně jako další

zmíněné neduhy, hospodářská krize kapitalismu. Vládní koalice ODS, TOP 09 a VV počínaje letošním rokem snížila a omezila porodné, rodičovský příspěvek, a dalšími asociálními kroky pokročila v transformaci touhy mít děti na výsadu bohatých.

Mladé generaci, tradičně radikální, revoluční a revoltující, nejsou však vlastní pouze materiální a s nimi spojené zájmy. Tradičními oblastmi jejího zájmu jsou alternativní nonkonformní kultura a umění, ochrana životního prostředí a práv menšin, sport a mírové hnutí.

Současná "řádoby pravicová" garnitura ale vytvořila jako téměř jediné kritérium kultury úspěšnou komercializaci. Honba za penězi a ziskem je vysoko nad skutečnou uměleckou hodnotou děl.

Životní prostředí je drancováno v zájmu ekonomického růstu, menšiny jsou současnou společností, která je zmítána krizí (bankovní, finanční, ekonomickou, měnovou, krizí EU...) vykreslovány jako viníci všech nepravostí, dokonce i sport je dnes zcela v zajetí peněz a klientelismu.

Mír je stále ohrožovanější potřebou, mírová hnutí však často ovládají zájmové skupiny, toužící postavit na jednom tématu svou politickou budoucnost. Tímto vším se otevírá široký prostor pro skutečnou opozici a alternativu, schopnou oslovovat, spolupracovat a v budoucnu vést. Nosnou a hybnou silou zde musí být radikální komunistická mládež, využívající i zkušenosti zahraničních.

KSČM si je vědoma, že mladým lidem je při vstupu do života třeba pomoci, a proto podporuje:

- Výstavbu bytů finančně dostupných pro mladé rodiny
- Pomoc mladým rodinám poskytováním novomanželských půjček
- Zvýšení dávek při rodičovské dovolené na 14 000 Kč měsíčně s tím, že tato zvýšená odměna bude náležet matkám pečujícím o dítě do tří let; zavedení možnosti čerpání další rodičovské dovolené prarodiči
- Vyšší podporu při narození druhého dítěte (porodné, rodičovský příspěvek, přídavek na dítě). Přídavky vázat na dítě a ne na příjem domácností
- Valorizovat přídavky na děti, rodičovský příspěvek a dávky pěstounské péče podle životních nákladů
- Zlepšit služby pro rodiny s dětmi, zdravotně postižené občany a seniory, o které tyto rodiny pečují, a to v souladu s evropskými standardy
- Zdokonalovat a rozšiřovat rodinnou výchovu ve školách
- Obnovu preventivních lékařských a stomatologických prohlídek na školách
- Právo na první zaměstnání pro mladé absolventy škol; zavést případné daňové úlevy pro zaměstnavatele, kteří poskytnou první zaměstnání po ukončení školy
- Vytvářet podmínky pro finančně dostupné mimoškolní zájmové aktivity, pro činnost středisek volného času, škol, knihoven, tělovýchovných zařízení, občanských sdružení a organizací pro děti a mládež
- Věnovat maximální pozornost prevenci kriminality, protidrogové prevenci a příslušné osvětě, omezování heren, kasin a hazardních her
- Důsledně realizovat Úmluvu o právech dítěte v legislativě i v praxi
- Systém spojení dětem na založení jejich domácností s podporou státu
- Legislativní opatření posuzovat též z hlediska dopadů na ženy a děti
- Program výstavby a obnovy jeslí a mateřských škol, vytvářet podmínky k 100% docházce dětí do posledního předškolního ročníku
- Zavedení bezplatné docházky do mateřské školy pro další ročník (4 – 5 leté)
- Posílení veřejného školství, financovaného z veřejných zdrojů jako převažující základ vzdělávací soustavy na všech stupních; školství soukromé a církevní financovat z jejich vlastních zdrojů. Posílení funkce státu a zřizovatelů i jejich zodpovědnosti za podmínky a výsledky práce škol
- Optimalizaci vzdělávacích dokumentů, zkvalitnění učebnic, učebních textů a metodik
- Výchovu proti všem formám diskriminace a intolerance, včetně rasismu a neofašismu
- Odmítnutí školného v jakékoliv podobě na všech stupních veřejných škol
- Výraznou podporu rozvoji učňovského a středního odborného školství, zejména u nedostatkových a žádaných oborů, včetně středního zemědělského odborného školství
- V síti učňovského školství vytvářet podmínky pro bezplatné poskytování ochranných pomůcek pro praktickou výuku, pro praxi související s oborem, přiměřenou mzdu v průběhu praxe a bránit zneužívání učňů jako levné pracovní síly
- Bezplatný pobyt ve školní družině a školních klubech, podpora finančně dostupné zájmové činnosti při školách
- Vytvořit a materiálně zajistit systém sociálních a prospěchových stipendií pro studenty vysokých škol, zabránit, aby vyplácení příspěvku na ubytování přímo studentům vedlo k omezování státního příspěvku na koleje a k faktickému zdražování cen kolejí a menz
- Státní prospěchové stipendium pro studenty VŠ se studijním průměrem do 1,5 až do výše 5 000 Kč měsíčně
- Zvýšení počtu veřejně dotovaných kolejí a ubytoven i levných stravovacích kapacit pro studenty
- Zajistit uznávání studijních programů a diplomů českých vysokých škol na celoevropské úrovni

Hlavní iniciativy KSČM v této oblasti v PS PČR

od VII. sjezdu KSČM v roce 2008

Novela zákona o bydlení (stanovila postup při sjednávání a výpočtu nájemného z bytů, úhrady za plnění poskytování s užíváním bytu, způsob jejich placení, jakož i případy, ve kterých je pronajímatel oprávněn jednostranně zvýšit nájemné, úhradu za plnění poskytovanou s užíváním bytu a změnit další podmínky nájemní smlouvy) – zamítnuta;

Novela školského zákona (týkala se snahy o odložení termínu počátku povinných státních maturit) – zamítnuta;

Novela zákona o poskytování půjček se státním příspěvkem mladým manželům (zvýhodněné půjčky mladým manželům) – neschváleno;

Novela zákona o veřejném zdravotním pojištění (týkala se zrušení regulačních poplatků a doplatků) – nepřijato;

Novela zákona o sociálně-právní ochraně dětí (hlavním principem navrhované novely bylo odstranit z hlediska platné právní úpravy nerovný přístup k jednotlivým formám náhradní výchovy) – neschváleno;

Novela zákona o stavebním spoření a státní podpoře (rozšíření okruhu prostředků ze stavebního spoření) – nepřijato;

Novela zákona o loteriích (navrhovaná právní úprava sledovala posílit transparentnost a regulaci v této oblasti. Cílem návrhu bylo zpřehlednit peněžní toky od provozovatelů loterií a jiných podobných her ke konečným příjemcům, zajistit použití těchto prostředků skutečně na veřejně prospěšné účely, zakázat poskytování části výtěžku neziskovým organizacím, jejichž zřizovatelem je provozovatel, popřípadě akcionář provozovatele, a umožnit kontrolu ze strany široké veřejnosti uveřejňováním údajů o odvodu části výtěžku způsobem umožňujícím dálkový přístup jednotlivými provozovateli a povolujícími orgány. Navrhovaná novela dále rozšiřovala vliv obcí na oblast povolování sázkových her v kasinu a dalších obdobných her) – po vetu prezidenta nestačila sněmovna zákon před skončením mandátu v roce 2010 znovu projednat;

Novela zákona o pojistném na sociální zabezpečení /snaha zrušit zastropování odvodů na pojistném) – nepřijato.

Na přímou práci s mládeží se zaměřuje KSČM především prostřednictvím Komise mládeže, které působí na krajských úrovních, ale i v rámci centra. Dále jsou mladí členové strany sdružováni v rámci některých okresních výborů KSČM v tzv. klubech mladých.

Ideologická "masáž" posledních dvaceti let o hrůzostrašnosti komunistických myšlenek a o socialistickém zřízení vykonala a vykonává u mladé generace své a je a bude velmi obtížné tuto situaci změnit. Současně však je pravda, že kapitalismus u nás, ale i v ostatních zemích, během relativně krátké doby dokázal, že je to zřízení ze své podstaty neperspektivní ("zahnívající a odumírající") a i mladí lidé již se mohou na svou kůži přesvědčit, že tomu tak je. Rozčarování mladých z kapitalismu se však ve značné míře projevuje odmítáním příklonění se k jakémukoliv politice a tedy i naší.

Je tedy nutno počítat s tím, že získávání mladých lidí bude nutno postavit jednak na přijatelných formách osvětového působení – besedy, přednášky, a v neposlední řadě na neformálním působení organizováním pro mladé lidi přitažlivých akcí – turistické, sportovní, vzdělávací, kulturní apod. Účinnost této koncepce bude záviset na co největším plošném pokrytí a její organizační a finanční náročnost je zřejmá. Je nutno počítat také s kritičností mladých lidí a mít na paměti, že dlouhá usilovná práce může ztroskotat na jakémkoliv prohřešku organizátora, což tuto práci dělá ještě náročnější. Dobří a obětaví organizátoři práce s mladými lidmi by proto měli mít na všech úrovních maximální podporu.

Podpora odborů a dalších občanských sdružení

Ve vztahu k odborům došlo k prohloubení spolupráce s jednotlivými odborovými svazy, ale i samotnou ČMKOS. KSČM všestranně podporuje aktivní a samostatnou roli odborů a je pro rozvíjení nejrůznějších forem účasti pracujících na řízení a zisku. Zákonem musí být stanoveny účinné sankce proti těm zaměstnavatelům, kteří se snaží vytváření odborů ve svém podniku zabránit nebo je všemožně ztěžují.

Je třeba důsledně hájit právo zaměstnanců na odborové sdružování a na stávku a jasně vymezit práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů v rámci kolektivního vyjednávání. Monitorovat dodržování Zákoníku práce a vyvozovat důsledky z jeho porušování ze strany zaměstnavatelů. KSČM už v minulém období prosazovala k tomuto účelu také zřízení zaměstnaneckých rad, a to i díky tomu, že místopředsedou ÚV KSČM pro odborné zázemí a nově i vztahy k občanskému sektoru byl předseda Odborového sdružení Čech, Moravy a Slezska (OS ČMS), což určitým způsobem ulehčilo vzájemnou komunikaci. Dalším důležitým faktorem se stala i drastická opatření, která proti pracujícím chystá současná pravicová vláda ODS, TOP 09 a Věci veřejných. Z tohoto důvodu se pro odbory stává KSČM jedním z přirozených politických spojenců, jak o tom svědčí i setkání předsedy ČMKOS J. Zavadila s předsedou ÚV KSČM V. Filipem a místopředsedou S. Grospičem. Nebo dřívější setkání s celým vedením ČMKOS. Přesto však má spolupráce mezi KSČM a odbory své značné rezervy, které naráží i na tzv. apolitičnost odborů hlášanou některými jejichmi vedoucími funkcionáři.

Při podpoře občanských sdružení jde zejména o ta, se kterými spolupracují především jednotliví členové KSČM či je případně podporují jednotlivé krajské rady KSČM, v neposlední řadě pak některé jejich aktivity podporuje KSČM i z centrální úrovně. Jedná se především o mediální a lidskou podporu jejich akcí, ale často i technickou, v menší míře pak finanční podporu. Mezi tyto organizace a iniciativy patří například České sociální fórum, Nezákladnám, Vzdělání není zboží, ProAlt apod. Některé organizace se pak na stranu obrací i přímo, a to především kvůli materiální a finanční podpoře. V tomto případě se jedná především o Pražskou organizaci a Radu Lidí Bez Domova, s níž byla v Praze navázána spolupráce a jejíž představitelé byli přijati ze své iniciativy místopředsedou ÚV KSČM Stanislavem Grospičem.

Mezi významné organizace patří především různá zájmová sdružení, jako jsou myslivci, zahrádkáři, včelaři, dobrovolní hasiči a další organizace, působící především na místní úrovni. S nimi je možné spolupracovat nejen v době voleb při hledání vhodných osobností pro kandidátní listiny KSČM. Je vhodné s nimi kooperovat především na zájmových aktivitách pro děti, ale i občany jednotlivých obcí a v jejich činnosti je podporovat. Musí jít o systematickou činnost. Právě přes tato sdružení je možné získávat nové sympatizanty a členy KSČM, a jak bylo zmíněno, i osoby na kandidátní listiny strany a nahrazovat tak přirozený úbytek členů KSČM na našich kandidátních listinách a pokud možno tyto kandidátní listiny v jednotlivých obcích i rozšiřovat.

Odbory a další občanská sdružení (zejména jejich vedení), usilující o zlepšení postavení a životních podmínek jak námezdně pracujících, tak ostatních skupin, čím dál více znevýhodňovaných občanů, soudě podle jejich akcí stále věří, že v kapitalismu lze dosáhnout svých oprávněných cílů. Otevřenou komunikaci odborů lze zaznamenat pouze s ČSSD. Ve skutečnosti však jsou stále více "tlačeni do kouta" s odůvodněním, že musí dojít k zastavení zadlužování státu (které však sami nezavinili). Tomu nahrává i roztržitost odborů, kdy jednotliví předáci mezi sebou v nejednom případě spíše soupeří, než aby táhli za jeden provaz. Nikdo se s nimi nebaví o rozkradených miliardách a dříve společném majetku, nyní v rukou několika jednotlivců. Podpora KSČM odborům a dalším občanským sdružením by se proto měla poskytovat s patřičným připomenutím, že za jejich aktivní účasti byla po listopadu 1989 zrušena práva pracujících a občanů, o která dnes znovu a neúspěšně usilují s tím, že se nejedná jen o mzdy nebo o dobu odchodu do důchodu, ale i o bydlení, zdravotní péči, vzdělávání atd. Cílem naší podpory je obnovení vědomí odborářů a členů dalších občanských sdružení, kdo je jejich skutečným spojencem a obhájcem jejich oprávněných požadavků a v návaznosti na to jejich získání pro zvýšení vlivu KSČM v zastupitelských orgánech prostřednictvím voleb.

Občanská sdružení a podobné zájmové organizace spolupracující s KSČM lze rozdělit přibližně do tří skupin.

První skupinou jsou občanská sdružení mladých komunistů hlásících se ke KSČM, druhou skupinou pak občanská sdružení spolupracující s KSČM díky podobnému zaměření a i vzhledem ke skutečnosti, že jejich členové jsou sympatizanty či členy KSČM a třetími jsou subjekty, se kterými KSČM nachází společné body spolupráce, zaměřuje se na podobné cílové skupiny, nebo mají podobné cíle. S některými organizacemi v rámci třetí skupiny má pak KSČM uzavřeny i smlouvy o vzájemné spolupráci.

Občanská sdružení mladých komunistů:

V současné době vyvíjí v České republice činnost dvě hlavní mládežnické skupiny a to Svaz komunistické mládeže Československa (SMKČ) a Komunistický svaz mládeže (KSM). V případě SMKČ jde o organizaci, která vznikla po rozpuštění KSM ze strany ministerstva vnitra, jejímiž zakládajícími členy se stali bývalí členové KSM. KSM opět obnovila činnost poté, co bylo v roce 2009 soudně zrušeno rozhodnutí ministerstva vnitra o jejím rozpuštění a v současné době se snaží o svou konsolidaci. Jsou jedinými organizacemi mládeže, které jsou, přes určité současné problémy, přirozenými spojenci KSČM na levicové mládežnické scéně.

Členové obou organizací jsou z velké části i členy KSČM a kandidují i na jejich kandidátkách do obecních zastupitelstev, ale i Parlamentu ČR. Spolupráce s KSČM funguje i při některých iniciativách jako například SOS Student (zaměřené proti zavádění školního na VŠ, ale i za zlepšení podmínek učňovské mládeže), proti americké raketové základně, či nejnověji při iniciativě proti rozmístění prvků protiraketové obrany na území České republiky.

Občanská sdružení spolupracující s KSČM:

V případě těchto sdružení jde o organizace, které především participují na akcích KSČM a KSČM podporuje různým způsobem jejich akce a aktivity. Jsou přirozenými spojenci KSČM. Tato sdružení jsou levicově a vlastenecky zaměřena a jejich členové a sympatizanti mají názorově blízko k levici a KSČM. Jedná se především o Levicové kluby žen (LKŽ), Kluby českého pohraničí (KČP), Slovanský výbor, Výbor národní kultury (VNK), sdružení Vojáci proti válce, Společnost česko-kubánského přátelství, Společnost česko-korejského přátelství (Pektusan), studentskou iniciativu SOS Student apod.

Spolupráce s těmito organizacemi probíhá na bázi vzájemné výhodnosti pro obě strany. Ze strany KSČM se jedná především o jejich materiální podporu (finanční, poskytování zázemí, tisk). Naopak ze strany těchto sdružení jde o podporu názorovou, morální, o šíření alternativních levicových a komunistických myšlenek, a to i mezi občany, kteří ke KSČM běžně netíhnou. Jedná se také o podporu těch aktivit, které by KSČM ani sama neorganizovala,

a to především z hlediska lidských zdrojů nebo v případech, že by nebylo takticky nejvhodnější, aby se v nich přímo angažovala.

Ostatní občanská sdružení, se kterými KSČM nachází společné body spolupráce:

Tuto skupinu můžeme ještě rozdělit do tři menších podskupin. První jsou organizace a sdružení, se kterými již KSČM má uzavřenou smlouvu o spolupráci, druhou jsou taková sdružení, s nimiž můžeme spolupracovat na konkrétních programových bodech, ale pro jejich částečný antikomunismus s nimi nemůžeme uzavírat ani písemná ani ústní spojení. Často jde o organizace, které naši pomoc využijí, účastní se i našich mítinků, ale veřejně se pak od politiky KSČM distancují. Třetí skupinou jsou pak organizace, u kterých by bylo možné na celostátní úrovni o bližší spolupráci uvažovat.

Sdružení, se kterými má KSČM uzavřenu dohodu o spolupráci:

V současné době má KSČM uzavřeny smlouvy o spolupráci se Sdružením na ochranu nájemníků, nyní Sdružením nájemníků (SON) a Svazem důchodců ČR. Obě smlouvy upravují především vzájemné vztahy mezi nimi a KSČM pokud jde o výměnu informací, účast na akcích, vzájemnou propagaci a pomoc.

Se Svazem důchodců České republiky byla smlouva o spolupráci uzavřena teprve 15. července 2010 a spolupráce mezi nimi a KSČM je teprve na svém počátku. Cílem této dohody je rozhodná obhajoba všech legitimních a nezadatelných práv seniorů ze strany zastupitelů všech stupňů zvolených za KSČM a aktivní účast Sdružení důchodců ČR na přípravě legislativních iniciativ. KSČM se zároveň zavázala k aktivní podpoře většího zastoupení Sdružení v poradních orgánech všech stupňů a umožnění jeho zástupcům prezentace na stránkách Haló novin a webových stránkách KSČM. Součástí dohody je, mj., i rozšíření vzájemné spolupráce na konferencích, seminářích a dalších akcích k otázkám, na jejichž řešení závisí důstojné životní podmínky seniorů. K tomu je samozřejmě nutná nejen součinnost ústředí, ale i krajských a okresních článků KSČM.

Organizace spolupracující s KSČM na jednotlivých projektech:

Jde o sdružení, se kterými spolupracují především jednotliví členové KSČM, či je případně podporují jednotlivé krajské rady KSČM, v neposlední řadě pak některé jejich aktivity podporuje KSČM i z centrální úrovně. Jedná se především o mediální a lidskou podporu jejich akcí, ale často i technickou, v menší míře pak finanční podporu. Mezi tyto organizace a iniciativy patří například České sociální fórum, Ne základnám, Vzdělání není zboží, ProAlt apod. Některé organizace se pak na stranu obrací i přímo, a to především kvůli materiální a finanční podpoře. V tomto případě se jedná především o Pražskou organizaci, Radu Lidí Bez Domova, s níž byla v Praze navázána spolupráce a jejíž představitelé byli přijati ze své iniciativy místopředsedou ÚV KSČM Stanislavem Grospičem.

Největší chybou KSČM na všech stupních je, že tyto organizace nedokáže nenásilně směřovat na svou stranu. A to i přes možnosti širší spolupráce s těmito organizacemi a možnostmi je přivádět k postupné podpoře našich myšlenek, navzdory jejich skutečnému či domnělému antikomunismu. KSČM není schopna do těchto organizací systematicky směřovat své sympatizanty a členy, kteří by se svou aktivitou stali určitými přirozenými vůdci a organizátory.

Třetí typ organizací využívá stranu oběma způsoby a navíc se snaží participovat na jejich akcích a přetáhnout na svou stranu i část sympatizantů a členů KSČM nespokojených s politikou KSČM. Dříve se jednalo především o organizace typu REVO, Socialistická organizace pracujících či Socialistická alternativa budoucnost. Nyní tuto úlohu přebírá tzv. Nová antikapitalistická levice, sdružující především členy těchto tří organizací, která má zároveň ambici stát se politickou stranou a zároveň protiváhou KSČM.

Organizace, se kterými by KSČM mohla uzavřít dohodu o spolupráci:

Potencionálních organizací je celá řada, počáteční impuls by však měl vycházet především z jejich strany, ale v další fázi by měla KSČM být svými členy aktivnější. Mezi takové organizace patří především různá zájmová sdružení, jako jsou myslivci, zahrádkáři, včelaři, dobrovolní hasiči a další organizace působící především na místní úrovni.

VV ÚV KSČM se danou problematikou zabýval dne 23. 10. 2010 v předložené Informaci o zaměření a možnostech spolupráce KSČM s organizacemi, sdruženími aj. v rámci občanského sektoru; dílčí hodnocení realizace -usnesení 8. zasedání ÚV KSČM ze dne 31. 10. 2009 "Vztah KSČM k odborovému hnutí!".

Materiál byl předložen v souvislosti se schváleným plánem práce VV ÚV KSČM na II. pololetí roku 2010 a jeho cílem bylo informovat o spolupráci a jejich možnostech s občanskými organizacemi v rámci České republiky a stručně zhodnotit plnění úkolů vzešlých z dokumentu „Vztah KSČM k odborovému hnutí“.

Spolupráce s ostatními společenskými hnutími a organizacemi prostřednictvím SPaS

Především z iniciativy KSČM vznikl projekt tzv. Spojenství Práce a Solidarity. Ten sdružuje různé občanské a politické organizace, iniciativy, ale i jednotlivce na společné platformě - jako například Alternativu zdola, Ne základním, Evropskou levicovou platformu, Klub společenských věd, Levicový klub žen, Odborové sdružení Čech, Moravy a Slezska, Radu seniorů, Sdružení zastánců dětských práv, Stranu demokratického socialismu a další, ale i jednotlivce, na společné platformě.

Cílem je to, aby lidi práce znovu sjednotila emancipační iniciativa a aby získali zpět postavení, které jim ve společnosti, založené na solidaritě, právem náleží. Členové SPaS chtějí tomuto procesu napomoci tím, že účinně sdruží své síly, společně hledají akční program a koordinují akce odporu proti všem snahám tomuto procesu bránit. Domnívají se, že obnova hospodářského růstu sama o sobě nestačí, ale že řešení společenských problémů bude vyžadovat zásadní úpravy modelů ekonomických a společenských aktivit, kdy se občané sami stanou spoluvůrci potřebných změn, nebudou se spoléhat pasivně na politiky, ale budou aktivně navrhovat, zkoušet a zavádět přijatelné alternativní postupy.

Předseda KSČM V. Filip přednesl na 12. konferenci Levicové Jednoty v listopadu 2010 výzvu k vytvoření Spojenství Práce a Solidarity (SPaS). KSČM tak reagovala na situaci, kdy vládnoucí koalice ODS, TOP 09 a Věci Veřejných odhalila svou skutečnou tvář a vědoma si převahy koaličních poslanců ve sněmovně se rozhodla využít následující období k další likvidaci zbytků sociálního státu.

Všechny kroky vládnoucí koalice směřují k úplnému potlačení sociální ochrany občanů a jejich životních jistot. Na jedné straně se posiluje privilegovaná úzká skupina občanů, materiálně zajištěná a na současných změnách profitující, a na straně druhé jen bezvýhodnost pro ty, kteří jako jediní tvoří skutečné hodnoty, tedy pro absolutní většinu občanů.

KSČM došla k závěru, že roztržitá obrana jednotlivými politickými a společenskými organizacemi je nedostatečná, že je třeba obranu koncipovat a následně i vést koordinovaným způsobem.

Vlastní název Společenství Práce a Solidarity vychází z toho, že chceme společně oslovit ty, kteří se žijí poctivou prací, ať už jako zaměstnanci, osoby samostatně výdělečně činné, či malí a střední podnikatelé. Chceme oslovit i ty, kteří se v produktivním věku živilí poctivou prací, vytvářeli hodnoty a dnes mnohdy žijí na hranici chudoby.

KSČM rozhodně neusiluje o odstranění jen nejkřiklavějších a nejtíživějších rozporů charitou, ale chce podporovat systematické vytváření prostředí solidarity, lepší komunikace a řešení společných problémů.

KSČM současný stav nechce jen kritizovat, i když to bude základem našich úvah i vystupování. Naším společným úkolem musí být hledání široce přijatelných východisek ze současného stavu a jejich prosazování.

Hlavní činnost, ve které by se společenství mělo angažovat, jsou odborářské demonstrace a stávky, které se v současné době stávají hlavní platformou boje proti aroganci vládní koalice. Prakticky se to ukázalo na prohlášení z 12. 6. 2011, kde se SPaS plně postavilo za stávkující odboráře. Že jde o správnou věc, potvrdil i předseda Strany demokratického socialismu Milan Neubert. SDS považuje vznik SPaS za krok správným směrem, který je i dlouhodobě perspektivní. SDS chápe SPaS jako platformu akční spolupráce.

Organizací, se kterou chce KSČM úzce v rámci SPaS spolupracovat, je Klub českého pohraničí, který má širokou členskou základnu, organizovanou ve všech krajích a na ni navazující množství příznivců, kteří umožní skutečnou plošnou účinnost dohodnutých postupů.

I při pestré, světonázorové skladbě členstva, je možné považovat KČP za jednoznačně levicovou organizaci. Jako svůj přínos pro SPaS nabízí odbornou a politickou kvalifikovanost, statečnost a dovednost vedení na všech stupních organizační struktury a téměř dvacetiletý dynamický rozvoj v prostředí ideově nikoli přátelském.

Otázkou je, jak je tato nová platforma prezentována na veřejnost. Je skutečností, že ve stranických organizacích na vesnici, i v menších městech o této iniciativě téměř nikdo nic neví a většina současných členů platformy se organizuje ve velkých městech, kde se konají veškeré protestní akce, ke kterým se SPaS připojuje prohlášeními prostřednictvím svých mluvčích. Pokud má být tato platforma životná, je nutné více informací do stranického tisku, ale i prostřednictvím okresních organizací informovat členskou základnu, kteří z členů SPaS se v okrese nacházejí, aby s nimi místní stranické organizace mohly navázat kontakt pro spolupráci.

Při spolupráci s ostatními společenskými hnutími a organizacemi by se nemělo stranou pozornosti ponechat vysvětlování falešnosti vládou podporovaných charitativních uskupení, která jsou často prezentována jako záchrana chudých a nemohoucích lidí, zatímco stejná vláda nechává bujet korupci a podvody, kterými stát přichází o milióny.

Vyzdvihnutím práce jde o to, společně oslovit ty, kteří se žijí poctivou prací, ať už jako zaměstnanci, osoby samostatně výdělečně činné či malí a střední podnikatelé, i ty, kteří se v produktivním věku živilí poctivou prací, vytvářeli hodnoty a dnes mnohdy žijí na hranici chudoby. Vyjadřovat zájmy těch, kteří žijí z práce při vytváření společensky potřebných hodnot a kteří mají zcela jiné zájmy než ti, kdo jen na práci jiných parazitují.

Solidaritě považujeme spolu se svobodou a rovností za klíčové hodnoty moderní společnosti. Solidarita pro nás neznamená jen odstraňování nejkřiklavějších a nejtíživějších rozporů charitou. Solidaritu považujeme za základní princip, bez něž se nemůže lidská společnost rozvíjet, bez něž se stává džunglí. Základním pilířem každé fungující demokratické společnosti musí být tedy solidarita majetných s méně majetnými či zdravých s nemocnými a odpovídající zabezpečení sociálně slabých. Popření významu solidarity a podpora egoismu vedou k netolerovatelnému růstu sociálně patologických jevů, jako jsou korupce a parazitismus. Úspěšný boj s těmito jevy tedy musí být i nadále založen právě na

podpoře solidarity, na systematickém vytváření solidární společnosti, schopné lepší komunikace při hledání spravedlivého řešení společenských problémů.

Solidaritě narušuje postupná demontáž sociálního státu pomocí privatizace veřejných služeb, zejména ve zdravotnictví, sociální oblasti a školství, což vede k narušení principu rovnosti příležitostí. Lidská práva tak, jak jsou popsána ve Všeobecné deklaraci lidských práv, nesmějí být dále pošlapávána. Příliš mnoho lidí v dnešní České republice nemá příležitost pracovat v souladu se svou kvalifikací, nebo není spravedlivě odměňováno. Kvalitní bydlení a vzdělávání jsou pro mnoho lidí nedostupné. Mnozí politici pod vlivem neoliberální ideologie neustále zvyšují nejistotu lidí, stále více upírají lidem sociální zabezpečení a omezují dostupnost zdravotní péče. I když politici své cíle za pomoci většinových médií zakrývají, jde o přímý útok na ústavou zaručená práva. S tím se nelze smiřovat, zvrátit tento stav je našim hlavním úkolem.

Privatizace veřejných služeb se šíří i do zdravotnictví nebo školství. Navrhované školné hrozí, že časem bude vzdělání jen výsadou bohatých. Nadstandard ve zdravotnictví řady evropských zemí umožňuje bohatším občanům zakoupit si větší pohodlí, ale u nás plánovaný nadstandard ohrožuje kvalitu zdravotní péče, která musí být dostupná všem. Diskusi o důchodové reformě nesmí vést pouze politici a vybraní odborníci, protože to není jen odborná, ale i navýsost politická záležitost. Vycházíme z toho, že je třeba neoslabovat první pilíř průběžného systému a podporované soukromé připojištění založit na plné dobrovolnosti. Většina tíživých hospodářských a společenských problémů se netýká pouze České republiky, proto ani jejich řešení nebude možné jen v národním rámci. Globální ekonomická krize prvního desetiletí 21. století signalizuje hluboké problémy systému, který čerpá omezené přírodní zdroje bez valného ohledu k regeneračním schopnostem naší planety, vyrábí stále více zboží pro uměle vyvolávané potřeby a přitom systematicky zadlužuje konečné spotřebitele, nebývale rozšiřuje příjmovou a majetkovou nerovnost mezi lidmi a odsouvá stále více lidí na okraj společnosti.

Deformovaný pohled a hodnoty nadnárodních korporací a finančních institucí ovládajících přes média značnou část veřejného mínění a jejich obvykle neodpovědné a sobecké chování, generující mimořádné hospodářské výkyvy, je umožněno chybějící či nedostatečnou kontrolou ze strany veřejných institucí a občanské veřejnosti vůbec. Právo občanů České republiky na plnou a objektivní informovanost musí být důsledně respektováno. Podceňuje se orientace společnosti na vzdělání, na myšlení překonávající oborové horizonty, orientace na rozvoj infrastruktury a průmyslu, na vysokou přidanou hodnotu výrobků a služeb, na otázky jejich vlivu na životní prostředí a kvalitu života, na zaměstnanost a realizaci a rozvoj pracovní síly.

Metoda škrťů v sociální oblasti a veřejném sektoru při léčbě rozpočtových deficitů je zásadně chybná. Klíčem k reálné solidaritě a současně k hospodářskému růstu musí být návrat k progresivnímu zdanění, potlačení daňových úniků, správa státního a obecního majetku bez korupce, podpora domácí podnikatelské aktivity, včetně podpory výzkumu, vývoje a inovací, boj s monopoly všeho druhu a zdanění neproduktivního finančního kapitálu.

Naše republika dosud nemá v přímém rozporu s Ústavou ČR zákon o obecném referendu. Nadešel čas začít zavádět prvky participativní demokracie, že lidé jsou dostatečně způsobilí k tomu, aby se mohli významným způsobem účastnit rozhodování o společných záležitostech. Podstatně častější přímá účast občanů na rozhodování na všech úrovních by mohla vést ke kvalitativnímu zlepšení parlamentní demokracie, přispět k rozvoji občanské společnosti a klást odpor přirozeně vznikajícím korupčním mechanismům při správě státního a obecního majetku. Dnešní doba je pro občany velmi obtížná, podobně jako tomu bylo ve 20. století po velké hospodářské krizi a před druhou světovou válkou. Poučeno touto minulostí Spojenectví musí vystupovat proti všem formám populismu, který se snaží vytěžit politický kapitál ze současné sociálně obtížné situace.

Jsme vedeni historií i touhou po míru - rozhodnutí vyvažovat své vlastenectví internacionální vizí. Jako občané České republiky stojíme před řešením obdobných problémů jako mnoho jiných národů, dlouhodobé řešení naší emancipace je s velkou pravděpodobností i řešením emancipace lidí vůbec. Je proto potřeba podporovat každou nad- národní integraci, pokud je založena na vzájemné solidaritě, na spolupráci a na silné orientaci v sociální a ekologické oblasti. Jde o podporu Evropy skutečně demokratické, Evropy sociálně spravedlivé, Evropy občanů s jejich aktivním podílem na rozhodování. Jsme proti pevnosti Evropa, kde rozhoduje finanční kapitál, ratingové agentury a úzká elita bez toho, aby se občané k zásadním otázkám mohli vyjádřit a aby spolurozhodovali o agendě, která se má na evropské úrovni projednávat.

Dobře si při tom uvědomujeme relativní bezradnost Evropské unie při řešení důsledků hospodářské krize, která ukazuje na nízkou akceschopnost a neefektivitu současných politik Unie, které mnohdy narážejí na malé nebo nedostatečné kompetence ve vybraných oblastech. Tím pak ztrácí nejen evropská ekonomika, ale i dřívější duch sjednocení celé Evropy od Atlantiku za Ural. Spojenectví Práce a Solidarity považujeme za dlouhodobý projekt. Proto se chce KSČM propojovat s dalšími sítěmi organizací různého typu. Mohou to být družstva, ekologická, genderová či duchovní hnutí a další iniciativy, třeba i platformy nebo místní organizace politických stran, s nimiž nás bude spojoval hledání alternativy k současnému neudržitelnému systému a důraz na aktivity zdola. Emancipace člověka musí být dílem člověka samotného. Věříme, že Spojenectví Práce a Solidarity může zásadně přispět k zastavení hospodářského a sociálního rozvratu a k nastoupení cesty ke společnosti založené na solidaritě a odpovědnosti.

Obrana a prosazování sociálních zájmů obyvatel ČR

Uplynulé období jasně ukázalo, jaký je skutečný vztah kapitalismu k sociálním zájmům a potřebám většiny obyvatel

ČR. Ukázalo i pravé důvody, proč v západních státech před rokem 1989 byla úroveň sociálního zabezpečení na lepší úrovni, než tomu je nyní a spontánně tam roste sociální napětí a nepokoje – dnes nemají kapitalisté proti sobě konkurenci v podobě socialistických států, kde sociální zájmy většiny obyvatel byly prioritou, a tak koncentrace moci a peněz nabývá extrémních rozměrů. Spolu s tím se v plné nahotě ukazuje skutečná "kvalita" západních ekonomik v čele s USA, které jen umělými zásahy (navyšováním státního dluhu) oddalují státní bankrot.

KSČM trvale usiluje o zajištění sociálních zájmů obyvatel ČR i ve složité situaci, ve které se jak politicky, tak hospodářsky ČR nachází. Místo obrany a prosazování těchto zájmů bylo a nadále zůstává ve všech stupních zastupitelských orgánů, v působení našich členů v různých hnutích a organizacích. To se však týká jen udržení toho mála, co v oblasti sociálních zájmů obyvatel ještě zbylo. Bylo by naivní domnívat se, že v tomto systému, zvaném kapitalistický, bude možno pro poctivé občany dosáhnout v sociální oblasti podstatné změny k lepšímu (v tom je zásadní rozdíl mezi KSČM a ČSSD, která si to myslí).

Proto součástí naší obrany a prosazování sociálních zájmů obyvatel ČR musí být získání a využití nezanedbatelného potenciálu pro zvýšení našeho vlivu v zastupitelských orgánech, tedy získání lidí, které tzv. "politika nezajímá" a přesvědčit je, aby šli k volbám a dali nám svůj hlas.

Česká republika dosud nebyla schopna přiblížit se svou výkonností k ekonomice vyspělých zemí EU. Stále oscilujeme mezi 71 až 76 % jejich výkonnosti. Státy, které v krizi nejlépe obstály, mají zdanění 36%, 40% i více. Flexibilita pracovních vztahů zaměstnanců v České republice patří v rámci Evropské unie k největším. Záměrně nízkou udržovanou cenou pracovní síly, nepočítáme-li management a některé preferované profese, patří v součtu, (tzv. "superhrubá" mzda) v Evropské unii k nejlevnějším.

Státy EU sanují z veřejných prostředků velké krachující firmy a velké banky nakonec i v krizi vykazují zisky. Důsledky však dopadají především na zaměstnance a občany s nízkými příjmy a srovnávací tabulky vykazují již dlouhou dobu dynamický růst rozdílu mezi vysoko příjmovými jedinci a zbytkem společnosti. Našim miliardářům či multimilionářům politická pravice zajišťuje na jedné straně snížení daní, stropy na odvody do pojistných systémů, menší míru solidarity, ale na druhé straně možnosti většího využívání veřejných zdrojů.

Vlády České republiky jsou zodpovědné za stav, který kritizují. Kupovaly si zpočátku přízeň voličů zadlužováním tohoto státu. Obdobně to probíhalo i v obcích, kde se postupně vyprodal majetek a dnes se bez nájmu a s nízkými daněmi budou potřeby vesnic, měst či krajů těžko zajišťovat.

Dnes někteří experti hlásají, že vědí, jak vyvést společnost z krize a zabránit nejhoršímu. Neříkají však, že to chtějí dělat zejména na úkor nejslabších, potřebných. Je třeba si uvědomit ekonomickou propojenost celého světa a zejména vliv Asie na světovou ekonomiku. Je však otázka, proč se stavíme do čela prosazování liberalizace světového obchodu. Ale ve skutečnosti mnozí dnešní politici slouží jen vyšším příjmům světového kapitálu. Stalo se to dokonce trojským koněm k rozbití principu sociálního státu v Evropské unii. Také je živěn generační konflikt a velká část občanů České republiky je vystavena nebezpečí chudoby. Právem občanů je nežít v chudobě, nýbrž žít ve stavu fyzické, duševní a sociální pohody. Reálná chudoba je faktickým porušením lidských práv, kterými se vláda dnes falešně zaštiťuje. Ochrana svobod a individuálních práv občanů vyžaduje nikoliv proklamace, ale konkrétní praktické kroky ke zvýšení životní úrovně, vzdělanosti, plné zaměstnanosti a kulturnosti občanů.

Za poslední desetiletí se zvětšily rozdíly mezi lidmi ve společnosti. Většina veřejnosti však pochybuje o tom, že zvětšování rozdílů je spravedlivé a že největší šance u nás mají lidé šikovní, schopní a pracovití. Čtyři pětiny lidí jsou dokonce přesvědčeny, že lidé u nás dnes dosahují bohatství především nepoctivou cestou a využívají při tom spíše svých konexí a známostí než svých schopností. Tři čtvrtiny občanů podporují názor, že rozdíly v příjmech mezi lidmi by se měly zmenšit a dvě třetiny veřejnosti by pomocí vyšších daní přerozdělovaly příjmy ekonomicky úspěšnějších ve prospěch méně úspěšných.

Ke společnosti v období transformace patří prudké "mobilitní" procesy a zvětšování sociálních nerovností. Již v polovině 90. let česká veřejnost jednoznačně konstatovala, že rozdíly mezi lidmi v naší společnosti se zvětšily. Podle aktuálního výzkumu z prosince 2010 tento proces podle mínění výrazné většiny občanů pokračuje.

Optimistická očekávání spojená se zvětšováním sociálních distancí (schopným bude dána možnost polepšit si a méně schopní zůstanou na svém) však zůstala nenaplněna.

V ČR se po květnových volbách 2010 vyjasnilo politické prostředí. Z činnosti jednotlivých parlamentních politických stran je dobře zřetelné, kdo je kdo a čí zájmy hájí.

Má-li Komunistická strana Čech a Moravy odrážet a hájit zájmy velké části české společnosti, musí věnovat velkou pozornost zejména těmto oblastem činnosti:

a) Sběru faktů o společenskou situaci, zejména těch faktů, kde se projevuje vykořisťovatelská a antihumánní podstata kapitalismu. Zpracování faktů, hluboké poznávání souvislostí a projevů zákonů společenského vývoje na základě učení klasiků marxismu a dalších poznatků soudobých věd, včetně poznatků věd přírodních a technických, ovlivňujících významně společenský vývoj.

b) Toto vše činit s vědomím obhajoby zájmů těch velkých společenských skupin, jejichž představitelkou se KSČM prohlašuje a také skutečně cítí.

- c) Aby potřebný počet funkcionářů ve stranickém centru i v nižších člancích organizační výstavby si výsledky společenského poznání dobře osvojil jak rétoricky, tak pochopením podstaty a z ní vyplývajících důsledků, aby funkcionáři a postupně i členové strany byli schopni praktické aplikace taktiky strany na všech úrovních organizační výstavby.
- d) Zcela zásadní význam má umění srozumitelně, zřetelně a bez nesprávných zjednodušení, sdělit cíle a postupy KSČM veřejnosti, a to účinně a ve formě jak obecné, tak v praktických politických postupech podle cílových skupin voličů i ostatních občanů, například mládeže.
- e) Celý tento proces řídit, upravovat, kontrolovat v průběhu času při vědomí, že kritériem je úspěšná politická praxe strany na veřejnosti.

Politika KSČM, jako strany vyjadřující zájmy nejširších neprivilegovaných vrstev, se musí výrazně podílet na sociální sebeobraně těchto skupin a vytvářet podmínky pro skutečné posílení politické a hospodářské demokracie. Tím se zásadně KSČM liší od pravicových stran i ostatních politických stran a hnutí, které vycházejí z nepravdivé a iluzorní teze, že jde o rovnoprávnost zaměstnanců a zaměstnavatelů, kterou údajně požadavky zaměstnanců a odborů ohrožují a narušují.

Rozhodující je sociální skupina zaměstnanců nízko a středně příjmových vrstev, která představuje základní cílovou skupinu politiky KSČM. V této oblasti vychází KSČM z principů obsažených v dílech klasiků marxismu, kdy v podmínkách kapitalismu jsou dělníci a další zaměstnanci existenčně závislí na prodeji své pracovní síly a tím představují společensky velmi znevýhodněné skupiny. Dělníků je v ČR 1.750 tisíc a 2.450 tisíc ostatních zaměstnanců. Z tohoto počtu pracuje 870 tisíc dělníků a zaměstnanců v malých podnicích velikosti od 1 do 19 zaměstnanců a 560 tisíc dělníků a zaměstnanců v podnicích velikosti od 20 do 49 zaměstnanců. K dělníkům a ostatním zaměstnancům je třeba počítat jako potenciaální zájmovou skupinu i 612 tisíc OSVČ, které tuto činnost vykonávají jako své hlavní zaměstnání a 33 tisíc pomáhajících rodinných příslušníků. Vrstvu velkých podnikatelů a zaměstnavatelů oproti tomu tvoří 180 tisíc osob.

Jedním z cílů KSČM by mělo být oslovit skupiny voličů z řad dělníků, ostatních zaměstnanců, OSVČ a jejich pomáhajících rodinných příslušníků a sociální skupinu starobních důchodců, jako své potenciaální spojence, jejichž zájmy chce KSČM především hájit. Je nutné se zamyslet nad tím, jaká je důvěra těchto sociálních skupin v to, co prosazuje a obhajuje komunistická strana. Uvědomujeme si, že žijeme v kapitalismu nejhrubšího ražení a v třídně rozdělené společnosti.

KSČM navrhuje taková opatření, která vytvoří předpolí k překonání kapitalistického společenského systému. V rámci současného systému jsou totiž mnohé potíže většiny české společnosti prakticky jinak neřešitelné. KSČM bude usilovat o udržení a zlepšení sociálního postavení pracujících a omezení rozpinavosti kapitálu a vykořisťování pracujících.

KSČM bude proto zejména prosazovat:

1. Daňovou progresi podle výše příjmů
2. Výraznou politiku hospodářského růstu a snižování nezaměstnanosti
3. Solidární, průběžně financovaný a státem garantovaný systém důchodového, sociálního a zdravotního pojištění
4. Zachování snížené sazby DPH na základní životní potřeby a zejména energie, vodu a potraviny, regulaci cen léků a nájmu
5. Zvýšení minimální mzdy
6. Zastavení zvyšování spoluúčasti pacientů na hrazení zdravotní péče
7. Právo na vzdělání bez školného
8. Potírání korupce a kriminality
9. Přijetí takového zákoníku práce, který bude chránit zájmy pracujících

KSČM si je dobře vědoma, že k prosazení těchto požadavků za současného rozložení politických sil v Parlamentu České republiky je zapotřebí, více než v minulosti, širšího využívání i legálních mimoparlamentních aktivit, od demonstrací, stávek, generální stávk, iniciativ odborů, ostatních pokrokových stran a organizací atd.

Základ pro toto snažení položila iniciativa ÚV KSČM Společenství-Práce-Solidarita.

Pro úspěšný postup proti stále sílící převaze kapitálu je nezbytná i mezinárodní koordinace aktivit komunistických, dělnických a pokrokových stran a organizací nejen v EU, ale v celé Evropě a světě.

Výkonný výbor ÚV KSČM se problematikou hospodářské, sociální a politické situace a jejími dopady na občany zabýval na své 37. schůzi dne 11. 3. 2011 a ÚV KSČM na svém 14. zasedání dne 26. 3. 2011. Cílem bylo ukázat hlavní fakta a závěry z analýzy hospodářské, sociální a politické situace v ČR. Analýzu situace provádí pravidelně odborné zázemí při ÚV KSČM a sleduje různé dopady na různé skupiny obyvatel v české společnosti.

Hlavní iniciativy KSČM v této oblasti v PS PČR od VII. sjezdu KSČM:

- novela zákona o nájmu z bytů a jeho sjednávání – zamítnuto;
- školský zákon, novela zákona o jednorázovém příspěvku důchodcům – zamítnuto;
- novela zákona o přiznání majetku – zamítnuto;

- novela zákona o sociálně právní ochraně dětí – neschváleno;
- zákoník práce;
- novela zákona o sociálním zabezpečení – schváleno;
- novela zákona o hmotné nouzi – schváleno;
- novela zákona o bydlení – zamítnuta;
- novela zákona o poskytování půjček se státním příspěvkem mladým manželům – neschváleno;
- novela zákona o veřejném zdravotním pojištění - neschváleno;
- novela zákona o stavebním spoření a státní podpoře – neschváleno;
- novela zákona o zrušení regulačních poplatků ve zdravotnictví – zamítnuto;
- novela zákona o loteriích – po vetu prezidenta nestačila sněmovna zákon před skončením mandátu v roce 2010 znovu projednat,
- novela zákona o pojistném na sociální zabezpečení – neschváleno.

Spolupráce KSČM s komunistickými a levicovými stranami

Komunistická strana Čech a Moravy je levicovou stranou, která bojuje za takovou společnost, ve které nemusí žádné dítě vyrůstat v chudobě, ve které všichni lidé žijí v míru, důstojnosti a sociální jistotě a mohou demokraticky utvářet společenské poměry. Aby toho bylo dosaženo, potřebuje jiný hospodářský a společenský model než kapitalismus, který je nehumánní, protože tam, kde v první řadě vládne zisk, není prostor pro demokracii. K základním hodnotám KSČM patří demokracie, svoboda, rovnost, spravedlnost, internacionalismus a solidarita. Tyto hodnoty jsou neoddelitelné od míru, ochrany životního prostředí a emancipace. KSČM chce systémovou změnu, neboť kapitalismus, který je založený na nerovnosti, vykořisťování, expanzi a konkurenci, je s těmito cíli neslučitelný.

Na tento úkol nestačí dosavadní preference KSČM na úrovni 13–16% v současné době, kdy se výrazně zesiluje v médiích blokáda pozitivních informací o KSČM, kdy je také třeba nutit média k tomu, aby nám vůbec nějaký prostor poskytla.

Je to zejména proto, že KSČM vystupuje proti likvidaci sociálních vymožeností, korupci a výprodeji veřejného majetku. Pravici nejvíce vadí slovo "komunistická" v názvu strany, a proto se snaží o její pozastavení a zákaz její činnosti.

K tomu, abychom dosáhli výše uvedených cílů, potřebujeme rovnocennou spolupráci s jinými levicovými stranami, které mají podobný program jako KSČM. V České republice je podobnou stranou ČSSD, která však je schopna spolupracovat nejen s levicí, ale i s ostatními pravicovými stranami. Příkladem je velmi mnoho – viz opoziční smlouva, spolupráce s ODS a pak s KDU-ČSL. Proto ČSSD postihují i volební ztráty, zakládání nových stran bývalými předsedy ČSSD, jako například v minulých volbách to byli Zemanovci a nyní pro další volby založil stranu i bývalý předseda Paroubek. Tyto volební ztráty poškozují obecně levicí – jak ČSSD, tak KSČM, které by jinak dosáhly vyššího podílu poslanců v poslanecké sněmovně nejméně o 3 – 4%.

Velmi důležitá je spolupráce KSČM s odborovým hnutím. V ČR mezi největší odborové centrály patří Českomoravská konfederace odborových svazů a Asociace samostatných odborů. Jedná se o velmi rozsáhlé odborové struktury, které mají zastoupení v tripartitě, a pokud by se podařilo s nimi navázat užší spolupráci, přispělo by to celému levicovému hnutí v ČR.

Českomoravská konfederace odborových svazů sdružuje v současné době 33 odborových svazů. Posláním ČMKOS je zejména koordinace a obhajoba odborových, ekonomických, pracovních, sociálních a ostatních práv a zájmů členů konfederace a zaměstnanců na celostátní úrovni, prosazování požadavků členů konfederace ve vztahu ke státu, k územním samosprávným celkům, k zaměstnavatelům a jiným příslušným subjektům, rozvíjení spolupráce s partnerskými zahraničními ústředními a působení v nadodvětvových odborových organizacích a dalších mezinárodních institucích. ČMKOS sdružuje především právnické osoby, které mají postavení odborového svazu, a výjimečně fyzické osoby, které se mohou stát mimořádným členem s právem bezplatného poskytnutí právní pomoci.

Asociace samostatných odborů je druhou největší odborovou centrálou v České republice. Spolu s ČMKOS zastupuje odbory v Radě hospodářské a sociální dohody. Tato odborová centrála vznikla v červenci 1995 a zakladatelem byl Odborový svaz pracovníků zemědělství a výživy, Jednotný svaz soukromých zaměstnanců a Odborový svaz severozápadních energetiků. V průběhu dalších let přistoupily k centrále další odborové svazy jako například Odborové sdružení železničářů, Odborový svaz ploché sklo, odborový svaz zaměstnanců jaderné energetiky a Řídicí letového provozu. S ASO spolupracují i některé samostatné odborové svazy či samostatné odborové organizace. Odborové svazy sdružené v ASO jsou politicky nezávislé, svobodné a mají vlastní identitu a sdružují cca 200 tisíc členů. Mezi hlavní poslání patří zejména obrana a obhajoba ekonomických, pracovních, sociálních a ostatních zájmů členů, prosazování požadavků ve vztahu ke státu a zaměstnavatelům, rozvíjení spolupráce se zahraničními odborovými ústředními.

Mezi pravomoci ČMKOS a ASO patří kromě jednání s prezidentem, parlamentem, vládou a ostatními orgány státní moci, jednat také s politickými stranami a hnutími s celostátní působností.

Proto je na vedení a ÚV KSČM, aby se o další prohloubení spolupráce pokusily a nadále podporovaly všechny akce, které ČMKOS nebo ASO koná v zájmu pracujících, včetně stávkového hnutí. Problémem spolupráce na nižší úrovni ve městech a vesnicích je, že KSČM již nemá základní organizace v podnicích, ale pouze na úrovni měst a obcí, na

jejichž úrovni zase nejsou odborové organizace. Pouze odborová centrála ASO začala zakládat i místní odborové organizace, sdružující zaměstnance různých podniků a zaměstnavatelů v jednom místě, tzv. místní odborové organizace působící u jednoho zaměstnavatele. Podle průzkumu pro podporu požadavků odborů se vyjádřilo 49,5% veřejnosti, ale účast na stávce přislíbilo pouze 16,8% dotázaných.

KSČM s levicovými stranami ve světě velmi dobře spolupracuje. Z části se na tom podílí i levicová frakce GUE/NGL (Evropská sjednocená levice – Severská zelená levice). Přesto, že EU jako celek je vyložene kapitalistické uskupení, v levicové frakci GUE/NGL je zastoupení všech levicových europoslanců členských států. Jejím úkolem je mezinárodní spolupráce socialistických a komunistických stran s jejich partnery v sousedních zemích. Dává organizacím příslušných stran možnosti volného navazování kontaktů a společných konzultací v oblasti politických, kulturních a ekonomických aktivit, a to na všech úrovních. Má především vždy na paměti společný boj za mír a antifašismus jako předpoklad pro další demokratický vývoj.

Podtrhuje, že v podmínkách globalizace je možná realizace socialistické politiky budoucnosti pouze v mezinárodním měřítku. S ohledem na budoucí možné východní rozšíření Evropské unie je společným cílem smluvních partnerů podporovat referendum v uvedených zemích a za pomoci levicových poslanců (z frakce GUE/NGL) Evropského parlamentu spoluvytvářet evropskou budoucnost. KSČM se zúčastňuje všech zasedání a podává podnětné návrhy na jednání mezinárodních akcí, kde předává zkušenosti, které se v ČR projevují. J. Maštálka se například zúčastnil zasedání pracovní skupiny v Athénách k prosincovému Mezinárodnímu setkání komunistických a dělnických stran. Bylo konstatováno, že všude je stejný scénář jako v ČR, proklamace vlád, jak jsou nezbytné škrty, které zaplatí obyčejný člověk, snížení standardů ve zdravotnictví, snížení platů, prodlužování věku odchodu do penze a další sociální jevy, které potírají model evropského sociálního státu. Hlavním heslem připravovaného sjezdu bude termín – BUDOUCNOST JE SOCIALISMUS. Jinou levicovou stranou, kde KSČM má statut pozorovatele, je Strana evropské levice, která sdružuje 29 levicových a levicově ekologických stran, včetně například KS Slovenska, KS Rakouska, KS Itálie, Francouzské komunistické strany apod. Levicové strany zúčastněné v SEL si kladou za cíl vytvoření sociálně spravedlivé Evropy. Větší spolupráci doporučuje KSČM s nově vzniklou stranou v Německu – LEVICE (Die Linke), jejíž program podle europoslance J. Maštálky by mohl být inspirativní i pro KSČM.

Spolupráce s komunistickými a levicově orientovanými stranami mimo Evropu se také daří. Zástupci KSČM se zúčastňují sjezdů těchto stran, setkávají se s nimi v ČR i v zahraničí, kde získávají informace pro vlastní práci doma a současně předávají naše zkušenosti.

Úkolem KSČM však bude soustředit se především na spolupráci v rámci Evropy i mimo parlament Evropské unie.

Veškerých našich, sebelépe zformulovaných cílů, je těžké dosáhnout osamoceně, bez úzké spolupráce s komunistickými a levicovými stranami ostatních zemí. Síla, spočívající v jednotě a mezinárodní spolupráci, je neoddiskutovatelná a bylo by mrháním času a energie tuto otázku řešit. Je namístě připomenout, jaké lži neváhají tvrdit naši odpůrci, když říkají, že jsme stejní jako nacisti, když už z názvu vyplývá, že nacismus a náš internacionalismus jsou dvě zcela opačná pojetí ideologie.

K řešení je otázka, jakými účinnými a efektivními formami tuto spolupráci rozvíjet a jak účinnost této spolupráce objektivně hodnotit (rozhodně ne počtem setkání a výší nákladů, kolik tato setkání stála). Kromě spolupráce na úrovni vrcholných orgánů, z nichž by měla vycházet usnesení a dohody platné pro jednotlivé národní organizace, by se neměla podceňovat ani spolupráce na nižších úrovních formou setkávání a výměny zkušeností s tím, že zde nebude opomenuto řešení pro někoho možná maličkostí, jakou je jazyková bariéra, která může znamenat prakticky nulový výsledek setkání pro jeho účastníky.

Spolupráce s levicovými stranami – ve vztahu k občanskému sektoru ČR (s tuzemskými organizacemi)

Obecný vztah, pohled KSČM na politickou strukturu v ČR a tím i na ostatní komunistické a levicové strany, vyjádřil VV ÚV KSČM dne 17. 12. 2010 "Analýzou politické struktury České republiky", kterou vzal na vědomí. Z hledisek tohoto materiálu lze strany, obecně řazené pod kategorii "levice", dělit podle jejich třídního přístupu a zaměření na tzv. buržoazní levice a na antisystémovou levice. Na české politické scéně v posledním období přibývalo zejména stran s buržoazně levicovou orientací, kromě tradiční ČSSD vytvořily dvě strany sociálně demokratického charakteru i její dva někdejší předsedové - Miloš Zeman Stranu práv občanů Zemanovce (SPOZ) a Jiří Paroubek v poslední době propojením okruhu svých spojenců s ČSNS 2005 Národní socialisty – levice 21. století (NS-LEV 21).

Do této části režimního politického spektra lze ještě řadit z větších stran Demokratickou stranu zelených (DSZ). Ke stranám antisystémové, antikapitalistické levice, k nimž se řadí i KSČM, patří Strana demokratického socialismu (SDS) a Komunistická strana Československa (KSČ).

Objektivní faktory (silné zastoupení ČSSD v PČR a v dalších zastupitelských sborech) nutily KSČM nejčastěji řešit otázku spolupráce a poměru k ČSSD. Přes styčné programové plochy mezi oběma stranami, týkající se zejména aktuálních dílčích, nesystémových otázek, zůstával mezi oběma stranami velký rozdíl v jejich systémovém a třídním zakončení, v praktické politice i vztahu ke střednědobým a dlouhodobým perspektivám. Velkým přelomem ve vztahu obou stran byly volby do krajských zastupitelstev v říjnu 2008, jejich výsledky a následné vyjednávání, které KSČM přivedlo do

krajských koalic s ČSSD, vládnoucích v letech 2008-2012 v Moravskoslezském a Karlovarském kraji. Analýza a hodnocení této koaliční spolupráce dosud nebyly vypracovány, měly by být součástí přípravy letošních voleb do krajských zastupitelstev. Kromě neformální spolupráce poslanců a zastupitelů KSČM a ČSSD na dílčích krocích v zastupitelských sborech, či vzájemné podpory některých kandidátů do Senátu PČR (nižšími stranickými orgány), žádné oficiální smlouvy a dohody mezi oběma stranami uzavřeny nebyly. Od roku 2010 se vlivem asociálního postupu neoliberálních vlád a jeho dopadu na většinu společnosti začala prohlubovat spolupráce některých členů ČSSD (Evropská levicová platforma ČSSD – Jan Kavan, Ivan David) s KSČM v rámci Spojenství práce a solidarity (SPaS).

Tento postup se týkal téměř výhradně mimoparlamentní činnosti, zejména veřejných shromáždění, demonstrací a peticí. Do projektu a aktivit SPaS se zařadily i další buržoazně levicové i antisystémové levicové strany, nebo jednotlivci z těchto politických proudů. Zejména SDS byla v SPaS velmi aktivní a její předseda Milan Neubert zaujal funkci jednoho ze tří mluvčích SPaS, v rámci této iniciativy působila i DSZ.

Protivládních mimoparlamentních aktivit se přirozeně účastnily i všechny ostatní jmenované strany, stupeň jejich spolupráce s KSČM se však rovnal společné přítomnosti na těchto aktivitách.

Nejširší přímou spolupráci z "levicových" stran udržovala KSČM se zmíněnou SDS. Její členové kandidovali na kandidátkách KSČM jak v komunální volbách, tak i ve volbách do krajských zastupitelstev, PS PČR, Senátu PČR a Evropského parlamentu. V několika případech byli zvoleni a jsou součástí klubů zastupitelů KSČM. Z dalších politických subjektů kandidovali na kandidátkách KSČM členové KSČ, SPOZ, DSZ a ČSSD. Významnějších pozic však v rámci zastupitelských klubů KSČM nezaujímali.

Obecně lze říci, že otevřený a široký zájem KSČM a jejich spjeneckých organizací o širší levicovou akční spolupráci často narážel a naráží na bezbřehý antikomunismus k levici se hlásících stran, který připouští často jenom pro KSČM nerovné a nevýhodné formy spolupráce. Tento antikomunismus je o to silnější, oč oslabenější je postavení nebo vyjednávací pozice KSČM. Pakliže KSČM získá, např. ve volbách, silnější postavení a vstoupí do procesu razantně, iniciativně a aktivně, často nezbude ostatním organizacím nic jiného, než se k takovému postupu připojit, aby jim "neujel vlak". Tyto základní principy akční spolupráce levicových sil, prokázané mnohokrát v minulosti, však KSČM nemohla využít vždy. Např. po minulých krajských volbách ČSSD v některých krajích hledala i záminky, proč spolupráci s KSČM odmítnout. Dosáhnout toho, aby zástupci KSČM mohli vystoupit na společných akcích, vyžaduje i složitá jednání. V poslední době pomáhá při prolamování těchto bariér zejména SPaS.

Boj proti antikomunismu ve všech jeho formách

Antikomunismus je systémovým plodem kapitalismu, výrazem jeho nedostatečné sebejistoty, ale také agresivity. Je přítomen v kapitalistické každodennosti, jeho nástrojem jsou všechny instituce systému počínaje školou, přes oficiální vědecké a kulturní útvary, režimní politické strany až po všemocné sdělovací prostředky a režimní propagandu. Obecně lze říci, že sílí tehdy, je-li systém pod tlakem ohrožení vlastní krizí, dopadů jeho vykořisťování a ožebračování většiny společnosti či je konfrontován s širokým lidovým protikapitalistickým hnutím a existencí silné, organizované a aktivní komunistické strany. Svě úkoly a cíle přebírá antikomunismus a jeho protagonisté se zvláštní intenzitou a v rafinované, pseudovědecké formě v zemích bývalého reálně socialistického tábora.

Nejvyšší orgány KSČM v období mezi VII. a VIII. sjezdem strany neschválily, ani nevzaly na vědomí žádný tematický materiál, který by se zabýval výhradně touto problematikou, byť řada dokumentů, které byly nejvyšším stranickým orgánům předloženy, se této otázky dotýkala nebo se jí částečně zabírala.

V rámci Centra strategických a teoretických studií (CSTS) při ÚV KSČM, které je součástí odborného zázemí ÚV KSČM, byla v roce 2010 obnovena skupina pro boj s antikomunismem.

Tato skupina se pravidelně scházela, pro účely CSTS vypracovala v r. 2010 zprávu o své činnosti, shromažďovala seznamy antikomunistických aktivit režimu, včetně přehledu knih a článků a v r. 2011 předložila vedení KSČM návrh materiálu s názvem "K problematice antikomunismu", který obsahuje jeho některé charakteristiky a návrhy postupů KSČM. Z jeho obsahu, ale i z obsahů dalších stranických textů, lze vybrat základní charakteristiky a dopady tohoto kapitalistického fenoménu, stejně jako náměty pro možnou sebeobranu proti tomuto zlu, často přerůstajícímu v otevřený fašismus.

Různé formy antikomunismu se staly součástí politického prostředí nejen v naší zemi, ale i celosvětově. V Evropě, v Radě Evropy, Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE), Organizaci severoatlantické smlouvy (NATO), Evropské unii a prakticky všech jejích členských státech. Nositelem je značná část především politických elit. Sdílí ho velký díl občanů a dosud se neseťká s dostatečně účinným odporem.

Jeho zastánci zpochybňují teorii i praxi komunistického hnutí (včetně stran, organizací a institucí) obecně, soustřeďují se na často zveličené poukazování na jeho chyby, aniž by brali v úvahu celkový, objektivní pohled, který, včetně rozboru chyb, jejich příčin i důsledků, by byl naopak přínosem pro poučení celé společnosti. Ve společnosti je velká snášenlivost k antikomunistickému zkreslování dějin a šíření jen výběrových informací o dějinách. I řada dějepisců se tak dopouští ahistorismu, "prezентismu", používá zkreslující metodu "část za celek". Téma dějin KSČ je pro současný režim velmi aktuální a soustřeďuje na jeho zpracování značné finanční zdroje, nejméně v desítkách milionů Kč. Jeho "potřebnost" pro současný režim stoupá s růstem ekonomických a politických problémů. Převážná většina vytvořených

publikací je antikomunistického zaměření. Na základě takového přístupu se pak dochází k analogii např. s fašismem, resnacismem ač skutečnosti svědčí o protikladnosti těchto konceptů v teorii i praxi. Součástí tohoto společensky nepřívětivého prostředí je vykreslování představitelů hnutí jako charakterově, politicky, morálně, kulturně i sociálně nepřijatelných, ponižování, diskreditace a diskriminace osob na základě příslušnosti ke komunistickému, někdy i jen levicovému hnutí. Ne úplně výjimečně je oslavována minulá i současná ochota uplatnit teroristické metody pro prosazení politických cílů – odstranění komunistů ze společnosti, útoky na osoby, majetek a akce. Antikomunismus se průběžně promítá do legislativy a dalších dokumentů států a v dílčích věcech do jednání a případně i dokumentů nadstátních organizací. Naše země v tom není výjimkou, spíš naopak – situace je ÚV KSČM dostatečně známa, včetně pokusů o "rozpuštění" Komunistického svazu mládeže a o zákaz nebo omezení činnosti KSČM. Antikomunismus je v současnosti určitá forma zastrašování komunisty, potažmo Komunistickou stranou Čech a Moravy. Je velice těžké proti tomuto zastrašování bojovat, protože po roce 1989 došlo k tomu, že většinu médií drží západní kapitalistické společnosti, nebo naše pravicové společnosti, které jsou do značné míry napojené na německá média, která neustále chrlí antikomunismus. Velice dobře se nám daří s antikomunismem bojovat například v Haló novinách, Rádiu Haló Futura či Futura TV. Největší těžkostí je, že přístup funkcionářů KSČM do sdělovacích prostředků je malý. Zejména Česká televize dost často využívá antikomunismus. Jde o řadu jejích moderátorů, kteří si vždy při nějaké příležitosti "rýpnou" do doby před rokem 1989 a kritizují onu dobu, aniž by ji prožili.

Jaké metody tedy proti těmto věcem zvolit a vysvětlit tak mladým lidem, že na myšlenku socialismu a komunismu není nic špatného? Mladí jsou "masírováni médii", která jim říkají, že tyto věci jsou špatné a že se vrátíme před rok 1989. Nicméně stroj času nemáme, abychom se tam vrátili, a za další by to stejně nemohlo být takové, jaké to tehdy bylo. Mladým musíme předkládat řešení současných nedostatků neoliberalismu a také jim nabídnout alternativu, která je právě v socialismu. Musíme tvrdě kritizovat vládnoucí pravici, která chce zavést ještě více zuřivý neoliberalismus.

Jak dostat tyto informace k lidem? Nejschůdnější cesta by samozřejmě byla média, ale tam se jen stěží dostaneme, proto musíme využít svých médií, která jsou uvedena výše. Poté je dobré roznášení letáků do schránek občanů s určitým textem, a to i mimo předvolební kampaně. Volební kampaně je potřeba vést kontaktním způsobem. S občany hovořit, vysvětlovat jim, o co nám jde. Je to velice těžké, ale mladí rádi naslouchají, protože dostanou i jiný pohled, než jaký je jim prezentován v médiích, potažmo ve škole.

Mladé voliče můžeme oslovit i díky sociálním sítím, jako je facebook nebo twitter a další, kde už v současné době vytváříme různé skupiny příznivců. V nedávné době dokonce sami nespokojení lidé začali vytvářet různé skupiny "nespokojených občanů" se současnou dobou dravého kapitalismu. V těchto svých skupinách vedou různé diskuse a říkají, že při příštích volbách budou volit KSČM. Sbíraní protestních hlasů je pro KSČM velice důležité. Například Den dětí, různé soutěže atd. Boj proti všem formám antikomunismu je obtížný, ale úspěch se zcela jistě dostaví.

Zde je důležité si uvědomit komplexní formu antikomunismu v České republice. Nejedná se jen o nějaké pomatené hospodské výkřiky, ale o do nejmenších detailů propracovanou mašinérii. K této otázce bylo napsáno mnohé, a tak jen stručně. Strana nemůže zůstat v boji s antikomunismem osamocena. Je třeba do boje proti tomuto vytvářet spojení, působit v širší míře argumentačně, ale toto nespojovat se stranickou politikou.

Vydat popularizační materiály k dějinám a událostem ve dvacátém století – bohužel z dnešního hlediska již ve větší míře neosloví kulturní filmová tvorba z tehdejších let, až na čestné výjimky. Ideální by bylo vydání komiksu na témata, která jsou proti nám využívána.

Více se zaměřit na poznávání minulosti – vytvořit kluby historiků, u studentů vytvářet granty – studenti jsou nejlevnějším zdrojem informací v dnešní době.

V rámci SPaS docílit stavu, kdy boj proti KSČM bude bojem proti všem v tomto sdružení, kdy obrana KSČM bude bojem za zachování demokracie (k tomu je třeba si vyjasnit některé historické otázky).

Na OV by měla být distribuční místa a.s. Futura či prodejny, či prodejní regály – zvláště prodej levicové a jiné pokrokové literatury. Jak jinak získat lidi? Jak je ovlivnit – máme nakladatelství a noviny, ale kdo pojedje do Prahy, kolik spotřebitelů ví o stranickém nakladatelství?

Nesnášenlivý antikomunismus se stal u nás stálou součástí politického prostředí. Nositelem je značná část především pravicových politických elit a sdílí ho část občanů. Jeho zastánci paušálně hodnotí teorii i praxi komunistického hnutí, nevěnují se objektivnímu rozboru chyb, jejich příčin a důsledků, šíří jen výběrové informace o dějinách. Často pracují s analogií, např. s fašismem, resp. nacismem, ač skutečnosti svědčí o protikladnosti těchto konceptů. Snaha o morální a politickou diskreditaci komunistů se často obrací i vůči celé levici, v nedemokratické omezování jejich vlivu a pozice. Antikomunistický postoj je bohužel standardem i pro značnou část sdělovacích prostředků, které by měly ctít zásadu rovné politické soutěže.

Vrcholem je odstrašující kampaň za zákaz KSČM a další právní kroky (zákon o třetím odboji, včetně návrhu krácení důchodů některým představitelům z období 1948–1989). K antikomunismu mohou být použity i extremistické síly ve společnosti. Základní obrannou linií v této věci je ústavní pořádek ČR, samozřejmě i evropské právo, dlouhodobým úkolem je zrušení antikomunistických a diskriminačních prvků v právním řádu (včetně lustračního zákona). Trvalým úkolem je převzít část odpovědnosti za reflexi vlastních dějin a podílet se na snaze o co nejobektivnější jejich analýzu.

Nezakrývat problémy hnutí, zápory, ale seznamovat s opatřeními, aby se neopakovaly. K úkolům patřilo vyčlenění

nezbytné kapacity na koordinaci boje s antikomunismem v odborném zázemí, případně aparátu strany. Na této problematice pracuje skupina pro boj s antikomunismem. Ta se věnuje rozboru rizik, vyplývajících z právního řádu, z konkrétní situace ve společnosti, monitorování a stíhání nezákonného chování vycházejícího z antikomunismu. Důležitá je účast v občanských iniciativách, věnujících se lidským právům a boji s extremismem. Informování veřejnosti o průběhu a výsledcích konkrétních případů reakcí na projevy antikomunismu. Včetně rozboru distancování se různých veřejných osob (příklad: prof. Václav Bělohradský, prof. Jan Keller, Petr Uhl) od antikomunismu.

V boji oproti antikomunismu je třeba v zásadě rozlišovat dvě roviny. Jedna zahrnuje oblast působení na mladé lidi, kteří fakticky nepoznali fungování socialistického státu, a druhá rovina zahrnuje lidi, kteří část dospělého života za socialismu prožili. Proti antikomunismu mladých lidí, který je generován zejména sdělovacími prostředky, výukou ve školách a působením části starších lidí, kterým (nebo jejich rodinám) byl znárodněn majetek, nebo byli potrestáni za porušení platných zákonů, je třeba bojovat zejména dokazováním správnosti myšlenek socialismu na příkladech, na faktech dokazovat, v čem informace, ze kterých jejich antikomunismus pramení, nejsou pravdivé a v současné době na vnitřních i zahraničních událostech ukazovat neperspektivnost a nebezpečí kapitalismu.

K tomuto působení volit prostředky mladým lidem blízké, zejména elektronické. Bojovat proti antikomunismu v hlavách starších lidí je třeba především porovnáváním jejich minulých životních jistot, priorit a hodnotových žebříčků se současnými, kdy se jedná především o stále obtížnější udržení zdrojů na bydlení, životní potřeby, zdraví a výchovu a vzdělání svých dětí. Na "zaryté" antikomunisty je asi zbytečné vynakládat čas a energii, spíše je třeba eliminovat jejich působení vhodnými formami.

Boj proti antikomunismu ve všech jeho formách

Boj proti antikomunismu je součástí politického boje za nastoupení cesty k socialismu, za překonání kapitalismu s jeho notorickými neduhy. Současná situace v naší zemi je charakterizována pokračováním přednášení návrhů s jasně antikomunistickými prvky, aktuálně například schválením zákona o 3. odboji, přípravou návrhu zákona o krácení důchodů některým představitelům z období 1948 – 1989, naléháním na předložení návrhu na zákaz KSČM. Orgány a představitelé státu a veřejných institucí jsou, bohužel, často aktivními antikomunisty nebo na jejich straně, či k antikomunismu pasivní, mají však také nepochybně velkou možnost ovlivňovat žádoucí omezování antikomunismu nejen k tomu z právního řádu vyplývajících nástroji, ale i svými konkrétními postoji a projevy.

Dopady antikomunismu:

1. Intolerance, neofašismus a násilí – ohrožování mírového života a rozvoje společnosti. Podrývá základy demokracie a vede k porušování (i buržoazně pojatých) práv a svobod.
2. Dochází až k ochotě uplatnit teroristické metody pro prosazení politických cílů – odstranění komunistů ze společnosti, útoky na osoby, majetek a akce.
3. Nízká, případně žádná, sociální a občanská ochrana postižených osob a jejich rodin.
4. Přenos i do parlamentů a mezinárodních organizací – v ČR otevřené xenofobní chování vůči KSČM, případně celé levici, nedemokratické omezování vlivu a pozice.
5. Nerovnoprávné postavení s komunistickým hnutím spojených organizací, osob, názorů, návrhů a koncepcí v nesouladu s právním řádem. Nepřátelství, zášť vůči osobám, stranám, hnutím, levici, národům i myšlenkám, teoriím, názorům atd.

Je samozřejmé, že hlavní pro další vývoj je samotné působení stoupenců a zastánců komunistické orientace, představujících politických stran, občanských sdružení a iniciativ, je pravda o dějinách i současném působení. Velká část naší společnosti oprávněně kritizuje současný stav morálně politického prostředí, ke kterému extrémní antikomunismus patří. Je čas a je třeba ze strany našich poslanců a senátorů požadovat a podpořit přípravu jasného souhrnného praktického programu státu zpracovaného vládou a projednaného v Parlamentu ČR proti netoleranci, šíření nepravdy a obecně proti omezování svobody myšlení, projevu a jednání a vůbec činností zajištěným Ústavou ČR a Listinou základních práv a svobod, který by propagoval pluralitu a toleranci v rámci ústavních pravidel a obsahoval opatření pro jejich uplatňování v denním životě. Pokud se to přes předložené návrhy nepovede, bude to nepřiznivým vysvědčením současné moci. Z výše upřesněných projevů lze doporučit tato opatření a kroky proti soudobému antikomunismu: Zrušení antikomunistických prvků v právním řádu, včetně lustračních zákonů jako od začátku plošně diskriminačních a přežitých. Pro instituce zabývající se tzv. extremismem je žádoucí zpřesnit jeho definici, aby bylo vyloučeno jednostranně zaměřené monitorování, případně stíhání ústavně konformního jednání. Aby byly stíhány opravdu společensky škodlivé fašizoidní a fašistické skutky a nikoli skutečně poziční názory. Tím se dosáhne právního zajištění i otevření možností plné a rovnoprávné účasti osob s komunistickou orientací, podobně jako všech ostatních, ve všech veřejných činnostech.

Žádoucí opatření k předcházení antikomunismu v rámci jednotlivých ministerstev:

- školství, mládeže a tělovýchovy: objektivnost a pravdivost do výuky a vědy – to se týká i jednotlivých vzdělávacích a vědeckých institucí; naopak netrpění agresivních antikomunistických aktivit spolu se všemi ostatními projevy

nacionalismu, fašizace a fašismu

- vnitra a spravedlnosti: instruktáže a přísná pravidla pro veřejnou správu, justici, policii a odborníky pro posuzování fašizace, autoritářství a fašismu;

– zahraničních věcí: působení v mezinárodních vztazích a organizacích objasňováním agresivního antikomunismu jako součásti fašizačních snah, podporou spolupráce veřejných institucí při působení proti antikomunismu a vyhodnocováním a přenášením dobré praxe z jiných států a mezinárodních institucí v oblastech právních opatření, vzdělávání, sdělovacích prostředků atd.

- kultury: podobná opatření jako vůči výskytu neonacismu, apod.

Společně pak poskytovat podporu nevládním organizacím, usilujícím o pravdivý obraz minulosti i současnosti, programům, aktivitám a občanským sdružením spojeným s komunistickou orientací (obecně s nesystémovou a levicovou orientací) stejně jako všem ostatním spolupracujícím a působícím v souladu s ústavně zaručenými zásadami, protože jde o jednu z priorit prosazování demokratického pluralitního chování ve společnosti. Veřejné orgány mohou přispět i k tomu, aby se stejný postoj stal součástí morálních kodexů jednotlivých sdělovacích prostředků, samozřejmě aniž by docházelo k omezování svobody projevu a vyjadřování názorů a stanovisek. Podhoubím každého extremismu jsou především chudoba, sociální vyloučení, podpora xenofobie, nezdravé morální prostředí a nehorázné a nezasloužené rozdíly v příjmech a životní úrovni. V Komunistické straně Čech a Moravy je našim přirozeným zájmem, spolu s mnoha dalšími subjekty i jednotlivci, v pluralitní společnosti v tomto směru politicky působit programově, otevřeně, snášenlivě, věcně a kooperativně, s aktivním věcným a klidným přístupem vedoucím k vymýcení extremismu, včetně antikomunismu. Ani dosud nejsme pasivní, příznivě působí mnoho členů strany a jiných demokraticky zaměřených občanů, pro stranu pracující právníci, také např. Haló noviny, Rádio Haló Futura atd. Cílem je situaci dál zlepšit.

V nastávajícím období je třeba se více zaměřit na následující metody boje s antikomunismem:

1. Pravda. Aktivní všestranné seznamování s komunistickou teorií, programy, cíli, hnutím a jeho dějinami. Nezakrývání záporů, jejich rozbor a opatření, aby se neopakovaly. Boj proti antikomunismu je především bojem za "komunistickou myšlenku", za něco, ne proti něčemu.
2. Teoretické objasňování a seznamování veřejnosti s podstatou, metodami a důsledky antikomunismu.
3. Aktivní rozvoj teorie a praxe komunistického hnutí. (I. Látal: Rozvíjení marxistické metodologie, prosazování ve vzdělávání a samozřejmě v praktické politice.) Trvalé vyhodnocování a poučení se z chyb a uplatňování nejlepší praxe.
4. Rozbor rizik vyplývajících z právního řádu, z konkrétní situace ve společnosti.
5. Rozbor možností v oblastech: činnost státu a veřejných institucí a požadavky na ně, veřejné vystupování a sdělovací prostředky, legislativní návrhy (činnost), pomoc organizacím a osobám, případně jejich obrana a ochrana, veřejná kontrola, monitorování a stíhání nezákonného chování, vycházejícího z antikomunismu. Návrhy, zajištění a uskutečnění konkrétních opatření.
6. Solidarita s postiženými stranami, osobami, občanskými sdruženími apod., projevovaná i veřejně, včetně akcí protestu a pomoci.
7. Další rozpracovávání strategie a taktiky aktivních opatření jednak v obecném působení proti antikomunismu, jednak pro konkrétní projevy antikomunismu proti stranám a organizacím, ve sdělovacích prostředcích, proti osobám nebo skupinám osob.
8. Organizace sběru podkladů pro hodnocení, rozbor a agitaci:
 - a) podklady k dispozici a jejich možné určení (pro tisk, televizi a rozhlas, technické prostředky komunikace – internet),
 - b) návrh na obsah instruktážní příručky,
 - c) další sběr, vyhodnocování a zajišťování využití.

Formy a metody práce KSČM proti omezování občanských svoboda zastrašování pracujících lidí i důchodců

Klíčové je odhalovat a kritizovat zúžený výklad a praxi v oblasti základních lidských práv garantovaných ústavním pořádkem ČR (např. bezplatné zdravotnictví, právo na bydlení, na spravedlivý soud apod.), dále pak omezování odborářských práv a participace zaměstnanců a diskriminace v zaměstnání (z důvodů věku, politických názorů, rasy atd.), Spolupráce v této oblasti je důležitá s odbory, sdružením nájemníků, ochrany spotřebitelů atp. Programově jde o naplňování požadavků prohlubování demokracie (přímé i zastupitelské), činnosti justice, rozvoj informační demokracie a participace, včetně veřejné kontroly. Klíčová je práce veřejnoprávních médií a jejich zneužívání zejména před volbami. Speciální otázkou je ochrana osobních dat – jejich komerční či politické zneužívání. To nesouvisí s výmluvou na obchodní tajemství v případě veřejného zájmu. Dále je tu oblast účinné a dostupné právní pomoci, činnost ombudsmana. Omezování občanských svobod a zastrašování pracujících lidí a důchodců je jedním z důležitých nástrojů, jak se současný režim udržuje u moci. Přitom se neštítí využívat ani nejpodlejších způsobů různých mafiánských skupin,

kteřé, ať s bílými límečky, nebo surovým a násilnickým chováním, mají pro své působení vůči pracujícím a starším lidem ponechány volné ruce, a vypátrání a potrestání pachatelů těchto činů je nedosažitelné, nebo spíše výsměchem jejich obětí. V této oblasti musí KSČM co nejintenzivněji působit zveřejňováním konkrétních případů těchto praktik, v rámci svých možností pomáhat postiženým a spolupracovat se všemi, kdo usilují o jejich co nejdůslednější vymýcení.

Nerovnost mezi lidmi, vnášená do společnosti kapitalismem, staví řadu lidí do snadno vydíratelné pozice. Většina lidí si nemůže dovolit přijít o zaměstnání, a tak je nucena snášet takřka libovolný útlak. Aby se mohli postavit svým vyděračům, musí mít alternativu, musí vědět, že přijdou-li o práci, bude reálná šance si najít nové místo a po dobu jeho hledání nepoklesne jejich životní úroveň pod snesitelnou mez – tedy i nadále užijí svoje rodiny, nepřijdou o střechu nad hlavou atd. Záchranou síť, která zabrání pádu na dno, může vytvářet posílení sociálního státu, či zlepšování pracovních podmínek (minimální mzda, jasně definované podmínky propuštění, odstupné a podobná práva snižující závislost na libovůli zaměstnavatele). Ještě významnější zlepšení postavení na trhu práce je dostatek pracovních příležitostí. U důchodců je situace mírně odlišná. Hmotné zabezpečení jim může garantovat jediné pravidelná valorizace důchodů, a to minimálně o inflaci. Samozřejmě také nezvyšování spoluúčasti ve zdravotnictví, DPH na základní potřeby atd. Případně když už k navyšování uvedeného pravice přistoupila, valorizovat důchody i o tyto výdaje navíc. Možná daleko větším problémem může být mezigenerační válka, kterou ve vší tichosti pravice seniorům vyhlásila. Jedním z jejich nejextrémnějších projevů je nedávná kampaň "přemluv bábu". Pravicová "pseudofakta" o důchodcích, které prý jen zbůhdarma živíme, lze přirovnat například k rasismu, který do role "vyžírek" staví sice podle jiných kritérií, ale v zásadě to k sobě nemá daleko. Vykořenění těchto zažitých mýtů je v obou případech běh na dlouhou trať.

Kapitalismus zná metodu vládnutí – tou je strach. Diktátoři se neosvědčili, tak se lidé nechali osamoceni a centra moci zdánlivě neexistují. Vždyť vlády jsou dnes slabé jak nikdy a kapitál nepotřebuje ani národní armády (stačí mu armády velmocí). Lidé jsou jakoby svobodní, ale vzájemnou nespouprací i rozdmýchávanou nenávistí k sobě navzájem nejsou vůbec k sobě blízcí. Výjimkou jsou některé společné věci.

KSČM důsledně hájí občanské svobody. KSČM je na straně demokracie a lidských práv. Je to dnes jediná klasická strana, kde opravdu není za rouškou strany skryta moc sponzorů. Kdo jiný než KSČM byl proti "náhubkovému" zákonu? Kdo jiný než KSČM se staví za zdravotně postižené a za všechny, kdož se nemohou bránit? Toto vše naplňujeme, je třeba to umět i prodat.

- Více se zapojit do SPaS vůči jeho jednotlivým subjektům – více je ovlivnit a získat na svou stranu
- Více organizovat akce pod hlavičkou KSČM, uvidíme, kdo se z těch našich spolupracujících subjektů k nám přidá – z toho můžeme usuzovat náš vliv
- Podporovat veškeré svobody lidí, a nikoli to, co se za svobodu lidí jen schovává, ačkoliv je to ve skutečnosti jen kratochvíle kapitálu
- V rámci OV udělat základny pro občanské spolky a sdružení zabývající se zájmovými skupinami (už se to tak děje nyní v řadě případů).

Na současnou ekonomickou a politickou krizi reaguje i občanská společnost. Dochází k její dosud nevídané aktivizaci. Vzniká celá řada nových občanských iniciativ, které jsou orientované proti politice současné vládní koalice a jejímu neoliberalismu. Většina z nich obhajuje práva obyčejných lidí a snaží se řešit jejich sociální problémy. Členové strany se musí do činnosti těchto iniciativ aktivně zapojovat, pracovat v nich a orientovat jejich činnost a program co nejbližší činnosti a programu strany.

Je však třeba vidět, že určitá část těchto iniciativ je sice zaměřena proti stávající vládní politice, ale současně se v nich projevuje i xenofobie, rasová nesnášenlivost, nacionalismus či dokonce prvky neofašismu. Od nich se musí KSČM jasně distancovat.

Tyto ideologie těží ze společenských a hospodářských krizí, takže můžeme i nadále očekávat nárůst problémů. Těží z krizových a neutěšených období, která občanskou společnost potkávají, a kdy populismus politiků a ideologie, které hledají nepřítel za každou cenu, mají živnou půdu ve strachu a nejistotách obyčejných lidí.

KSČM respektuje Ústavu České republiky a platný právní řád. V rámci toho usiluje a bude nadále usilovat o přijetí zákona o obecném referendu (nikoliv tedy pouze o referendu ke konkrétním otázkám), o právní úpravu možné ztráty mandátu u poslanců, kteří neplní volební program strany, za kterou byli zvoleni, o právní ochranu občanů před diskriminací (včetně zrušení lustračního zákona, který i mezinárodní organizace jasně odsoudily).

Diskriminace je dosud v zákonech řešena velmi obecně (např. v zákoníku práce), v oblastech jako bydlení, poskytování služeb, přístup ke vzdělání nebo zdravotní péči, zatím tato úprava chybí. Je proto nutné navrhnout a prosazovat odpovídající novely zákonů.

KSČM bude také sledovat, aby byly projevy xenofobie, rasové nesnášenlivosti a neofašistické tendence řádně stíhány podle trestního zákona.

V poslední době se mezi nejzávažnější společenské problémy dostávají otázky, které by ještě před několika lety byly nemyslitelné. O to zákeřnější tyto účelově vedené aktivity některých skupin jsou, a o to větší pozornost jim musí KSČM věnovat.

Jsou to především:

Deregulace na trhu s byty - ta má značné dopady na některé slabší skupiny obyvatelstva, jako jsou například senioři

nebo mladé rodiny s dětmi, kde je matka ještě na mateřské dovolené. Senioři, ale i absolventi škol jsou ohroženi diskriminací i v oblasti zaměstnávání. Všeobecně společnost zachvátila věková diskriminace jako problém s hodnotami v moderní společnosti a z toho plynoucí neúcta ke stáří. V oblasti práva na rovné zacházení zůstává zásadním problémem nepřijetí antidiskriminačního zákona.

Stále více se objevuje násilí v rodinách a na dětech, sexuální vykořisťování dětí, mnohdy umožněné lhostejností okolí. Morálka a slušnost se vytrácí i zde, což před lety bylo nepředstavitelné. A pokud přece jen k takové události došlo, byla řešena v rámci trestních předpisů.

Všeobecně přehlížené je i stále více se rozmáhající obchodování s lidmi a s jejich prací, vykořisťování námezdních dělníků a cizinců, pracujících u nás v nelidských podmínkách.

Dopady ekonomické krize na zaměstnanost v České republice vedou nejen k přednostnímu propouštění cizinců, kteří až dosud byli ochotni za minimální mzdu vykonávat práci, která českým lidem »nevoněla«, ale i k oživení projevu rasismu a xenofobie vůči občanům Vietnamu, Mongolska a dalších zemí. Cizinci, kteří u nás dlouhodobě pracují, jsou stále více obětí urážek a napadání ze strany většinové populace a ponižujícího chování některých policistů a úředníků.

Stále roste počet příznivců radikální pravice, objevila se jejich profesionalizace. Radikálové se emancipovali zvláště na pravém křídle, zastánci krajní pravice se objevili i v armádě, a dokonce v elitních jednotkách bojujících v zahraničních misích. Aktivity krajní pravice se projevují masovými veřejnými akcemi proti Romům, národnostním menšinám, cizincům a židům. Často při nich dochází k tvrdým střetům s policií, na nichž se podílejí i neonacisté. Jednou z možných příčin je i nespokojenost veřejnosti s některými jevy ve společnosti. Členové krajní pravice se navíc sjednocují a angažují se i politicky.

Jistým druhem diskriminace je i výrazný rozdíl ve výši příjmů u zaměstnanců, kteří vykonávají shodné práce a všude existující korupce. Více než dvě třetiny všech zaměstnanců mají podprůměrné platy. KSČM proto bude pokračovat ve svých programech, směřujících k vyrovnání takových nepřijatelných rozdílů a omezení horní hranice platů zaměstnanců. Cílem je realizace ústavního práva na spravedlivou odměnu za práci, uzavření dohod o stanovení maximálního zisku zejména v oblasti bydlení (nájemné). Bez toho a dalších zákonů (například o státní službě, majetkovém přiznání, znatlosti vlastníků firem) nelze boj s těmito negativními jevy vyhrát, ani zajistit např. finanční stabilitu.

Diskriminace se objevuje i při poskytování základní lékařské péče, kdy za nastavených podmínek je kvalitní ošetření jen pro »bohaté«, kteří si mohou zaplatit léky i přístroje. Stále je aktuální nutnost zajistit poskytování bezplatné zdravotní péče na základě všeobecného zdravotního pojištění. V tomto směru je již i Ústavní soud ČR zcela mimo hru a ústavní stížnosti se staly marně vynaloženou prací.

KSČM se bude angažovat zejména v prevenci, a to na všech úrovních vedení strany, a ve snaze zapojit do tohoto boje i nově vznikající občanské aktivity. Prvním výrazným krokem bylo rozpuštění Dělnické strany Nejvyšším správním soudem, je to však pouhý začátek cesty k potlačení extremistických projevů v České republice.

Za účelem aktivního potlačování všech projevů diskriminace, extremismu a xenofobie v naší společnosti bude KSČM kromě každodenní mravenčí práce na všech úrovních strany pokračovat i ve zpracovávání návrhů legislativních změn a úprav, které mají za cíl přinést účinnější opatření. Cílem všech snah musí být zejména bezvýhradné dodržování zásad obsažených v Ústavě a v Listině základních práv a svobod. Za tím účelem bude nadále KSČM spolupracovat i s ostatními komunistickými a levicovými stranami Evropy i světa.

Je třeba stále připomínat, jak blízko může být od antikomunistického a antisocialistického zápalu k vítězství fašismu a ohrožení demokracie a lidských práv na celém světě. Právě komunisté proto budou aktivně podporovat demokracii v tom původním slova smyslu, chránit lidské hodnoty a zdraví a bezpečný život všech generací i národů.

Problematikou forem a metod práce KSČM proti omezování občanských svobod a zastrasování pracujících lidí i důchodců, se zabývala 40. schůze VV ÚV KSČM dne 13.5.2011, jejímž cílem bylo poukázat na skutečnost, proč Česká republika není schopna tento problém řešit, a také poukázat mimo jiné na podíl KSČM a občanů na řešení těchto záležitostí a také na nebezpečí stále silících projevů xenofobie, rasové nesnášenlivosti a projevů neofašismu.

Materiál ukazuje postoje a návrhy KSČM k řešení těchto problémů. Analýzu situace v této oblasti pravidelně provádí oddělení pro odborné zázemí a vztahy k občanskému sektoru ÚV KSČM.

Hlavní iniciativy KSČM v této oblasti v PS PČR od VII. sjezdu KSČM:

- Novela zákona o nájemném z bytů - zamítnuto,
- novela trestního zákona - schváleno,
- novela zákona o obcích - zamítnuto,
- novela zákona o sociálně právní ochraně dětí, novela zákona o zaměstnanosti - schváleno,
- novela zákona o hmotné nouzi - schváleno.

Mediální politika KSČM a její uskutečňování

Pohled na mediální politiku KSČM může být ze dvou úhlů pohledu. První je ze strany centrálních orgánů KSČM a druhý ze strany základní organizace KSČM, která působí v malém městě a struktura její organizace sestává převážně z

členů starších šedesáti let. Příspěvek se bude zabývat tímto druhým pohledem.

Informace, které členská základna získává, jsou prezentovány zejména stranickým tiskem, nebo televizí. Víme, že stranický tisk odebírá formou předplatného velmi malá část členů strany a ještě méně bezpartijních. Je to dáno tím, že distribuce našeho stranického tisku zaostává za ostatními periodiky zejména v počtu kusů, které se pohybují v počtu 3 až 5 výtisků na stánek. Takže tady nemůžeme příliš počítat s tím, že se k informacím dostane větší množství lidí.

Možností, jak alespoň některé věci prezentovat na veřejnost, je stranická propagace v místě, pokud je možnost ji mít. Zde se osvědčilo prezentovat zajímavé články k závažným problémům, které prezentovaly jiné stanovisko než oficiální tisk nebo televize. Problém může být v tom, že pokud je složení zastupitelstva pravicové, tak se snaží i tuto možnost zlikvidovat s poukazem na to, že propagace nejsou udržované a nepůsobí dobrým dojmem. Můžeme konstatovat, že v propagaci KSČM tomu tak nikdy nebylo a byla vždy udržována v aktuálním stavu. Skutečností je také fakt, že velká část členů stranické organizace setrvává v odběru bývalého stranického tisku KSČ "Rudého práva". Dnes Práva.

Mediální prezentace strany nesmí opomíjet místní a regionální tisk. Každé město i obec vydává svůj zpravodaj, ve kterém informují o dění v místě. Problémem je ovšem i tady fakt, že ve většině zastupitelstev převažují pravicové koalice a ty se snaží, aby tyto místní zpravodaje neotiskovaly žádné politické články. Výjimkou bývá předvolební období, kdy dojde ke shodě a je možné, aby každá strana mohla zdarma prezentovat svůj volební program. V ostatních případech lze jen krátkou informací upozornit na akce, které strana organizuje, a to jen ve větších městech, kde tato místní periodika vycházejí v čtrnáctidenních intervalech. Je velmi důležité mít v redakčních radách těchto místních periodik své zástupce, protože osobní známosti s redaktorem mohou mnohdy pomoci k vydání článku, který by se tam jinak nedostal.

Jako nejlepší prezentace strany na veřejnosti se osvědčilo pořádání akcí jako například degustace vín ve vinařských oblastech nebo nějakých jiných místních specialit. Na příkladě městské organizace KSČM v Mikulově, kde je ročně pořádáno několik výstav vín, je možné ukázat, že i stranická organizace umí vlastními silami takovou akci zorganizovat a tím se dostat do povědomí bezpartijních, kteří na tuto akci chodí, ale pomáhají ji i zabezpečovat. Takových akcí je samozřejmě víc, podle podmínek, které si OV KSČM vytvořily.

Druhým výsledkem takové činnosti je, že na takové akci lze za pomoci dobrého sponzora i vydělat určité finanční prostředky, které pak může využít na výrobu vlastních propagačních letáků, které jsou zaměřeny na konkrétní potřeby předvolební agitace, zejména při volbách do místních samospráv, a nespoléhat na materiály od ÚV, které jsou pochopitelně v širším zaměření a nemusí vždy místní stranické organizaci vyhovovat.

Velmi důležitou formou prezentace KSČM jsou i předvolební mítinky, které se přesunuly ze sálů na veřejná prostranství. Tímto způsobem se prezentují kandidáti jak do městského zastupitelstva, tak i kandidáti na poslance, senátory nebo krajské zastupitele. Rozdíl je jen v tom, kdo akci pořádá, jestli místní organizace, nebo vyšší stranický orgán. Pro přilákání většího množství voličů jsou využívána vystoupení místních folklórních souborů se zajištěním občerstvení dle finančních možností organizace.

Organizování místních akcí odpovídá i možnosti ovlivnění počtu případných voličů strany. Lze tady ovlivnit zejména místní občany a v případě parlamentních, senátních nebo krajských voleb i občany z přilehlých obcí. Proto je nutné, aby ústřední orgány vyvinuly větší úsilí o prosazení v celostátních médiích a tím dokázaly oslovit daleko větší množství potenciálních voličů KSČM.

Mediální politika KSČM musí především srozumitelně a jasně formulovat stanoviska a postoje k zásadním jevům ve společnosti, obhajovat oprávněné zájmy všech poctivých skupin občanů a tím je přirozenou formou získávat. Na faktech dokazovat reálnost politického a ekonomického programu KSČM a přednosti socialistické demokracie před demokracií kapitalistickou pro většinu společnosti.

Prostředky mediální práce KSČM (FUTURA)

Jiným způsobem, než kvalitním vystupováním našich vedoucích politiků v televizních pořadech, kam jsou pozváni, nemohou být diváci a posluchači informováni o cílech naší strany. Při těchto vystoupeních je zásadní argumentace.

Na představitele KSČM jsou kladeny stále vyšší nároky, mají často i pod zjevným tlakem moderátora málo času na kladené otázky odpovídat, předkládat konkrétní řešení, s nadhledem reagovat. Naši členové většinou kladně hodnotí vystoupení předsedy ÚV a poslance V. Filipa a předsedy poslaneckého klubu P. Kováčika. Stále lepší jsou i vystoupení stínové ministryně zdravotnictví S. Markové.

Nejde pouze o to odpovídat a kritizovat, ale hlavně předkládat názory a základy naší politiky. Kladně jsou také hodnoceny internetové stránky od lidí, kteří mají možnost se k internetu připojit a kterých přibývá. I když úroveň našeho vlastního deníku "Haló noviny" pravidelní odběratelé hodnotí kladně, většina důchodců tvrdí, že si je nemohou dovolit. Malý odběr deníku proto způsobuje, že většina starších členů KSČM neví, co Futura vydává. V dnešní době čelíme antikomunistickému štvání a některé pořady na stanici ČT 2 jsou až nechutné a těch dříve "trpících" nějak přibývá. Je proto potřeba, aby každý náš člen více osvětloval mezi svými přáteli naše cíle, aby se rozdílily a rozpory dále nezvětšovaly. Na tento problém již dříve v médiích upozorňovali naši představitelé KSČM.

Práce v médiích je velmi náročná, proto je zapotřebí využít ty, kteří se touto prací zabývají, podobně jako to činí ČSSD nebo ODS, k propagaci našich cílů.

Je proto žádoucí, aby se mediální politikou naší strany zabývali profesionálové, kteří dovedou načasovat aktuální

mediální problémy. Na toto se musí včas a zodpovědně reagovat, ale tak, aby reakce byla účinná a odpovídala danému problému, jež se řeší v médiích.

Velmi obratně využily odbory umělce při moderování na demonstraci státních zaměstnanců, policie a hasičů v Praze, což bylo hodnoceno kladně v médiích.

Jak již bylo řečeno, je potřeba stále více využívat práci profesionálů. Jejich zkušenosti s médii a znalost mediálního trhu budou pro nás obrovským přínosem. Práce s médii je velmi časově náročná, ale jestliže tento problém podceníme, okamžitě se to odrazí v náladě ve společnosti a také v preferenčních výsledcích volitelnosti našich kandidátů.

Činnost KSČM prostřednictvím zastupitelského systému

Průběh všech voleb v období 2008 – 2011, včetně zhodnocení volebních výsledků

Společenská atmosféra v České republice se v kontextu s negativním vývojem ve vyspělých kapitalistických ekonomikách obecně, a v Evropské unii zvláště, radikálně zhoršuje. Souvisí to mimo jiné i s tím, že v této situaci se pravice snaží stále intenzivněji rozdmýhávat nenávist vůči levici. Praktické postupy k naplnění těchto snah volí jako svůj základní politický nástroj především v předvolebních kampaních, přičemž nejen intenzita, ale i metody tohoto působení s každými novými volbami zesilují.

V období devadesátých let byla volební mapa České republiky poškozena obrovskou diverzifikací volebních politických subjektů. Ty si navzájem ubíraly své volební preference a stručně lze říci, že především oslabovaly naši KSČM.

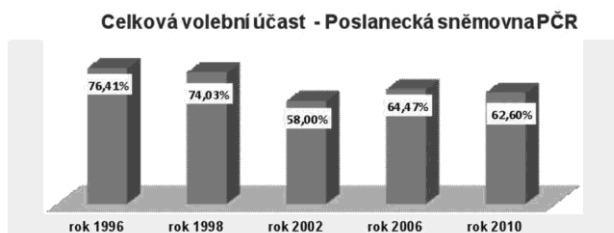
Například v roce 1996 tvořily strany, které oslovovaly potenciální voliče KSČM, jednu pětinu všech ve volbách kandidujících stran. Z 20 politických uskupení kandidujících do Poslanecké sněmovny, ubraly volební strany Levý blok, Strana demokratické levice a Strana československých komunistů naší straně téměř 100 000 hlasů, do Sněmovny se nedostaly, ale celkový zisk mandátů KSČM, která obdržela 672 tisíc hlasů, ovlivnily negativně, odvedly téměř sedminu voličů.

V takto vedených předvolebních kampaních pravice bez jakýchkoliv skrupulí již daleko překročila hranice, byť pouze formálně, demokratického politického boje. A vyvíjí snahy o úplnou, často až kriminalizující diskreditaci každého, kdo třeba jen částečně nebo formálně sympatizuje, jednak se sociálními, a jednak s levicovými postoji.

Zcela nezakrytě je deformován pohled na období, označované jako „totalita“. Na období, kdy sice zdrcující většina současných politických garnitur získala své vysokoškolské tituly studiem v bezplatném školství, ale zmíněných 41 let je definováno jako nepřetržitě nesvobodné, s nízkou životní úrovní a omezující základní lidská práva většiny populace.

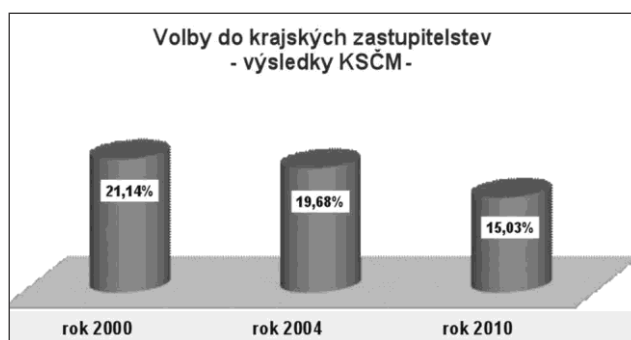
Komunisté jsou jednoznačnými viníky všech příkoří celého období, opakovaně je i po jejich nejmladší generaci vyžadována „omluva“ za padesátá léta, šedesátý osmý rok atd., atd. Veřejnosti je zcela zamlčováno, že s těmito požadavky mnohdy nejhlasitěji vystupují ti, kteří byli tzv. „kariéřními“ komunisty a dnes své představy naplňují ve funkcích (a v řadách) jiných politických stran. V takové atmosféře má KSČM značně omezené možnosti pro získávání nových členů, kteří by chtěli otevřeně působit na veřejnosti. Základní jádro členů strany zároveň postupně stárne a dochází k přirozenému úbytku členů. Tyto ztráty se straně zatím nedaří nahrazovat. Částečnou kompenzací je v této situaci získávání nestranníků sympatizujících se stranou, kteří jsou ochotni například kandidovat za KSČM ve volbách.

Vzniká tak situace, kdy se na jedné straně rozšiřují zdroje pro výběr kandidátů, za KSČM kandiduje více nestranníků, kandidátů mladšího věku, kvalifikovaných profesí a žen. Na straně druhé je však výběr limitován existenčními obavami kandidátů v produktivním věku a neochotou řady z nich být umístěn na kandidátce na nevolitelném místě. Na úrovni OV a KR se velice obtížně realizuje dlouhodobější systematická práce s kádry, což se ve svém důsledku také promítá v nedostatečné motivaci kandidátů na nižších pořadových místech kandidátních listin k jejich aktivnímu podílu na volební kampani. Nedostačující je i příprava kandidátů, kterou zajišťují v předvolebním období ÚV nebo krajské rady. Příprava kandidátů na kontaktní kampaň je obtížná.

Sami kandidáti z ní mají velmi často značné obavy, brání se jí, případně dostatečně nezvládají komunikaci s občany a sdělovacími prostředky. Na centrální úrovni ale není možné z organizačních i finančních důvodů přípravu kandidátů rozšířit a proto je nutné aktivnější zapojení OV při vzájemně koordinovaném postupu s vyššími stranickými orgány. Volební programy KSČM jsou ve své většině na dobré úrovni, odpovídají postojům současných členů strany. Rezervou ale

je, že někdy menší konkrétností, a tím i nižší přitažlivostí, nedokáží razantněji oslovit nerozhodnuté voliče – tedy voliče, kteří se obvykle průběžně o politiku KSČM příliš nezajímají, a tak mnohdy ani nemohou rozpoznat tendenčnost a jednostrannost kampaní vedených proti komunistům jejich politickými soupeři a zejména také médii. Volební programy bude potřebné výrazněji cílit na jednotlivé skupiny voličů tak, že budou odrážet jejich nejnaléhavější problémy a budou ještě více zaměřeny na aktuální situaci v jednotlivých městech a obcích. Konkrétní pojmenování nedostatků a problémů v jejich dosavadním řízení, by se mohla stát výhodou naší strany, která především ve větších městech a obcích nebyla (přes solidní volební výsledky...!) přizvána do jejich vedení. Poslední období je sice na jedné straně poznamenáno značným nesouhlasem veřejnosti s politikou pravicové vládní koalice, ale na druhou stranu jde o kritiku a stesky v obecné rovině, kdy jakákoliv snaha o přesnější strukturování kritiky je dopředu označována za snahu levice či odborů, zneužít složitého období probíhající ekonomické krize. Výsledkem je skutečnost, že se volební účast snižuje (což je trend vyhovující především ODS...!) a voliči, zejména střední a starší generace, kteří nesouhlasí s politikou pravicových vlád a samotné ODS, volí jako formu protestu neúčinný postoj – nezúčastnit se voleb. Určitou výjimkou politické pasivity byl volební rok 2002, kdy se voleb do Poslanecké sněmovny zúčastnilo v celé ČR průměrně jen padesát osm procent oprávněných voličů. Uvedený klesající trend nejvíce prospívá ODS. Její volební elektorát je stabilní a díky bohatě dotovaným kampaním a značné „protilevicové“ rétorice jí přináší i hlasy dalších, mnohdy jen libivými hesly získaných voličů. KSČM se ale zcela pravidelně před volbami, zejména do PSP ČR a Senátu, stává terčem velice nenávislné kampaně, která má jediný cíl, snížit podporu naší strany ve volbách, což i zásluhou neobjektivně vedené mediální kampaně, vychází. Agresivnost a neuvěřitelné překrucování historických faktů, záměrně (ve volebních heslech a sloganech) šířené odsuzování celých čtyřiceti let před rokem 1989, má za cíl, snížit jakoukoliv vážnost komunistů a Komunistické strany Čech a Moravy. Naprosto se nepřipouští, že Komunistická strana Čech a Moravy je reformovanou stranou, stranou, která se rozešla s metodami aplikovanými v politickém životě třídně rozdělené společnosti, zejména v období studené války, že za mnohé excesy, zejména padesátých let kultu osobnosti, se občanům omluvila atd. Tím se, především účelově založeným, na jedno období zvoleným parlamentním stranám, podařilo dosáhnout jednorázového volebního úspěchu (ODA, US-DEU, SZ, VV), který již v následujících volbách opakovaně nedokázaly potvrdit. Přesto právě tyto strany, přes počáteční sympatie voličů, v důsledku své účasti ve vládách dokázaly rozkolísat politickou scénu České republiky, zvýšit následnou nedůvěru občanů v parlamentní demokracii i jejich očekávání od výsledků voleb a jejich víru, že dojde k nápravám a řešení kritizovaných jevů. Účinná kombinace politických předvolebních praktik velkých politických subjektů (především ODS) a v nezdravých ambicích ničeho se neštítících malých stran na jedno „použití“, zatím spíše jen menšina nespokojených občanů voličů nabývá přesvědčení, že by KSČM byla schopna prosadit levicový program v praxi, a vidí tak naši stranu jako svého politického reprezentanta, případně jako užitečného povolebního spojence ČSSD. I když, především z pohledu politologů, se volby do zastupitelských sborů či krajské volby velice liší od zákonodárných voleb do Poslanecké sněmovny či Senátu Parlamentu ČR, poznamenává všechny z nich do nekonečna omílané tvrzení o „nulovém koaličním potenciálu“ KSČM, která je tak stavěna do role politického subjektu, jehož účast nebude akceptována v žádném z rozhodujících řídicích orgánů zastupitelské demokracie. Konkrétní výsledky v dosud uskutečněných volbách do krajských zastupitelstev vykazují snižující se tendenci, přičemž je obtížné určit, zda to způsobuje přirozené snižování počtu členské základny, anebo i zmíněná nenávislná a odsuzující kampaň, která se stává zbraní i malých politických stran v období před krajskými volbami.

Naše strana, i zásluhou malého prostoru, který dostává v médiích, nemá možnost vysvětlit své postoje, obhajovat záměry a cíle, s nimiž do každé z volebních kampaní vstupuje. Názor na členy naší strany se vytváří přes nepravdivá, lživá, ale o to častěji šířená tvrzení. Tato tvrzení velmi účelově vytrhují z kontextu, nerespektují fakta a konkrétní data, překrucují historii a především neuvádějí okolnosti, vzhledem k nimž docházelo k některým rozhodnutím, odpovídajícím právě času, v nichž byla přijímána. Bipolárně rozdělený svět, rozpad koloniálních mocností, národně osvobozenecká hnutí a atomové zbrojení – to byly okolnosti, které Československá republika nebyla ve druhé polovině 20. století schopna nikterak ovlivnit.

Je paradoxem, že naší straně jsou více než šedesát let staré události znovu a znovu připomínány, ale jen několik málo let stará vlastní historie stran, které vznikly po roce 1989 je „taktně“ zamlčována. Stačí vzpomenout představitele nejsilnější pravicové strany ODS – místopředsedy Petra Čermáka, Libora Nováka, ale i Josefa Zieleniece, Jana Rumla či Ivana Pilipa a řadu dalších. Ti všichni přispěli svým dílem k poklesu politické a parlamentní kultury v České republice. K

těm se současné garnitury nevracejí, chodí kolem vlastní historie po špičkách – přitom by zřejmě zcela legitimní byla otázka, jak by právě tyto jejich špičky obstály v těžkých zkouškách padesátých nebo sedmdesátých let. KSČM je daleka od uplatňování zásady „na hrubý klín, hrubá záplata“, nikdy nepoužívá vlastní archivy na dokreslování charakterů a osobnostních profilů těch, kteří jí dnes nejvíce očerňují a škodí. Poctiví členové naší strany v obcích, malých i větších městech pravdu znají a ta by měla být respektována oboustranně. I současnými politickými soupeři a protivníky!

Problém není jen v medializaci, ale přesto je to oblast, kde je zatím jen velice obtížně hledat jakékoliv řešení a podporu argumentů KSČM:

- Řekne-li představitel naší strany, že KSČM žádným způsobem nepodílela na korupci v našem státu, je okamžitě vzpomenut případ MF DNES zkonstruované kauzy lobbingu v Poslanecké sněmovně, na niž doplatili mimo jiné strany i naši představitelé a dvacet let je tímto jediným příkladem negováno.

- Použije-li člen KSČM v televizní debatě argument, že po devadesátém roce se zcela neprůhledně v české ekonomice „zašantročily“ stovky miliard korun, je velice kriticky umlčen, řekne-li totiž expremiér Mirek Topolánek v charakteristice kmotrů v interview médiím, je oslavován za upřímnost a pravdomluvnost.

- Jakékoliv zásluhy členů naší strany o rozvoj i malých obcí jsou dnes oslabovány výroky politických „turistů“, a přesto permanentně z obrazovky veřejnoprávní televize hovořících politiků: např. Petr Havlík, představitel politického subjektu Občané.cz, je zcela pravidelným hostem všech typů diskusních politických pořadů veřejnoprávní ČT1 a ČT24, přitom jde o jednoho ze zakladatelů ODS a jejího prvního ústředního tajemníka, ten svého času proslul výrokem „...“ s komunisty bych se nespojil ani k budování obecního vodovodu na vesnici!“

Takové médii šířené postoje, které jsou veřejnosti vnucovány stále častěji, ilustrují absurdnost záměrného „zamlčování“ (jak pravicovými politiky, tak mediálními komentátory...) skutečností, použijeme-li zmíněný příklad vodovodu, že právě to již dnešní politické špičky dělat nemusí. Protože desetitisíce obecních vodovodů vybudovali právě komunisté v kritizovaném období do r. 1989, stejně jako zpevněných asfaltových silnic do zdrcující většiny obcí, veřejných osvětlení, školek, obchodů atd. Když by jejich výstavba měla probíhat dnes, zcela určitě by se na zakázku vypsalo „spolehlivé zmanipulované“ výběrové řízení, které by odráželo korupční prostředí vytvořené dnešní garniturou.

Neúčinné jsou konkrétní důkazy, že jde o nesprávnou „optiku“, která je veřejnosti vnucována především pod dojmem přímých přenosů z Poslanecké sněmovny a Senátu, kde je role představitelů KSČM celostátními médii cíleně znevažována, urážena, srovnávána s fašismem, nacismem apod., tedy s ideologiemi, v boji proti kterým položily svůj život stovky a tisíce členů komunistické strany, kterou tak bezuzdně kritizují.

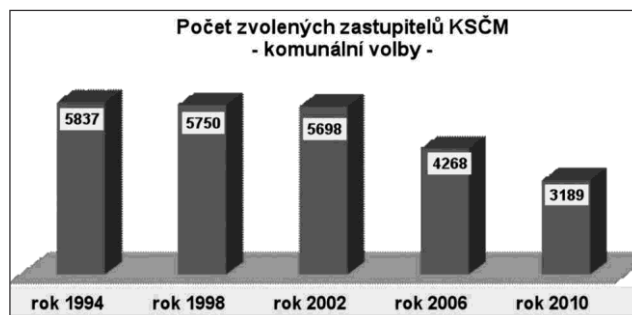
Kritika se nevyhýbá žádné úrovni voleb. Parlamentní strana TOP 09 má například na svých stránkách upozornění, že volit členy KSČM znamená podporovat hazard, k čemuž využívá příklad hlasování z Plzně, kde ODS a ČSSD podpořily herny v centru města za podpory dvou zastupitelů KSČM. To, že hlavním argumentem byl ekonomický výpadek v rozpočtu města, že se hlasovalo o 3 variantách, že všichni ostatní zastupitelé označili postoj TOP 09 za populistický (nakonec ho nepodpořili ani všichni poslanci za TOP 09...!) o tom ve sloganu „Koalice pro hazard“ není na oficiálním serveru TOP 09 k obecním volbám ani zmínka (<http://www.top09.cz/volby/archiv/2010-zastupitelstva-obci/>).

Je to ilustrativní ukázka manipulace s veřejným míněním prostřednictvím účelově zkreslovaných informací a podobných příkladů lze najít desítky.

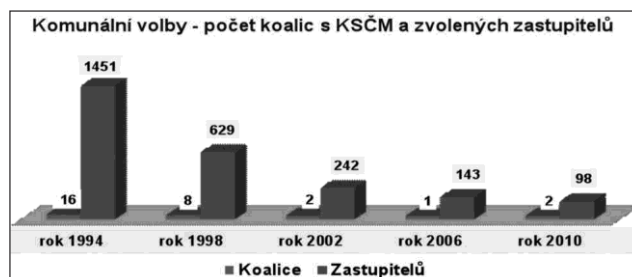
Navíc je to i důsledek marketingových politických kampaní, které jsou v ČR uplatňovány od začátku devadesátých let, zprvu byly pečlivě připravovány především na úrovni centrálních voleb, následně i krajských a v posledních volbách do zastupitelských sborů měst a obcí se projeví i na této úrovni.

Uvedené marketingové politické kampaně jsou doprovázeny především z úrovně největších parlamentních stran (ODS, ČSSD) vynakládáním stále větších objemů finančních prostředků, přičemž „sedmá velmoc“ – agentury, tisk (deníky i časopisy) a veřejnoprávní i soukromá audiovizuální média prezentují především stanoviska těchto stran, anebo stran, které byly virtuálně dovedeny ke konečnému volebnímu úspěchu (2006 – Strana zelených, 2010 – Věci veřejné).

Právě snižování celkové účinnosti práce KSČM ve společnosti, opakováním „nulového“ koaličního potenciálu vede k postupnému oslabování postavení strany i v komunálních volbách – v obcích a ve městech.

Poměrně výrazně se ale snižoval i počet uzavíraných volebních koalic (případně volebních sdružení) KSČM s dalšími stranami.

Prakticky všech 5 let dosud uskutečněných voleb do zastupitelstev obcí a měst se „udržela“ jediná koalice KSČM + Nezávislí kandidáti. Počet koalic klesal trvale, stejně tak jako počet kandidátů zvolených do vedení obcí a měst na těchto společných kandidátkách. Zatímco v prvních komunálních volbách po listopadu 1989, tedy v roce 1994, kandidovalo do zastupitelstev obcí a měst celkem 16 koalic (mimo jiné i s KDU-ČSL, HSD- SMS, ČSSD, LB a SDL...), o čtyři roky později už byla koalic uzavřena jen polovina – osm. I tento počet postupně klesal, až na dvě (resp. jednu koalici s NK v roce 2006).

Právě tento dlouhodobý trend je výmluvný z hlediska dosažených volebních výsledků a jejich číselných ukazatelů. Potvrzuje účinnost mediálních kampaní vedených proti KSČM, s cílem přisoudit členům naší strany již několikrát zmiňovaný „nulový koaliční“ potenciál. Obcím a městům, do jejichž čela je zvolen člen KSČM /nebo bezpartijní kandidát z její kandidátky.../, je věnována zpravidla v průběhu následujícího čtyřletého volebního období médií navíc i zvláštní pozornost a slouží ke cti těmto představitelům naší strany, že korupční, úplatkářské či jiné „causy“ nejsou a nemohou být s jejich činností spojovány.

V období mezi VII. a VIII. sjezdem se KSČM aktivně zúčastnila voleb do:

- zastupitelstev krajů v říjnu 2008
- Evropského parlamentu v červnu 2009
- Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v květnu 2010
- Senátu Parlamentu ČR v říjnu 2008 a v říjnu 2010
- zastupitelstev obcí říjen 2010
- doplňovacích voleb do Senátu Parlamentu ČR v březnu 2011

Ve volbách do zastupitelstev krajů v říjnu 2008 přišla KSČM, v porovnání s výsledkem předešlých voleb, o 43 mandátů, a to i přes skutečnost, že celkově získala o 21 217 volebních hlasů více. Bylo to zapříčiněno především vysokou účastí voličů, kteří volili jiné volební strany. Celková účast voličů činila 40,30% v porovnání s účastí 29,62% při volbách do krajských zastupitelstev v roce 2004. Celkově tak získala KSČM v krajských zastupitelstvech 114 zastupitelů oproti 157, které získala ve volbách v roce 2004. Volby však zároveň přinesly první debakl ODS (-111 mandátů). ČSSD, která ve volbách s převahou zvítězila, získala v krajských zastupitelstvech rozhodující slovo (celkem 280 mandátů, tj. + 175 mandátů). Přitom vstupovala v krajích pragmaticky do různých koalic, počínaje koalicemi s ODS přes koalice s KDU-ČSL až po podporu ze strany KSČM, případně dalších menších volebních stran. KSČM získala v roce 2008 více mandátů než ODS a téměř trojnásobek hlasů než KDU-ČSL, přesto v nejvyšších orgánech samospráv krajů – radách získala 5 mandátů (3 v Moravskoslezském a 2 v Karlovarském), což je ale jen třetina mandátů v radách krajů oproti ODS (16 mandátů) a polovina oproti KDU-ČSL (10 mandátů).

Ve volbách do Evropského parlamentu v roce 2009 získala KSČM celkem 4 mandáty, což bylo o 2 mandáty méně než při volbách v roce 2004. Vyplývalo to mimo jiné i ze skutečnosti, že v porovnání s volbami v roce 2004 strana přišla o 138.285 volebních hlasů, což představovalo pokles o 21,80 %. Postavení KSČM bylo oslabeno i po volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v květnu 2010. Základní rozbor výsledku sice potvrdil formální udržení pozic KSČM, zejména co se týká počtu získaných mandátů, došlo však k dalším ztrátám nezanedbatelného počtu voličů (cca o 95 tisíc, což představuje pokles přibližně 14 %). V důsledku tohoto výsledku došlo k faktickému oslabení pozice KSČM v Poslanecké sněmovně, v politickém spektru České republiky i v celé společnosti. Zejména poslední volby do Poslanecké sněmovny byly vedeny v duchu nových technologií (Internet, shromáždění a podpora svolávaná pomocí sociálních sítí /Facebook, Twitter/, metoda preferencí kroužkováním...). Projevila se i vyšší účast prvovoličů - mladých lidí. Obdobný trend se projevil i ve volbách do magistrátu Hlavního města Prahy. Volební výsledek byl odrazem dlouhodobějšího vývoje. Ve volební kampani, která sice mohla ovlivnit výsledek jen částečně, se projevil dlouhodobé problémy strany, vyplývající především z diskriminace KSČM a snah vládnoucí pravice a jejich politických subjektů o její izolaci ve společnosti, což se projevilo konkrétně, například, v silicích snahách o omezování jejího přístupu do sdělovacích prostředků. V porovnání s volbami do Poslanecké sněmovny v roce 2006 jsme v roce 2010 přišli o 95 563 hlasů při srovnatelné stejné účasti voličů. Přesto se nám podařilo získat 26 poslaneckých mandátů, což je stejný výsledek jako v roce 2006. Ze strany

ztenčujícího se aktivu a členské základny strany bylo vynaloženo pro zdárný výsledek voleb značné úsilí. To však nestačilo k uplatnění zejména moderních efektivnějších forem získávání voličů. Citelnou slabinou v práci strany je nedostatek odborníků na elektronickou komunikaci, která má vliv zejména na mládež a inteligenci. Zároveň se projevil u řady členů ZO v seniorském věku pokles schopnosti a někdy i ochoty podílet se osobně na předvolebních aktivitách, byť jen v rámci svého nejbližšího okolí. Tato situace si vynutila v četných případech profesionalizaci volební kampaně ve formě spolupráce s reklamními nebo PR agenturami, čímž se zároveň zkomplikovala finanční situace strany. Bylo by však zásadní chybou přeceňovat vlastní síly a nové formy odmítat.

Velmi významnou roli hraje spolupráce se sdělovacími prostředky, která je však pro stranu dlouhodobě značně omezená a lze očekávat v tomto směru další zesílení „blokačních mechanismů“. Hledání a získávání možností zde potom vyžaduje velkou osobní invenci, pohotovost a aktivitu všech, kteří se na mediální politice strany podílejí, a to jak v centru, tak v krajích a okresech. Problémem rovněž je, že četní naši špičkoví aktivisté, funkcionáři, volební lídři, poslanci a zastupitelé mají omezené možnosti pro získání mediálních zkušeností a osvojení si stylu, odpovídajícího potřebám programu a orientaci strany na konkrétní cílové skupiny voličů. Nezřídka trpí ostychem a mají tendence vyhýbat se mediálním kontaktům.

Přitom je zřejmé, že zejména v Poslanecké sněmovně se rozšířily řady osvědčených poslanců V. Filipa nebo P. Kováčika nebo S. Grospiče v obecných i podrobných rozpravách (a interpelacích) i další poslanci M. Semelová (18 schůzí, 11 interpelací), K. Konečná (18 schůzí, 9 interpelací) Soňa Marková (18 schůzí, 3 interpelace) Miroslav Opálka (21 schůzí, 4 interpelace) ale i Karel Šídlo (11 schůzí, 4 interpelace) a mnozí další.

Volby ale do jisté míry ukázaly, že KSČM začíná postrádat širší zázemí v občanských sdruženích a zájmových organizacích, které není možno nahradit stávající spoluprací se členy vyhraněně levicových či vlasteneckých organizací, z nichž značná část je současně i členy KSČM. Cesta k získání nových kandidátů, spojenců a cest k tvorbě politiky vede zejména přes spolupráci a získávání si autority v dalších společenských organizacích.

I v důsledku nižších financí pro volební kampaň jsme mnohdy nebyli schopni předložit občanům nový, srozumitelný, i pro mladé lidi atraktivní obraz nejen KSČM, jako od roku 1990 nepřetržitě parlamentní strany, ale ani levice jako celku. Levice spolupracující a aktivní, nespolehající se pouze na přerozdělování prostředků a paternalistický stát.

Nejlépe si voliči KSČM vedli při volbách do Poslanecké sněmovny v regionech (volebních krajích), kde počet získaných hlasů převýšil hranici 13 procent (Ústecký - 13,64 %, Vysočina - 13,41%, Olomoucký - 13,18% a Karlovarský - 13,07%).

V Praze byla strana na pátém místě, přičemž ztratila asi 10 tisíc volebních hlasů. Pozice KSČM v Praze je dlouhodobě nejslabší, volilo ji zde pouze 6,5 procenta voličů. Druhý nejhorší výsledek 10,08 procent, zaznamenala strana ve Zlínském kraji a v kraji Libereckém - 10,32 %.

V senátních volbách se už v roce 2008 (a následně ještě výrazněji v roce 2010) staly „referendem“ mezi ODS a ČSSD v souboji o dominanci v horní sněmovně Parlamentu ČR. V roce 2008 nedošlo v porovnání s výsledky v předchozích letech k propadu voličských hlasů. V průměru volil plošně naše kandidáty relativně srovnatelný, místně o něco vyšší nebo nižší počet voličů. Přesto však postoupila do druhého kola pouze jedna kandidátka Marta Bayerová, která ve druhém kole získala více než dvojnásobek hlasů než její protikandidát z ODS a získala v obvodu č. 54 - Znojmo senátní mandát.

Výsledky senátních voleb v roce 2010 však byly pro KSČM horší. Získali jsme o 27 359 hlasů méně (o 2,5%) a do druhého kola tentokrát nepostoupil ani jeden kandidát. I když několik našich kandidátů „obsadilo“ ve svém volebním obvodu první nepostupové (tedy celkově 3. místo...) je zřejmé, že strana bude muset věnovat výběru kandidátů ještě větší pozornost s prognózou očekávané volební prestiže a možnosti získaných hlasů. Ve volbách do zastupitelstev obcí v roce 2010 došlo v porovnání s předchozími volbami k poklesu hlasů pro KSČM a v důsledku toho i k poklesu počtu zvolených zastupitelů. Konkrétně to vypadalo tak, že ve volbách v roce 2006 získala KSČM hlasy přibližně 416 000 voličů, což představovalo 10,79 %, a v roce 2010 se počet voličů snížil přibližně na 389 000 voličů, představujících 9,56 % ze všech voličských hlasů. Na počtu získaných mandátů se to projevilo tím způsobem, že v roce 2006 jsme získali celkem 4 268 mandátů, kdežto v roce 2010 již jen 3 189, což byl pokles o 25,28%. Jednou z příčin tohoto výsledku byl i menší počet nominovaných kandidátů na kandidátních listinách KSČM. Zatímco v roce 2006 se ucházelo o přízeň voličů celkem 20 843 kandidátů, v roce 2010 to bylo pouze 18 688 kandidátů, což představuje pokles o 10,34 %. V obecních volbách roku 2010 nepostavila KSČM kandidátky ve 308 obcích, v nichž kandidovala v předchozích obecních volbách. Na druhé straně však kandidovala v 96 obcích, kde v předchozích volbách kandidátku neměla. Jako pozitivní je možno hodnotit skutečnost, že na kandidátních listinách KSČM se nacházela téměř polovina nestraníků (48,93 %), bez kterých by kandidátní listiny nebylo ani možné v mnoha obcích sestavit. Oproti volbám v roce 2006 měla KSČM na kandidátních listinách poněkud vyšší zastoupení žen (37,19 %) a zastoupení mladých do 39 let zůstalo přibližně na stejné úrovni (13,12%) a představovalo celkem 2 883 kandidátů. V uvedených počtech nejsou zahrnuty společné kandidátní listiny KSČM a nezávislých kandidátů, kterých bylo v roce 2010 celkem 28 a kandidátní listiny nezávislých kandidátů s podporou KSČM, kterých bylo celkem 39. Kromě toho 178 členů KSČM kandidovalo na kandidátních listinách jiných volebních stran. Z převážné části se v těchto případech jednalo o kandidátní listiny nezávislých kandidátů.

Činnost komunistů v zastupitelstvech krajů, měst a obcí.

Volby do zastupitelstev krajů v říjnu 2008 dosti drtivě vyhrála ČSSD se 35,85 % volebních hlasů před ODS s 23,57 %. KSČM se dostala se svými 15,30 % hlasů na třetí místo. ČSSD tak získala funkce hejtmanů ve všech krajích. Zástupci KSČM získali 201 míst ve výborech krajských zastupitelstev a ZHMP a 145 míst v komisích rad krajských zastupitelstev. Z toho bylo 6 zástupců KSČM zvoleno do funkcí předsedů kontrolních výborů a 5 zástupců do funkcí předsedů finančních výborů. Kromě aktivní činnosti v kontrolních a finančních výborech se zástupci KSČM významně podíleli zejména na práci školských, zdravotních, dopravních výborů a komisí i komisí pro územní plánování a kulturu. V kraji Karlovarském a Moravskoslezském, kde byla KSČM v koalici s ČSSD, vykonávali zástupci KSČM funkci náměstků hejtmanů kraje. Po volbách do zastupitelstev obcí v roce 2010 byli zastupitelé za KSČM zvoleni ve 196 obcích do funkcí starostů (oproti 372 po volbách v roce 2006), 270 do funkcí místostarostů (oproti 329) a 182 se stalo členy rad obcí (oproti 95). V případě statutárních měst, v jejichž zastupitelstvech získali kandidáti za KSČM celkem 121 mandátů, získali zástupci za KSČM celkem 70 míst ve výborech zastupitelstev a 199 míst v komisích rad zastupitelstev. Z toho 13 bylo zvoleno do funkcí předsedů kontrolních výborů. Ve statutárním městě Havířově, kde vstoupila KSČM do koalice s vítěznou ČSSD, byli 2 zástupci KSČM zvoleni do funkcí náměstků primátora. Na příkladech četných starostů za KSČM, kteří tuto funkci zastávají po mnoho let, je vidět, že když se obecní politika dělá dobře a v zájmu občanů, opozice nemá šanci zvítězit. Velká část starostů za KSČM ve svých funkcích skutečně vychází vstříc potřebám občanů, žijících v dané obci a podařilo se jim vybudovat své zázemí spolupracovníků, o které se mohou ve své práci opřít. Jedná se o zástupce občanských sdružení a organizací, jako jsou sportovci, hasiči, rybáři podobně. Bez takovéto pomoci by se ve své práci mohli jen stěží obejít.

Vztah KSČM a jiných politických subjektů v krajích.

Volební výsledek KSČM ve volbách do krajských zastupitelstev v roce 2008 zaznamenal především kvalitativní změnu - oproti situaci po volbách do krajských zastupitelstev v roce 2004, kdy se KSČM na úrovni krajů vzhledem k výsledku voleb na výkonné moci v krajích fakticky nepodílela, došlo po volbách v roce 2008 ke změnám. V Karlovarském a Moravskoslezském kraji vstoupila KSČM do koalice s ČSSD. V Karlovarském kraji se po volbách ustavila koalice ČSSD, KSČM a hnutí Doktorů (za uzdravení společnosti). Toto hnutí však později z koalice odstoupilo. V obou krajích došlo k podepsání koaličních dohod a zatím se tato spolupráce nedostala do vážnějších problémů. V rámci koalice docházelo k průběžné, zpravidla efektivní, komunikaci mezi partnery. Dílčí problémy však vznikaly zejména vzhledem k tomu, že kluby zastupitelů ČSSD jsou vnitřně názorově značně diferencované. V krajích Středočeském, Plzeňském a v kraji Vysočina získala ČSSD, na základě určitých dvoustranných dohod, „tichou“ podporu KSČM a vládla zde formou „jednobarevně“ (pouze z členů ČSSD sestavených rad krajů) a v zastupitelstvech menšinově. Ve všech těchto případech sice získala ČSSD od klubu zastupitelů KSČM v mnohém podporu, ale zároveň zastupitelé za KSČM trvali na plnění našeho volebního programu - například v oblasti sociální, zdravotní nebo dopravy. V Ústeckém kraji nabídla ČSSD klubu zastupitelů KSČM koaliční smlouvu, ale KSČM ji odmítla. Poskytla však ČSSD podporu bez podepsání jakéhokoliv dokumentu a dosáhla toho, že spolupráce mezi oběma kluby zastupitelů je celkem na dobré úrovni. V tradičně pravicovém Libereckém kraji, v důsledku neblahé politiky ODS v předešlém volebním období, která se nesetkala s podporou většiny voličů, zvítězila v krajských volbách ČSSD, která však byla svým vítězstvím poněkud zaskočena. Zpočátku zde byla utvořena koalice ČSSD se Stranou pro otevřenou společnost (SOS) za podpory KSČM. Klub SOS se však postupně rozpadl a zastupitelský klub KSČM, i přes některé výhrady, zejména ve snaze, aby se nevrátila dřívější koalice ČSSD - ODS, přistoupil na podmínky ČSSD a pokračoval v podpoře ČSSD. V Jihomoravském kraji po rozpadu původní koalice ČSSD - ODS a ustavení koalice ČSSD - KDU-ČSL dostala tato koalice rovněž „tichou“ podporu KSČM. Obdobná situace nastala i v Pardubickém kraji. V ostatních krajích, z nichž ve většině byla ustavena koalice ČSSD - ODS (Jihočeský a „de facto“ i Ústecký), případně ČSSD + ODS + KDU-ČSL (Olomoucký, Zlínský) nebo pouze ČSSD + KDU-ČSL (Královéhradecký), zůstala KSČM v krajských radách v opozici. V podstatě velmi podobně je i postavení v hlavním městě Praha, kde koalici ODS + ČSSD vystřídal po magistrátní krizi spojení ODS + TOP 09.

Problematika práce zastupitelů.

Postavení a podmínky práce zastupitelů se v jednotlivých obcích značně liší. V 70 obcích, kde získali kandidáti za KSČM více než 50 % hlasů nebo se stala vedoucím subjektem v koalici, což je případ téměř 500 obcí, je postavení zastupitelstva zcela rozdílné od obcí, kde byli zástupci KSČM nuceni jít do opozice. Velmi zde také záleží na osobnostech jednotlivých zastupitelů a podpoře, kterou mají ze strany ZO a OV KSČM.

Zejména v oblasti podpory zastupitelů ze strany místních ZO KSČM, ale i OV KSČM je situace stále problematičtější. V některých obcích ZO KSČM buď neexistují, nebo se potýkají s vlastními vnitřními problémy, vyplývajícími zejména z přirozeného stárnutí členské základny.

OV KSČM věnují pozornost spíše větším obcím a městům a zpravidla nemají k dispozici dostatečný aktiv pro tuto práci. Projevuje se to v některých případech v nedostatečné nebo žádné metodické pomoci, konzultacích a pomoci při řešení problémů spojených s výkonem mandátu obecního zastupitele apod. Navíc po volbách do obecních zastupitelstev v roce 2010 byla zvolena na kandidátních listinách KSČM téměř polovina zastupitelů bez stranické příslušnosti (48,93 %).

Na druhé straně v krajích a okresech je problematice věnována průběžná pozornost. Jsou zde svolávány pravidelné

porady a konzultace, pořádána setkání zastupitelů s tematickým zaměřením na konkrétní problematiku jejich práce.

V řadě obcí se zastupitelé za KSČM osobně setkávají s tvrdým tlakem pravicových volebních stran a mnohdy i s jejich nekalými praktikami. Při dalších volbách do obecních zastupitelstev bude zřejmě problémem i ta skutečnost, že řada zkušených zastupitelů za KSČM, kteří vykonávají svoji funkci po několik volebních obdobích, dosáhla vysokého věku a nebude moci, nebo chtít, z tohoto důvodu kandidovat.

Tvorba koalic, zapojení „komunálních“ zastupitelů zvolených za KSČM

Priority, které KSČM v regionální a komunální politice prosazovala - postupy KSČM v regionální a komunální politice

Základním úkolem je vzájemná koordinace postupu a zajištění výměny zkušeností mezi zastupiteli za KSČM jak na úrovni obcí, tak i krajů. Zároveň je v souladu s aktuálními záměry strany v oblasti její regionální a komunální politiky významná vazba zastupitelů na poslanecký klub KSČM a odborné zázemí strany.

S tím nedílně souvisí systém obsahové a metodické pomoci zastupitelů z centra, krajů a okresů, v rámci něhož je zajišťován informační a konzultační servis zastupitelům včasnými, kvalifikovanými stanovisky a dokumentací k regionálním a komunálním dopadům změn v legislativě i dalším vnějším podmínkám činnosti samospráv. Zvláštní pozornost je v této souvislosti věnována poskytování pomoci starostům a místostarostům, zvoleným za KSČM, mimo jiné formou pravidelných setkání, organizovaných ÚV KSČM a krajskými radami.

Obecně se v průběhu vlastního zajišťování volební kampaně v posledních volbách do zastupitelstev měst a obcí osvědčil částečný přesun volební kampaně (agitace) z uzavřených sálů mezi občany.

Díleč rezervou je využívání místní a oblastní inzerce, což lze odůvodnit nižším množstvím finančních prostředků, ale nevyužitou příležitostí volebního politického marketingu je forma stánkové podpory – tj. stánků na území především měst (a větších obcí), kde je možné kolektivně rozdávat především volební program, představovat kandidáty apod.

Strana by měla využít příležitosti a komunikovat tímto způsobem s občany – mluvit s lidmi. Pouliční akce nepatří mezi finančně nejnákladnější a stačilo by i pouhé rozdávání jednoduchých skládaček.

Komise regionální a komunální strategie a další odborný aktiv v této oblasti

V předvolebním období je v součinnosti s KR a OV KSČM hlavní pozornost věnována sestavování kandidátních listin, zejména v místech, kde KSČM v předchozích komunálních volbách kandidovala, a to buď přímo jako KSČM nebo ve spolupráci s jinými volebními stranami, převážně s NK. V přípravě kandidátek je věnována zvláštní pozornost jejich obsazení ženami a mladými lidmi. Zároveň je účast na kandidátkách nabízena i vlasteneckým organizacím, občanským sdružením a hnutím s korektním vztahem ke KSČM. Po volbách se oddělení regionální a komunální politiky ÚV KSČM v uplynulém období dařilo pravidelně organizovat celostátní semináře a tematicky zaměřené porady ke konkrétní problematice, které byly jejich účastníky z řad členů různých výborů a komisí krajských zastupitelstev a zastupitelstev statutárních měst velmi dobře hodnoceny. Oddělení reagovalo na žádosti o posuzování konkrétní problematiky, přičemž využívalo odborníka v dané problematice, zejména z řad členů poslaneckého klubu KSČM. V období mezi sjezdy se uskutečnila více než dvacítko takovýchto tematicky zaměřených porad krajských zastupitelů a zastupitelů statutárních měst zvolených za KSČM, které měly metodický a informační charakter se zaměřením na praktickou stránku činnosti zastupitelů. Jejich přínosem bylo zlepšení komunikace mezi ÚV KSČM a poslaneckým klubem KSČM na straně jedné a krajskými zastupiteli za KSČM na straně druhé. Zároveň však i mezi krajskými zastupiteli jednotlivých krajů mezi sebou navzájem. Kromě toho přispěly k informovanosti zastupitelů o aktuálních zákonodárných iniciativách, týkajících se jejich činnosti. Zastupitelé rovněž předkládali náměty a vznesli některé připomínky, týkající se legislativní činnosti poslaneckého klubu KSČM. Porady tak byly účinným nástrojem k výměně zkušeností, k seznamování zastupitelů se stanovisky odborného zázemí strany, společnému posouzení možností v přístupech k řešení problémů krajů i k oboustranné informovanosti mezi zastupiteli, ÚV KSČM a poslaneckým klubem KSČM. Uskutečnilo se rovněž několik porad starostů obcí, kteří byli zvoleni za KSČM, jejichž hlavním cílem bylo informovat starosty o aktuálních záměrech strany a metodicky napomoci v jejich náročné práci. Obdobná setkání, zaměřená zejména na pomoc začínajícím zastupitelům, by se měla konat pravidelně i na krajské, v případě potřeby i na okresní úrovni. Přesto, že se v některých krajích a okresech skutečně konají, jsou v dosavadní praxi spíše výjimkou. Na úrovni krajů a okresů by se měly problematikou práce se zastupiteli zabývat krajské a okresní rady zastupitelů ve spolupráci s krajskými radami a okresními výbory KSČM. Přestože je možné považovat pozitivními zkušenostmi prověřenou myšlenku krajských a okresních rad zastupitelů za správnou, není jejich práce stále na takové úrovni, jaká by mohla být. Ve druhé polovině roku 2010 byly ustaveny krajské rady zastupitelů (KRZ) pouze v 7 krajích a z toho aktivně a pravidelně jich pracovalo pouze pět. Co se týká okresních rad zastupitelů (ORZ), ty byly ustaveny ve 41 okresech, přičemž aktivních jich bylo pouze dvacet šest – tedy necelé 2/3. V předchozím období bylo sice ustaveno ORZ podstatně více, ale řada z nich byla zrušena protože „nefungovaly“. Například v Olomouckém kraji KRZ ustavena nebyla a ORZ byla pouze v okrese Přerov. V kraji Vysočina nebyla ustavena ani KRZ ani žádná ORZ. Přestože v předchozím období byly v některých okresech tohoto kraje ORZ ustaveny, jejich činnost v průběhu doby skončila. V některých krajích a okresech jsou toho názoru, že KRZ a ORZ jsou v práci se zastupiteli nadbytečným článkem a měly by se jí věnovat přímo KR a OV KSČM.

Činnost poslaneckého klubu KSČM v PS PČR

Poslanecký klub KSČM je možné v obou zmiňovaných volebních obdobích charakterizovat jako soudržný, politicky homogenní, odborně zdatný, disciplinovaný kolektiv. Účast poslankyň a poslanců KSČM na jednáních orgánů Poslanecké sněmovny je nadprůměrná. Základem pro rozhodování klubu jsou vždy volební program a sjezdové materiály, ale rovněž doporučení orgánů KSČM v klíčových politických otázkách (např. v případě jednání o důvěře či nedůvěře vlády, projednávání státních rozpočtů), které klub respektoval ve všech případech. Výstupy klubu jsou tak konzistentní a transparentní. Určitým problémem je současný výkon funkcí poslance s funkcemi v krajských či místních zastupitelstvech se všemi problémy z toho vyplývajících, včetně častých neslučitelných časových požadavků obou typů těchto funkcí.

Poslanecký klub KSČM a orgány KSČM.

Pro činnost poslaneckého klubu KSČM je tradičně charakteristické jeho silné spojení s vedením strany a členskou základnou a aktivy okresních a krajských organizací. Nejde jen o personální propojení poslaneckého klubu a vedení strany v osobě předsedy a místopředsedů ÚV KSČM a o to, že předseda klubu se pravidelně zúčastňuje jednání politického grémia strany a je z titulu své funkce členem VV ÚV KSČM, na jehož jednání vždy podává informaci o činnosti PK ve sněmovně, včetně toho, že iniciuje projednání problematických politických otázek a zaujetí politických doporučení stranického orgánu klubu. Členy 23 členného VV ÚV KSČM jsou kromě V. Filipa a P. Kováčika z poslanců rovněž P. Braný, A. Černý, S. Grospič a M. Vostrá. Předseda ÚV KSČM velmi často participuje na jednání vedení PK, zejména na formulaci aktivního směřování jeho činnosti a jasných partikulárních politických kroků. To se v konkrétních případech týká i dalších místopředsedů ÚV KSČM. Celý klub je pak předsedou strany pravidelně informován o konkrétních krocích i širších záměrech vedení KSČM. Nepominutelné je zapojení poslanců do odborného zázemí strany, které ale často trpí dlouhodobě problémem, resp. komplikací, časové neslučitelnosti účasti poslance na odborných akcích a plněním jeho povinností v Poslanecké sněmovně. Nelze zastírat ani jistou nechuť poslanců participovat na činnosti odborného zázemí, většinou proto, že jeho stav neodpovídá představám poslance na kvalitu a odbornou kvalifikovanost jeho expertního sboru či proto, že si již poslanec z nejrůznějších důvodů vytvořil cesty k odborným informacím a konzultacím mimo stranické struktury. Za zásadní však lze považovat, že většina poslanců se zapojuje do práce okresních organizací; často na úrovni okresu (ale i kraje) zastávají vedoucí funkce. I jejich práce v základních organizacích je zpravidla výrazná. Nepřehlédnutelné je zapojení poslanců do činnosti občanských sdružení či obdobných aktivit, včetně finanční podpory jejich činnosti (která se ovšem týká i organizací dětských, sportovních apod.). Politická práce klubu KSČM je tak celkově, především z výše uvedených důvodů, na všech úrovních, v orgánech strany i členské základně, hodnocena dobře. Panuje zde značná míra důvěry, vážnosti a soudružství. Občasné výhrady některých základních organizací či konkrétních členů k činnosti klubu se vztahovaly zejména k jednotlivým hlasováním. Většinou šlo o nedostatečné pochopení přístupu klubu a konkrétních souvislostí a dopadů hlasování, či o zcela jiné chápání dílčích otázek. Případné připomínky k mediálním prezentacím nejsou většinou klubem ovlivnitelné (to se týká především četnosti prezentací poslanců v televizních diskusních pořadech či výběru konkrétních osob v těchto pořadech), či jsou často zcela protikladné (požadavky na méně razantní, či naopak mnohem radikálnější prezentaci KSČM). Dobře je hodnocena zejména organizátorská činnost vedení klubu KSČM, která, mj. nachází výraz ve sjednocení názorů, přístupů a stanovisek členů klubu a jejich prezentaci na jednáních Poslanecké sněmovny, ale rovněž v operativních mediálních reakcích. Klub, na rozdíl od jiných stranických poslaneckých klubů, vždy jasně deklaruje své stanovisko podpory či zamítnutí, poslanci vystupují konzistentně se stanoviskem svého klubu, nejsou problémy či skandály s rozdílností hlasování jednotlivých členů. Konkrétní hodnocení Poslaneckého klubu KSČM je nutné dělit do dvou časových úseků.

Poslanecký klub během 5. volebního období PSP

Politika KSČM ve sněmovně bývá pochopitelně nejvýrazněji ovlivněna výsledky voleb, v tomto případě voleb konaných v červnu 2006. Ty se pak konkrétně projeví jak ve velikosti a složení klubu, tak v jeho schopnostech i objektivní možnosti prosazovat a obhajovat volební program a programové principy strany. VII. sjezd KSČM se uskutečnil v polovině 5. volebního období Poslanecké sněmovny. Při charakteristice tohoto období nezbývá než ocitovat část zprávy VII. sjezdu KSČM: "Patové uspořádání levé a pravé části politického spektra sněmovny a významné početní oslabení poslaneckého klubu KSČM vytvořily větší prostor pro politická lavírování obou nejsilnějších politických stran (viz například materiál ČSSD Agenda 2010), ale i KDU-ČSL a SZ. Vedení strany a PK tak sice prosadily zachování principu poměrného zastoupení v orgánech sněmovny, přes aktivní přístup k jednáním o složení vlády však klub po přechodu dvou poslanců ČSSD k pravici nebyl schopen zabránit tomu, aby druhá Topolánkova vláda získala ve sněmovně důvěru. V současných podmínkách diktátu pravicové koalice výrazně hrubne politická kultura. Stupňují se útoky proti KSČM, myšlenkám komunismu a socialismu, útoky proti všem, kdo prosazují nezávislou zahraniční politiku ČR a principy sociálního státu. Navíc i ČSSD, s výrazným vnitřním pnutím a koaličními ambicemi některých svých významných členů, vidí v poslední době v KSČM spíše volebního soupeře než strategického spojence. Za této situace a v oslabeném složení PK soustředil svoji činnost na otázky vyvážené mezinárodní politiky ČR a mezinárodní bezpečnosti

(postoj k zahraničním misím AČR, nesouhlas s umístěním cizí vojenské základny na území ČR, postoj ke Kosovu), obhajobu sociálních vymožeností, jistot a principů sociálního státu (pracovní právo, právo na bezplatnou zdravotní péči a vzdělání, systém sociálních dávek a podpor, postoj k důchodové reformě a tzv. reformě veřejných financí), na uplatňování kontrolních funkcí sněmovny vůči výkonné moci, v menší míře pak na vlastní legislativní iniciativy a iniciativy podané ve spolupráci s poslanci jiných stran."

Asociální, hospodářsky neprozíravou, a i co do politického stylu pokleslou politiku české pravice 26 členný klub KSČM dlouhodobě kritizoval a několikrát se i při hlasování o vyslovení nedůvěry vládě vyslovil proti jejímu dalšímu trvání. Vzhledem k politickému vývoji se však nedůvěru koaliční vládě ODS, KDU-ČSL a Strany zelených podařilo vyslovit až v březnu 2009 (do 08. 05. 2009 pak byl Mirek Topolánek ještě pověřen řízením vlády).

Sestavením další vlády byl po dohodě parlamentních politických stran (s výjimkou KSČM) pověřen nestraníkem Jan Fischer s tím, že se předpokládal jen krátký mandát, tzv. úřednické vlády, do předčasných voleb, plánovaných na podzim 2009. Vzhledem ke značným pochybnostem o ústavnosti zkrácení volebního období v kontextu tehdy platné legislativy a konkrétního nálezu Ústavního soudu, na který se obrátil poslanec Melčák, byl českou politickou reprezentací zvolen jiný postup, volby v řádném termínu v květnu 2010. Jan Fischer tedy oproti původním předpokladům stál v čele vlády 15 měsíců, a to v době již neoddiskutovatelné ekonomické krize. Pro zaměření programu vlády a sociálně ekonomickou situaci k ní klub KSČM zaujal neutrální stanovisko. Poslední rok tohoto volebního období tak, de facto, probíhala extrémně dlouhá a mj. psychicky náročná volební kampaň. Vzhledem k tomu, že na základě politických jednání na začátku 5. volebního období byl ve sněmovně v podstatě respektován princip poměrného zastoupení, klub KSČM se v té době významně podílel na řízení orgánů sněmovny. V. Filip byl místopředsedou PSP, Z. Bebarová-Rujbrová předsedkyní petičního výboru, V. Koniček předsedou kontrolního výboru. Ve všech výborech klub zastával funkci místopředsedy. S. Marková byla předsedkyní stálé komise pro rovné příležitosti, S. Grospič předsedou dočasné komise pro otázky posouzení nezávislosti výkonu a budoucího uspořádání české justice. Členové klubu KSČM zastávali i další funkce v orgánech PSP, zejména v podvýborech; KSČM nebyla zastoupena v čele parlamentních delegací ani komisí s konkrétními kontrolními pravomocemi. Ve složení klubu došlo k jediné změně - po zvolení M. Bayerové do Senátu PČR se od 25. 10. 2008 poslancem stal V. Adam.

Vedení klubu pracovalo během celého uvedeného období beze změny jako pětičlenné - předsedou klubu byl P. Kováčik, místopředsedou A. Černý a M. Vostrá., dalšími členy vedení M. Bičík a I. Levá.

Klub předložil řadu legislativních návrhů, některé opakovaně. To se týkalo například sněmovnou odmítnutého návrhu zákona o referendu o umístění prvků protiraketové obrany USA na území České republiky a novely Ústavy, která by v průběhu volebního období zamezila přechodům jednotlivců či celých skupin zvolených poslanců k jiným politickým stranám nebo do jiných, případně nově vytvořených politických klubů.

Vícekrát klub usiloval rovněž o změnu zákona o veřejném zdravotním pojištění, ve kterém navrhoval zrušení regulačních poplatků ve zdravotní péči, které koncepčně odmítá. Zrušení poplatků může výrazně ulehčit situaci osobám potřebujícím zdravotní péči, ohroženým v současné době také postupující ekonomickou krizí a zhoršením jejich sociální situace.

Z obdobných důvodů poslanecký klub KSČM předložil návrh zákona o rozhlasových a televizních poplatcích, který by od jejich placení osvobodil osoby, jejichž čistý měsíční příjem je nikoli dnešní 2,15 násobek životního minima, ale 3 násobek této částky.

PK předložil i návrh zákona o přiznání k majetku, který byl podobný vládnímu návrhu zákona z 3. volebního období. Zakládá zákonnou možnost dodatečného vyměření daně z příjmů fyzických osob, a to na základě majetkových přírůstků, u nichž poplatník neprokázal pořízení ze zdaněných příjmů, případně zdanění částek představujících rozdíl mezi celkovou přiznanou hodnotou majetku a mezi hodnotou majetku, u kterého nebyl způsob nabytí prokázán.

Tato úprava byla zrušena v roce 1994, aniž byla zavedena. Klub návrh po několikaleté předložil i proto, že jej považuje za jedno z opatření k omezení daňových úniků, korupce a eliminace neustálého zpochybňování majetkových poměrů občanů, včetně politiků na centrální, regionální či místní úrovni. Na aktuální otázky zahraniční politiky reagovaly návrhy zákona o způsobu uznávání nově vzniklých států Českou republikou a návrh zákona o nutnosti dodržování závazných norem mezinárodního práva, kterým poslanecký klub KSČM, mj. navrhoval neuznat nezávislost Kosova jednostranně vyhlášenou dne 17. února 2008.

Novela zákona o Ústavu pro studium totalitních režimů a o Archivu bezpečnostních složek a o změně některých zákonů reagovala na chybu zákona, umožňující Ústavu pro studium totalitních režimů, aby plošně zveřejnil kompletní data o československých rozvědčích tak, že navrhla převedení Archivu bezpečnostních složek do Národního archivu nikoli k 1. lednu 2030, jak stanovuje zákon, ale již od 1. července 2010.

Výše uvedené, ani další návrhy, sněmovnou přijaty nebyly.

Přijata naopak byla novela trestního zákona, zavádějící již trestnost držení dětské pornografie; návrh klub zpracoval vzhledem k vysoké společenské nebezpečnosti tohoto jevu a k jeho masivnímu šíření.

Součástí české legislativy se stala změna zákona o odpadech, která v souvislosti s trvale rostoucími cenami materiálů a surovin včetně litiny, železa, oceli atd. a množícími se případy neoprávněného nakládání a krádeží věcí z těchto materiálů změnila způsob evidence osob, od kterých provozovatel sběrný odpadů věci odebral nebo vykoupil. Zákon rovněž zvýšil tlak na to, aby se provozovatel vyvaroval nákupu odpadu, který očividně žádným odpadem není (např. kanalizační poklopy, dopravní značky, apod., i prodeje a výkupu odcizených automobilů, auto vraků a jejich částí.

Přijata byla i novela zákona o rozpočtových pravidlech, která reagovala na vývoj evropské legislativy v oblasti strukturální politiky EU, mající za cíl akceleraci investičních projektů i celkové urychlení implementace operačních programů financovaných EU a s tím související zvýšení čerpání prostředků ze strukturálních fondů EU.

Poslanci KSČM se podíleli na předložení novely zákona o pomoci v hmotné nouzi, kterou reagovali na neúměrnou tvrdost předchozích úprav; byla vypuštěna sankční opatření vůči osobám, které jsou uznány invalidní ve třetím stupni a nevznikne jim nárok na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně. Osoby invalidní v prvním nebo ve druhém stupni pak byly vyloučeny z okruhu osob, u nichž dochází po 6 měsících pobírání příspěvku na živobytí k poklesu částky živobytí na úroveň existenčního minima.

Poslanci KSČM participovali rovněž na Sněmovnou přijatých zákonech, upravujících některé problémy českého zemědělství – novelách zákona o vinařství, zákona o osivu a sadbě, zákona o převodu zemědělských a lesních pozemků a zákona o Pozemkovém fondu ČR.

Poslanecký klub během 6. volebního období PSP

Volby do 6. volebního období Poslanecké sněmovny se uskutečnily 28. a 29. května 2010. Volby, a celé jejich předvolební období, byly více než kterékoliv předchozí poznamenány nástupem dříve nepoužívaných metod a nástrojů předvolební kampaně. Aktivizace mládeže, především prostřednictvím sociálních sítí, frontální propagace možností změny (kroužkováním, volbou zcela nových politických subjektů /TOP-09 a VV/ atd.) vedla k volebním výsledkům, které i u největších a nejsilnějších volebních subjektů (ODS a ČSSD), které na volby vynaložily astronomické finanční prostředky, zcela vybočily z předchozí výsledkové kontinuity.

Pokles volebních preferencí u těchto stran představoval více než desítku procent, do Poslanecké sněmovny neprošla KDU-ČSL, jako tradiční koaliční partner jednotlivých vlád. Poslanci nebyli zvoleni ani za parlamentní Stranu zelených.

Naděje značné části české veřejnosti ve změnu politiky, byť značně nejednoznačně definovanou, začaly brát za své již brzy po volbách, kdy začala jednání o ustavení vládní koalice, jejím programu a kádrovém obsazení.

Vítěz voleb ČSSD nebyla pověřena sestavením vlády, koalice ODS + TOP 09 + Věci veřejné disponující velmi pohodlnou většinou 118 sestavila vládu, která získala důvěru Poslanecké sněmovny pro své Programové prohlášení.

Nová pravicová vláda nastolila politiku faktického naprostého ignorování stanovisek opozice, překrucování a manipulace jednacího řádu Sněmovny, s cílem přijetí tzv. reformy, zejména reformy důchodového a sociálního systému a systému daní. V důsledcích jde o potlačení až minimalizaci prvků sociálního státu, destrukci sociálního systému a eskalaci výrazné sociální diferenciace společnosti. Řada skandálů koalice vzbudila další vlnu nevole české veřejnosti s podobou současné politiky.

Snaha o vyvolání další vlny antikomunismu, včetně koketování vlády s pozastavením činnosti KSČM a jejím možným zákazem, nebyla i z těchto důvodů příliš efektivní; svou roli sehrála i účast ministra vnitra na pohřbu C. Mašína a ocenění obou bratrů Mašínových, které ve společnosti vzbudilo silný odpor.

Za této situace se prioritou poslaneckého klubu KSČM stala již nejen obhajoba sociálních vymožeností, jistot a principů sociálního státu, ale prostá obrana racionálních přístupů, demokratických postupů a procedur. Důraz jsme nicméně kladli na oblast zdravotnictví (zejména zachování práva na bezplatnou zdravotní péči a její dostatečný rozsah), sociální systém (racionální struktura systému sociálních a jiných dávek a jejich definování tak, aby je skutečně dostávali potřební, kteří by však současně nebyli předmětem možné úřední svévole a ponižování, pro lidi příznivá teritoriální struktura sociálních služeb, omezení možností privatizace důchodové reformy, nepřijatelný koncept nového občanského zákoníku).

Vlastní legislativní iniciativy a iniciativy podané ve spolupráci s poslanci jiných stran nebyly příliš četné a bez ohledu na jejich kvalitu a přínosy byly Sněmovnou brskně zamítány.

Klub KSČM zůstal prakticky stejně početný, došlo však k jeho více než čtvrtinové obměně.

Šest poslankyň a poslanců bylo zvoleno nově (G. Hubáčková, J. Klán, K. Končická (provdaná Matušovská), M. Nedvěďová, J. Nekl. M. Rusová a M. Semelová), z toho tři (G. Hubáčková, K. Matušovská, M. Rusová) se na kandidátních listinách posunuly na základě preferenčních hlasů. Tři poslanci (V. Adam, M. Halíková a M. Nedvěďová) jsou bez politické příslušnosti.

Průměrný věk poslaneckého klubu v okamžiku voleb byl 53 let (tedy poněkud vyšší, než průměrný věk osob kandidujících za KSČM, který byl 50,6 roku). V klubu je 10 žen (39 %; na kandidátních listinách KSČM bylo přitom 30 % žen).

Vedení klubu, v jehož čele opět stanul P. Kováčik, pracovalo a pracuje jako tříčlenné - místopředsedy klubu jsou A. Černý a M. Vostrá.

Zapojení členů klubu KSČM do vedení Sněmovny se díky dohodě ostatních parlamentních stran změnilo. Z politických povolebních jednání byla zřejmá snaha o odsunutí komunistů z funkcí ve Sněmovně, princip poměrného zastoupení ve Sněmovně nebyl kompletně naplněn, žádný z poslanců KSČM tak nezastává funkci místopředsedy (v 5. volebním období byl v této funkci V. Filip), předsedou výboru je jen jeden komunista (V. Filip, kontrolní výbor).

Situace ve funkci místopředsedů výborů je lepší, kromě organizačního výboru (kde jsou místopředsedy jen místopředsedové PSP) a výboru pro bezpečnost, zastávají členové klubu tuto funkci ve všech zbývajících výborech Poslanecké sněmovny. KSČM však nemá své zástupce ani v jedné funkci předsedy stálé komise a parlamentní

delegace. V případě výborů Poslanecké sněmovny se podařilo usilovným vyjednáváním obsadit v celkovém počtu 18 výborů jedenkrát funkci předsedy a získat i 15 funkcí místopředsedů.

Výbor PS PČR – Představitel KSČM - Funkce:

Rozpočtový výbor Miloslava Vostrá – místopředsedkyně

Hospodářský výbor Pavel Hojda – místopředseda

Kontrolní výbor Vojtěch Filip – předseda

Mandátový a imunitní výbor Marie Rusová – místopředsedkyně

Petiční výbor Vladimír Koníček – místopředseda

Ústavně právní výbor Stanislav Grospič – místopředseda

Volební výbor Ivana Levá – místopředsedkyně

Výbor pro evropské záležitosti Josef Šenfeld – místopředseda

Výbor pro obranu Alexandr Černý – místopředseda

Výbor pro sociální politiku Miroslav Opálka – místopředseda

Pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu Miroslav Grebeníček – místopředseda

Pro veřejnou správu a regionální rozvoj Milada Halíková – místopředsedkyně

Výbor pro zdravotnictví Soňa Marková – místopředsedkyně

Výbor pro životní prostředí Kateřina Konečná – místopředsedkyně

Zemědělský výbor Pavel Kováčik – místopředseda

Zahraniční výbor Kateřina Konečná – místopředsedkyně

Ve vedení podvýborů jsou navíc ještě:

- Zuzka Bebarová Rujbrová – předsedkyně (podvýbor pro vězeňství)

- Petr Branný – místopředseda (podvýbor pro financování územních samospráv a využívání prostředků Evropské unie),

- Pavel Hojda – předseda (podvýbor pro vědu, výzkum, letectví a kosmonautiku),

- Vladimír Koníček – předseda (podvýbor pro legislativu a kontrolní systémy)

- Ivana Levá – místopředsedkyně (podvýbor pro heraldiku a vexilologii).

Ani v tomto volebním období klub nerezignoval na legislativní práci, s dvěma výjimkami (v obou případech návrhů, na nichž participovali zástupci všech poslaneckých klubů) však dosud nebyl přijat žádný návrh, pod nímž by byl podepsán zástupce KSČM. Návrhem zákona o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci by došlo u většiny funkcí v Poslanecké sněmovně ke snížení funkčního platového navýšení o jednu třetinu, u funkce místopředsedy podvýboru by bylo toto navýšení jen symbolické.

Novela trestního zákona reaguje na problém korupce a jejích různých forem, které jsou jedním z nejzávažnějších problémů České republiky, které mají vliv i na její postavení ve světě a její mezinárodní prestiž. Návrh je veden snahou o rozbití struktur vedoucích ke korupčnímu jednání, přičemž zajišťuje beztrestnost osob, které úplatek či jinou výhodu nebo prospěch slíbily nebo poskytly proto, že byly o to požádány, pokud o tom učinily dobrovolně bez odkladu oznámení státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu, v oznámení poskytly úplnou a pravdivou výpověď o skutečnostech významných pro objasnění věci a vydaly získaný prospěch.

Návrh zákona o nájemném z bytů předpokládal upravit daný problém v nájemních bytech. Týká se to 1,5 milionů domácností. Návrh důsledně vycházel ze zásady dohody při uzavírání nájemní smlouvy, řešil i otázky plateb za služby spojené s bydlením. Odstraňoval přitom nejistotu nájemců a pronajímatelů v domech, kde končila platnost zákona o jednostranném zvyšování nájemného. Měl tak předcházet soudním sporům, ale zároveň stanovit pro soudy návod či mantinely, ve kterých lze zajistit ochranu nájmu.

Poslanci KSČM participovali na opětovném předložení právní úpravy přiznání k majetku, které stále není v českém právním řádu zakotveno.

Klub KSČM předložil novelu zákona o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, v níž navrhuje omezit jejich výdaje, zejména výdaje na volební kampaně. Podle našeho názoru je situace týkající se výdajů stran a hnutí na volební kampaně dále neudržitelná, zejména pak z hlediska ekonomického, kdy strany a hnutí se neúměrně zadlužují a je tedy nezbytné přijmout konkrétní opatření, včetně sankcí za jejich nedodržení.

Poslanci KSČM se podíleli na přijaté novele jednacího řádu PSP, která v návaznosti na dosažený pokrok v oblasti informačních technologií a nutnost nezbytných finančních úspor prostředků státního rozpočtu ruší doručování sněmovních tisků poslancům v listinné podobě a nahrazuje je dostatečně doručováním prostředky výpočetní techniky. Obdobně poslanci KSČM úspěšně spolu předložili novelu zákona o návykových látkách, která pružně reagovala na rychle se vyvíjející situaci v oblasti zneužívání nových syntetických látek jako drog a zařadila 33 těchto nových drog na seznam návykových látek.

Poslanecký klub je aktivní v podávání interpelací na členy vlády ČR, pracuje adresně a aktivně i v situacích opakovaných vládních (i poslaneckých krizí), je dnes, s TOP 09, jediným poslaneckým klubem, jehož řady neopustil žádný poslanec.

Činnost senátorů zvolených za KSČM v Senátu PČR

Vznik Senátu ČR - horní komory Parlamentu ČR- provázely ne vždy pozitivní okolnosti, a proto je od počátku své existence v méně výhodném postavení než Poslanecká sněmovna. S tímto handicapem se Senát vyrovnává dodnes. Proto hledá své pevné ukotvení v politickém systému, a to i pomocí návrhů na změny Jednacího řádu Senátu či dokonce Ústavy.

V tomto tzv. „nechtěném dítěti“ - takto zní jedno z nejčastějších označení českého Senátu – pracovali a pracují senátoři zvolení za KSČM, vycházející z jejího volebního programu. Uplatňují přitom schopnosti a znalosti získané jak v komunální politice, tak ve stranických, hospodářských či společenských funkcích, opírají se přitom o získanou autoritu mezi spoluobčany.

O své činnosti pravidelně podávají informace VV ÚV KSČM a pravidelně se účastní jednání ÚV KSČM.

V období od VII. sjezdu měla KSČM postupně celkem 4 senátory. V roce 2008 již neobhájil mandát Eduard Matykiewicz a v roce 2010 Vlastimil Balín. V roce 2008 byla nově zvolena za volební obvod Znojmo Marta Bayerová a od roku 2007 za volební obvod Chomutov Václav Homolka. Nyní má KSČM v Senátu pouze dva zástupce a to Martu Bayerovou a Václava Homolku.

Přes opakovanou snahu o dosažení lepšího volebního výsledku, se záměrem posílení pozice KSČM a tím levice v Senátu PČR, se pravicovost Senátu příliš nezměnila. Stále přetrvávající nízké početní zastoupení senátorů za KSČM (jen 2-3 z 81 senátorů) mělo a má své úskalí, které negativně ovlivňovalo a ovlivňuje jejich práci. K určitému zlepšení došlo po volbách v roce 2010, kdy se Senát stal „opticky“ levicovějším, přesto byl i zde protlačen zákon o třetím odboji.

Největší nevýhodou je nemožnost ustavení vlastního senátorského klubu, který je, na základě zákona o jednacím řádu Senátu, jednou z nejdůležitějších možností senátorů prosazovat stanoviska, být zastoupen a volen do orgánů Senátu (vedení Senátu, členství v Organizačním výboru Senátu), a poskytuje i možnost podávání vlastních návrhů s přednostním hlasem při jednání Senátu, delegování do výborů Senátu, možnost vzít si přestávku na jednání klubu, přednostní právo vystoupení jeho předsedy atd. To je prozatím komunickým senátorům vzdálené, neboť stále chybí potřebný počet senátorů k ustavení klubu. Z toho ale vyplývá, že si všichni senátoři nejsou rovni, neboť nemají stejné podmínky pro svoji práci.

V tomto období si Senát připomněl 15. výročí od svého založení, jde tedy o poměrně krátké období, ve kterém se stále hledají nové způsoby práce a činnosti, např. se zaměřuje na styk s veřejností (výstavy, prohlídky, veřejná slyšení apod.).

Práce senátorů ve výborech a komisích Senátu

Vlastimil Balín do 2010

- Výbor pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice: člen a ověřovatel
- Podvýbor Organizačního výboru pro státní vyznamenání: člen
- Stálá Komise Senátu pro rozvoj venkova: člen

Václav Homolka

- Ústavně právní výbor: člen do 2010
- Výbor pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice od 2010: člen a ověřovatel
- Stálá Komise Senátu pro rozvoj venkova: člen

Marta Bayerová

- Výbor pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí: člen a ověřovatel
- Podvýbor pro energetiku Výboru pro hospodářství, zemědělství a dopravu: člen
- Stálá komise pro práci Kanceláře Senátu: člen
- Stálá delegace Parlamentu ČR do ZEU – Prozatímní shromáždění pro evropskou bezpečnost a obranu: náhradník
- Rada pro odpadové hospodářství – poradní orgán MŽP: člen

Účast senátorů za KSČM a prezentace názorných stanovisek KSČM k danému tématu na veřejných slyšeních, konferencích a seminářích organizovaných Senátem PČR:

- Veřejné slyšení k etické výchově mladé generace – s. Balín
- Veřejné slyšení k reality show – s. Balín
- Konference o současnosti a budoucnosti naší justice – s. Homolka
- Veřejné slyšení o záchraně lázní Kyselka – s. Homolka
- Veřejné slyšení řešení bytů OKD – s. Bayerová

Mimo účasti na zmíněných veřejných akcích se senátoři zúčastnili dalších akcí pořádaných Senátem, např. setkání s

diplomaty, novináři, přijímání zahraničních delegací či vernisáží výstav. Svá stanoviska a aktivity prezentují senátoři za KSČM i v časopise „Senát“.

Senátoři a orgány KSČM

Ža povinnost je považována účast senátorů dle pozvání – ale i mimo ně – na akcích organizovaných KSČM. Nejde jen o akce vlastního regionu, ale i celostátní. Po dohodě na základě pozvání se zúčastňují besed a setkání s občany, akcí s mládeží, odborů a zájmových a občanských sdružení apod.

Aktivity senátorů – prezentace na veřejnosti

Způsob volby senátorů, většinovým systémem, zákonitě přináší i povinnost práce senátorů v jejich volebních obvodech. Žádný ze senátorů nebyl nikdy zvolen jen členy své politické strany, proto musí zastupovat zájmy nejen svých voličů, bez ohledu na jejich politickou příslušnost, či vyznání, ale zastupují zejména svůj volební obvod jako celek.

Tato povinnost je zejména aktuální v obcích senátních volebních obvodů, kde již nepracuje organizace KSČM, ale jejich občané přesto dali kandidátu KSČM na senátora svůj hlas.

Proto mají oba senátoři povinnost organizovat své aktivity na širším základě, jde zejména o spolupráci se zastupiteli samosprávy, kdy tyto funkce sami vykonávají, starosty či primátory, aktivně se podílet a napomáhat v činnosti a organizování akcí zájmovým a společenským organizacím, organizovat besedy s občany, kulturní či sportovní akce, zejména pro děti, či návštěv v domovech důchodců, dětských domovech apod. ve svých senátorských obvodech.

Velký ohlas mají mezi sympatizujícími a členy KSČM zájezdy organizované senátory na celostátní akce strany. Ža zdařilý byl považován zájezd zorganizovaný s. Homolkou, na pozvání poslance EP s. Kohlíčka, do sídla EP ve Štrasburku.

Pro bližší seznámení veřejnosti se svou prací v Senátu organizují oba senátoři návštěvy Senátu např. mládežnických organizací, společenských organizací, odborářů atd. Daří se jim spolupráce s Poslaneckou sněmovnou, zmíněná pravidelná pozvání jsou vždy komplexně spojena i s prohlídkou Poslanecké sněmovny. Ze spolupráce s poslanci je potřebné ocenit velmi dobrou spolupráci s poslankyní Gabrielou Hubáčkovou i tajemnicí poslaneckého klubu KSČM Vědunkou Stuchlíkovou.

Tak se podařilo například uskutečnit na podnět senátora Homolky návštěvu primátora a náměstka německého města Zschochopau, kde započala dobrá tradice ve výměně zkušeností, ve které se nadále pokračuje.

Dobrá spolupráce se rýsuje s velvyslanectvím Kuby, Ruska, Mongolska a Vietnamu. Sama senátorka Bayerová započala několik projektů (kniha o Rusku, účast na vernisáží výstavy, seznámení se starostou města Znojma), do kterých se představitelé těchto zemí zapojili. Spolupracuje společně se svým asistentem na činnosti „Alternativy zdola“ a snaží se uskutečnit projekty na pomoc postiženému regionu Znojemska.

O své činnosti senátoři informují širokou veřejnost i prostřednictvím svých osobních webových stránek. Kromě toho publikačně seznamují prostřednictvím článků v Haló novinách, ale i v jiných médiích. S. Bayerová několikrát vystoupila i v televizi, a to nejen v případě problematiky Senátu. Kromě toho deset let vydává každé pondělí v regionálním tisku „Okénko“, ve kterém uveřejňuje zprávy ze Senátu, ale i regionální problematiku. Takto organizovaných akcí, či účast na nich jsou desítky. Na mnoha z nich se senátoři podílejí i finančním zabezpečením, v řadě případů desítkami tisíc korun. Senátoři si nekladli za cíl provést statistický přehled či nějaký sumář všech akcí, či iniciativ, které absolvovali. S uvědoměním si své nelehké pozice v Senátu PČR – počtem dvou - se senátoři za KSČM v Senátu snaží v maximální možné míře navrhopvat a prosazovat závěry vyplývající z volebního programu KSČM. Bohužel i samotná KSČM při-stupuje k senátorům s určitým odstupem. S vědomím, že rok 2012 je volebním rokem do jedné třetiny Senátu, všem by nám mělo jít o změnu myšlení a celkový přístup k práci Senátu. Měla by se vést bližší a lepší spolupráce na všech úrovních naší činnosti. Musí nám společně jít o koncepční přístup k životu společnosti s tím, abychom přispěli k budování právního státu ve shodě s našimi cíli, obsaženými v programech KSČM a propagací našich kandidátů do Senátu zvýšili prestiž KSČM mezi občany a ve společnosti vůbec. Proto by se měly návrhy na senátory pečlivě zvažovat, mělo by se vycházet z autority osobností v regionech a jejich společenského postavení.

Činnost poslanců KSČM v Evropském parlamentu

Do Evropského parlamentu byli zvoleni 4 zástupci KSČM. Všichni pracují ve frakci Sjedenocené evropské levice a Severské zelené levice (GUE/NGL). Miloslav Ransdorf zastává funkci místopředsedy této poslanecké frakce. Svědčí to o vážnosti a respektu našich zástupců, tvořících devítinu z třiceti šestičlenného kolektivu poslanců této poslanecké frakce EU.

Volby do Evropského parlamentu, které se uskutečnily v období mezi sjezdy, znamenaly pro KSČM ztrátu dvou poslaneckých mandátů. Důvody byly nejen v tom, že české zastoupení ztratilo dva poslanecké mandáty, ale především v tom, že v předchozích volbách ČSSD, vzhledem ke svým vnitřním problémům, ztratila zájem levých a levostředových voličů, kteří zčásti přišli volit nás a zčásti populistické strany, což se v následujících volbách neopakovalo.

Kandidáti KSČM dostali 14,18 % hlasů, což bylo na jedné straně méně o 6,08 % proti volbám do EP v roce 2004, na druhé straně při poměrně nízké volební účasti 28,22% získala kandidátka europoslanců KSČM celkem 334 577 hlasů, což je sice výrazně méně než získala kandidátka strany do Poslanecké sněmovny v roce 2010 – 589.765 hlasů, ale

procentuálně je výsledek při stejném počtu voličů v ČR lepší.

Svědčí to o důvěře voličů v náš výběr kandidátů na europoslance, a současně to potvrzuje 3.-4.pozici KSČM mezi politickými stranami v ČR. TOP 09 do Evropského parlamentu v roce 2009 nekandidovala.

Čtyřmi zvolenými poslanci za KSČM jsou Miloslav Ransdorf, Vladimír Remek, Jiří Maštálka a Jaromír Kohlíček. V předchozích volbách byli zvoleni také Věra Flasarová a Franz Stross (Daniel Stroj), z nichž druhý již podruhé nekandidoval.

Pokud jde o zastoupení v orgánech Evropského parlamentu, místopředseda ÚV KSČM Jiří Maštálka byl zvolen v lednu letošního roku jedním z pěti kvestorů, což je funkce na úrovni místopředsedy EP, jenž sice nemá právo hlasovací, jen hlas poradní, ale může se nejen účastnit zasedání politického prezidia EP, či jednat přímo s předsedou parlamentu. Z titulu funkce může i vystupovat stejně jako kterýkoli místopředseda na jednání nejvyšších parlamentních orgánů. Je to ilustrace větší demokratičnosti v Evropském parlamentu a jeho nejvyšších orgánech, než jaká existuje v Poslanecké sněmovně v České republice.

Právě Jiří Maštálka již jedenkrát kvestorem byl, ale v této volbě získal, oproti té první, mnohem více hlasů, což je jednak uznání jeho dosavadní práce, ale jednak i příklad toho, že v předsednictvu Evropského parlamentu reprezentant KSČM zasedat může, kdežto v České republice to v Parlamentu možné není a nahradila ho reprezentantka strany s mnohem menším poslaneckým zastoupením – ale strany vládní koalice Věci veřejné.

Zapojení europoslanců KSČM do struktur a práce v Evropském parlamentu je následující:

Jaromír Kohlíček: člen Výboru pro dopravu a cestovní ruch (TRAN) náhradní člen Výboru pro zahraniční záležitosti

Jiří Maštálka: člen Právního výboru (JURI)

Miloslav Ransdorf: člen Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE) náhradní člen Výboru pro mezinárodní obchod (INTA), spolupředseda Výboru pro energetickou bezpečnost v rámci parlamentního shromáždění Euronest

Vladimír Remek: člen Rozpočtového výboru, náhradní člen Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE)..

Aktivita našich poslanců je i v dalších činnostech příkladná. II. Zpráva o činnosti českých poslanců EP - rok druhý Analytického centra (do září 2011) uvádí, že komunističtí poslanci ze sedmi zpráv předložili tři, při čemž jako nejaktivnějšího hodnotí zpráva centra Jiřího Maštálku.

Pokud jde o mediální výstupy v českých médiích, pak na první místo ze všech europoslanců zařazuje Vladimíra Remka, na čtvrté pak Jaromíra Kohlíčka. Do těchto výstupů zahrnuje i ty, které, na rozdíl od našich poslanců nebyly vyvolány přímo jimi – viz. častá jednosměrně organizovaná vystoupení europoslankyně Roitové v České televizi. Do přehledu nejsou zařazeny naše Haló noviny.

Nejvíce vystoupení na plenárních zasedáních má Jiří Maštálka (42, v prvním centrem sledovaném období ještě 10), což je třetí nejpočetnější, Jaromír Kohlíček pak 22 (v prvním období ještě 15/, Miloslav Ransdorf 12 (5) a Vladimír Remek 5 /1/.

Do hodnocení, jež připravilo Analytické centrum, není však zahrnuta přednášková činnost, besedy s voliči, sympozia, mezinárodní konference, účast na akcích KSČM, organizování pobytů českých občanů v Bruselu a další aktivity.

Zmíňme v této souvislosti významný podíl Vladimíra Remka, zejména na umístění Evropského systému Galileo v Praze, dále jeho podíl na otevření Šachové školy Anatolije Karpova v Buštěhradu u Lidic či Setkání středoevropských kosmonautů v Brně, jež se konalo pod jeho přímou patronací, činnost kanceláře Jaromíra Kohlíčka v Lužickosrbském regionu a na severním Slovensku, korespondenci (interpelaci) Miloslava Ransdorfa s předsedou Evropské komise Manuelem Barroso ohledně kontrol českých občanů německou policií, či několikrát pověření funkcí stínového zpravodaje k různým předkládaným zprávám, plnění povinností spojených s funkcí místopředsedy ÚV KSČM Jiřím Maštálkou a jeho účast v čele delegace ÚV na okresních a krajských konferencích atd.

Kromě toho europoslanci Maštálka, Ransdorf a Remek o své činnosti informují na svých webových stránkách, Jiří Maštálka dokonce v pravidelně vydávaném zpravodaji. Jsou jimi vydávány i studie na konkrétní potřebná témata (J. Maštálka - publikace ke klimatu, k zemědělství) a vlastní odborné knihy (M. Ransdorf - Nové čtení Marxe).

Stínová vláda KSČM

Vzhledem k činnosti opozice se i naši straně osvědčilo rozšíření okruhu možných postojů, kritických připomínek našich představitelů ve stanoviscích „stínové vlády“. Stínová vláda KSČM, její odborní mluvčí, mají větší možnost zaujímat postoje k názorům nejen „koaliční vlády“ ale i k záměrům „konkurenčních“ (mnohdy i neparlamentních stran) anebo stran, které po poněkud „umělém“ vzniku (NS-LEV 21) prezentují své názory v jednotlivých sektorech či odvětvích ekonomiky, v sociální, zdravotní, školské oblasti atd. Mnohdy se sice některé z kritických názorů prezentují především ve stranických médiích – ale přesto jde o významná sdělení a reprezentaci politiky KSČM na veřejnosti.

Stínová vláda není jen pasivní stínovou strukturou k vládě České republiky a alternativou k názorům jiných politických stran české parlamentní scény, ale často jsou jako představitelé svých „stínových rezortů“ i představováni veřejnosti, například i v renomovaném TV pořadu „Otázky Václava Moravce“, který funkci ve stínové vládě pravidelně uvádí (P. Kováčik – causa kvality potravin, causa Budvar, S. Marková – causy kolem zdravotnických reforem...) atd.

Složení stínové vlády:

premiér Vojtěch Filip

místopředseda pro sociální strategii, resort práce a sociálních věcí Miroslav Opálka

místopředseda pro hospodářskou politiku, resort financí Jiří Dolejš

místopředseda pro zahraniční politiku, resort zahraničních věcí, průřezový resort vědy a výzkumu Miloslav Ransdorf

průřezový resort legislativy a lidských práv Zuzka Rujbrová

resort spravedlnosti, průřezový resort odborů Stanislav Grospič

resort vnitra Zdeněk Maršíček

resort evropské politiky a EU Jiří Maštálka

resort obrany Alexander Černý

resort zdravotnictví, průřezový resort rodiny a rovných příležitostí Soňa Marková

resort školství a tělovýchovy Milan Bičík

resort dopravy, průmyslu a obchodu Pavel Hojda

resort kultury, průřezový resort mediální politiky Ivana Levá

resort zemědělství Pavel Kováčik

resort životního prostředí, průřezový resort mládeže Kateřina Konečná

resort místního rozvoje František Beneš

průřezový resort informatiky Vladimír Koníček

Ukazuje se, že jde o další významnou názorovou platformu, díky které mohou své reprezentativní názory důrazně prezentovat členové stínové vlády bez ohledu na to, zda jde o poslance, senátory, europoslance anebo další představitele KSČM.

Řídící, organizační a politická práce strany

Stav a struktura členské základny

Soudobý stav členské základny KSČM je třeba hodnotit jako neuspokojivý. Z řady územních organizací zaznívá názor, že jde o klíčový problém v životě strany. V uplynulém období se nepodařilo zastavit nepříznivý vývoj, kdy úbytek počtu členů je přibližně 10x větší, než počet nově přijatých.

Nelze však nevidět ani pozitivní momenty. Došlo-li k zastavení poklesu přijímání nových členů KSČM, který zaznamenal nejnižší počet v roce 2008 pouhých 375 osob, je nyní třeba nedopustit, aby byl zájem o členství ani v jediném případě promarněn. Přijímání nových členů v roce 2011 dosáhlo opět téměř 600 členů (přesně 596). Rovněž tak, pokud trvají mezikrajové a v rámci krajů i meziokresní rozdíly, přesto, že ekonomické a sociální podmínky jsou více méně srovnatelné, je nutné využít zájmu všude tam, kde se vyskytne. Proto je správné, když některé okresy "mapují" skutečný vliv na svém teritoriu.

Situaci komplikuje i to, že roste podíl okresních organizací s nižším počtem členů strany a úměrně tomu tam klesá i počet použitelných aktivistů, kteří jsou schopni osobním kontaktem s mladými, potenciálními zájemci o členství vést odpovídající dialog, který by vedl ke konečnému kladnému rozhodnutí. Přitom je zřejmě nezbytné, aby jádro tohoto aktivu tvořili členové okresního výboru.

Jedním z nejzávažnějších problémů, se kterými se KSČM i v období po VII. sjezdu potýká, je pokračující negativní vývoj členské základny, který se projevuje jak absolutně, to znamená v úbytku členstva a jeho postupném stárnutí, tak i v klesající využitelnosti členů strany pro aktivní politickou činnost. Zejména závažné je zjištění, že nejde jen o důsledky biologického vývoje, ale v nemalé míře i o odchody nově přijímaných členů strany z nižších věkových kategorií.

Přes uvedené skutečnosti je KSČM nejpočetnější politickou stranou v ČR, a i kdyby nedošlo k podstatné změně v dosavadním vývoji, bude tato pozice v českém politickém spektru, podle analýz nekomunistických politologů, trvat nejméně do roku 2016. Přitom samotný počet členů není rozhodujícím faktorem pro akceschopnost strany. Po V. sjezdu v roce 1929 měla KSČ pouze 17 tisíc členů, a přesto sehrávala významnou úlohu v tehdejší politické životě ČSR.

KSČM usiluje o to být stranou masovou, a to nejen rozsahem členské základny, ale zejména působením mezi širokými vrstvami občanské veřejnosti. Stalo se historickou tradicí, že komunistická strana měla své organizace po celé zemi i v těch nejmenších obcích. Nyní však v důsledku ubývání a stárnutí členské základny dochází k tomu, že v řadě míst se komunistický vliv vytrácí, což se citelně projevuje zejména v souvislosti s přípravou voleb.

Vývojem a vyhodnocením stavu členské základny se ÚV KSČM zabýval na 6., 10. a 14. zasedání. Celostraniční konference KSČM projednala Projekt dalšího rozvoje politického potenciálu členské základny a změn stranické struktury KSČM a uložila rozpracovat tento dokument do konkrétních postupů na úrovni všech stupňů výstavby strany. Kontrolou tohoto opatření se samostatně zabývá Ústřední rozhodčí komise KSČM.

Po formální stránce tedy nelze říci, že by se stranické orgány všech stupňů vývojem členské základny nezabývaly, skutečná účinnost je však trvale nízká, a to platí plošně. O tom, že si vedení strany uvědomuje závažnost problematiky, svědčí hledání cest jak tento vývoj změnit, bohužel dosud nedostatečně účinných.

Například k přijímání mladých členů strany, včetně jejich další výchovy a přípravy pro výkon funkcí bylo opakovaně přijato opatření, aby noví zájemci o členství byli začleňováni do ZO s mladšími členy nebo do profesních klubů. Toto řešení však mnohdy naráží na nesouhlas řady členů strany i funkcionářů, kteří s takovouto výlučností ne- souhlasí s odůvodněním, že jde o neodůvodněné generační dělení.

Projekt pojímá problematiku členské základny komplexně, od obnovy prostřednictvím přijímání členů, přes využití potenciálu stávající členské základny, až po práci se sympatizanty.

KSČM usiluje o to, být stranou masovou, ne pouze volební. Ve srovnání s jinými politickými stranami jí nejde jen o to získávat, čas od času, voličskou přízeň, zejména prostřednictvím nákladných předvolebních kampaní financovaných velkokapitálem. KSČM soudobý mafiánský kapitalismus ani žádný jiný, podporovat nebude. Strana se může opírat pouze o své vlastní členy, kteří se ve smyslu stanov spolupodílejí na tvorbě a realizaci politiky KSČM. Tuto skutečnost je třeba připomínat s tím, že z objektivních důvodů existuje kvalitativní rozdíl mezi voličem a členem strany. Jde o pasivní či aktivní přístup k realizaci programu, s kterým se levicově orientovaný občan ztotožňuje.

Při všech obtížích s klesajícím počtem členstva si Komunistická strana Čech a Moravy dokázala v průběhu polistopadového vývoje udržet relevantní pozice v českém stranicko-politickém systému, přestože byla a je oficiálně prezentována a značnou částí společnosti i vnímána jako výrazně antisystémový prvek. Jedním z důsledků je na jedné straně rozhodování těch, kteří nejen odhodlaně za KSČM kandidovali ve volbách do zastupitelstev všech stupňů, ale přitom nabídku členství odmítají.

Je nezbytné překonat praxi, kdy se stranické organizace uzavírají samy do sebe, obecně konstatují, že vývoj členské základny není dobrý, přičemž však fatalisticky věří tomu, že právě v jejich podmínkách nelze učinit konkrétní kroky, dílčím způsobem měnící daný nepříznivý stav. Proto 14. zasedání ÚV KSČM uložilo okresním výborům tvorbu ročních plánů přijímání nových členů a pravidelnou kontrolu jejich plnění. Obdobné úkoly obdrželi i předsedové základních organizací. Současně je třeba organizovat výměnu zkušeností z této oblasti stranické práce, neboť dosahované výsledky se v různých místech výrazně liší.

Požadavek kvality členské základny zaznívá silněji v názoru, zda neobnovit určitou formu kandidátských lhůt, byť se to nyní zdá být nerealistické, či dokonce to může u liberálnější smýšlejících levicových občanů vyvolávat předpojatost a obavy.

Zvláštní pozornost zasluhují mladí lidé. Proto na celostranické konferenci zazněl požadavek vypracovat Program pro mladé členy KSČM. Při získávání nových členů strany se vždy jako neúčinnější jevil osobní styk, vysvětlování či přesvědčování. V dnešní době mladí lidé ve značném rozsahu komunikují elektronickou cestou. Ve využívání internetu, zejména k působení na mladé lidi, má KSČM netušené rezervy. Elektronické přihlášky, na které si postupně zvykáme, jsou jen prvním krokem. Jde o jednu z možných forem jak komunikovat se zájemci o členství - forma internetu a elektronické přihlášky do KSČM. Jak konstatovala zpráva pro 14. zasedání KSČM, tak se přes počáteční obtíže takto podané přihlášky na počtu přijatých členů podílejí stále vyšším procentem. Skutečnou účinnost této formy zatím nelze objektivně vyhodnotit a nelze ji ani přeceňovat.

Obecně však zůstává zájem o politiku KSČM u mladé generace většinou okrajový a jedná se zpravidla jen o projevy sympatií, bez hlubší znalosti podstaty, cílů a programu strany. Potvrzuje se, že někteří zájemci o členství nemají ve své motivaci hlubší pohnutky, mnohdy podléhají určitému impulzu na základě momentální situace, ale jejich zájem pak snadno vyprchá. Rovněž může dojít ke vstupu neupřímnému, kdy jde spíše o hraný projev nebo se do KSČM hlásí lidé evidentně neukotvení. Je třeba včas rozpoznat, o koho se jedná. Proto je třeba s náležitou obezřetností přistupovat k pouhému zjednodušenému preferování vstupu výhradně mladých lidí přímo do KSČM. Nejsou ojedinělé hlasy zvažující možnost ponechat určitý časový prostor. Strana se vždy bránila tomu, aby byly uvnitř členské základny vytvářeny umělé generační bariéry. Jinou věcí je diferencovaný přístup k věkově odlišným organizacím. Jinak pracují okresní výbory s organizacemi, v nichž tvoří podstatnou část ekonomicky činní členové a jiné nároky lze klást na přestárlé ZO KSČM. Pokud se mladý člen strany ocitne osamocený v seniorské organizaci, velmi často dochází k problémům. Proto mají opodstatnění základní organizace vytvářené z mladých členů. Současně tím však dochází k diskontinuitě, když zkušenosti starších nejsou v konkrétní stranické práci předávány mladým.

Potenciálním zdrojem nových členů KSČM jsou i bývalí členové strany, kteří se z nejrůznějších důvodů, zejména v důsledku zániku základních organizací na pracovištích, ocitli mimo politický život a od té doby je nikdo neoslovil.

Dalším problémovým okruhem, vedle přijímání nových členů, je využití potenciálu stávající členské základny. Přes známé problémy s početností, věkovým a profesním složením, představuje členská základna KSČM bohatý potenciál životních zkušeností, vzdělanosti a snahy osobně se přičinit o naplňování zájmů lidí postižených kapitalismem. Aktivizace stávající členské základny je nereálná tehdy, pokud členové ztratí pocit, že se mohou účinně podílet na tvorbě a realizaci politiky strany. Vnitrostranický život nemůže spočívat v pouhém přenosu usnesení, rozhodnutí či informací směrem od centra k základním organizacím, ale členové strany musí mít vlastní zkušenost, že jejich názory mají vliv na práci vyšších stranických orgánů.

Současně je třeba, aby na úrovni OV a ZO KSČM existoval rozbor reálných sil a možností členů jednotlivých organizací. Přiměřeně k individuálním možnostem pak zapojovat do různých forem činnosti jak uvnitř, tak vně strany.

Nezbytný je osobní kontakt se členy strany, kteří se ze zdravotních či věkových důvodů nemohou účastnit stranického a veřejného života. Obdobně je třeba poskytovat podporu a pomoc členům, kteří se ocitli ve složité sociální situaci.

V oblasti práce se sympatizanty nepřevažuje ve straně názor, že by měli mít stanovami či jinak zaručená práva blízká se právům členů strany. Na úrovni OV a ZO je třeba s nimi spolupracovat, ale tak, aby nevytvářeli paralelní struktury vedle výstavby strany. Lze proto shrnout, že usnesení přijatá ústředním výborem strany, zejména - zpracovat na úrovni OV KSČM roční plány přijímání nových členů a jejich plnění pravidelně kontrolovat a pravidelně provádět "vytipování" a nabídku vstupu do KSČM levicově smýšlejícím občanům v rámci působnosti ZO KSČM jsou v podstatě správná. Jde však o to dát jim aktivní náboj a současně i využít společenské atmosféry a přesvědčit lidi, kteří jsou s politikou KSČM spojeni společnými zájmy, aby se s naší stranou i osobně ztotožnili.

Četné poznatky též ukazují, že právě ztotožnění se s osobnostmi, které na všech úrovních KSČM reprezentují, a to od nejvyšších funkcionářů až po místní zastupitele či známé osobnosti ve vlastním okolí, nabývá stále více na významu.

Organizační struktura KSČM, její naplňování a řízení

V důsledku vývoje po VII. sjezdu je stále více posuzována otázka zda lze, v dané situaci, i nadále trvat na definici "masové působení strany", tak jak byla diskutována v souvislosti s přípravou projektu dalšího rozvoje politického potenciálu a změny stranické struktury KSČM.

Rozhodnutí Celostátní konference KSČM potvrdilo především kontinuitu přístupů, ale neuzavřelo zcela diskuzi k otázce charakteru strany. Bohatá výměna názorů, mnohdy velmi razantní, byla však vedena plně v zájmu udržení postavení KSČM v politickém systému České republiky.

Bez pochybností zůstává základní politická pozice, že základním principem v KSČM je rovnost členů v jejich právech a povinnostech, uplatňování vnitrostranické demokracie, samosprávy, kolektivnosti jednání i přijímání rozhodování stranických orgánů, vytváření těchto orgánů zdola nahoru a závaznost usnesení.

Žádný cílevědomě vytvořený sociální organismus, včetně politické strany, nemůže dlouhodobě fungovat a plnit svoji funkci, pokud se jeho organizační forma nebude průběžně přizpůsobovat měnícím se podmínkám uvnitř subjektu samotného i ve společenském systému, v němž působí.

KSČM usiluje o to být stranou masovou, a proto je její činnost založena na plnohodnotné práci všech jejích vnitřních samosprávných organizačních jednotek. Uplynulá dvě desetiletí jsou na české politické scéně ve znamení nástupu stran volebního typu, u kterých členská základna existuje, víceméně, formálně či v podstatě neexistuje vůbec. Jde o důsledek přejímání zahraničních vzorů ze zemí, kde si bohatá vládnoucí vrstva financuje své strany, jejich volební kampaně a výsledky voleb s tím, že zvolení politici následně pouze plní zadání svých sponzorů. Tyto strany členskou základnu a nižší organizační stupně nepotřebují. KSČM takovou stranou nechce a z objektivních důvodů ani nemůže být, neboť vyjadřuje zájmy nízkopříjmových vrstev. Vzhledem k tomu, že řízení volebních stran je podstatně jednodušší oproti straně masové, zaznívaly v hodnoceném období i v KSČM manažersko-marketingové návrhy, jejichž realizace by postupně vedla ke změně charakteru strany. Tyto snahy však nezískaly významnější podporu a nehrozí odklon KSČM od komunistické orientace.

Základní organizace v místech tak zůstávají základním a v podstatě nenahraditelným článkem, a to přesto, že jejich věkové složení, úbytek členstva a v mnoha případech i opuštění obcí a městských částí signalizuje závažný pokles akčního potenciálu KSČM.

VII. sjezd KSČM ve svém usnesení uložil připravit a projednat změny organizační struktury strany v návaznosti na stav členské základny a potřeby efektivní práce strany ve společnosti. Šlo, a stále jde, o změny vyplývající z vnitřních i vnějších příčin. Vnější příčinou byla potřeba uvést do souladu postavení krajského článku stranické výstavby se změnami ve státoprávním uspořádání. Vnitřní příčiny jsou dány nezbytností zachovat plně funkční okresní stranické organizace i přes negativní vývoj členské základny a zhoršující se podmínky na úrovni nejnižšího článku.

Základním dokumentem vymezujícím organizační strukturu jsou Stanovy KSČM. Přitom nejde o pouhý výčet jednotlivých organizačních stupňů od nejnižších k nejvyšším. Stanovy zaručují, že daná struktura umožní uplatňování vnitrostranické demokracie, samosprávy, kolektivnosti, vytváření orgánů zdola nahoru a závaznost usnesení. Organizační výstavba a uplatňování principů činnosti strany jsou od sebe neoddělitelné.

Pokud má být strana komunistická a masová, pak její základ tvoří základní organizace. Všechny ostatní stupně se od tohoto základu odvíjejí. V rámci diskuse před celostranickou konferencí zaznívaly menšinové názory, že základním stupněm jsou okresní výbory. Takové pojetí vyplývá buď z přecenění skutečnosti, že v současné době vzrůstá význam okresních výborů, nebo z naprostého nedocenení významu základních organizací.

Princip členství v komunistické straně, mj. vyžaduje členství v jedné z organizací strany. Tím byla vždy míněna základní organizace. Prostřednictvím činnosti v základní organizaci se realizují práva a povinnosti členů KSČM. V neposlední řadě působení v základní organizaci umožňuje řadovému občanu uplatňování jeho práv, vyplývajících ze zá-kona 424/1991 Sb. O sdružování v politických stranách a v politických hnutích.

Problémy spojené se snižováním počtu členů a jejich stárnutím se negativně projevují právě na úrovni základních organizací. Na území okresů tak dochází ke vzniku míst se sníženým či žádným komunistickým vlivem. Zde vyvstává potřeba, aby okresní výbory situaci řešily, nepřistupovaly unáhleně k rušení ZO KSČM, nebo k jejich slučování, ale hledaly cesty jak formou společných aktivit, besed, schůzí pokrýt daný prostor stranickým vlivem. Je třeba více využívat

možností daných stanovami k vytváření stranických skupin a stranických důvěrníků řízených jak z úrovně příslušné základní organizace, tak přímo okresním výborem. Tam, kde je to nezbytné, ke slučování dochází. O racionálním provádění těchto změn rozhodují okresní výbory. Jde o to, aby se zvýšila úroveň práce sloučených organizací.

S tím, jak klesá akceschopnost základních organizací, vzrůstá význam okresního článku výstavby strany. Tím se nemá na mysli, že okresní výbory mohou nahradit základní organizace. Znamená to, že se zvyšují nároky na všechny členy okresního stranického aktivu. Jde zejména o osobní pomoc problémovým základním organizacím, o vytváření jejich užšího sepětí s okresním výborem. Konkrétní pomoc se týká například přijímání nových členů či výběru členských příspěvků. Významný je i přenos vzájemných informací. Vedle nových potřeb, vyplývajících ze změn v členské základně, plní okresní výbory všechny úkoly vyplývající pro ně ze stanov strany.

Okresní výbory organizují činnost okresních stranických organizací, řídí základní organizace a další stranické orgány na svém území, koordinují působení aktivů, komisí a jiných iniciativních orgánů. Okresní výbory KSČM jsou politické orgány, zvolené na okresních konferencích KSČM, přičemž je podstatné, že na těchto konferencích jsou přítomni delegáti ze všech základních organizací v daném okrese.

Nezastupitelná je práce okresních výborů směrem k veřejnosti, práce se zastupiteli v obecních a městských zastupitelstvech. Významné je uplatňování stranického vlivu prostřednictvím komunistů v odborových a mládežnických organizacích či v občanských a zájmových sdruženích. Roste význam práce se sympatizanty.

Z hlediska organizační struktury strany došlo v hodnoceném období k podstatné změně na úrovni krajského článku. Rozhodnutím celostranické konference se staly krajské organizace plnohodnotnými samosprávnými organizacemi KSČM. Tím bylo reagováno nejen na již dříve uskutečněné změny ve státoprávním uspořádání, ale současně došlo ke zkvalitnění stranického řízení a k řešení dosavadního značného odstupu okresních výborů od ústředního výboru strany.

Po stránce organizační mají krajské orgány rozsah úkolů, pravomocí a činností srovnatelné s okresními orgány s rozdílem územní působnosti. Obsah politické práce je však zcela specifický a souvisí s růstem významu krajů v politické a dalších oblastech společenského života.

Změna postavení krajského článku výstavby strany významným způsobem ovlivňuje i nejvyšší orgány strany.

Pro soudobou stranickou strukturu a řízení vnitřního života strany jsou příznačné určité problémové jevy. Členská základna se jen z části podílí na tvorbě a realizaci politiky strany. Převládá informační charakter "shora dolů". Politické kampaně se zužují, žel, většinou, jen na volby. Při volebních kampaních nebylo dostatečně rozlišeno, co se očekávalo od stranických organizací a co bylo v kompetenci profesionální agentury, která názory územních stranických orgánů neznala, nebo neakceptovala.

Tato základní politická pozice nebyla zpochybněna, je bezesporu nosným pilířem KSČM jako strany radikální levice a bude plně potvrzena i VIII. sjezdem KSČM.

Tuto principiální politickou pozici si je třeba připomenout, aby byly jasně vymezeny hranice pro hledání a nacházení odpovědí na otázky, které jsou kladeny na základě reálného stavu a možností v jednotlivých regionech.

Jsou to například tyto otázky:

- formálnost existence ZO KSČM i tam, kde se počet členů zúžil na minimální počet, respektovat obtížnou pozici komunistů "v osamění", znát, pomoci a podpořit,
- zda ponechat ZO KSČM se sníženou akceschopností, ale jít cestou spojování činností až po společné členské schůze. Poznatky ukazují, že většinou se zatím organizace převážně brání pouhému formálnímu slučování;
- váha kontaktu členů KSČM, pro které jde často na prvním místě o pocit sounáležitosti s omezenou možností společné akce;
- stanovení spodního limitu usnášení schopnosti, tedy pro přijímání závazného usnesení a zejména pro volby předsedů ZO, delegátů konferencí a podpory navrhovaných kandidátů pro volby do zastupitelských sborů;
- z o hlasů, které jsme získali, je patrné, že na podmínkách usnášení schopnosti není nezbytné něco měnit. Stanovy poskytují dostatečný prostor pro přijetí kvalitního usnesení a jeho kontrolu. Navíc by se stala "měkkí norma" precedentem i pro zcela funkční organizace.
- mezi náměty se například vyskytlo doporučení, aby usnesení bylo považováno za závazné i tehdy, pokud se jej zúčastnila výrazná menšina členů strany, pokud všichni byli na jednání členské schůze řádně pozváni;
- KSČM nelze budovat na předpokladu neodvratitelného zestárnutí a ochromení činnosti. Naopak je nutno přijmout daný stav jako fakt a východisko pro další rozvojové záměry,
- zřetelně je třeba definovat povinnost OV KSČM pomoci základní organizaci tam, kde je zřejmé, že je to právě účast zástupce okresního orgánu, která umožňuje, aby členská schůze splnila své poslání. Zejména tam, kde se činnost odvíjí od osoby předsedy ZO; jednou ze zásad kádrové práce je "rozmísťování kádrů", proto by mohlo v odůvodněných případech a se souhlasem členské základny i OV KSČM docházet k pověřování schopných členů řízením jiných organizací;
- otevřena byla možnost zakládat na základě místních podmínek ZO "nového typu" spojující politickou, profesní a zájmovou činnost, zatím chybí hlubší zkušenost;
- pokud jde o placení členských příspěvků, nejde jen o neplnění této zásadní povinnosti, ale i o naprosto neodůvodněné rozdíly mezi jednotlivými OV a ZO KSČM. Panuje shoda v tom, že soustavná a pravidelná pozornost je zde nezbytná a že jakákoli úleva, kterou platné zásady umožňují, musí být uplatňována jen po projednání a souhlasu

celé ZO;

- přesto sílí hlasy volající, aby si strana "nelhala do kapsy" a aby právě v zájmu zvýšení přehlednosti o akceschopných ZO byl jejich počet redukován snížením počtu nefunkčních organizací, samozřejmě při zachování určité etiky k dlouholetým členům, kteří nejsou schopni plnit požadavky;
- tento výčet námětů není vyčerpávající, situace se liší podle míst, okresů a krajů, ale základní požadavek členské základny je nesporný: věnovat se intenzivněji oživení strany a dalšímu zvýšení aktivity jejich orgánů.

Okresní organizace KSČM, její samosprávný orgán, okresní konference a volený OV je i nadále nezastupitelná v organizační struktuře strany. Je tomu tak jak z hlediska požadavků na povinnosti dané stanovami z hlediska politicko-organizačnického zviditelnění strany na veřejnosti a další činnosti v působení na občany.

V diskuzi před Celostátní konferencí KSČM byla i v tomto směru otevřena řada otázek, které byly shrnuty do dokumentu "Východiska a náměty ke stylu a metodám, formám a řízení stranické práce". To se nesporně musí odrazit i v úvahách o dalším zefektivnění organizační struktury a vyšším nasazením funkcionářů a aktivu strany.

Názory se soustředily na příklad na tyto otázky:

- Jak posílit úlohu pléna OV KSČM intenzivním zapojením všech jeho členů do konkrétního plnění úkolů, prohloubit kolektivní styl a dělbu práce členů orgánů, včetně odpovědnosti za svěřené ZO. To staví před řadu OV požadavek vyšší náročnosti na výběr členů OV a často i zúžení počtu členů OV.
- Jak zabezpečit přenos informací a kvalitu realizace přijímaných usnesení, pravidelnost v práci se zastupiteli v obcích. Zaměřit se na obce, kde není ZO KSČM ani stranická skupina, případně kontaktní osoby.
- Celý souhrn požadavků v oblasti propagační a agitační práce by měl mít jasné poslání a měl by být spíše permanentním zájmem než jen cílem kampaní.
- Zavést systém a účinnější formy do práce vedoucích funkcionářů OV KSČM. Tento požadavek však naráží na kádrovou situaci a na ekonomické limity v možnosti honorovat uvolněné pracovníky (předsedy OV) na úrovni průměrné mzdy.
- Postupně převládá poznání, že situaci je třeba řešit adekvátně ke konkrétním poměrům a možnostem v jednotlivých okresech. Jednou z možných cest je získání pro funkci předsedy OV osoby s dalšími příjmy (důchodce, případně i OSVČ) nebo zvolit předsedu neuvolněného a podpořit jej vhodnou osobou, která by se za obdobných podmínek mohla organizačnické práci věnovat z jiné funkční pozice.
- Názory požadující striktně, že předseda OV musí být uvolněný, případně aby byl přímo pracovníkem ÚV KSČM /některé prvky těsnějšího propojení byly aplikovány/ jsou zatím v menšině. Nelze však vyloučit, že si situace postupně striktnější přístup vyžádá.
- Rostoucí požadavky na výkon funkce předsedy OV vycházejí z poznatku nezbytnosti větší samostatnosti, plánovitosti, schopnosti využívat elektronickou komunikaci a přitom být soustavně ve styku jak se ZO, tak s volenými zastupiteli za KSČM.
- Metody práce okresních organizací musí směřovat k upevňování pozice strany na veřejnosti, vyvolávat zájem o KSČM.

Nejintenzivnější diskuze se soustředily na téma pozice, úlohy a vlivu krajských stranických orgánů. Vznikly velmi odlišné názorové platformy při posuzování této problematiky a ukázalo se, že snahy vnutit určité řešení pod tlakem shora, bez získání podpory pro vlastní argumenty, nebyly účinné. Změnou ve funkci odpovědného místopředsedy ÚV KSČM došlo ke zmírnění animozit.

Potvrzuje to i průběh Celostátní konference KSČM, dala podporu určitému konkrétnímu formálnímu řešení, ale ke skutečné všeobecné shodě na správnosti přijatého řešení ještě zbývá mnoho udělat.

Přesto je nutné zdůraznit požadavek, který silně rezonoval mezi delegáty všech předchozích sjezdů. Projevům podceňování a znevažování úlohy Ústředního výboru KSČM jako nejvyššího kolektivního orgánu strany mezi sjezdy, je třeba zamezit.

Kvalita a odpovědnost zvolených členů se musí stát prioritou. Postupem doby stále se více relativizuje delegační forma vycházející z aritmetického zastoupení jednotlivých okresů a obvodů v ÚV (i pro nedostatek schopných a perspektivních kádrů) a přesouvá se stále více povinnost garantovat úroveň členů ÚV postupně na krajský článek. To však nemůže automaticky znamenat pouhý posun překonaných přístupů "o patro výše". Nelze pominout ani postupně sílící hlasy, že každý člen ústředního výboru strany je členem některé ZO, tedy má svoji okresní a krajskou příslušnost. A to je třeba respektovat bez ohledu na jeho současné, minulé, či připravované funkční zařazení.

Určitá forma "reformy shora", opatření vycházející z připraveného rozhodování sjezdu, která bude respektovat rovnováhu vnitřního života strany /to za prvé/, váhy jejich zastupitelů ve volených sborech /to za druhé/ i četných mimoparlamentních aktivit společně i se spojenci /to za třetí/ se bude moci opírat nejen o očekávání občanů skutečně stranických levici, ale i o jejich následnou podporu.

V organizační struktuře KSČM je ponechána stávající koordinační úloha krajských rad, resp. krajských výborů a zavádí se institut krajské konference.

Chybí dostatečný počet funkcionářů pro vytvoření krajského výboru, velmi často by docházelo k situaci, kdy by

funkcionář na úrovni KV řídil sám sebe na úrovni OV. Aby to fungovalo, musela by být alespoň část funkcionářů KV (předseda, místopředseda) profesionály, což není ekonomicky zřejmě zvládnutelné. Ale nikoli současně placenými předsedy OV, jak to je ve většině případů ve složení stávajících KR. Ale tam je to takto v pořádku, protože jde o koordinaci akcí, a to především voleb na krajské a celostátní úrovni. Ostatní činnosti vykonávají okresy zcela autonomně a těžko předpokládat, že jim v tom krajský výbor bude moci nějak výrazněji pomáhat.

Změna Stanov KSČM jako nezbytný krok v rozvoji organizační a akční jednoty strany

Již ve zprávě na VII. sjezdu bylo konstatováno, že KSČM má v podmínkách České republiky nejdemokratičtější stanovy. Tuto přednost si tento dokument zachoval i v období mezi sjezdy. Samotný tento fakt, který je účinným argumentem proti snahám vytlačit KSČM na okraj politického života, však nepostačuje k naplnění rostoucích nároků na schopnost naší organizace obstát trvale v situaci, kdy se politické poměry vyostřují a situace i vztahy ve společnosti vztahy rychle mění.

V období mezi sjezdy naopak zesílil požadavek, aby stanovy jako základní řídicí směrnice pro vnitřní život strany zabezpečily pevný základ soudržnosti i operativnosti jednotlivých článků. Zachovat schopnost reagovat v místních podmínkách samostatně, ale při disciplinovaném plnění jednotné stranické politiky určené mezi sjezdy nejvyšším orgánem KSČM, jejím ústředním výborem.

Ukázalo se, že objektivně existující složitost práce nižších, zejména okresních, řídicích článků stranické výstavby vyžaduje prohloubení informovanosti a koordinace. Rovněž trvale rostoucí politická úloha krajů a dopad této skutečnosti na práci orgánů KSČM není adekvátním způsobem zohledněna ve stanovách. Zájem členské základny na zdokonalování stanov KSČM je trvalý a projevil se i při přípravě celostranické konference, která dílčí úpravy stanov přijala. Dosavadní zkušenost přitom ukazuje, že jde o postupný proces, a proto by VIII. sjezd měl etapu aktualizace stanov završit.

Návrh změn předložený k vnitrostranické diskuzi před VIII. sjezdem je výsledkem kolektivního posuzování, jehož se zúčastnili zástupci všech krajů, vycházející z místních poznatků a doporučení. Navrhované změny stanov se nikterak nedotýkají programových cílů a charakteru strany. Zachovávají si schopnost účinně spojovat vnitrostranickou demokracii a samosprávnou aktivitu se stranickou disciplínou. Právě po tom volaly stranické organizace i členové již v předchozích obdobích.

Aby mohla strana plnit své poslání ve společnosti, musí být jednotná. Od dosaženého stupně jednoty strany se úměrně odvíjí její akceschopnost. Akční jednotota má dvě složky – ideovou a organizační. Ideově se komunisté sjednocují na základě programu a organizační jednotota vychází ze stanov strany.

Stanovy představují ucelený komplex základních principů a norem výstavby, vnitřního života a činnosti strany. Jsou v nich formulovány organizační zásady výstavby, podmínky členství, práva a povinnosti členů, pravomoci stranických orgánů a organizací, odpovědnost a způsob jejich práce. Konkrétní obsah stanov je historicky utvářen na základě soustavného sebepoznávání organizace a vnitřního života strany a realizace jejího programu. Obsah stanov je do značné míry závislý na podmínkách, ve kterých je strana objektivně nucena svoji činnost uskutečňovat, a proto také stanovy doznávají, v souladu s vývojem, určitých změn, které projednávají sjezdy, nebo celostranické konference.

V uplynulých dvou desetiletích měly na obsah Stanov KSČM vliv vnější podmínky, spočívající zejména v obnově kapitalismu v ČR a v potřebě čelit tlaku antikomunistických sil. Rovněž docházelo ke změnám v územně správním uspořádání. Vnitřní podmínky pak souvisely, zejména, se změnami v početním, věkovém i sociálním složení členské základny. Podstatný vliv měly i ekonomické, organizační a kádrové podmínky. Tyto aspekty průběžně ovlivňovaly obsah Stanov KSČM. V období mezi VII. a VIII. sjezdem strany byla zásadní změna provedena na Celostranické konferenci v roce 2010. Zde došlo k přizpůsobení krajského článku územně správnímu uspořádání a současně k racionalizaci systému výstavby stranických orgánů a organizací. Bylo vyřešeno dosavadní nepřirozené postavení krajských organizací.

Celostranická konference provedla dílčí změny a zároveň uložila připravit pro jednání VIII. sjezdu KSČM komplexní a vyvážený návrh změn Stanov KSČM. Tento návrh byl jedním z hlavních témat předsjezdové diskuse a všichni členové strany měli možnost se k němu vyjádřit jak na výročních členských schůzích základních organizací, tak na následných konferencích.

V nově navrhovaném znění stanov je podstatné, že se předpokládá zachování názvu, územní působnosti a sídla KSČM. Zásadní význam má nezměněný programový cíl a charakter strany.

Zachována je i podstata principu členství ve straně. Navrhované dílčí změny mají za cíl zefektivnit postup při řešení situací, kdy dochází k pozastavení a zániku individuálního členství.

Část vztahující se k vytváření a činnosti orgánů KSČM vymezuje územní a samosprávné principy. Současně je odstraněna asymetrie, vyplývající z dřívějšího nepřirozeného postavení krajského článku.

U základních organizací KSČM nedochází k podstatnějším obsahovým změnám, rozšiřují se povinnosti výborů ZO.

Nově je zařazen článek ukládající okresním výborům řídit a organizovat v okruhu své působnosti volby, spolupracovat se senátory, poslanci a zastupiteli zvolenými za KSČM. Okresní výbory budou moci v okruhu své působnosti vyhlášovat vnitrostranické referendum.

Na krajské úrovni budou působit plnohodnotné samosprávné krajské organizace KSČM, se všemi příslušnými samosprávnými, řídicími, výkonnými, kontrolními a revizními orgány.

Ústřednímu výboru je nově dána povinnost svolat mimořádný sjezd KSČM i na žádost jedné třetiny krajských výborů.

Součástí požadavků na člena strany a disciplinované plnění jeho povinností musí být i placení členských příspěvků. Nadále je neúnosné tolerovat porušování této povinnosti, které obvykle souvisí s celkovou akceschopností příslušné základní organizace. Obdobně nelze evidovat existenci ZO KSČM tam, kde počet jejích členů klesl pod minimální počet. Příklady ukazují, že tam, kde se OV KSČM řešení situace energicky ujmou, lze dosáhnout obnovení činnosti organizace přijetím nových členů nebo účelným sloučením organizací tam, kde to má smysl (například městské obvody nebo spádové obce). Z požadavku daného stanovami nelze slevovat na úkor kvality práce. Praktická potřeba změn ve stanovách se koncentruje v zásadě do dvou oblastí.

Jednak je to zdůraznění významu členství v komunistické straně, kdy je potřebné, aby strana sama deklarovala vážnost stranické příslušnosti, nikterak neomezující demokratickou diskuzi, ale současně posilující vědomí dobrovolné kázně.

Druhou stránkou téže mince je jasné definování důvodů zániku členství, kdy je třeba jasně rozlišit zánik z jasné zdůvodněného rozhodnutí člena a zánik členství jeho ukončením stranickým orgánem v případě poškozování strany nebo za chování neslučitelné se stanovami a programem.

Nelze podcenit to, že stanovy strany mají pro veřejnost i důležitou vypovídací schopnost o straně samotné. Noví zájemci o členství v KSČM v nich mají doklad o možnosti svého aktivního uplatnění bez jakékoli diskriminace, pokud se ztotožní s programovými cíli strany a budou ochotni odhodlaně tyto cíle naplňovat, a to i v případných zhoršených podmínkách.

Dalším zásadním důvodem úprav stanov je potřeba dosáhnout potřebné funkčnosti stranických orgánů, kdy se musí zejména prohloubit odpovědnost řídicích článků všech stupňů za působení strany v teritoriu, schopnost reagovat na požadavky členské základny na potřebné úrovni a způsobilost odpovídajícím způsobem i organizovat účast strany ve volbách. Základem je schopnost prohloubit vztah mezi stranou a jí delegovanými kandidáty a zvolenými zastupiteli.

Neméně aktuálním požadavkem je překonání tendencí k tříštění sil a nekoordinovanému působení. Relativní autonomie okresních organizací sice vznikla objektivně, ale nyní je to ke škodě jednotného postupu, zvláště když některé okresy ztrácejí schopnost plně zvládat politické úkoly. Ukazuje se potřeba přiměřeně posílit a přesně vymezit kompetence územních článků, a to včetně jasného stanovení jejich oprávnění podílet se na tvorbě vyšších orgánů. Tento proces musí být jednotně řízen.

Potvrdily to i námítky při přípravě "Projektu dalšího rozvoje politického potenciálu členské základny KSČM a změny organizační struktury", které se týkaly vlivu subjektivizmu či určitého "lokál patriotizmu" při projednávání celokrajských otázek, a to včetně poznatků z průběhu některých volebních konferencí. V uplynulém období se tato otázka stala předmětem konfrontace názorů. Tendence k vytváření účelových meziokresních koalic, zbytečné třenic s mnohdy velmi osobním pozadím a podobné jevy mnohdy poškodily záměr koncentrovat síly v rámci ze zákona existujících krajů volebních. To vyvolalo u řadových funkcionářů znepokojení a viditelně oslabilo i autoritu centra.

Tím spíše musí být zájmem Ústředního výboru KSČM, jako nejvyššího orgánu strany mezi sjezdy, přesněji definovat postavení OV KSČM jako vnitřní organizační jednotky strany a vytvořit prostor pro převzetí nových kompetencí pro krajské články, včetně úlohy krajské konference a krajského výboru. Ukazuje se, že je nesmírně důležité vysvětlit podstatu připravovaných změn a nespolehat na to, že zásadní rozhodnutí mohou být prostě "prohlasována" byť i těsnou většinou. Tato představa byla jistě překonána v průběhu přípravy celostátní konference a kádrových změn na postech místopředsedů ÚV KSČM. Cílem je získat pro každé rozhodnutí, týkající se vnitřního života, širokou politickou podporu.

Placení členských příspěvků. Je stále otázkou, zda uvádět pro výpočet výše členských příspěvků procento (konkrétně 0,5%) z čistého příjmu. Nelze to totiž objektivně zkontrolovat, tak jak tomu bylo v minulosti přes mzdové účtárny. Proto si každý z členů vlastně stanoví výši příspěvku sám a to jak ze mzdy, tak z důchodů. Za základ výpočtu může být brána průměrná mzda a průměrná výše důchodu, případně minimální mzda nebo stanovena pouze minimální částka (nyní 20,- Kč) a výši příspěvku nad tuto částku si stanoví každý člen podle svých možností. Osvobození ze sociálních důvodů ponechat ve stávající podobě.

Vyhledávání, příprava a prosazování funkcionářů, plnění úkolů v oblasti kádrové přípravy

Činnost KSČM spočívá především v práci pro lidi, přičemž tuto práci provádějí konkrétní lidé. Lidský faktor je pro veškeré působení strany zásadní. KSČM si hluboce váží všech, kteří svůj život zasvětili prosazování komunistických idejí.

Spolu s tím oceňuje práci zásadových, obětavých a nezištných funkcionářů, snaží se jim vycházet vstříc a respektovat podmínky, v nichž působí.

V hodnoceném období došlo k výraznému posunu ve složení členské základny, funkcionářského aktivu a rezerv pro jeho doplňování. Současně však byl v podstatě zachován objem požadavků na kádrové zajištění funkcí ve straně, v zákonodárných a samosprávných orgánech i významných exekutivních funkcích. Proto dospěla Celostranická konference KSČM k závěru, že oblast kádrové práce vyžaduje samostatnou, zvláštní pozornost.

Dílčí otázky kádrového a personálního charakteru řešila samostatná usnesení ústředního a výkonného výboru. Mimořádný význam měly Zásady kádrové práce v KSČM, schválené 13. zasedáním ÚV KSČM. Tento dokument byl vypracován s ohledem na aktuální stav ve straně a současně byly při jeho tvorbě využity poznatky z tvorby Kádrového pořádku KSČM, který byl připravován již od roku 2005, přičemž však nikdy nebyl schválen ani předložen k posouzení ÚV KSČM. Smyslem Zásad kádrové práce v KSČM bylo odstranění dosavadní nekonceptnosti, nahodilosti a improvizace v této oblasti vnitrostranické práce. Uplatňování Zásad by mělo vést k naplňování komplexu úkolů. Zabezpečit v daných podmínkách co nejefektivnější organizování a řízení stranické práce na všech úrovních, základními organizacemi počínaje. Zachovat princip kádrových rezerv jako systém vyhledávání a vytipování členů (sympatizantů) strany schopných a ochotných v budoucnu vykonávat na příslušné úrovni svěřené stranické funkce, účastnit se voleb a vykonávat funkce jako zástupce KSČM v oblasti samosprávy, nebo pracovat z pověření strany v dalších orgánech a státní exekutivě. Zajistit, podle podmínek a možností, postupnou přípravu rezerv a průběžné zvyšování komplexní připravenosti k výkonu zastávané funkce, či funkce vyšší. Stanovit základní kritéria pro posuzování politické a odborné způsobilosti k výkonu funkce a současně i kritéria pro posouzení kvality výkonu funkce. Stanovit okruh stranických a veřejných funkcí, na které jsou kladeny nároky nad rámec požadavků, vyplývajících ze Stanov KSČM. Ze zásad kádrové práce v KSČM vyplývá řada dalších úkolů a požadavků. Vytvoření souladu mezi počtem a strukturou funkcí ve straně tak, aby schopnosti funkcionáře odpovídaly zastávanému pracovnímu zařazení a aby rozvoj jeho pracovních schopností s předstihem reagoval na proměnlivost požadavků na výkon zastávané funkce. Formování efektivního stylu vedení a zdravých mezilidských vztahů ve straně. Personální a sociální rozvoj funkcionářů strany, včetně rozvoje jejich pracovní kariéry, která povede k uspokojení z vykonávané práce a k rozvoji materiálních i nemateriálních sociálních potřeb. Vytváření příznivých pracovních a životních podmínek. Dodržování všech zákonů v oblasti práce, zaměstnávání a lidských práv, které by měly respektovat oprávněné zájmy pracovníků strany v pracovním či obdobném pracovním právním poměru. Pravidelné vzdělávání funkcionářů strany tak, aby byli připraveni na případnou změnu svého zařazení v rámci organizační struktury strany. Zkvalitnění přípravy lidí pro funkce v oblasti samosprávy, zákonodárných sborů i pro případnou činnost v exekutivních funkcích, zastávaných z pověření strany. Využívání zkušeností všech článků organizační struktury KSČM i komunistických zastupitelů. Postupné omezování kumulace funkcí tak, aby se dosáhlo zapojení většího množství členů a funkcionářů KSČM do stranické práce. Komplexní a systémový přístup ke kádrové a personální práci byl v hodnoceném období uplatňován zejména na úrovni nejvyšších orgánů KSČM. Na 11. zasedání ÚV KSČM bylo rozhodnuto o snížení počtu místopředsedů ÚV KSČM na 4. V návaznosti na toto rozhodnutí byla provedena reorganizace ÚV KSČM a jeho aparátu, s cílem zvýšit racionalitu a efektivnost činnosti ústředního výboru. Současně byly provedeny změny ve vymezení vnitřní dělby práce, zaměření činnosti a kompetencí vedoucích funkcionářů ÚV KSČM. Souhrn provedených změn byl promítnut do nového Organizačního řádu KSČM. Na úrovni nižších organizačních jednotek budou potřebné změny provedeny po VIII. sjezdu KSČM, v návaznosti na přechod k centrálnímu financování a tím i centrem zajišťované personální zabezpečení krajských a okresních článků. Je pravdou, že v personální práci na úrovni centra již 11. zasedání ÚV KSČM dne 19. 6. 2010 snížilo počet místopředsedů na čtyři a mimořádné zasedání ÚV KSČM zmocnilo Výkonný výbor ÚV provést změny ve vymezení vnitřní dělby práce, zaměření a kompetenci vedoucích funkcionářů ÚV KSČM. Na základě přijatého návrhu Zásad kádrové práce v KSČM, přijatého Výkonným výborem dne 14.1. 2011 a jejich následným projednáním a vlastními závěry na úrovni okresních výborů strany jsou položeny základy pro postupný obrat. Ovšem až v situaci, kdy se základ, tj. akceschopný aktiv, zúžil na minimum. Jak uvádí důvodová zpráva k tomuto návrhu, jde přitom o návrh výrazně redukováný, hlavně v oblasti požadavků na stupeň politické a odborné přípravy a předchozí praxi u nově nastupujících, uvolněných i neuvolněných funkcionářů. Nedořešena zatím zůstává otázka institucionální komplexní přípravy rezerv na vyšší funkce ve straně i ve volených orgánech politického systému. Přijetí Zásad kádrové práce a jejich ohlas v celé stranické struktuře dokládá aktuálnost tohoto kroku. Současně však se potvrzuje, že strana očekává od VIII. sjezdu KSČM i zřetelný odklon od postojů, které dosud přetrvávají a jež prezentují stranu jen jako místo pro "svobodnou diskuzi" bez schopnosti účinné akce a s rozvolněnou identitou. V okresních organizacích jsou Zásady kádrové práce přijímány tak, že cílem dokumentu je sjednotit postup orgánů KSČM, s cílem systematicky připravovat a maximálně využívat lidský potenciál k zabezpečení potřeb strany v dlouhodobém horizontu. Postupné kroky měly být rozvrženy do časového sledu tak, že jejich plnění mohlo být kontrolováno na okresních konferencích před VIII. sjezdem KSČM. Patří sem i zmapování rozložení vlivu KSČM. K tomu se místně vyhodnocoval především počet a akceschopnost členů, četnost sympatizantů v jednotlivých částech okresu a možnosti získání do řad KSČM. Posoudit míru vlivu stranických organizací a jednotlivých členů na své okolí, kriticky zhodnotit vliv existence ZO na volební výsledky, vyhodnotit možnost posílit stranu tam, kde vystupují konkrétní občané v duchu stranické politiky: dle možností je kontaktovat a trvale je informovat. Využít kandidáty, kteří kandidovali na kandidátkách KSČM ve volbách, udržet s nimi kontakt a k soustavné práci s nimi zvolit odpovídající postup a metody.

Cílem je jejich pomoc jak pro orgány a komise zastupitelských sborů, tak i pro činnost stranické organizace. Jednou z podmínek dlouhodobé úspěšnosti je pozornost věnovaná mladým členům strany a stupni jejich poznání. Zde jsou zkušenosti velmi alarmující. Představy zájemců o členství v KSČM jsou mnohdy velmi zjednodušené a mlhavé, zpravidla absentuje srozumitelný ideologický základ a vliv dlouhodobé nepřátelské propagandy bývá patrný.

Orgány a organizace strany chápou, že smyslem kádrové práce je konkrétní využití přípravy lidí, jejich výběr pro konkrétní činnost a včasné pověření. S ojedinělými tvrzeními, že kádrová práce vůbec a její řízení jsou relikty jakýchsi překonaných – ismů, se stranický aktiv ve své většině neshoduje. Výběr a přípravu kádrů proto musí řídit a organizovat

orgány KSČM. Nedílnou součástí kádrové práce musí být systém pravidelného objektivního hodnocení osob, které již vykonávají funkce. Uplatňovat odpovědný, citlivý a spravedlivý přístup tak, aby každý, kdo dostal důvěru a úkoly plní, vnímal tento zájem jako podporu, ale aby strana měla nástroje řešit negativní výsledky.

Smyslem koncepce kádrové práce je řádné osvojení jednotlivých jejích prvků s co nejširším okruhem předsedů ZO KSČM, členů výborů i jednotlivými komunisty. Je nutno čelit pasivitě a skepsi a hledat povzbuzení. Růst osobní autority představitelů strany v očích veřejnosti je nezbytnou podmínkou.

Má-li mít stranický funkcionář přirozenou autoritu uvnitř i vně strany, musí mít vedle přirozených dispozic (charisma), také výsledky v oblasti svého společenského působení. Jedná se především o práci ve volených funkcích v samosprávách (od PČR, přes KZ až po MZ), zde by mělo platit, že funkcionář strany musí být ochoten a hlavně schopen do takových funkcí ÚSPĚŠNĚ kandidovat a následně je dobře vykonávat.

Obdobně pak i v občanských a společenských organizacích. V tomto směru by měla být především zaměřena příprava kádrových rezerv pro funkce na všech úrovních, a to dlouhodobě, ne pouze jednorázové školení vždy před volbami. Opět by zde mělo větší roli sehrát naše odborné zázemí.

Vzdělávací a ideově výchovná činnosti v KSČM

Přesto nebo právě proto, že KSČM vykazuje ve vzdělávací, ideově výchovné činnosti, kádrové a ideologické práci značné nedostatky, což je potřebné si pro nezbytnou nápravu tohoto stavu přiznat, věnuje těmto otázkám VV ÚV KSČM každoročně pozornost. Zejména v posledních letech, vědom si naléhavé potřeby zlepšení tohoto úseku působení KSČM, schválil několik iniciativních návrhů.

V období mezi VII. a VIII. sjezdem KSČM, konkrétně v letech 2008, 2009, 2010 a 2011, byly VV ÚV KSČM schváleny čtyři dokumenty, mapující politické vzdělávání členů a sympatizantů KSČM v jednom konkrétním školním roce a představující návrh zaměření politického vzdělávání v dalším školním roce. Konkrétně se jednalo částečně o "Hodnocení průběhu politického vzdělávání členů a sympatizantů KSČM v roce 2007-2008 a zaměření politického vzdělávání v roce 2008-2009 a v dalším výhledu," vzaté na vědomí a přijaté 2. jednáním VV ÚV KSČM dne 11. 7. 2008, o "Hodnocení průběhu politického vzdělávání členů a sympatizantů KSČM v roce 2008-2009 a zaměření politického vzdělávání v roce 2009-2010 a v dalším výhledu," schválené a vzaté na vědomí 14. schůzí VV ÚV KSČM dne 17. 7. 2009, o "Hodnocení průběhu politického vzdělávání členů a sympatizantů KSČM v roce 2009-2010 a zaměření politického vzdělávání v roce 2010-2011 a v dalším výhledu," jež přijalo a schválilo 28. zasedání VV ÚV KSČM dne 6. 8. 2010 a o "Hodnocení průběhu politického vzdělávání členů a sympatizantů KSČM v roce 2010-2011 a zaměření politického vzdělávání v roce 2011-2012 a v dalším výhledu," které vzala na vědomí a odsouhlasila 43. schůze VV ÚV KSČM dne 19. 8. 2011.

Chronologicky první materiál z r. 2008 se sice z námi popisovaného čtyřletí zaobírá pouze obdobím od květnového sjezdu r. 2008 do konce školního roku 2007/2008, vychází však z informací o průběhu politického vzdělávání, dodaných OV a KR KSČM. V případě vypracování dalších dvou materiálů z let 2009 a 2010 nebyl požadavek na zaslání těchto údajů od OV a KR KSČM z důvodů jejich vytíženosti realizací volební kampaně a obecně přípravou různých druhů voleb vysloven, za bernou minci posloužily dílčí informace ze stranické struktury a zkušenosti zaměstnanců oddělení pro odborné zázemí a vztahy k občanskému sektoru ÚV KSČM. Až časově poslední materiál z r. 2011 vychází opět z údajů zaslanych některými OV a KR KSČM a na rozdíl od všech předchozích dokumentů předkládá také plnění usnesení o zaměření politického vzdělávání v příslušném roce.

Dokument "Hodnocení" z r. 2010, ale zejména následný dokument vypracovaný a schválený o rok později, mimo jiné uváděl, že politické vzdělávání v pravém smyslu slova v KSČM neexistuje. Stávající průběh, často označovaný za "politické vzdělávání", byl označen "za předávání politických informací," doplněné o některé náročnější formy zvyšování ideově-politického a odborného povědomí členů a sympatizantů KSČM, které však byly spíše výjimkou než pravidlem. Lze říci, že v letech 2008-2012 tato situace nejenže pokračovala, ale postupně se zhoršovala. To je patrné i z odlišné intenzity odezvy nižších stranických orgánů na žádosti oddělení pro odborné zázemí a vztahy k občanskému sektoru ÚV KSČM na zaslání informací o průběhu politického vzdělávání v daném regionu v r. 2008 a r. 2011. Zatímco v r. 2008 zaslaly údaje o vzdělávání ve svém regionu tři KR KSČM (řada KR KSČM nevypracovávala celokrajské hodnocení, ale podílela se na vypracování informací z OV KSČM), 41 OV KSČM a z řady dalších OV KSČM byly k dispozici alespoň dílčí zprávy, tak r. 2011 poskytly potřebné informace pouhé tři KR KSČM a devět OV KSČM. Všechna "Hodnocení" v "mezi sjezdovém" období hovoří o zhoršujícím se průběhu i v případě předávání politických informací, což je způsobeno objektivními skutečnostmi a podmínkami – především vývojem členské základny (pokračování stárnutí, úbytek členů), ale také subjektivními nedostatky – absencí kádrové a ideologické práce, vzdělávání vlastních lektorů i z řad mladších členů a neexistencí lektorského sboru.

Za základní formu předávání politických informací v KSČM lze považovat "politické aktuality". Jedná se o krátké referáty s besedou, jejichž obsahem jsou aktuální vnitrostranické, domácí i zahraničně politické události často nabývající charakteru všeobecné informace o všem aktuálním. Tato témata se často prolínala i náročnějšími formami politické průpravy a přípravy členů a sympatizantů KSČM. Úroveň výběru, přednesu i obsahu politických aktualit bývá mnohdy velmi rozdílná, je dána kvalitou lektorů, v čemž mají výhodu zvláště větší města (Praha, Brno, Ostrava), kde byl a je výskyt lektorů podstatně vyšší. Poměrně velké rozdíly v předávání politických informací mohou způsobovat nemalé informační nerovnosti v členské základně KSČM, což se negativně projevuje v chápání jednotlivých problémů, postojů KSČM a na aktivitě členské základny.

Obsahovým podkladem "politických aktualit" bývaly nejčastěji Haló noviny, jejich pondělní příloha Naše pravda, v době své existence i Alternativy, v případě regionálních a komunálních problémů pak periodika tamějších stranických organizací. S postupným úbytkem počtu členů a se stárnutím členské základny KSČM v letech 2008-2012 se však lišila jeho četnost (předávání) a články stranické struktury, kde bylo realizováno. V některých krajských organizacích byly politické informace předávány nadále na úrovni členských schůzí ZO KSČM z úst předsedy ZO, člena výboru ZO KSČM nebo člena, popř. funkcionáře OV KSČM. Stárnutí členské základny a úbytek její početnosti se projevoval také v tom, že i předávání politických aktualit se, co do kompetencí, postupně přesouvalo do větších ZO KSČM, na porady předsedů ZO KSČM, či přímo na úroveň OV KSČM. Téma "politických informací" bývalo často určováno výkladem aktuálního dění buržoazními sdělovacími prostředky, jemuž někteří členové měli a mají tendenci po mnohaleté mediální masáži podléhat. V tomto případě jde také o vysvětlení postojů KSČM k aktuálním událostem, o často zavrhané, ale objektivně, na základě četných skutečností potřebné, "přesvědčování přesvědčených".

Některé OV KSČM pořádaly tzv. okresní aktivity, na nichž prostřednictvím především vlastních členů a funkcionářů, v některých případech i pozvaných hostů, seznamovaly zájemce podrobněji s vnitrostranickým děním, postoji KSČM k zásadním společenským otázkám, politikou poslaneckého klubu KSČM, včetně předávání přesného písemného znění zásadních vystoupení poslanců KSČM na půdě PS PČR. Je velmi důležité, že okresní aktivity sloužily také k seznámení členů a sympatizantů KSČM s přijatými dokumenty ÚV a VV ÚV KSČM, včetně materiálů oddělení pro odborné zázemí a vztahy k občanskému sektoru ÚV KSČM. Zájem o složitější odborná témata a stranické analýzy, týkající se nejdůležitějších aktuálních problémů pro KSČM cílových tříd a sociálních skupin, byl však nevelký, stejně jako obecný zájem o materiály odborného zázemí ÚV KSČM, který v "mezi sjezdovém" období spíše klesal. Zodpovědnost za tento stav nese jak nedostatečná schopnost části aparátu ÚV KSČM dostat tyto materiály, jejich východiska, nejen mezi členy a sympatizanty KSČM, ale i do široké veřejnosti, zkrátka zásadní nedostatky v činnosti agitační a propagační, ale také neochota některých funkcionářů na okresních a krajských úrovních, kteří mají dokumenty k dispozici, seznamovat s nimi členskou základnu a veřejnost.

V rámci OV KSČM, ale i na úrovni MěV, místních výborů či větších ZO KSČM, probíhaly také prakticko-politické a odborné besedy s europoslanci, poslanci, senátory, zastupiteli či s vedoucími funkcionáři KSČM.

V náročnějších formách vědomostní i praktické přípravy členů a sympatizantů KSČM pokračovala především Středočeská krajská rada KSČM v rámci Středočeské univerzity funkcionářů (SUF), přejmenované v červnu r. 2011 na Sobotní univerzitu Jana Švermy (SUJŠ). Lze říci, že středočeský příklad byl jediným relativně systematickým, pravidelným, opakujícím se, koncepčně i lektorsky propracovaným nástrojem na vzdělávání členů a sympatizantů KSČM, podávající teorii i praxi z marxisticko-leninských pozic. Velkým pozitivem bylo nedávné zapojení Pražské rady KSČM do tohoto projektu, zájem o něj projevený vedoucími funkcionáři a odborníky z jiných krajů (Plzeňský kraj, Pardubický kraj, Královéhradecký kraj), jakož i zapojení studentů ze vzdálenějších míst republiky do vyučovacího cyklu tehdy ještě SUFu.

Zaměstnanci a zástupci odborného zázemí ÚV KSČM, poslanci, funkcionáři a straničtí odborníci se účastnili rovněž tradičních diskusních čtvrtků pod patronací MěV KSČM Brno-město a také diskusního klubu při OV KSČM Teplice.

Po celou dobu a přes opakované snahy se nepodařilo vytvořit a realizovat koncept stranického internetového vzdělávání, což bylo způsobeno omezenou internetovou gramotností relativně staré členské základny, ale také absencí instituce, která by se takovou činností zabírala. U těch členů strany, kteří se na síti pohybují, převažuje kritický vztah k obsahu a podobě oficiálního webu KSČM. Iniciativně a aktivně působil v oblasti internetové komunikace zejména KSV s pravidelným rozesíláním zajímavých článků a materiálů. Ostatní formy působení na členy a sympatizanty KSČM byly používány především na základě dobrovolnosti a vůle jednotlivých stranických organizací, bez centrální koordinace, kooperace, pomoci, ale také bez možnosti potřebné zpětné vazby.

Obsahem zaměření předávání politických aktualit i náročnějších forem politického vzdělávání, byly zejména aktuální vnitrostranické, vnitropolitické a mezinárodně politické problémy, významná výročí v historii komunistické strany i našeho národa. Ve školním roce 2008/2009 se týkaly zejména krajských a senátních voleb, porovnání základních principů krajských volebních programů KSČM a jiných stran a také studia VIII. sjezdem schválených dokumentů, zejména "Zaměření politiky a hlavních úkolů KSČM v období mezi VII. a VIII. sjezdem. O rok později byl pro školní rok 2009/2010 ke studiu doporučen volební program KSČM pro předpokládané volby do PS PČR, jeho srovnání s volebními programy ostatních stran, materiály ke 20. výročí převratu r. 1989, k výročí okupace Československa nacistickým Německem a vypuknutí druhé světové války v r. 1939. V roce 2010 schválil VV ÚV KSČM, coby základ stranického vzdělávání pro školní rok 2010/2011 mezi základními doporučenými tématy, závěry Celostranické konference z června r. 2010, dějiny komunistického a dělnického hnutí v Československu v souvislosti s 90. výročí založení KSČ, alternativní koncepci sebeobrany vykořisťovaných a zbídačovaných lidí proti tzv. reformám vládnoucí moci, či diskuzi o "Socialismu v 21. století". Ve školním roce 2011/2012 mohou zájemci v rámci vnitrostranického vzdělávání studovat programové dokumenty VIII. sjezdu KSČM, principy výstavby komunistické organizace v kapitalismu, přístupy KSČM k asociálním vládním pěti tzv. reformám či postavení a vztah KSČM k mimoparlamentnímu dění a sféře. Tyto úkoly byly v rámci objektivních i subjektivních možností plněny, témata byla přednášena a byly k nim zhotoveny podkladové materiály. V řadě ZO, OV či případně KR KSČM navíc probíhaly z vlastní iniciativy připomínky místních i celostranických či celostátních významných výročí (osvobození, vznik KSČ v místě, památníky sociálních bojů, nacistických represálií a jejich obětí, významní rodáci apod.), stejně jako připomenutí významných dnů komunistického a dělnického hnutí v

roce, to vše relativně často doplněné o odborné přednášky, besedy či diskuze (MDŽ, Svátek práce, MDD, VŘSR).

Oddělení pro odborné zázemí a vztahy k občanskému sektoru ÚV KSČM se po dlouhá léta neúspěšně pokoušela předkládat rozličné koncepce, které by vedly ke vzniku vzdělávací instituce ÚV KSČM a zahájily by skutečně plnohodnotné politické vzdělávání členů a sympatizantů strany. Tyto snahy však pokaždé ztroskotaly na nedostatečném zájmu, ale i na objektivních nedostatcích možností většiny OV KSČM a KR KSČM. Z toho důvodu se oddělení pro odborné zázemí a vztahy k občanskému sektoru ÚV KSČM rozhodlo vypracovat ve spolupráci s Klubem společenských věd (KSV) koncepci vzniku vzdělávací instituce, která by byla vybudována iniciativou právě zmíněného KSV a odborného zázemí ve spolupráci s dalšími odborníky KSČM, regionálními organizacemi KSV, ale zejména s OV a KR KSČM. Tato koncepce byla odsouhlasena, včetně nástinu finanční rozvahy, 43. schůzí VV ÚV KSČM dne 19. 8. 2011 a v současnosti se na ní pracuje.

Masové sdělovací prostředky a KSČM

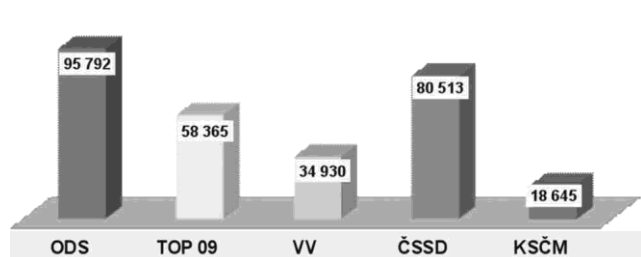
Uvedené období lze s určitou nadsázkou nazvat obdobím, kdy výrazně posílil vliv a moc mediokracie, a to do té míry, že právě média a reklamní agentury dokázaly na úkor existujících opozičních stran u voličů prosadit 2 nové - zcela účelově založené strany až do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. TOP 09 - jako „modernější a mladší“ demokratické, konzervativní strany, která si do vývěšního štítu dala obhajobu zájmů samospráv (starostů) i modernějšího pojetí křesťanské demokracie. Věci veřejných – business modelu strany, která se opírala o moderní slogany, zdánlivě řešící celospolečenské problémy, ale zároveň se snažila stát se i stranou podnikatelů a zaměstnavatelů.

Byla to především média, která velice výrazně pomohla těmto subjektům „ošálit“ voličskou veřejnost a udržet moc pravici. A to bez ohledu na to, že se tyto, zprvu „virtuální“ politické strany opíraly v prvním případě o ex-politiky (Karel Schwarzenberg – Strana zelených, Miroslav Kalousek a další poslanci – dříve KDU-ČSL) a ve druhém případě o mediálně známého publicistu a plejádu politicky nezkušených, ale podnikatelsky uvažujících spíše mladých lidí.

Právě média dokázala smazat u občanů případnou kritiku toho, že řada vedoucích politiků v obou zmíněných subjektech buď figurovala v předchozích pravicových vládách, nebo měla různé osobní skandály. Klíčový vliv na to měly televize, jejichž moderátoři neúnavně opakovali demagogická tvrzení těchto 2 stran o nutnosti šetřit, o nových nezkorumpovaných politicích apod. I když se tomu pokoušela např. ČSSD čelit i velmi drahou masivní inzercí s informacemi, např. o drahém časopise VZP vydávaném R. Johnem či dalšími podobnými inzeráty, proti působení elektronických médií, zejména televize, ale i Facebooku, byl tisk velmi slabou zbraní.

Je potřebné uvést, že stejně jako dokázala většinová média vytvořit volební subjekty předchozích vládních koalic (US-DEU nebo Stranu zelených), posléze je postupně odsunovat z centra mediální pozornosti. Došlo k tomu především u Věci veřejných, kdy následná politická praxe těchto stran se ukázala jako neudržitelná a média zprvu „opatrně“, později ve snaze být jakoby objektivnější, začala občanům ilustrovat, co tyto články vládní koalice skutečně znamenají. Přesto celková mediální pozornost věnovaná těmto stranám je mnohonásobně vyšší, než parlamentně silnější KSČM. Srovnání za 2. čtvrtletí r. 2011 (II. pololetí) a I. čtvrtletí roku 2012 jasně ilustruje dominanci mediální pozornosti stranám vládní koalice, které i v případě TOP 09 (téměř trojnásobek mediálních materiálů) a Věci veřejných (téměř dvojnásobek materiálů) převyšují počet článků, zpráv a informací o KSČM.

Celková medializace parlamentních stran (1.6.2011-31.3.2012)

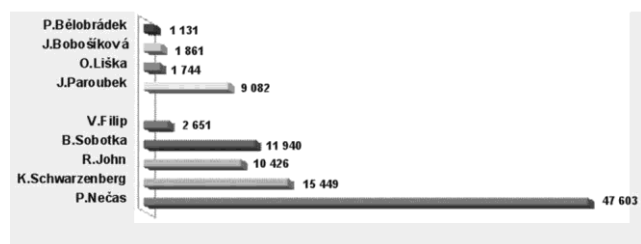

Medializace neparlamentních stran za uvedené období je ještě nižší, než stran zastoupených v Poslanecké sněmovně. Deset tisíc mediálních materiálů překročila jen strana Jiřího Paroubka Národní socialisté-LEV 21 (10 012 materiálů).

Ostatním subjektům: KDU-ČSL (8085 zmínek), Suverenita (6 602) a Strana zelených (5 179) věnují média výrazně méně pozornosti.

Poněkud jiná je situace v medializaci předsedů výše uvedených politických stran, Petr Nečas, zcela jasně dominuje – ostatní členové koaliční vlády – předsedové dalších jejích stran výrazně zaostávají.

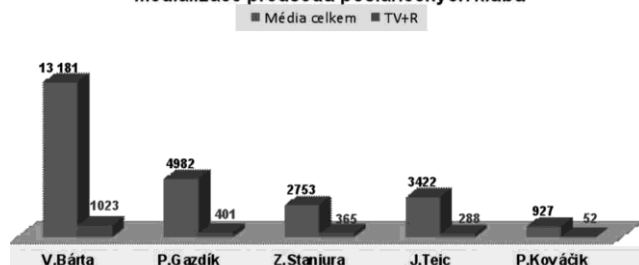
Medializace předsedů politických stran (1.6.2011 - 31.3.2012)

Medializace předsedy naší strany je jednak nejnižší z představitelů stran, které uspěly ve volbách 2010 do Poslanecké sněmovny a nepřevyšuje ani výrazně počet mediálních materiálů předsedů neparlamentních stran, kterým média dávají procentuálně větší prostor, než jejich stranám.

Že nejde pouze o náhodu, potvrzuje i přehled mediální pozornosti, která je médiu všech typů věnována předsedům poslaneckých klubů politických stran v Poslanecké sněmovně. Přestože je Pavel Kováčik jeden z vůbec neaktivnějších poslanců z hlediska četnosti parlamentních vystoupení, média mu dávají výrazně menší příležitost. V období, které je statisticky analyzováno, se to zcela průkazně týká jak celkového počtu mediálních materiálů ve všech typech médií, tak i v medializaci audiovizuálních médií – televize a rozhlasu.

Medializace předsedů poslaneckých klubů

Uvedené statistiky pouze faktograficky potvrzují, že média věnují KSČM, i když je od r. 1990, kdy byla „de facto“ založena, nepřetržitě parlamentní stranou, jen velmi malou, spíše nedostatečnou, pozornost. A to včetně veřejnoprávních médií. Nemluvě už ani o vyznění mediálních materiálů a kampaní proti naší straně.

Na této situaci, která se promítla i do některých aktivit zaměřených proti KSČM, je velmi závažný především fakt, že mediokracie se tím utvrdila v přesvědčení o své výlučné moci. O tom, že může prosadit cokoli, určovat, koho z vedení jednotlivých stran tzv. odstřelí nebo naopak podpoří. Tato zesílená manipulace s veřejným míněním je velmi nebezpečná a je také velmi složité jí čelit.

Pokud jde o vztah ke KSČM, situace se v médiích – až na určité výkyvy – ani v hodnoceném období zásadně nezměnila. Částečná blokáda informací o KSČM v období mezi VII. a VIII. sjezdem přetrvávala, KSČM se dostávala do médií srovnatelně mnohem méně než další opoziční strana - ČSSD, která byla i v tomto období, zejména v televizním zpravodajství, dlouho a velmi často citována jako jediná opozice. Přitom z hlediska počtu i obsahu mediím rozšířených reakcí, stanovisek a komentářů za ČSSD rozhodně KSČM nezaostává. Teprve od 2. čtvrtletí r. 2011 se tato situace začala měnit k lepšímu – zřejmě v souvislosti s vývojem nálad veřejnosti, promítajícím se i do rostoucích preferencí KSČM, což média nemohou zcela přehlížet. Některé klíčové návrhy KSČM (typickým příkladem byl návrh zákona o nájemném) však byly médiu do té doby prakticky úplně zamlčovány.

Nutno zdůraznit, že udržení stavu publicity KSČM na dané úrovni se dařilo v období mezi sjezdy i díky prostředkům vynaloženým na Public relations a inzerci. Bez toho by byla situace horší. Pravice, ale i ČSSD, se v tomto období snažily všemi prostředky maximálně omezit vliv KSČM, která jim v období zhoršující se sociální situace stále více překáží, neboť za těchto podmínek roste její potenciál i navzdory zesílené antikomunistické kampani. Tato kampaň naopak začíná být kontraproduktivní – občanům rozhořčeným na vládní struktury totiž připomíná, že KSČM není „jako oni“. Situace se však vyvíjela – některá média postupně začala přecházet od pasivního způsobu „boje“ proti KSČM k aktivnímu zřejmě poté, co usoudila, že pasivní omezování informací nestačí, protože i navzdory němu KSČM ve volbách vždy obhájila pozice parlamentní strany. Zatímco ten první spočíval pouze ve značné mediální blokáde kombinované s negativní prezentací minulého režimu, na což už byla KSČM i její voliči za 20 let víceméně zvyklí, tomu druhému se odolává hůře. Spočívá ve snaze hledat s větší znalostí situace ve straně vnitřní konflikty a tyto konflikty pomáhat rozvíjet a eskalovat. A také více vyhledávat možnosti negativní publicity, spojené s aktuální činností strany, byť jde mnohdy o zjednodušené či zkrácené informace. Cílem je odvrátit od KSČM levicového voliče a zároveň dosáhnout toho, aby se strana zaměřila na své vnitřní problémy a ochromila se její schopnost působit navenek.

Už bezprostředně po VII. sjezdu se jeden deník o hledání takového konfliktu pokoušel a jeho zástupce oslovoval dokonce i předsedy některých okresních výborů strany, ale bez úspěchu. Od některých novinářů jsme dostávali obdobné informace průběžně, naposledy i v létě tohoto roku (např., že dostali za úkol oslovit představitele různého

názorového spektra v KSČM a napsat o vnitřních konfliktech ve straně směrem k přibližujícímu se VIII. sjezdu, protože KSČM podle průzkumů příliš narostly preference).

V některých případech šlo dokonce přímo o cílené provokace. KSČM si dokázala i v této složité situaci poradit, v případě mediálního útoku na dva místopředsedy reagovala okamžitě, a tím zabránila tomu, aby se podařilo dlouhodobě její pozice ohrozit. I bývalý místopředseda, poslanec J. Dolejš, na něhož – jako jednu z osobností v očích veřejnosti obecně reprezentujících pozitivní změny v KSČM - byla zřejmě provokace směřována především, již svou pozici znovu obhájil ve volbách. V daleko větší míře se také v období od VII. sjezdu začala kritická pozornost médií zaměřovat na „nižší patra“ politiky. Odolnost našich zastupitelů vůči lákadlům korupce i jejich ostražitost i vůči možným chybám z neznalosti je a bude proto jedním z velmi důležitých faktorů i do budoucna. Podle dostupných informací v některých médiích v tomto období posílila i vnitřní cenzura. I to máme průběžně potvrzeno osobními informacemi od některých novinářů, kterým nebylo umožněno zveřejnit konkrétní informaci, která by KSČM ukázala v „příliš“ pozitivním světle. KSČM k tomuto vývoji samozřejmě nepřihlížela nečinně. Podávala opakovaně, ve větší intenzitě, stížnosti radám pro mediální prostředky, a to i na případy, kdy nás např. televize vynechávala ve výčtu opozičních návrhů v hlavním zpravodajství. V řadě případů nám daly rady slovně za pravdu, ale bez následného efektu, ale v některých případech se nám podařilo dosáhnout změny. Největším viditelným úspěchem je, že nás TV Prima opět začala zvat do svého diskusního pořadu, poté, co jí byla Radou pro rozhlasové a televizní vysílání vyčtena diskriminace jedné z parlamentních stran. Jak bylo výše uvedeno, prezentace KSČM v médiích měla i v období mezi sjezdy výkyvy. Kolísala podle aktuální politické situace. To není nový poznatek, zejména před volbami k tomu docházelo i dříve. Kromě pořadů, do nichž jsou ve veřejnoprávních médiích k předvolebním diskusím zvány všechny politické strany, a anket, kde stejným způsobem poskytují politickým stranám prostor tištěná i internetová média, se nám opět v závěru volebních kampaní nedařilo dostat jinak, než formou inzerce či Public relations, ale zejména poslední měsíc před volbami většinou už jen přes inzerci. Je pravděpodobné, že média takto postupují i vůči jiným stranám, podle neověřených informací údajně např. ČSSD vynaložila nejméně 1/3 svých volebních nákladů právě na toto působení. Média si tak, mj. na úkor stálého zvyšování nákladů volebních kampaní, výrazně zvyšují i své příjmy.

Stále více se potvrzuje, že bez vynaložených nákladů na inzerci či na nepřímou reklamu formou Public relations, jsou šance opozičního subjektu na publicitu omezené. Podle logiky médií má největší prostor vládní koalice, pak s určitým odstupem tzv. nejsilnější opoziční strana a teprve pak ostatní. (Ovšem ani v době, kdy KSČM po vládě Špidly a Grosse získala lepší volební výsledky než ČSSD, toto pravidlo média nevztáhla na KSČM.) Koho však není přes média vidět, ten jako by neexistoval. Vynaložení prostředků na tuto činnost se proto jeví i do budoucna jako nezbytné. Internet stále nenahrazuje v plné míře působení přes klíčové sdělovací prostředky, nenahradí televizi. (Jeho působnost se však za poslední roky postupně rozšiřuje zejména mezi mladými lidmi, kde klíčovou úlohu hrají sociální sítě.) Pokud porovnáme průběžné náklady KSČM na tuto činnost a náklady např. ČSSD, které byly např. v době voleb nejméně 6x vyšší (zřejmě ještě mnohem více), nedopadla nakonec KSČM v této soutěži špatně.

Důležité je však vyhodnotit celkový vývoj v tomto období a zejména okolnosti, které vedly k výkyvům v četnosti publicity KSČM i mimo volební kampaně. Mnohdy totiž nejsou zcela vázány na aktivitu samotné KSČM, ale i na jiné, politické okolnosti. Zatímco po volbách do krajských zastupitelstev média o KSČM psala a do jisté míry „strašila“ veřejnost možnými koalicemi KSČM a ČSSD (zřejmě s cílem odradit od tohoto kroku ČSSD v co nejvíce krajích), po volbách do obecních zastupitelstev média zvolila jinou taktiku - po dobu 2-3 týdnů následujících po volbách došlo naopak k téměř úplnému, dosud nezaznamenanému útlumu informací o KSČM - jako by KSČM neexistovala. V tomto období ještě doznívala tendence opozičně naladěných občanů dát přednost před „zavedenými“ stranami tzv. novým subjektům a je možné, že média k tomu motivovala i snaha dát volný průběh této tendenci i při sestavování povolebních koalic, aby z nich byla KSČM co nejvíce vynechána. Od května r. 2011 se prezentace KSČM začala mírně zlepšovat. Jde zřejmě o souběh více okolností – zčásti úspěšný výsledek opakovaných stížností na diskriminaci KSČM v některých médiích, ale hlavně vývoj situace ve společnosti. I když se média snaží modelovat veřejné mínění, nejdou proti němu. Vědí, že by tím ztratila důvěru veřejnosti. Počínající sociální bouře a rostoucí preference levice, včetně KSČM, je proto nutí do jisté míry tuto skutečnost respektovat.

Vedení KSČM se v uplynulém období věnovalo vyhodnocování prezentace KSČM v médiích velmi intenzivně. Jako samostatný pravidelný bod jednání byla tato problematika zařazena v r. 2010 i na program schůzí VV ÚV KSČM. Členové VV jsou od té doby pravidelně informováni o četnosti i obsahu prezentace KSČM, o krocích, které KSČM ke zlepšení situace činí a o dalších souvislostech. Zvláštní pozornost je při tom věnována případům negativní prezentace KSČM, s cílem vyvodit závěry, aby se příště podobné chyby neopakovaly.

Po celé uplynulé období byla vyvíjena snaha o rozšiřování publicity našich zástupců v parlamentu i zastupitelstvech, v době voleb i mimo ně, a to formou individuální pomoci kandidátům. Šlo jak o přípravu do médií, tak o pomoc při tvorbě autorských článků. Žel, přes provedenou individuální přípravu několik kandidátů do PS PČR v důsledku nezkušenosti s médii „naostro“ situaci zcela psychicky opět nezvládlo a jejich vystoupení bylo slabší. Opět se potvrdilo, že již prověřená schopnost všech vybraných lídrů komunikovat s médii je pro úspěšnost v mediální kampani před volbami klíčovou otázkou a že sebelepší profesionální příprava nenahradí zkušenost, nemusí stačit k překonání svazující trémy méně zkušeného kandidáta.

Od r. 2010, bezprostředně po volbách do zastupitelstev, byla zahájena spolupráce s krajskými zastupiteli, s cílem povzbudit jejich publikační činnost, pomoci jim při tom a zvyšovat počet příspěvků, které se nám podaří uplatnit i

v médiích bez vazby na KSČM. Zejména prostřednictvím internetových médií se to postupně začalo dařit, zhruba za půl roku se podařilo do této práce zapojit postupně všechny kraje. „Přisun“ těchto příspěvků obohatil i zdroje Haló novin.

KSČM se v uvedeném období zaměřovala i na zkvalitnění obsahu i struktury webových stránek. Struktura byla výrazně zjednodušena, aby na něm mohli uživatelé snáze hledat informace. Nové informace jsou doplňovány denně, kromě článků, které získává mediální úsek ÚV KSČM přímo od autorů a posílá je i do všech médií, čerpá se z rozhovorů a dalších článků Haló novin. Museli jsme omezit užívání ilustračních fotografií, ukázalo se, že i u fotografií, poskytovaných na internetu volně k použití, vzniká riziko s autorskými právy.

Došlo ke sjednocení práce na webových stránkách KSČM a poslaneckého klubu KSČM. Mediální úsek předkládá pravidelně kolegiu rovněž informaci o pohybu v registraci uživatelů a sympatizantů na webu KSČM, kde dochází ke stálému mírnému přírůstku zaregistrovaných. Rozšiřuje se tak okruh osob, které mohou být informovány prostřednictvím mailu o různých akcích a informace sami posílají dál. Funkčnost tohoto šíření informací jsme si ověřili díky poprvé narychlo vyhlášené akci „uvaříme vládu“, kdy se podařilo během 2 dnů získat na podporu akce cca 10 000 lidí. Do budoucna je třeba, aby se KSČM více zaměřovala na sociální síť, zejména s pomocí komisí mládeže. V nich je velký potenciál, který zatím nevyužíváme dostatečně. V uplynulém období jsme museli řešit i některé chyby, které se objevily s rozvojem webových stránek krajů – museli jsme např. vydat upozornění, že nelze kromě Haló novin, s nimiž to má KSČM sjednáno, stahovat na webové stránky OV ani KR články z jiných médií, protože některá to nevnímají jako určitou formu své propagace, ale jako využití služby, která by měla být zpoplatněna.

V průběhu uvedeného období došlo opakovaně, s cílem najít co nejlepší řešení, k reorganizaci úseků zaměřených na mediální práci, včetně tvorby webových stránek KSČM. V současné době práci, na které se zpočátku v různých odděleních podíleli 4 lidé, plní mediální úsek ÚV KSČM ve dvoučlenném obsazení, řízený přímo předsedou strany. S úsekem mediální politiky spolupracuje další pracovník, zařazený v rámci oddělení pro přípravu voleb a územní politiku, který pomáhá se získáváním publicistických příspěvků od zastupitelů. Celkový rozsah práce se přitom zvětšil, ale zvýšila se možnost vzájemné zastupitelnosti pověřených pracovníků a zvažuje se i rozšíření dalších aktivit zejména ve vztahu k sociálním sítím. Internet, webové zpravodajské servery, sociální síť jsou novým mediálním nositelem informací, na které je potřebné reagovat. Společnost mění svůj životní styl a životní způsob. Změny se posunuly od fyzické síly k extenzi smyslů člověka zraku a sluchu a prostřednictvím této extenze k mediaci komunikace, a to ve dvou směrech ke komunikaci mezi dvěma lidmi, telegraf, telefon, dálnopis, fax a prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků (masmédií) k jednosměrné komunikaci jednoho sdělovatele na neomezené množství lidí (film, rozhlas, televize). Dochází k medializaci životního pole, především jeho dvou složek sociální a mentální. Tím se vytvářejí předpoklady k další proměně společnosti.

Urychlení komunikace ve společnosti umožňuje sofistikovanější organizaci, spolupráci a vyšší komplexitu společnosti. Současně se také objevuje nebezpečí zneužití masového mediálního působení na velké masy lidí. Jde o zcela jinou kvalitu, než definují typy masové komunikace, kterou jsme si zvykli nazývat propagandou. Ta je však využívána a zneužívána i v politických systémech tradičně považovaných za demokratické.

Osobní počítač a internet představují daleko obsáhlejší paměť, která nikdy nemá sklerózu, počítač a internet netrpí účelovými výpadky paměti, s uloženými informacemi v podobě číselných databází, textů, videí, obrazů, fotografií, hypertextu, metainformací pracuje neuvěřitelnou rychlostí souběžně pro nekonečný počet uživatelů.

Někdy se však zapomíná, že všechny tyto operace prováděné počítačem a na internetu nejsou výrazem jeho inteligence, ale inteligence člověka vložené do softwaru. Ani ten nejlepší počítač není inteligentní ani tvořivý. Pokud si jsou uživatelé této skutečnosti vědomi a takto nové technologie používají, povětšinou pozitivně počítače a internetu převažují. Jestliže však tyto vlastnosti internetu jsou zapomenuty, ve vztahu člověk – počítač je člověk postupně degradován a redefinován v duchu počítače a jeho fungování na bázi nul a jedniček. V digitálním světě nul a jedniček není místo pro tvořivost, intuici, spiritualitu a vlastně pro většinu toho, co člověka dělá člověkem. Nikde není tak koncentrované černobílé vidění světa a zjednodušené uvažování, nikde není primitivní agresivita zastoupena v takové míře jako v diskusích na chatech k blogům a k článkům internetových deníků a časopisů.

Nikde nejde vývoj tak rychle, nikde tak zoufale neplatí, že „zítra již znamená včera“ jako v oblasti nových informačních a komunikačních technologií. Samozřejmostí se stal hypertext, multimédia a pokračující digitalizace, která umožní spojení všech médií.

Snaha „mlčet“ kolem aktivit KSČM, nezmiňovat pozitivní kroky, které by veřejnost ocenila, mediální (ale i parlamentní...!) pravidlo veta a tabu lze jako charakteristiku ilustrovat na více než rok se táhnoucí „cause“ vládní koaliční strany Věci veřejné, resp. jejich představitelů (V. Barty) a poslanců (Škárka, Kočí...). Ve chvíli, kdy předseda KSČM v dopoledním komentáři veřejnoprávní ČT 24 zcela zřetelně definuje po vynesení rozsudku aktivitu, kterou strana (a on osobně) ve věci možné ztráty „mandátu poslance“ předkládají opakovaně Poslanecké sněmovně od r. 1997, zní od oficiální večerní zpravodajské relace téže veřejnoprávní televizní stanice éterem pouze vyjádření předsedkyně PSP ČR z ODS – Miroslavy Němcové, která tuto naši poslaneckou zákonodárnou iniciativu, jako nepovedený „copyright“, oznámila ve večerní zpravodajské relaci ČT veřejnosti, a od té chvíle již je vše prezentováno jako záchrana zastupitelské demokracie z „dílny“ této vládní strany!

Úloha stranického tisku, rozhlasu a televizního vysílání při seznamování se s politikou KSČM

Média vlastnický i personálně spojená s KSČM mají nezastupitelný význam, který však, žel, není stále řadou členů KSČM doceňován. Samotná existence Haló novin, jediného levicového deníku v ČR, tj. fakt, že KSČM má vlastní mediální kanál, přitom do značné míry zaručuje, že nejsou informace o ní více blokovány jinými médii. Řada informací nám potvrzuje, že obsah Haló novin sledují denně úřady a také média. Zejména internetová verze Haló novin má srovnatelně velmi slušnou četnost. V průběhu období mezi sjezdy se vedení Futury a.s., i vedení redakce, snažily postupně, v několika etapách, realizovat takové kroky, které by výrazněji zvýšily zájem širší veřejnosti o tento deník, zlepšily jeho obsah i vzhled. Zároveň s tím proběhla i reorganizace redakce, a to s cílem dosáhnout takové její struktury, která bude co nejlépe vyhovovat danému záměru. Cílem bylo modernizovat vzhled novin, aby kvalitou grafiky nezaostávaly za jinými deníky, a také – a to především – dosáhnout takové změny obsahu, které co nejvíce pokryje různé potřeby a představy čtenářů, včetně požadavku na kratší, srozumitelnější zprávy, na co nejčastější doplňování zpráv o aktuální informace získané redaktory přímo od poslanců, zastupitelů, odborníků a dalších občanů, tak, aby noviny poskytovaly co nejšířší servis v co nejsrozumitelnější a nejpřitažlivější podobě. Poslední krok k této změně byl učiněn v polovině roku 2011, kdy došlo i k omlazení vedení redakce. Podle názoru představenstva Futury a.s. se začíná záměr dařit, byť se jeho počáteční realizace neobešla bez dílčích chyb. I podle poznatků mediálního úseku, který jednak denně úzce spolupracuje s vedením redakce při získávání publicistických článků od poslanců a zastupitelů, jednak pracuje i s obsahem Haló novin při doplňování novinek na webové stránky KSČM, se, prokazatelně ve větší míře než dosud, daří redakci doplňovat základní zprávy o vlastní informace získané přímo redaktory oslovením různých osobností.

Deník Haló noviny je v současné době kvalitou srovnatelný s jinými deníky, jak se však ukazuje, stále o jeho existenci řada občanů neví. V současné době je díky aktivitě vedení a.s. Futura deník běžně dosažitelný nejen v prodejnách denního tisku, ale také v obchodních řetězcích a na benzinových pumpách. Vedení a.s. Futura hledá další kroky, jak zajistit dostupné marketinkové kroky k další propagaci deníku a také ke zvýšení jeho dosažitelnosti i na venkově.

Vedle deníku Haló noviny Futura a.s. rozvíjí i multimediální úsek. Byla zřízena Haló TV a v činnosti bude pokračovat i Haló rádio. Na internetové televizi jsou např. aktuálně zařazovány tiskové konference KSČM, rozhovory s vedoucími představiteli KSČM na různých akcích, ale zároveň se připravují i rozhovory a reportáže na aktuální témata. Připravené materiály jsou využívány i na You Tube. Tato činnost se bude postupně dle finančních možností rozšiřovat a do budoucna bude zajištěna i úzká spolupráce multimediálního úseku s redakcí novin.

Příloha:

Postavení a význam odborného zázemí ve struktuře strany

Sekretariát místopředsedy ÚV KSČM pro odborné zázemí a vztahy k občanskému sektoru zahrnuje tyto organizační útvary :

Oddělení odborného zázemí a vztahů k občanskému sektoru

Úsek zabezpečuje činnost:

- Koordinační rady odborných komisí
- Centra strategických a teoretických studií (CSTS)
- Komise mládeže ÚV KSČM

Oddělení pro odborné zázemí a vztahy k občanskému sektoru poskytuje expertní – obsahový a informační servis pro vedení strany, Výkonný a Ústřední výbor KSČM, poslance, senátory v PCR a poslance v EP za KSČM. Zároveň úzce spolupracuje se SV-OM KSČM. Řídí činnost Koordinační rady odborných komisí ÚV KSČM (KROK), organizuje a koordinuje činnost odborných komisí a jejich sekcí. Podílí se na odborné a metodické pomoci odbornému zázemí v regionech, zejména ve prospěch krajských zastupitelů za KSČM.

Koncepčně pak odborné zázemí prostřednictvím oddělení pro odborné zázemí a vztahy k občanskému sektoru ÚV KSČM řídí a organizuje teoreticko-poznávací činnost strany, politické vzdělávání funkcionářů a členů KSČM. Připravuje návrhy programových a dalších obsahových dokumentů KSČM, podílí se na obsahové přípravě voleb a na zpracování podkladových materiálů pro agitaci a propagandu. Spolupracuje s Centrem strategických a teoretických studií KSČM (CSTS) z hlediska analýzy dějinných procesů a projekcí dalšího sociálně-ekonomického vývoje společnosti, včetně expertíz modelu socialismu, ale rovněž s občanským sdružením Klub společenských věd. Odborné zázemí strany plní odborné úkoly na úseku hospodářské a finanční politiky, sociální politiky, životního prostředí a ekologie, legislativy a lidských práv. Programově spolupracuje s úsekem mediální politiky a přípravy voleb, s úsekem pro komunální a občanský sektor politiky, s úsekem pro zahraniční, bezpečnostní a brannou politiku. Rovněž se podílí na přípravě jednání se společenskými, občanskými a mládežnickými organizacemi a sdruženími; na obsahově organizačním zabezpečení akcí ÚV KSČM v součinnosti s úsekem řízení stranické práce. K tomu organizuje a zabezpečuje: meziresortní koordinaci analýz, údajů a

obsahových výstupů v odborném zázemí ÚV KSČM; shromažďování a přípravu operativních i koncepčních podkladů, informací a stanovisek; poskytování odborné a právní poradenské činnosti; personální a materiální zajištění odborné práce. Odborné zázemí také rozpracovává priority programových (sjezdových) dokumentů do návrhů politických postupů v jednotlivých etapách, s důrazem na Sociální chartu.

Koordinační rada odborných komisí

Ustanovení Koordinační rady odborných komisí ÚV KSČM (KROK) vychází ze stanov KSČM a Organizačního řádu KSČM. KROK je stálým aktivem odborně politického a poradního určení. Je rozhodující součástí odborného zázemí strany pro zpracování obsahu strategie a taktiky, poskytování odborného servisu v oblasti koncepční i operativní činnosti.

KROK je složený z členů KROK, vedoucích sekcí a pracovních skupin, s přizváním zástupců Haló novin, je řízen místopředsdou pro odborné zázemí a vztahy k občanskému sektoru ÚV KSČM. Místopředsdovi jsou podřízeny všechny odborné komise, jejich odborné sekce a ad hoc vytvořené pracovní týmy. Specifické postavení přináleží odborné komisi pro zahraničně-politickou strategii, bezpečnostní a brannou strategii a komisi regionální a komunální strategie. Jejich odborná činnost je zabezpečována cílevědomou koordinační spoluprací místopředsdů pro řízení těchto úseků s odborným zázemím. Garanty koordinace jsou příslušná oddělení ÚV KSČM.

KROK realizuje odbornou činnost plánováním a koordinací úkolů, jakož i hodnocením dosažených výsledků. Řízení je uplatněno prostřednictvím vedoucích odborných komisí a sekcí. Operativní i koncepční úkoly jsou zabezpečovány tvorbou profesně odborných výstupů a stanovisek. KROK koncipuje priority činnosti, zabezpečuje tvorbu odborné databáze a koordinuje výstupy odborné tematiky k využití v PK KSČM v PS PČR a v práci senátorů KSČM v Senátu PČR, ve sdělovacích prostředcích a ve prospěch práce stranického aktivu. Ve vztahu k odbornému zázemí regionů, zejména odborníkům KSČM při krajských zastupitelstvech, by měl plnit funkci odborně metodickou a personálním propojením se podílet na odborné informační koordinaci regionů a centra, což se však v praxi daří naplňovat jen obtížným způsobem.

Za řízení odborné komise zodpovídá předseda komise, členy odborné komise jsou dále poslanci a senátoři PČR, kteří nejsou vedoucími sekcí, vedoucí jednotlivých odborných sekcí a strategický poradce, který je rovněž schvalován VV ÚV KSČM. Podle potřeby je jmenován tajemník pro organizační zabezpečení činnosti OK a vybrán nezbytný počet odborníků, jimiž se komise podílí na zabezpečení operativního dispečinku KROK.

Odborná sekce tvoří vnitřní strukturu odborné komise. V rámci svého odborného zaměření má charakter autonomní jednotky. Činnost odborné sekce řídí vedoucí odborné sekce. V případě, že není nutno zájmově a obsahově členit odborné komise, odborné sekce se nevytvářejí. Výjimku představují odborné sekce, které působí samostatně a nejsou součástí žádné OK.

Odborná ad hoc pracovní skupina se vytváří za účelem řešení specifické problematiky. Může mít krátkodobý význam – po splnění se rozpouští, nebo dlouhodobější význam jako paralelní součást některé odborné komise. V čele týmu stojí vedoucí, který je pověřen funkcí a řízen místopředsdou pro odborné zázemí a vztahy k občanskému sektoru ÚV KSČM.

Zázemí pro činnost KROK a odborných komisí ÚV KSČM je tvořeno personálním složením a materiálním vybavením oddělení pro odborné zázemí a vztahy k občanskému sektoru ÚV KSČM. Oddělení poskytuje obsahový, informační a organizační servis, připravuje personální návrhy a zabezpečuje průběžné začleňování odborníků do komisí a jejich sekcí. S ostatními odděleními ÚV KSČM a s vedením PK v PS PČR řeší především koordinaci odborné činnosti.

Odborné zázemí projednává a zabezpečuje úkoly KROK vyplývající, mezi sjezdy strany, ze závěrů zasedání ÚV KSČM a schůzí VV ÚV KSČM. Rozpracovává volební program do aktuální obsahové problematiky s návrhy na řešení. KROK se ve své činnosti řídí plánem práce na příslušné období zpravidla v souladu s plánem práce VV ÚV a ÚV KSČM.

- a) činnost má analyticko-koncepční charakter
- b) zabývá se úkoly aktuálního a střednědobého zaměření
- c) připravuje výběr a rozpracování obsahu priorit společenského života v politice KSČM
- d) zabezpečuje odbornou reakci na aktuální dění pro vedení strany a PK v PS PČR
- e) ve vztahu k PK PS PČR se podílí na expertní činnosti a přispívá k realizaci legislativní iniciativy, ke zpracování stanovisek a interpelací

Rozvoj odborného zázemí by měl být zabezpečován:

- aktivní spoluúčastí členů ÚV a VV ÚV KSČM na práci jednotlivých odborných komisí
- pravidelnou komunikací a účastí poslanců a senátorů na odborné činnosti
- propojením (organizačně, obsahově i personálně) s odborníky v regionech
- využíváním poznatků odborných klubů a kontaktních společenských organizací. To se však v mnoha případech z různých důvodů nedaří naplňovat, především díky zaneprázdněnosti některých poslanců, často chybí i vazba na zástupce regionů. To se však v poslední době zlepšuje i díky větší koordinaci s odděleními pro komunální politiku a volby.

Centrum strategických a teoretických studií

Centrum je odborným poradním orgánem ÚV KSČM, při čemž respektuje záměry, programy, projekty a plány činnosti strany. Je rovněž iniciátorem diskusí či teoretických zpracování témat přesahujících rámec stranického zadání. Prostřednictvím Koordinační rady odborných komisí ÚV KSČM koordinuje svoji činnost s odborným zázemím strany. CSTS je sborem odborníků převážně společensko-vědních oborů dobrovolně se angažujících ve prospěch řešení aktuálních i perspektivních problémů rozvoje společnosti. Spolupracuje s dalšími odborníky - členy KSČM, sympatizanty a jinými levicově a pokrokově orientovanými. Zajišťuje otevřené pojetí vědecké práce. Posláním CSTS je tvorba studií, statí a dalších materiálů, diskuse k nim a jejich oponování. Zabývá se výzkumem v oblasti především společenských věd a filosofie, s důrazem na syntetické zpracování vlastních poznatků i poznatků jiných pracovišť a formování koncepčních a strategických východisek politiky KSČM. Napomáhá rozvoji systematické poznávací, vzdělávací a propagandistické činnosti. CSTS analyzuje aktuální i předpokládané společenské jevy v ČR i ve světě ve vztahu k praktické politice KSČM; vyhodnocuje konkrétní poznatky o situaci ve společnosti, strategii a taktice strany a podílí se na tvorbě podkladů a doporučení pro KSČM, její orgány a zastupitelské kluby na všech úrovních; navrhuje témata určená k vnitrostranické diskusi a určená k dlouhodobé orientaci KSČM.

Komise mládeže ÚV KSČM

Komise mládeže ÚV KSČM je stálým poradním, iniciativním a metodickým aktivem ÚV KSČM pro otázky, na jejichž řešení závisí posilování vlivu strany mezi mladou generací. Komise mládeže zřizuje pro svou práci tematické sekce, jejichž okruh a zaměření může rozšiřovat a měnit v souladu a aktuálními potřebami. Komise při své práci spolupracuje s dalšími funkcionáři strany a jinými odborníky. Podle potřeby je přizývá na svá jednání k posouzení předkládaných návrhů nebo využívá podkladů, které pro ni externě vypracovali. Svoji činnost uskutečňuje v souladu se zpracovaným plánem práce, který schválí vždy na příslušný rok. Plán práce doplňuje a upřesňuje na základě podnětů stranických orgánů a připomínek jejich členů. Své návrhy a doporučení komise předkládá k posouzení a rozhodnutí orgánům ÚV KSČM. Předseda Komise mládeže ÚV KSČM se účastní pléna ÚV KSČM s hlasem poradním. Komise působí podle Stanov KSČM a v souladu se svým Statutem. Řídí se usneseními ÚV a VV ÚV KSČM a vlastním plánem práce, který z nich vychází. Komise mládeže ÚV KSČM jako poradní a iniciativní aktiv ÚV KSČM působí na úrovni ústředního výboru strany. Komise mládeže KR KSČM působí na území daného kraje, statut komise schvaluje příslušná krajská rada dle tamní situace a podmínek. Komise mládeže ÚV KSČM jim poskytuje účinnou metodickou pomoc. Komise zejména připravuje pro ÚV KSČM náměty na posílení vlivu strany mezi mladou generací; aktivně se podílí na realizaci usnesení ÚV KSČM a jeho VV k otázkám života mládeže a posílení vlivu KSČM v jejich řadách; pro potřeby ÚV KSČM a jeho VV posuzuje a konzultuje návrhy a iniciativy jiných úseků a stupňů výstavby strany i subjektů mimo struktury KSČM, vztahující se k otázkám života mládeže a posílení vlivu KSČM v jejich řadách a připravuje k nim svá vlastní doporučení; ve všech otázkách, na nichž závisí posilování vlivu KSČM mezi mládeží, aktivně spolupracuje s jinými úseky a stupni stranické výstavby a poskytuje jim metodickou pomoc; pořádá vlastní akce pro oslovení mladé generace, stejně jako své členy zapojuje do rozličných vzdělávacích a kulturních aktivit. Jak již bylo řečeno, odborné zázemí strany se skládá z odborných komisí, které se dále dělí na sekce. V jejich rámci působí odborný aktiv složený z členů a sympatizantů strany, ti jsou často delegováni jednotlivými kraji či okresy, není to však vždy pravidlem. V současné době je v působnosti odborného zázemí evidováno zhruba 200 odborníků z různých odvětví, jejich častým handicapem je však vysoký věk a většinou již slabý kontakt se současnou odbornou praxí.

1. Komise sociální strategie

sekce

- sociální politiky
- zdravotnictví
- školství
- bytové politiky
- kultury
- tělovýchovy

2. Komise hospodářské strategie

sekce

- hospodářské politiky a průmyslu
- zemědělství
- dopravy a spojů
- živnostenského a malého podnikání
- vědy a výzkumu

3. Komise strategie životního prostředí

4. Komise legislativy a lidských práv

5. Komise strategie bezpečnostní a branné politiky

sekce

- bezpečnostní politiky
- integrovaného záchranného systému
- branné politiky

6. Komise strategie zahraniční politiky

sekce

- evropských záležitostí
- spolupráce s levicovými stranami
- zahraniční politiky a diplomacii

7. Komise mládeže

sekce

- životního prostředí a udržitelného života
- médií a PR
- vzdělanosti
- zájmové činnosti

Činnost Střediska teoretických studií ÚV KSČM a jeho výsledky

Teoreticko-analytické pracoviště ÚV KSČM (TAP) se po VII. sjezdu KSČM v roce 2008 transformovalo na Centrum strategických a teoretických studií ÚV KSČM (dále CSTS). Stalo se především nositelem úkolu z usnesení VII. sjezdu, který zněl: "Stanovit konkrétní úkoly pro pokračování prací na dokumentu „Socialismus pro 21. století“, včetně diskuse v rámci mezinárodního komunistického hnutí”.

Za tímto účelem byl schválen "Harmonogram prací nad dokumentem Socialismus pro 21. století do VIII. sjezdu KSČM" zahrnující i priority práce CSTS nad dokumentem v jednotlivých letech. V první fázi prací došlo ke konsensu na struktuře a tomu odpovídajícím pracovním týmům a stanovení garantů za jednotlivé kapitoly. Každým rokem CSTS informoval VV ÚV KSČM o postupu prací.

Obsahová struktura sledovala logiku od obecně civilizačních problémů současného kapitalismu směrem k ekonomické prognóze socialismu, přes ekologické souvislosti, charakteristiku sociálního subjektu i politického systému, kultury a celé nadstavby až k mezinárodním souvislostem a cestám vývoje světa k socialismu.

Z možností CSTS vyplývá, že těžištěm práce se stalo sledování příslušné tematiky v jiných analýzách a studiích, její hodnocení z hlediska marxistické teorie a metodologie a na tomto základě zpracování vlastních základních závěrů a formulace textů. Určitou osou práce byly i odborné semináře, které měly shrnovat úsilí v jednotlivých oblastech, provádět jistou formu oponentury a zároveň poměřovat práci CSTS s mezinárodními zkušenostmi.

Podářilo se zorganizovat akce s mezinárodní účastí: konference "Problémy a zkušenosti mezinárodního levicového hnutí ve vztahu k socialismu a k situaci v Evropě" (listopad 2008), konferenci "Otázky samosprávného vlastnictví a možnosti podpory tohoto vlastnictví" (únor 2009), s účastí zástupce španělského samosprávného komplexu Mondragon a nakonec závěrečný seminář CSTS k poznatkům mezinárodního komunistického hnutí a českého levicového hnutí (listopad 2010).

CSTS pořádal také užší pracovní semináře, určené pro vybrané skupiny odborníků a diskuse k autorským materiálům. K podnětným výměnám názorů mezi členy CSTS o teoretických a metodologických problémech docházelo i prostřednictvím NETU. K teoretickým závěrům bylo využíváno také dílčích empirických sond, včetně ankety expertů ke vznikajícímu dokumentu S 21.

Příprava dokumentu S 21 probíhala vcelku v souladu s harmonogramem, k urychlení a zintenzivnění práce napomohla aktivizace činnosti redakční rady pro zpracování dokumentu, určeného pro prezentaci práce v předsjezdové vnitrostraní- ké diskusi od září 2011. Dalším plánovaným výstupem by měla být obsáhlejší knižní monografie k tématu S 21.

Ke způsobu práce CSTS patřila otevřená diskuse o různých hlediscích a alternativách. Postupně se tak vytvořila skupina "Za komunistickou alternativu", se specifickým přístupem, odrážejícím se v obsahu, struktuře a celkovém způsobu zpracování tématu S 21, která zpracovala obsáhlou monografii, s hlavní myšlenkou podpory participace a "samosprávného socialismu". S bližším porovnáním S 21, mj. i s těmito hledisky a závěry, se počítá v knižní monografii CSTS.

Centrum spolupracuje s řadou dalších struktur: s Klubem společenských věd, vedeným místopředsedou CSTS L. Vackem, s občanskými sdruženími, jako je Společnost pro podporu vědy a výzkumu (SPVV) vedená prof. J. Hudečkem, Společnost pro evropský dialog (SPED) vedená J. Málkem a napojená na alternativní evropskou síť "Transform", a spolupracující s levicovou německou nadací "Rosa Luxemburg Stiftung".

Členové CSTS se zúčastňují různých teoretických a ideologických akcí realizovaných vědeckými a odbornými pracovišti a organizacemi (AV ČR, vysoké školy, Masarykova demokratická akademie, Ekumenická akademie).

Sledují a aktivně se účastní debaty nonkonformních intelektuálů: nové iniciativy pro podporu společenských alternativ ProAlt, iniciativ vycházejících z komunitních hnutí - tzv. Alternativy zdola a zejména občanského sdružení pro levicovou teorii Socialistický kruh (SOK), vedeného M. Hauserem. Jednotlivci byli osloveni i v rámci iniciativy Spojenectví práce a solidarita vyhlášeného na 12. zasedání ÚV KSČM v listopadu 2010. CSTS připravoval i odborné podklady pro zajištění významných historických výročí, ustavil samostatnou pracovní skupinu zaměřenou na boj proti antikomunismu, zabýval se podklady pro politické vzdělávání ve straně a někteří členové CSTS působili i jako lektori politického vzdělávání KSČM. Činnost CSTS zahrnuje i publicistickou činnost stranických periodik. Zatím se nezdařilo vytvořit obecněji přístupný archiv prací CSTS, či založit jeho vlastní, snadno dostupný portál na internetu. Využíváno však bylo takových nových možností na internetových Britských listech, na "netových" platformách jako Marathon.cz, Referendum.cz a Vasevec.cz. Někteří členové CSTS publikovali i v odborných publikacích vydávaných akademickými institucemi. Ke zkvalitnění činnosti CSTS napomohla důsledná organizace činnosti, kterou se podařilo jeho vedení zavést. Poté, kdy - na podzim 2009 - odstoupil dosavadní předseda Rady ze zdravotních důvodů z funkce, byla tato otázka řešena dočasným pověřením a aktivizací celého předsednictva. Plénum Rady CSTS tvoří nyní 26 členů a sedm dalších spolupracujících odborníků "korespondentů". CSTS naléhavě pociťuje potřebu získávat mladé vědecké naděje a vysokoškolské studenty, zatím se daří (spíše ke sporadické spolupráci) získávat pouze jedince. Celkově je nutno konstatovat, že se CSTS, stejně jako v minulých letech TAP, setkával ve své práci s letitými limity. Patřil k nim zejména poměrně vysoký věkový průměr spolupracovníků a jejich kvalifikační profil, který sice ne vždy odpovídá nárokům především společensko-vědní teoretické práce, ale je významný z hlediska poznatků jiných věd a také politických zkušeností a praxe, což se promítá i do nerovnoměrné účasti členů v diskusích k náročnějším teoretickým či metodologickým otázkám a ovlivnily i činnost - někdy spíše nečinnost - týmů.

Přes všechny tyto problémy je možné konstatovat, že jádro členů CSTS pracovalo obětavě a kvalifikovaně a mělo značný podíl na plnění sjezdového úkolu. Jako formální se ukazovalo zavedení instituce "členů-korespondentů", kteří se dosud aktivněji neangažovali. Problematický zůstává také styk s regiony.

Celkově lze říci, že se v činnosti CSTS podařilo založit a stabilizovat nejrůznější formy aktivit, výtěžnost některých z nich - např. některých seminářů - ale nebyla vždy uspokojivá. CSTS svou roli a možnosti nepřeceňuje. Zůstává však důležitým centrem teoretických analýz, opírajících se o marxismus a tvorby systémové alternativy. Zvyšovat vliv na společenské dění a získávat podporu mladé generace KSČM musí také účinnou podporou teoretické práce.

Pro další práci CSTS bude důležité zejména:

- a) systematická práce s členy a spolupracovníky CSTS v produktivním věku, kteří se pohybují ve vědecké a vysokoškolské veřejnosti,
- b) k zlepšení kontaktů mezi CSTS a vedením strany a klubu poslanců, zejména pokud jde o otázky koncepční a strategické práce KSČM,
- c) k zlepšení informovanosti stranické veřejnosti o práci a výstupech CSTS a využití výstupů CSTS ve vzdělávací propagandistické práci,
- d) posunutí těžiště výstupů CSTS k mapování a rozvíjení nových poznatků doma i v zahraničí.

Závěr

Stručné shrnutí

Od listopadu 1989 uplynulo „de facto“ téměř 22,5 let. Vystřídalo se několik vládních garnitur, které ve svých Programových prohlášeních slibovaly zpravidla jiné cíle, než jaké jejich konkrétní vládnutí přineslo. Vytvořil se řetězec garnitur, které si dnes s odstupem jednoho, dvou funkčních období dokáží vyčítat vše - finanční, ekonomická i legislativní pochybení. Jedni svádějí odpovědnost na druhé. Sebereflexe neexistuje. Je zcela jedno, je úplně druhořadé, zda se kritika týká „výčitek“ při připomínkách jednoho funkčního období anebo delšího časového úseku několika let. Ve chvíli, kdy argumenty docházejí, je vždy ještě možnost upozornit na probíhající celosvětovou hospodářskou krizi, v horším případě na „40 let totality“.

Společensko-politická atmosféra v České republice se v kontextu s negativním vývojem ve vyspělých kapitalistických ekonomikách „bagatelizuje“. Viníci jsou sice podrobováni zdrcující kritice, mnohdy i z vlastních řad (Klaus vers. Topolánek, Topolánek vers. ODS, Zeman vers. ČSSD, Paroubek vers. všichni...) ale paměť veřejnosti je klamána „operetními“ soubory v Poslanecké sněmovně, publicistických relacích sdělovacích prostředků - především těch audiovizuálních (TV + rozhlas) a v neposlední řadě v investigativních reportážích, které „navozují“ atmosféru snahy potrestat nepravosti, ale ve svém důsledku mají za cíl umocnit bezmocnost veřejnosti a vytvořit zdání, že „já na tom nejsem ještě tak hrozně, jiní mají větší problémy!“.

Ideologické legrácky a vtípky „Kdo nekrade, okrádá rodinu!“ zcela nahradil slogan: „Práce je až poslední možnost, jak si vydělat peníze!“.

Česká republika nemá vlastní koncepci, nemá ekonomickou vizi. Zcela podlehla diktátu neoliberalismu. Jeho nebezpečnou podstatou je „mafianizace ekonomiky a politiky“, v naší republice je švejkovsky zlehčována různými

causami, kmotry, lobbisty apod.

Jen konfliktů v koalici, vyvolaných mnohdy přímo z nepochopitelných důvodů, opakovaných hlasování o nedůvěře vlády a dalších caus, mnohdy provázených korupcí členů vlády, která se sama definovala „ jako protikorupční (ministr ŽP, ministr obrany - Promopro, ministr financí vers. premiér - Ekotendr, sledování politiků – ministr V. Bárta a uplácení poslanců, konflikt středočeské ODS a předsedy poslaneckého klubu Tluchoře, komplikovaně zaváděné reformy, atd.) vedlo k několikaletým výměnám ministrů, ale k závažnějším změnám neoliberální politiky vlády nedošlo.

Atmosféra slibů a radikálních změn zasáhla ale i velká města, typickým příkladem bylo ustavení koalice ODS a ČSSD proti vítězi magistrátních voleb v Praze, aby po roce došlo, z dodnes mnohými nepochopených malicherných důvodů, k „velkému třesku“ a záměně koaličního partnera – místo ČSSD vytvořila ODS radniční koalici s vítězem voleb v Praze TOP 09, ale primátora si ponechala.

Spojitou nádobu nespokojenosti veřejnosti, v kontrastu k vládní politice, začala nejdříve využívat „tripartita“, následně také občanská hnutí. Jestliže vládní koalice nepřikládala dosud těmto formám nespokojenosti větší význam a takové demokratické formy, jakými jsou petice s desítkami tisíc podpisů, či izolované formy protestů (zdravotně postižení, odborové svazy...), ironizuje a zlehčuje. Jakoby nechtěla vidět, že se v začátku další dekády nového tisíciletí začala vytvářet nová výbušná situace – po hříchu, bez větší zásluhy politických stran opozice.

Je otázka, jestli zrovna naše společnost zahajuje nový mezník společenských vztahů, ale je jasné, že po generaci, která začala počítač a internet používat, vstupuje nyní na dějinnou scénu generace, která se již do počítačového věku narodila.

Příslušníkům této generace již počítač nevstoupil do života, nýbrž oni se narodili do skutečnosti, je-jíž součástí počítač a internet již byly. Je vcelku logické, že generačně je vztah jedinec – počítač jiný oproti předcházejícím generacím. Tento vztah má své charakteristiky, které můžeme hodnotit jako pozitivní či negativní, podle toho jaká zvolíme hodnotící kritéria; každopádně se však jedná o novou realitu. Alternativní styly generace, která se již zrodila do počítačového věku, je předzvěstí permanentní potřeby přehodnocování reakcí na nástup nového věku. Jiný způsob získávání informací, informační smršť internetu a jeho sociálních sítí se stává novým prvkem směru vývoje spočívající v překračování hranice mezi člověkem a počítačem, přičemž cesta vede dvěma směry:

- jeden směr znamená technicky komputerovat člověka,
- druhý směr naopak usiluje o polidškování PC.

Cesta prvním směrem vede ke kyborgovi, člověku s implementovanými technickými součástmi a tím i s rozšířenými možnostmi. V širším významu je kyborgem každý jedinec s umělou součástí těla třeba s kardiostimulátorem, v užším významu je jím člověk s technickými součástmi, které snižují bariéru mezi člověkem a počítačem a umožňují člověku využívat přednosti počítače.

Zatímco **většina lidí si prozatím tento konflikt neuvědomuje**, světové elity si jsou změněné situace vědomy a intenzivně pracují na tom, aby se potencialita nerealizovala a nestala skutečností nové kvality. Projevy tohoto úsilí můžeme pozorovat všude kolem sebe, ale nejdrastičtější jsou v technologicky nejvyspělejší zemi s největší koncentrací moci ve světě, v USA. Od 11. září a od přijetí „Vlasteneckého zákona“ roste shromažďování informací o občanech, jejich špiclování, kontrola, vytváření databází, schvalování odpovídající legislativy, propojování výsledků špiclování v jednotlivých státech pod gescí USA či jinými slovy internacionalizace špiclování.

Celou historii lidstva provází informační asymetrie mezi mocenskými elitami na jedné straně a veřejností na straně druhé. Tato asymetrie byla příčinou i oprávněním pro exkluzivní pozici elity a pro její parazitování na společenství, ať se jednalo o systém otrokářský, feudální, totalitní či demokratický. I když se mnohdy jednalo o demokracii spíše deklarovanou než skutečnou, což platí i pro Česko těchto dnů.

V současnosti je tato informační asymetrie mezi elitou a občanem prolamována, a tím se také ztratil důvod k exkluzivní pozici elity a k jejímu parazitování na občanovi. I to je jeden z důvodů, že je jen **velmi obtížně navazován ve společnosti dialog politických stran s internetovou veřejností – viz „Holešovská výzva“** a pokusy o její zneužití. Nespokojenost s volebními výsledky, hnutí „stop stávajícím garniturám politiků“ (VV například uspěly s „politickými dinosaury“ - aniž je přesněji v předvolební kampani definovala) zmíněná „holešovická výzva“, kroužkování, nespokojenost studentů, odborů, veřejnosti...

Otvírá se vcelku nová cesta přijímání, ale i odmítání, globálních hodnot, k naší tradiční politické kultuře a gramotnosti, připojuje též gramotnost počítačová a informační.

Nové informační a komunikační technologie nesou ve spojení s takto připraveným člověkem obrovskou potencialitu pro vznik společenských konfliktů – konfliktů 21. století. Tento konflikt čím dál, tím výrazněji **nejdou schopny řešit stávající politické elity**, v čele veřejnosti stojí čím dál méně politické strany, ať si říkají vládní, či opoziční, anebo nesou takové přívlastky .

Do jisté míry se opakuje historie, kdy například církev ztrácela vliv souběžně s rozšiřováním dalších médií, tištěných deníků, filmu a později zejména zásluhou rozhlasu a televize.

Utváření veřejného mínění se stává jedním z nosných témat lidské civilizace v 21. století. Na mezistátní úrovni se jedná o psychologickou válku, na úrovni vztahu elit a občana o manipulaci jedince a veřejného mínění. Ne nadarmo se stala oblast reklamy, „public relations a lobbingu“, jednou z nejlukrativnějších činností i v České republice.

Poslušná konzervativní média (agentury, tisk, rozhlas a televize) zatím plní vládním garniturám roli „vychovatele“

veřejnosti a občanů. Dokáží ještě formovat (například i průzkumy veřejných mínění), doslova prefabrikovat názory, mínění a postoje z vnějšího mediálního prostředí do prostředí nestabilních sociálních skupin a vztahů svých občanů. Stále ještě funguje teze, že veřejné mínění v komunitě se netvoří pohybem v komunitě, ale převážně je vneseno zvenku, ale na druhé straně konkrétní **fenomén veřejného mínění se již neutváří roky, měsíce ani týdny.**

Média si hrají s veřejným míněním podle vyjádření sociologů jako vítr s vodní hladinou. Konkrétní fenomén veřejného mínění je povětšinou otázkou dne, ale i hodin, aby byl za dva dny zapomenut či přetvořen a zcela popřen.

Zájmem médií a české vládní garnitury je, aby veřejné mínění mělo charakter vlnící se vodní hladiny se stále zanikajícími a vznikajícími vlnkami. Aby byl člověk masové kultury stále „in“, musí sledovat média, protože „nic není staršího než včerejší noviny“ a v odcizené komunikaci masové mediální kultury musí vyjadřovat nejnovější postoje, názory, mínění. Situace se dostala již tak daleko, že závažnost informace se pozná podle toho, že není v „mainstreamových médiích“. Skutečná síla a význam médií je uměle snižována tvrzením, že ve společnosti působí celá řada médií a tím je zajištěna objektivnost zpravodajství a působení médií.

Rozhodující ovšem není počet stanic, ale jejich vlastníci a z toho plynoucí ekonomické a politické zájmy. Kdo je vlastníkem novin, televizní či rozhlasové stanice, to je ta vůbec nejdůležitější informace, kterou by nám médium mohlo poskytnout. Je známou skutečností, že poslední desetiletí charakterizuje celosvětová koncentrace médií, a to jak jednoho typu (např. televizních stanic), tak i více typů médií, tzv. křížení. To, co vzniká, má tak obrovský vliv, že se mluví o mediálních říších. Pluralita médií se stává pouhou fikcí a jednotlivá média různými stopami a formami zajišťují stejný zájem a šíří stejný obsah. Zatímco téměř všechna elektronická a tištěná média slouží manipulaci lidí, situace na internetu je jiná. I když i zde je velká snaha ovládnout mysl a myšlení lidí, ne náhodou patří ovládnutí kyberprostoru ke strategickým záměrům projektu „Amerika pro 21. století“, stále je zde velký prostor pro svobodný pohyb informací a myšlenek. Světové elity proto budou nepochybně usilovat o to, aby tyto informační toky a prostor pro společné myšlení lidí dostaly pod kontrolu, a to cenzurou, komercionalizací přístupu, bagatelizací (např. zahlcením pornografií), vytvářením vlastních webů, blogů, časopisů (CIA např. přepisuje hesla WIKIPEDIE, sleduje obsah telefonických volání a mailů - ECHALON). Pochopit tyto procesy a reagovat na ně – je nesmírně obtížným politickým úkolem, se kterým se nebude možné vyrovnat z úrovně jednotlivých stran politického spektra, ale jen ve spojení na sociálních a demokratických principech sjednocených koalic, které volebním elektrorátem obsadí celou stranu názorového spektra. Levici tento proces čeká v ČR, v Evropě i ve světě.